הארץ

1.10 ש"ח יום ד' ד' בכסלו תשמ"ח, 25 בנובמבר 1987 VOL.68/20843 NOVEMBER 25 1987

השידורים יתחדשו היום או מחר

נבון ונסים ייפגשו הבוקר לפני ישיבת הקבינט כדי לסכם על הצטרפותם של העיתונאים לבוררות מוסכמת ● חידוש השידורים בטלוויזיה יתאפשר לאלתר – ואילו ברדיו הוא עלול להידחות, לאור הודעתו של מנהל "קול ישראל" כי בשל הנזקים הכלכליים של השביתה נערכת ההנהלה למתכונת שידורים חדשה

מאת לילי גלילי

סופרת "הארץ"

שידורי הטלוויזיה עשויים להתחדש עוד היום או מחר, אם יאושר היום באופן סופי הליך הצטרפותו של האיגוד הארצי של העיתונאים למוסד לבוררות מוסכמת. [illegible]

בהליך ידועה כבר, וגורמים העוסקים [illegible] כי גם נסים לא יתנגד בשלב זה להצטרפות. אם יאשרו השרים את המהלך, הוא הופך להחלטת ממשלה. השרים ינחו את הגורמים המוסמכים מטעמה לחתום על ההסכם. רשות השידור התחייבה כבר אמש [illegible]

חיוכים בז'נבה: ג'ורג' שולץ (משמאל) ואדוארד שווארדנדזה בפגישתם אתמול. (תצלום: אי־פי)

האוצר שואף לשינוי תוספת היוקר ולייקור המסובסדים

בשלב זה נמנעים הצדדים מלדבר בגלוי על אפשרות לעסקת חבילה ● ההסתדרות תתבע לשמור על ריבית נמוכה במשק

מאת צבי זרחיה

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד האוצר שואף לשנות את הסכם תוספת היוקר ולהגיע להסכמה עם ההסתדרות בדבר העלאה קרובה של מחירי המוצרים המסובסדים.

בין ההצעות שהועלו באחרונה לשינוי הסכם תוספת היוקר: הפיצוי לשכירים יקטן בכל שינוי פרק הזמן בין מתן תוספת יוקר אחת לשנייה, או במלים אחרות, השכירים יקבלו פיצוי נמוך, ככל שעליית האינפלציה תהיה נמוכה. בכך קיים

(סוף בעמוד 6)

"הלוואי שתמשיך להיות ראש ממשלה"

אתמול היה יומו האחרון של סגן ראש הממשלה דוד לוי בתפקיד ממלא־מקום ראש הממשלה, והוא בחר להעביר את היום בביקור [illegible] של צה"ל וביישובי הצפון. מסוק של חיל האוויר נחת במגרש הכדורגל של בית שאן ואסף אותו משם אל גבולות סוריה, לבנון, וירדן [illegible]. הוא צפה בתרגיל אש של צה"ל ברמת־הגולן. [illegible] "אנחנו קוראים לקריאת השלום" [illegible] "הלוואי שתמשיך להיות ראש ממשלה". [illegible]

(כתב: [illegible]; צילום: [illegible])

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: תא"ל (מיל') [illegible], מהבכיר צבאי של שר הביטחון, אוהד קנאי של הפועל ת"א

על: ניצחון הפועל ת"א בדרבי בכדורסל

(עמ' 2)

*

פרוייקט ההצטיידות של חיל־הים להכרעה אצל רבין בתוך שבועיים

(עמ' 3)

*

משפט דמיאניוק: השופט דוחה בקשה לפסול עדות

(עמ' 3)

*

הוועד האולימפי הבין לאומי דוחה בקשת אש"ף להופיע כמשקיף באולימפיאדת סיאול

(עמ' 4)

*

המילה האחרונה בעיבוד תמלילים

WORDMILL 4.5

להזמנת דיסקט הדגמה 02-699311

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: חמים ביום, קר בלילה.

- ● ירושלים: 22–7.
- ● תל־אביב: 24–12.
- ● חיפה: 24–9.
- ● באר־שבע: 25–7.

הגולן 23–8, צפת 22–8, טבריה 24–11, השומרון 24–9, נתב"ג 25–9, ירידו 27–10, אילת 27–14.

זכו בלוטו

בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 40, 28, 20, 18, 10, 1. המספר הנוסף: 37.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5771	+0.0053
נוסעים	1.8745	+0.0062
שחור	1.7200	–

שער הסל

יציג	1.7094	–0.0007

בגליון זה 16 עמודים

ערכה את העמוד: אהרית גליל

אחר יומיים של דיונים קדחתניים התגברו שולץ ושווארדנדזה על נקודות המחלוקת

פירוק 1100 טילים סוכם בז'נבה

על־פי החוזה יחוסלו כל כלי־הנשק הגרעיניים של שתי מעצמות־העל בעלי טווח של 500 עד 5,000 ק"מ ● ההסכם התופס יחד עם הנספחים יותר מ־100 עמודים הוא חוזה הנשק הארוך והמפורט ביותר שגובש אי פעם במשא ומתן בין

מאת צבי בראל

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). לאחר יומיים רצופים של דיונים קדחתניים הצליחו שר החוץ ג'ורג' שולץ ועמיתו הסובייטי אדוארד שווארדנדזה להתגבר על כל הנקודות השנויות במחלוקת הקשורות בהסכם לחיסול הטילים לטווח בינוני.

על פי דיווחים שהגיעו אתמול מז'נבה, יצאו השניים מחדר הדיונים מחייכים והודיעו: "פתרנו את כל הבעיות ועכשיו רק נותר לנסח את הפתרון בלשון משפטית". החוזה זה הוא ההסכם הראשון של מעצמות־העל בענייני נשק. מזה

(סוף בעמוד 6)

יוסף ביגון קיבל אשרה נוספת – אך הודיע כי גם עתה אינו מוכן לעלות

הסיבוך עכשיו: בנו בוריס, שגם הוא קיבל אשרת הגירה, תובע להישאר אזרח סובייטי בישראל

מוסקווה (עי"ר ועי"צ). אסיר ציון לשעבר, יוסף ביגון, קיבל אתמול אשרת הגירה חדשה, אך משפחתו מסרה כי היא עדיין אינה מוכנה לצאת לישראל.

בנו בוריס, שגם לו הוצעה אשרת הגירה, אמר כי השלטונות דחו את בקשתו להישאר אזרח סובייטי, והמשפחה לא תעזוב את מוסקווה עד שבעיה זו תבוא על פתרונה.

יוסף ביגון (54), ששוחרר מהכלא בפברואר במסגרת חנינה של הקרמלין, קיבל רשות להגר בספטמבר, אך נאמר לו כי בנו בוריס (32) לא יוכל לעזוב בלי הסכמת הורי אשתו. ביגון סירב או לעלות ארצה בלי בנו.

אתמול הוא הוזמן למשרד האשרות "אוביר", ונאמר לו כי בוטלה הדרישה מהבן להגיש אישור מצד הורי אשתו. אולם בצאתו ממשרדי "אוביר" החזיק ביגון בידו רק שלוש אשרות – עבורו, עבור אשתו אינה ועבור אמו. שלטונות "אוביר" הציעו לבוריס ביגון אשרות עבורו, ועבור אשתו יאנה ושני ילדיהם הקטנים, אך זה דחה אותן משום שהן ניתנות רק בתנאי שיוותר על אזרחותו הסובייטית.

בוריס אמר לעיתונאים "אני רוצה להישאר אזרח סובייטי, כדי שיקל עלי לחזור ולבקר אצל קרובי משפחה". אם יהגר, ישאיר בוריס ביגון מאחוריו את אמו, אשתו של יוסף ביגון מנישואין קודמים, וכן את הורי יאנה, שסרבו להסכים לצאתם.

"לא אצא בלי בני", אמר יוסף, בהבהירו כי מאבקו הממושך, שאמור היה להסתיים אתמול בניצחון, יימשך. האשרה של ביגון תקפה עד 8 בדצמבר, ומוטבעת עליה אזהרה כי אי־אפשר להאריכה.

הרב הראשי של מוסקווה קיבל אות־כבוד בקרמלין

מוסקווה (עי"ד). "אות ידידות העמים" הוענק אתמול לרב הראשי של מוסקווה, אדולף שייביץ', בטקס שנערך בקרמלין.

סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית "טאס" דיווחה כי סגן ראשון לנשיא בירה"מ, פיוטר דמיצ'ב, העניק את האות לרב על "עבודתו הפטריוטית למען השלום".

סוגיית טאבה לבורר צרפתי

דנוה (עי"ת). נציגים ישראלים ומצריים בסכסוך טאבה עומדים להופיע השבוע בפאריס בפני בורר צרפתי, בנסיון לצאת מן המבוי הסתום שנוצר בתהליך הפישור – על כך מסרו אתמול דיפלומטים של שני הצדדים, שמשלחותיהם נפגשו בסוף השבוע ושלשום בז'נבה.

"אנו מוסיפים עדיין לשוחח, אך לפי שעה לא נראית שום פשרה באופק", אמר ראלף אלדן, סגן יו"ר הצוות הישראלי לשיחות טאבה.

בספטמבר 1986 הסכימו ישראל ומצרים להעביר את הנושא לידי צוות של חמישה בוררים בינלאומיים, ועד 1 בפברואר 1988 עליהם להגיש מסמך כתוב סופי לצוות הבוררים, כדי לנסות ולפתור את הסכסוך בפשרה, בעזרת ועדת פישור.

השופט הצרפתי, פייר בליי, שהוא גם ראש ועדת הפישור וגם חבר בצוות הבוררים, אמור היה לפתוח אמש או הבוקר בפגישות עם שני הצדדים.

וול סטריט: עליה של 40 נקודות

מאת שלמה שמיר

סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). סחר ערני ותנודות ציינו אתמול את הבורסה בניו־יורק. כל התנודות היו כלפי מעלה ובשעות הצהריים נסקו שערי המניות ב־50 נקודות, אך עם צלצול הפעמון לאות סיום הסחר בוול־סטריט, הראה סיכום־היום במדד דאו־ג'ונס עליה של 40 נקודות. המדד הכללי עמד על 1,963.

שוק ההון

ביקוש לאפיקים הדולריים

מאת יהודה שרוני

התחזקות הדולר בשוקי העולם, ופיחות השקל לעומת הדולר בשליש האחוז, עודדה את הסוחרים להזרים ביקושים מצומצמים לאפיקים הדולריים. מאידך, הפעילות בשאר אפיקי ההשקעה בבורסה, ובפרט במניות, היתה נמוכה מאד. ההסתכמה ב־8 מיליון שקל. הריבית הגבוהה יחסית על פקדונות שקליים, מעכבת פריצה מחודשת של שוק המניות. מאידך, מספר גורמים, וכהם רווחיות משופרת של פירמות עסקיות, עשויים לעודד את חידוש מגמת העליות. בשוק אגרות החוב היתה בדרך כלל הפעילות מצומצמת.

לחיצת־יד מלכותית לדודו פישר

מלכת בריטניה, אליזבת השניה, לחצה את ידו של דודו פישר, הכוכב הישראלי של "עלובי החיים", לאחר הצגת הבידור המלכותית המסורתית, שנערכה השבוע בלונדון. לידו הזמרת־השחקנית היפאנית קאזו שימאדה, ולימינה – האמריקאי מייקל מקגווייר. גם הם מן המשתתפים בהפקות "עלובי החיים" במקומות אחרים בעולם. "האם שרת באידיש?" שאלה המלכה את דודו בתום ההופעה בתיאטרון "פאלאדיום". "לא, זאת היתה עברית", ענה לה הזמר, שאך לפני חודשים ספור היה חזן. "אני כחולם", אמר דודו לאחר מכן, כשהוא נרגש מהופעתו לצד כוכבים כמו ארתה קית, טום ג'ונס ושירלי באסי. דודו טס ללונדון ישר מהופעה ב"עלובי החיים" בתל־אביב, ואתמול – יום לאחר ההופעה לפני המלכה בלונדון – חזר לישראל, כדי לחזור אל בימת המחזמר שהעלה אותו לדרגת כוכב בינלאומי. (תצלום: אי־פי)

רק 2.5% ריבית על הלוואה שקלית? זה רווח יומי!

בנק לאומי מציע ללקוחות מסחריים הלוואות בשקלים לא צמודים בריבית קבועה, נמוכה ביותר.

עד 3 חודשים	2.5% ריבית חודשית
עד 6 חודשים	2.6% ריבית חודשית

כמו כן, בנק לאומי מציע לך הלוואות צמודות למדד ל־5 שנים בריבית חודשית צמודה של 0.8% בלבד וכן הלוואות דולריות לטווח ארוך של 39 חודשים בממוצע, הפטורות מהיטלים.

הבנק רשאי להפסיק או לשנות את התנאים בכל עת.

לפרטים ולגובה סכומי האשראי – פנה לסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

ראיתי שמעתי

דרוש מידע מודיעיני על מסעות שמיר

בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת נמסר לעתים קרובות מידע מסווג ומקיף מפי ראש אמ"ן, האלוף אמנון שחק. סקירותיו זוכות עולם, או שהיא מתרכזת בנקודה מסוימת בזירה הקרובה, אך היא תמיד מעניינת — וגם סודית. אתמול נשאל בעניין לארצפיי "נוכח הרוחשת השמועות הנרחבות על מסעות ראש הממשלה ומסעות ממלא מקומו, העולמיות בערבה ופגישות מסתוריות, האם מוכן ראש אמ"ן למסור מידע מודיעיני לחברי הוועדה על העוברות?" שאל ח"כ שבח וייס, ואולי לא כליכך בהלצה.

כמו בכל נושא, הבטיח השואל, תישמר סודיות המידע ולא תדלוף מן הוועדה החוצה, אך חברי־הכנסת היו רוצים לדעת מה מתרחש, לפחות בדרך זו.

האלוף חייך ולא ענה.

ע. בר

הייסורים המאוחרים של ה"אני־מאשים"

תלאותיו של הספר ה־צרפתי אמיל זולא רודפים כפי הנראה גם את עיזבונו: כתב־היד המקורי של ה"אני־מאשים" שפורסם בסוף המאה שעברה וקרא לטיהור שמו של אלפרד דרייפוס, משמש בשבועות האחרונים עניין למאבק משפטי מבוער: על רקע סכסוך בין צאצאיו הרחוקים של זולא ונקמנות משפחתית מפותלת, הורה בית־משפט בדרום צרפת לדחות את המכירה המתוכננת של כתב־היד המקוריים.

המכירה הפומבית נועדה ל־עוד כשבועיים בארמון ה־מכירות של נסיכות מונאקו, לחוף הריוויירה. כבר לפני כחודשיים, הורה שר התרבות של צרפת, פראנסואה ליאוטאר, להקדים תרופה למכה והעניק ל"אני־מאשים" מעמד של "נכס לאומי". בהגדרה זו, לא יוכל הקונה להוציא את כתב־היד המקורי מחוץ לגבולות צרפת.

יואב מוקר
פאריס

אגם יעצב שטיחים ל"שטיחי כרמל"

האמן יעקב אגם החל בימים אלה בתחום עיסוק חדש, אולי מהיחידים שלא עסק בהם עד כה: עיצוב שטיחים. אגם הגיע בימים אלה להסכם עם חברת "שטיחי כרמל" בשליטתו של ח"כ אברהם שפירא, ולפיו יעצב האמן סדרת שטיחים למפעל, על בסיס תמונות שלו.

במסגרת "שטיחי כרמל" מ־קיים שבעזרת התימתו של אגם יהיה אפשר להגדיל את המכירות ולשפר את מכבה של החברה.

אריה לביא

הצלחה פולנית

להקת שלום 87 כבשה את הקהל הפולני בסיבוב הופעות שהחל באולם בית האופרה של לודז'. אלפים עמדו בקור של חמש מעלות מתחת לאפס וכר־טיסים נמכרו בשוק השחור במ־חיר משכורות שבועית. ב־קונצרט נכחו נציג ישראל, מרדכי פלצור, מתגובת הקהל שהריע ללהקה ועלה בסיום ההופעה לבימה להצטרף ב־ריקוד הורה סוער אל הרקדנים. הלהקה תסיים את מסעה בפולין בסוף החודש באולם הקונגרסים בוורשה.

על חודש ישראל בפולין, שהחל במסע ההופעות של הפילהרמונית הישראלית וה־משך עם "שלום 87", היה אחראי האמרגן שמואל צמח.

יבטושנקו: שלא ישוב הכפור

המשורר יבגני יבטושנקו מבקר בימים אלה בסקנ־דינאוויה. מספר מעריציו אינו נופל ממספר מבקריו הטוענים כי "מכר את נפשו לשטן כמו פאוסט". ליהודים זכור יב־טושנקו לטובה בזכות הפואמה "באבי־יאר" (שכלל בערב שי־רים שהשמיע בשטוקהולם).

ביקורו של יבטושנקו נתן לעיתונאים אפשרות לשאול לדעתו על ה"גלאסנוסט". "יש כיום בבריה"מ התרחשות מר־טיות", אמר, "ואני מקווה שלאחר האביב לא ישוב ה־כפור".

אליהו זהבי
קופנהאגן

ספר שני לאייאקוקה

יו"ר חברת קרייזלר, לי אייאקוקה, התם חוזה לכתיבת ספר נוסף, כך מסר דובר של הוצאת הספרים באנטאם. איי־אקוקה, שרב־המכר שלו משנת 1982 "אייאקוקה — ביוגרפיה", נמכר ב־6.1 מיליוני עותקים בארה"ב ובקנדה לבדן, עוד לא החל במלאכה. לדברי הדו"ל, לא יהיה הספר המשכו של הספר הקודם אך גם לא יהיה זה רומן. הוא יכלול חלקים מקור־תיו האישיות של אייאקוקה ואת ריעותיו בעניינים שונים.

בחייו האישיים העניינים יב־עים יותר: בימים אלה התגרש אייאקוקה בן ה־63 מאשתו השנייה, פגי ג'ונסון איי־אקוקה, (37). הוא היה נשוי לה שנה וחצי.

שירות ניו־יורק טיימס

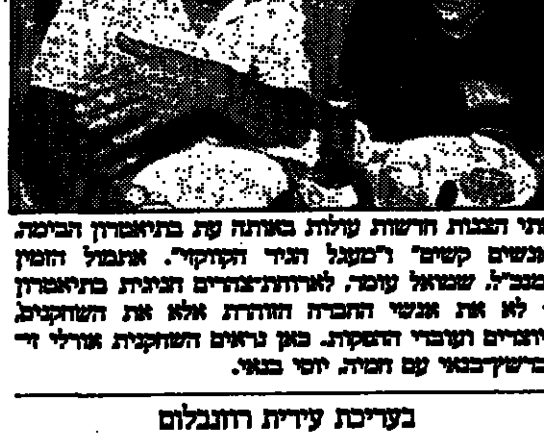

שתי הצגות חדשות עולות באותה עת בתיאטרון הבימה. "אנשים קשים" ו"מעגל הגיר הקווקזי". אתמול הוזמן המבכ"ל, שמואל עומר, לאורחות־צהריים הביתה בתיאטרון — לא את אנשי החברה החדרית אלא את השחקנים, היוצרים ועובדי ההפקה. כאן נראים השחקנית אורלי זי־לברשץ־בנאי עם המיה, יוסי בנאי.

בעריכת עידית רוזנבלום

פרויקט ההצטיידות של חיל הים — להכרעה אצל רבין בתוך שבועיים

נראה כי הרמטכ"ל יציע לממן בשלב זה רק חלק מהפרויקט

מאת ראובן פדהצור

שר הביטחון, יצחק רבין, יחליט בתוך כשבועיים בנושא פרויקט ההצטיידות של חיל הים. החלטת השר תבוא לאחר שהמטה הכללי יגיש לאישורו את תוכנית העבודה לשנת 1988. בתוכנית זו יש לשריין כספים גם להצטיידות חיל הים, ול־פיכך, חייבת להתקבל החלטה על צורת ההצטיידות.

נראה כי בכוונת הרמטכ"ל להגיש לשר הביטחון הצעה, שלפיה ימומן בשלב זה רק חלק מפרויקט ההצ־טיידות, הכולל 4 ספינות טילים "סער 5" ו־3 צוללות. ככל הידוע, גם שר הביטחון נוטה להחליט על חלק מפרויקט חיל הים. הבעיה העומדת בפני שר הביטחון היא מי־מון בניית הצוללות, משום שאלו ייוצרו בגרמניה ובישראל. נראה כי גם נושא מימון פרויקט חיל הים יעלה בשיחותיו של רבין בביקורו הקרוב בארה"ב.

גורמים בכירים בצה"ל אמרו השבוע כי אין הם רואים אפשרות להקצות את הרדוש לכל פרויקט ההצטיידות של חיל הים. המדובר הוא בכ־1.3 מיליארד דולר למשך עשר שנים. "זהו פרויקט גדול מדיי" אמרו המקורות הבכירים "ולא יהיה מנוס מלקצץ בו, ולרכוש רק חלק מרכיביו".

בצה"ל שוקדים בימים אלה כמרץ על סיום ההכנות להגשת תוכנית העבודה השנתית לאישור השר רבין, לפני יציאתו לארה"ב, בעוד כשבוע־יים וחצי. התוכנית הזאת היא נדבך אחד מהתוכנית הרב שנתית של צה"ל, שהכנתה תסתיים בחודשים הקרובים. עם סיום הכנתה של התו־כנית הרב שנתית יוכרז כיצד יחולקו הפרויקטים הכלולים בה־ לופת צה"ל, בין מפעלי התעשיה הביטחונית השונים.

הטרוריסט מהצבא האדום שארגן את הטבח בנמל לוד ב־72 נלכד ביפן

נעצר ברדתו ממטוס שהגיע מהונג קונג כשברשותו דרכון מזויף

טוקיו (ע"צ). מנהיג בכיר של הצבא האדום היפני — ארגון טרור שהיה פעיל מאוד בשנות ה־70 — נלכד בשבת בטוקיו, מסרה אתמול משטרת יפן. אוסאמו מארואקה, 37, שהיה מבוקש על ארגון הטבח בנמל התעופה של לוד ב־1972, הוחזר בהשתתפות בחטיפת מטוס של חברת התעופה היפנית ב־1977. נעצר ברדתו ממטוס שהגיע מהונג קונג, כשברשותו דרכון מזויף. מארואקה החשוד ב־1972 כי קנה כרטיסי טיסה לקראת חטיפת מטוס ישראלי באמצע אותה שנה. הכישלון של תוכנית החטיפה הוביל לפיגוע הרצחני בנמל התעופה של לוד, בו פתחו שלושה חברים אנשים של הצבא האדום בידי לתוך ההמון, וגרמו למותם של 26 איש ול־פציעתם של 76. מארואקה חשוד גם כי השתתף ב־1977 בחטיפת מטוס של חברת התעופה היפנית, בטיסה פריס־טוקיו. פרשה זו נס־תיימה בדאקה שבבנגלדש, שם שוחררו 156 הנוסעים ואנשי הצוות תמורת כופר של 6 מיליוני דולרים ששילמה ממשלת יפן, ותמורת שיחרורם של 9 טרוריסטים יפנים. הוא גם היה מבוקש כחשוד בהשתתפות בפעולות טרור שונות במזרח התיכון ובאירופה. סבורים כי הצבא האדום היפני, שלא ביצע פי־גועים נוספים מאז חטיפת המטוס מוחזק בסיסים בבקעת לבנון, בדרום תימן ובקפריסין. לדברי שלטונות יפן, ארגון טרור זה, המונה כיום רק כ־20 חברים ובראשו עומדת הגברת פוסאקו שיגנובו, מקיים קשרים הדוקים עם החזית העממית ל־שיחרור פלשתין.

שיחת היום / גרעון אלון

עם: תא"ל חגי רגב, מזכיר צבאי של שר הביטחון, אוהד שרוף של הפועל תל־אביב

על: נצחון הפועל תל־אביב בדרבי בכדורסל

מה צריך הבן אדם יותר

ב־ייצבר, אתה סבור שהיה זה שיקול נכון לקיים את המשחק באולם צר המידות של אוסישקין?

כיצד חש אוהד של הפועל תל אביב אחרי ניצחון בדרבי על היריבה העירונית המשובחת?

אני מרגיש מצוין, אבל זו גם היתה התחושה שלי שלשום, כשישבתי במהלך המשחק ביציע בין האוהדים השרופים של מכבי, והם הסתובבו אליי בכזן באמצע המחצית הראשונה.

אחרי ניצחון יוקרה כזה יכול אוהד כמוך, סוף סוף, לזקוף את גבו?

לאוהד אמיתי של הפועל תל אביב יש דבר אחד חשוב, והוא לנצח במשחק את מכבי תל אביב. זה יותר חשוב מאשר לזכות באליפות המדינה. אל תשכח, שלפני שלושה שבועות ניצחנו את מכבי גם בכדורגל. אז מה צריך יותר בן האדם?

בעקבות הניצחון בדרבי, אתה מאמין שלהפועל יש סי־כויים לייצג השנה את הכדורסל הישראלי במשחקי גביע אירופה לאלופות?

אני מאמין שכן. הכיוון הוא בהחלט נכון.

זו בעייה של ההנהלה, ואינני רוצה להיכנס לכך. אבל מנקודת מבטו של אוהד, אני מצטער שכל כך מעט ראו את הניצחון הזה.

כמה שנים אתה כבר נמנה על קהל האוהדים של הפועל תל אביב?

המון שנים, אני חושב שכבר יותר מ־20 שנה.

ידעת לאורך התקופה הזו יותר אכזבות?

הרבה ירידות ועליות. עכשיו, אחרי הניצחון בדרבי, יש לי בהחלט סיפוק וקצת נחת.

אתה חש שמחה לאיד כלפי אוהדי מכבי?

הם חוגגים רבים מטובי חברי וידידי הם עדיין אוהדי מכבי תל אביב.

סעם, בהפועל שיחקו למען הסמל, המועדון והחולצה האדומה. האם בעידן האמריקניזציה נשאר מכל אלה משהו?

אני חושב שבהחלט כן. מי שעקב שלשום אחרי המשחק יכול היה לראות שכל הכדורס־לנים, כולל השחורים, נלחמו למען האגודה. אולי האווירה המיוחדת של הדרבי הגבירה אצלם את המוטיבציה, אבל אין ספק שהכושים שלנו היו יותר טובים.

צה"ל נערך באופן מוגבר על כביש ירושלים חברון

בשל עלייה במספר ההתנכלויות לכלי רכב ישראליים ובמיוחד לאוטובוסים אגד בקו 60 ● גורמים קיצוניים המזוהים עם תנועת כך הציעו לנקוט פעולות גמול עצמאיות בניגוד לחוק

מאת אורי ניר,
סופר "הארץ"

צה"ל תגבר בשבוע האחרון את היערכותו לאורך כביש ירושלים־חברון, בעקבות הישנות מקרים של התנכלויות לכלי רכב ישראליים בכביש. בכמה נקודות לאורך הכ־ביש, בין בית־לחם לחברון, הוצבו נקודות תצפית, סיורים של רכב ביטחון תוגברו, וליד מחנה הפליטים דהיישה הוחלפו חיילי המילואים בחיילים סדירים.

על כך נודע אתמול במהלך סיור של הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, במוקדי מתיחות לאורך הכביש.

בשבועיים האחרונים חלה עלייה של ממש במספר ההתנכלויות לכלי רכב ישראליים על כביש ירושלים־חברון. הפעולות מכוונות בעיקר נגד אוטובוסים של "אגד" בקו 60, המובילים לקריית־ארבע וממנה. בשבוע שעבר הופעל מטען־צד נגד מכונית של תושב הקריה ליד העיירה חלחול, בצפון להברון, ובנס איש לא נפגע.

בעקבות הישנות המקרים הללו התכנסו בימים האחרונים שני כינו־סים של תושבים בקריית־ארבע, ביוזמת גורמים קיצוניים, המזוהים עם תנועת "כך".

בכינוסים אלה, שבהם השתתפו עשרות רבות של תושבים, הובעה דעה כי צה"ל אינו עושה את מירב המאמצים לשמור על ביטחון ה־תנועה בכבישים המובילים לקריית־ארבע, והיו שהציעו לנקוט "פעולות גמול" עצמאיות, ולו גם בניגוד לחוק. אחד מהפעילים בקרב החוגים הקיצוניים בקריית־ארבע אמר אמש כי "יש כאלה בישוב שמוכנים להיות בכלא מאשר למות בחלחול". הוא צפה פעולות אלימות נחרצות נגד ישובים ערביים, שבקרבתם ייפגעו מכוניות ישראליות.

על מחנה הפליטים בלאטה שליד שכם הוטל אתמול עוצר, לאחר שעשרות תושבים ממחנה, חלקם רעולי פנים, הבעירו צמיגים בתחומי המחנה, והציבו מחסומי אבנים בכניסה אליו. חיילי צה"ל הוזעקו למקום, ופיזרו את המפגינים בגז מדמיע ובירי כדורי גומי. הסיבה לתסיסה בבלאטה היא ככל הנראה פעילות שמבצעים כוחות הביטחון בימים האחרונים נגד מי שהוגדרו "גורמים מסיתים" במחנה.

יוזמה במרכז העבודה להביא להדחת לוינסקי ממועמדותו ליו"ר הסוכנות

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לענייני מפלגות

יוזמה להביא להדחתו של עקיבא לוינסקי ממועמדותו לתפקיד יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות מטעם מפלגת העבודה, מתגבשת בימים הקרובים. ויכוח שקבוצת אישים בכירים העלה את הדרישה להצבעה, מחר בישיבת מרכז מפלגת העבודה.

מרכז מפלגת העבודה הוא הגוף שבחר את לוינסקי כמועמד לתפ־קיד, והוא הגוף המוסמך להדיחו. לוינסקי סירב בימים האחרונים לכל הדרישות שהיו כלפיו להתפטר ממועמדותו, עליונה להתיר את הסבך שמפלגת העבודה נקלעה אליו בעקבות הדיווח על מועמדותו, שהציבו הארגונים האמריקאיים.

עוד לפני ישיבת מרכז המפלגה, עומדת ועדת הארבעה שמנתה לב־חון את האפשרויות השונות סביב פרשת מועמדותו של לוינסקי, להיפגש עם יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס. יתכן שהפגישה תערך היום. בפגישה זו עשויה ליפול ההכרעה בשאלת לוינסקי. למרות שבפגישה הקודמת של הוועדה עם פרס סירב לוינסקי בכל תוקף להוזר על מועמדותו.

ישיבת מרכז המפלגה זומנה לדון בשני עניינים מרכזיים: הבחירות המוניציפליות וביטול שיטת 60 האחוז במפלגה. אולם בסדר היום, בתיאום עם מזכ"ל המפלגה, ח"כ עוזי ברעם, הוכנס גם סעיף שלישי: "שונות", ובמסגרתו עשויה להיות מוגשת הצעה להצבעה על הדחת לוינסקי.

מדריד אינה מאמינה בשרון

העיתונות בספרד מסבירה את ביטול ההזמנה לאריק שרון במעורבותו בפלישה ללבנון ובטבח בסברה ושתילה ● תמתין לחילופי גברי בממשלה בירושלים לפני שתחדש את ההזמנה

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

מדריד (מיוחד ל"הארץ"). "אי נתנו מקורות שביקור משלחת התעשיינים הישראליים כאן יתו־אפשר בעתיד הלא רחוק", אמרו אתמול ל"הארץ" פקידים בכי־רים במשרד החוץ במדריד. הם רמזו באופן ברור שספרד לא תוכל לאפשר ביקור כזה במס־גרת משלחת בראשות שר המסחר התעשייה הנוכחי אריאל שרון.

עיתונים ספרדיים אחדים עס־קו אתמול באינטנסיביות בנושא של ביטול ההזמנה לשרון, וקבעו שהוא קשור ללא ספק באישיותו ובעברו של השר. "דיריו 16" כתב, כי חוגים ממשלתיים כאן הבהירו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, שמדריד לא תוכל לארח שר שמסר נקשר בפלישת ישראל ללבנון ב־1982 ובטבח סאברה ושאתילה.

עיתונים אחרים מציינים, כי קבלת הפנים הידידותית במיוחד שהוכנה כאן ליו"ר ועדת החוץ והביטחון אבא אבן היא בין השאר "פיצוי" על ביטול ההז־מנה לשרון. פקיד גבוה במשרד החוץ אמר: "יש לנו עניין גדול לקידום הקשרים עם ישראל. נדמה לי שאנחנו מוכיחים זאת הלכה למעשה".

העניין הספרדי המיוחד בת־חום הכלכלי נובע בין השאר משיתוף הפעולה ההדוק של ישראל עם השוק המשותף. על פי הסכמים עם השוק התחייבה ישראל לבטל את כל המכסים על מוצרי תעשייה מ־12 מדינות הקהילייה האירופית, כולל ס־פרד, בתוך השנים הקרובות.

כתב העיתון "יה", שראיין אתמול את אבא אבן, רמז על כך שמדריד תמתין לחילופי גברי בממשלה בירושלים לפני ש־תחדש את ההזמנה לשר מסחר ותעשייה ישראלי. הכתב, אור־יקה סרבטו, התעניין אם אבן עצמו יכול להיות מועמד ל־תפקיד. על כך העיד אבן בצ־חוק, כי אין לו כשרונות בתחום התעשייה.

אבן התקבל אתמול בפרלמנט הספרדי, וזכה לשבחים רבים על עמדותיו המתונות ועל כושר הביטוי שלו (אבן מסב קבלת רוח גדולה למאזיניו בכך שהוא משתמש בכל שיחותיו כאן בשפה הספרדית, השגורה בפיו על בוריה).

בפגישה עם חברי ועדת החוץ של הפרלמנט הפגינו הצירים הספרדיים רגישות גדולה לבעי־ות של ישראל, והביעו תמיכה במחוות של פיוס כלפי המדינה היהודית. חברי הפרלמנט גם הרגישו את רצונם בשיתוף פעולה מוגבר בכל התחומים — כולל תחום ההגנה והמאבק בטרור. אחד מהם קבל על כך, שבשגרירויות של שתי המדינות עדיין לא משרתים נספחים צבאיים.

ח"כ אבא אבן ימסור היום איגרת משר החוץ שמעון פרס לראש ממשלת ספרד פליפה גונזלס. באגרת מפציר פרס בגונזלס להתמיד במאמץ לגיוס תמיכה למען ועידה בינלאומית ליישוב הסכסוך הישראלי־ערבי.

שמיר חוזר מארה"ב: האופציה של ועידה בין לאומית אינה קיימת

(ע). ראש הממשלה יצחק שמיר, שחזר אתמול מביקורו הקצר בארה"ב, אמר כי הוא סבור, שהאופציה של ועידה בינלאומית אינה קיי־מת, וארה"ב וישראל דוגלות בעקרון של המו"מ הישיר לשלום. כן אמר שיש סיכוי שהסיוע לישראל לא ייפגע.

ראש הממשלה נתקבל בנמל התעופה בן גוריון על ידי סגן ראש הממשלה דוד לוי, שמילא את מקומו, שר התחבורה חיים קורפו והרמטכ"ל דן שומרון, כשקס צבאי שבו דיגל משמר כבוד של צה"ל את נשקו. ראש הממשלה לחץ את ידי מקבלי פניו בהם גם שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג וסגני השרים דקל ומילוא.

במסיבת עיתונאים, שנערכה ב־טרקלין ה"שטיח האדום", אמר שמיר שהוא הוזמן לארה"ב לביקור רשמי שייערך בינואר־פברואר, בת־חילת השנה הבאה. הפעם נועדה נסיעתו בעיקר להיפגש עם הציבור היהודי, העסוק במיוחד כעת בהכנות לקראת ההפגנה הגדולה, שתיערך מול הבית הלבן למען יהדות ברית המועצות עם פתיחת הפסגה רייגן־גורבצ'וב.

שמיר דיווח שבשיחותיו בוואשינגטון עם הנשיא רונלד רייגן, עם שר החוץ שולץ ושר ההגנה קרלוצ'י נידונו ענייני האיזור, תהליך השלום, הסיוע לישראל ושיתוף הפעולה האמריקאי־ישראלי בנושאים אסטר־טגיים, טכנולוגיים ואחרים. שמיר תיאר את האווירה בשיחות אלה כאווירה של ידידות, אמון ושותפות.

צווי מעצר וגירוש בחתימת אלוף יצחק מרדכי גורמים תסיסה בעזה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי הוציא אתמול בלילה צו מעצר מינהלי למשך חצי שנה למחמוד זהאר, פעיל חמאס... המוטה הליל ברבר, מנהיג המפלגה הקומוניסטית בחאן יונס. ברבר נעצר שלשום בלילה והוא שוהה בתא מיוחד בכלא עזה. ב־צועת עזה גוברת התסיסה נוכח פער לוחיו של אלוף פיקוד דרום, לפני שבוע הורה האלוף לגרש מהארץ את עזיו עבד אל עודה, נשוי ואב ל־5 ילדים, הנחשב למנהיג הרוחני של הג'יהאד האיסלאמי בעזה.

רבע מיליון תלמידים ערבים ישבתו היום מלימודים

ראשי הציבור הערבי: נמאס מההבטחות של רוני מילוא

מאת עטאללה מנצור,
סופר "הארץ" בגליל

שביתת הרשויות המקומיות ה־ערביות שהחלה ביום א' עומדת היום להגיע לשיאה. כל בתי הספר במגזר הערבי, ובהם למעלה מרבע מיליון תלמידים, עומדים לשבות מלימודים למשך שלושה ימים. ראשי הרשויות הערביות עומדים לצאת הבוקר להפגנה בירושלים. הם יסעו בשיירה עד למשרד הפנים ושם "יחזירו את המפתחות" לשר הפנים בהפגנה סמלית.

עריכה את העמוד: אורית גלילי

אנו מודיעים בצער על פטירת

ד"ר **יצחק ריק** ז"ל

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי ד' בכסלו תשמ"ח 25.11.87 בשעה 2 אחה"צ בבית העלמין בכפר סמיר חיפה

נפגשים ליד "השער" הראשי. התהלוכה תצא בשעה 1.30 מבית המנוח שד' מוריה 132 אחוזה, חיפה

אשתו: מרים
בתו: רות פידלר ומשפ'
בתו: מיכל ינוב ומשפ'
בתו: עופרה הר־כסף ומשפ'
בנו: יואב
אחותו: רות בר־דרומא (קבי יבנה)

לרוחה טיבי ורע שפירא

אתכם באבלכם על מות אהובכם

יורם

שולה ועמנואל בהרב
נעמי ובני ביטר
רותי ואריק גילאי
עליזה ודניאל פאר

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי ואבי היקר

ד"ר **שמואל לאופר**

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי ד' בכסלו תשמ"ח 25.11.87
בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בקרית שאול
נפגשים ליד השער

המשפחה המתאבלת

אמנו וסבתנו האהובה

בלה גרינבוים

איננה

ההלוויה תצא היום, יום רביעי, ד' כסלו תשמ"ח 25.11.87 בשעה 12.00 בהצריים מבית ההלוויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א לבית העלמין, ה"דרום" בגבול חולון בת־ים (שער ראשי)

האבלים:
בנה וכלתה: יצחק וצביה גרינבוים
חתנה: עו"ד שמואל גורביץ
נכדיה: פרץ, בועז ומשפחותיהם
אורנית, תמי ורוני
ניניה: אורי, גילי אורית ויפתח

פקסימיליה MURATA
מורטה
מהירה ביותר!
נציגים מקבוצת כלל
רח' ירמיהו 4 ת"א טל. 03-5463714
יבוא, שיווק ושרות בכל רחבי הארץ
חיפה רח' יד לבנים 46 טל. 04-524680

היום מצורף לעיתון מוסף מיוחד אופנה וטיפוח חן

אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסי		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	5	7	מעונן חלקית	4	6
אתונה	10	19	גשום	12	19
בוקרשט	—	—	מעונן חלקית	4	10
בריסל	3	9	מעונן חלקית	5	7
וינה	3	5	גשום	2	5
ז'נבה	2	7	גשום	4	7
לונדון	4	9	גשום	4	9
ליסבון	12	14	מעונן חלקית	6	11
מדריד	1	10	מעונן חלקית	2	7
ניו־יורק	1	11	מעונן חלקית	7	12
פאריס	5	7	גשום	4	7
פרנקפורט	1	7	מעונן חלקית	3	5
ציריך	—	—	גשום	3	6
קהיר	14	26	בהיר	15	24
קופנהאגן	5	7	גשום	4	6
רומא	2	11	גשום	12	16
שטוקהולם	3	5	מעונן חלקית	0	2

ELAL אל על

שרות חדש לחברי דיינרס קלוב ולמינויי Memo

הפתע אותם בחו"ל...ובביתם!

Memo SERVICES LTD

המחלקה החדשה של Memo מאפשרת לך מהיום, בשיחת טלפון אחת לשלוח לחברים, קרובים או שותפים לעסקים הנמצאים בחו"ל, חבילות שי מתיבב תוצרת הארץ. החבילה תימסר, בצרוף ברכתך, לכתובת המבוקשת, באופן אישי ועם חיוך.

חבילות שי כחול־לבן לכל כתובת בחו"ל: ■ יינות מובחרים (גולן) ■ פרי הדר ■ מעדנים

צלצל 052-555215; 574736 ...צא!

בחסות דיינרס קלוב ישראל בע"מ

משפט דמיאניוק

עוד דרמה של שפטל; בית המשפט יצא לדיון בן 3 שעות — ופסל בקשה שלו

ההגנה: לפסול כל עדותו של פלין ולהפסיק החקירה

הסיבה לדרישה: בית המשפט דחה שני ממצאים שהוגשו באמצעותו של העד: זיוף שעשה לחתימות טויפל ושטרייבל ● לא התקבל גם מונטאז' שהרכיב העד — מומחה ידוע לזיופים — מתצלום שלו ותצלום אחר של לובש מדים נאציים

מאת מרדכי בייטל
כתב עתי"ם

השופטים במשפט דמיאניוק דחו אתמול את בקשת ההגנה להפסיק את עדותו של העד מטעמה, ויליאם פלין, המומחה האמריקאי לזיהוי מסמכים, ולמחוק את כל עדותו מתחילתה, מן הפרוטוקול.

השופטים, אב בית־הדין דב לוין, צבי טל ודליה דורנר, פסקו כי העד הופיע בבית־המשפט בחקירה ראשית ועדותו נשמעה. על כן יש זכות לתביעה לחקור אותו חקירה נגדית.

בית־המשפט דחה את טענת הסניגור, יורם שפטל, כי מאחר שלא נתקבלו שני ממצאים שההגנה ביקשה להגישם באמצעות העד כראיה לבית־המשפט, אין טעם מבחינתה להמשיך בחקירתו של העד ואין גם סיבה להתייחס לעדותו מתחילתה, והוא מבקש למחוק את כל העדות מן הפרטיכל.

בקשת ההגנה הפתיעה את בית־המשפט ואת הקהל באולם. הדיון הופסק להתייעצות של 15 דקות, אך ההפסקה התארכה שלוש שעות, עד סיום מושב הבוקר.

המשבר פרץ בעקבות שתי התנגדויות של התובע, מיכאל שקד, שנתקבלו על־ידי בית־המשפט. ביום שני ביקש הסניגור, גון גיל, להציג זיוף שעשה העד על חתימות שטרייבל וטויפל, המופיעות על תעודת השירות שהונפקה לדמיאניוק בטרווניקי. שקד התנגד בטענה, כי הזיוף הזה אינו רלוואנטי למשפט. השופטים קיבלו את הטענה והוסיפו, כי אין הזיוף מעלה או מוריד לגבי מהימנות חתימות שטרייבל וטויפל על תעודת טרווניקי שבמחלוקת.

בעקבות זאת לא הירשה בית־המשפט להציג כראיה את הזיופים שעשה העד על שתי החתימות.

פוטומונטאז' לא־רלוואנטי

אתמול ביקש הסניגור גיל להציג פוטומונטאז' שעשה העד אשר היה מורכב מתמונת קלסתר שלו שהורכב על מדים נאציים. גם ממצא זה לא נתקבל על־ידי בית־המשפט, שפסק כי אינו רלוואנטי.

נדחתה גם טענת הסניגור שפטל, כי התצלום המורכב הזה דרוש להגנה לצורך חיזוק גירסת הנאשם, שטען בעדותו כי יתכן שהתמונה על מסמך טרווניקי היא תמונתו של דמיאניוק, אך הוא מעולם לא לבש מדים כמו אלה שבתצלום המופיע על תעודת־הזהות שהונפקה בטרווניקי.

לאחר החלטת בית־המשפט להוזת את קבלת המסמך הזה, ביקשו שני הסניגורים הפסקה קצרה להתייעצות. לאחר מכן הודיע שפטל, כי מאחר ששני המסמכים שלדעתם הם מרכזיים לגבי עדותו של העד המומחה, לא נתקבלו על־ידי בית־המשפט, אין הם רואים טעם בהמשך חקירתו והם מבקשים להורידו מן הדוכן ולמחוק את כל עדותו, מתחילתה, מן הפרטיכל.

שפטל אמר: לא הבאנו את העד מארה"ב כדי שיאשר מה שכבר קבע עד קודם של ההגנה, יוליוס גראנט, בשאלת תעודת טרווניקי שבמחלוקת. הבאנו אותו מפני שבאמצעותו באנו להוכיח לבית־המשפט, שניתן לזייף את חתימות שטרייבל וטויפל ואפשר לעשות פוטומונטאז' בדומה אולי לזה שבתמונה, כה נראה הנאשם על מדים שלטענתו לא לבש מעולם. מאחר ששני הממצאים לא נתקבלו, אין לנו עוד מה לעשות עם העד".

התובע מיכאל שקד הביע צער על החלטת הסניגורים, אך אמר כי אין הוא מתערב בהחלטות ההגנה.

כאן התערב השופט דב לוין ואמר לתובע, כי הוא בהחלט רשאי לדרוש חקירה נגדית של העד, על כל מה שכבר העיד עד עכשיו.

השופט צבי טל אמר לתובע, כי הוא גם יכול לשקול שוב אם להסיר את שתי ההתנגדויות שלו, שגרמו להודעת ההגנה בעניין המשך עדותו של העד שלה.

העד: "בלתי־נסבל"

בהתחדש הדיון אחר־הצהריים טען התובע שקד, כי זכותו לחקור את העד חקירה נגדית והוא מבקש לעשות זאת. הוא אמר כי מרגע שהעד הופיע בבית־המשפט, אין הוא כבר בידי ההגנה או התביעה, ובית־המשפט חייב להחליט על המשך עדותו.

שפטל טען, כי יש להגנה זכות לבקש מבית־המשפט להפסיק את עדות העד שלה.

בית־המשפט החליט, כאמור, שהעד ימשיך בעדות וייחקר חקירה נגדית.

לפני שהתובע שקד פתח בחקירתו הנגדית של העד, פנה העד אל בית־המשפט ואמר: "אני מוצא עצמי במצב בלתי־נסבל. ההגנה הורתה לי שלא להעיד יותר ובית־המשפט בא ומצווה עלי להמשיך ולהעיד ולעמוד בחקירה נגדית. אני עלול להיתבע לדין על־ידי שולחי הסניגורים, ומאידך גיסא, אם לא אעיד, אפר את החוק בישראל".

השופט דב לוין: אין כל אפשרות לסניגוריה להעמידך לדין. הסניגוריה זימנה אותך להעיד והיא אינה אדון לעדותך. אתה עומד עכשיו לחקירה נגדית.

התובע שקד חקר את העד בקשר לשינוי גישתו בכלל לבדיקת

מומחה לענייני זיוף, ויליאם פלין (צילום: אליהו הראתי)

מסמכים, בעקבות פרשת מסמכי הופמן (פרשת זיוף בעדה המורמונית, שהעד פיענח ובשל כך רכש מוניטין). העד אמר כי אכן כך היה. הוא שינה את יחסו לגבי בדיקת מסמכים היסטוריים, אך לא שינה את גישתו לבדיקת מסמכים מן העידן העכשווי, מסמכים שכרוכם מגיעים לטיפול בבית משפט.

השופט צבי טל ביקש לדעת אם העד חזר לתת חוות־דעת פרופסיונליות בקשר למסמכים, לאחר מה שקרה בפרשת הופמן.

העד אמר, כי הוא בדרך כלל דיבר על מסמכים היסטוריים בקטגוריות הבאות: מהימן או לא מהימן. עכשיו הוא חייב להוסיף עוד קטגוריה בחוות־דעתו על מסמכים כאלה והיא "אינני יודע".

התובע שאל את העד מה הם הדברים האנומליים שהוא מצא בתעודת טרווניקי שבמחלוקת והעד אמר כי מצא שלושה. כאלה הם — החתימה המיוחסת לנאשם, שהוא סבור כי אינה חתימתו, חורי המהדק ("שדכן") שבתצלום התעודה, והעובדה שהחותמות אינן רצופות מן התעודה לתצלום.

פרשת זיופי הופמן

התובע חקר את העד על כל אחד מהממצאים האלה ושאל אותו גם למה השווה את מסמך טרווניקי שבמחלוקת. העד השיב, כי השיווה אותו לתעודה דומה שהונפקה לאדם אחר במחנה טרווניקי ושהוגשה לו להשוואה.

התובע המשיך ושאל על טענת ההגנה שהקגב זייף את החתימה על התעודה, ושהזיוף היה כל־כך גרוע עד שהיה אפשר להבחין בו במבט ראשון. (התובע התכוון לסלסול המופיע באות "דר" בתחילת שמו של הנאשם, ואינו מופיע בכל החתימות הידועות שלו והאינן שנויות במחלוקת).

העד אמר כי הוא יכול רק לקבוע שהחתימה על המסמך אינה חתימת הנאשם, המשיך וטען העד אשר לא יבוא מישהו ויאמר שהחתימה הזאת היא אכן חתימתו, ויוכיח זאת, הוא יישאר בדעתו זו.

לאחר מכן נשאל העד על דברים שאמר בסימפוזיון של בודקי מסמכים, שהתקיים בפאלם ספרינג בקליפורניה, בו נדונה פרשת זיופי הופמן. התובע ציטט מקלטת שבעשתה באותו סימפוזיון שבו אמר העד: בדקתי תעודה הנוגעת לדמיאניוק בישראל, ואלמלא מה שקרה בפרשת הופמן, הייתי אומר שהתעודה הזאת אותנטית.

התובע שאל כיצד יכול היה העד לומר שהתעודה אותנטית, בשעה שבחקירה הראשית הוא מטיל ספק באותנטיות שלה ושל החתימות שעליה.

העד השיב, כי התייחס בדבריו באותו סימפוזיון לתעודה עצמה ולא למה שנכתב עליה, דהיינו הרכב הנייר והדיו. הוא הוסיף, כי אמר גם בעדותו הראשית שהוא סבור שהתעודה אותנטית, אך אינו בטוח בכך. לא כן לגבי מה שנכתב על התעודה. הוא עדיין סבור שיש בעיה לגבי שתי החתימות של שטרייבל וטויפל, שלא בטוח כי הן מהימנות, והוא בטוח כי החתימה של דמיאניוק על התעודה אינה חתימת הנאשם.

המשך החקירה הנגדית, ביום רביעי.

בכנסת

נחמיאס ביטל דיון בוועדת הפנים על מובארכ עוואד

מ"מ יו"ר ועדת הפנים, אהרון נחמיאס, כתב לראש הממשלה: כיצד מתכוונים לדון בנושא בוועדה פתוחה, אחרי שנמנע הדיון עליו במליאה, בגלל סודיות. גאולה כהן לעוואד שהתארח במזנון הכנסת: "באיזו מדינה יכול אדם, ששהותו בארץ אינה חוקית, לעשות לעצמו לובי בפרלמנט?"

בוועדות ובסיעות / דן מרגלית

ח"כ גאולה כהן (התחיה), שראתה אתמול את מובארכ עוואד במזנון הכנסת, ניגשה ושאלה אותו: "באיזו מדינה יכול אדם, ששהותו בארץ אינה חוקית, לעשות לעצמו לובי בפרלמנט" על כך השיב לה ח"כ עבד אל ואהב דראושה (מעד"ע): "זו חוצפה שיש כאן חברי כנסת כמוך." כהן אמרה, כי אין זו חוצפה של עוואד אלא של מזמיניו — הח"כים דראושה ויוסי שריד (רצ). לאחר מכן היו חילופי־דברים חריפים בין גאולה כהן לבין שריד.

ממלא מקום יושב־ראש הכנסת, אהרן נחמיאס (מערך), ביטל אתמול את הדיון, שעמדה ועדת הפנים לקיים בנושא גירושו של מובארכ עוואד. במכתב ששיגר לראש הממשלה יצחק שמיר ציין נחמיאס, כי הממשלה ביקשה שהדיון יתקיים בסודיות בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת — ולא במליאתה — ואם כן, כיצד יתכן לקיים דיון פתוח בוועדת הפנים ועוד בהשתתפות נציגי המשרדים הממשלתיים? בממשלה "אין יד אחת יודעת מה עושה היד השניה," ציין נחמיאס.

מיכאל איתן הסכים להיפגש עם עוואד בתנאי שיראה... אישור כניסה לבניין

קצין הכנסת יצחק בנגל מעביר היום לבדיקה את התעודה, שאיתה נכנס אתמול למזנון הכנסת מובארכ עוואד, שהשלטונות ביקשו לגרשו מן הארץ. אם יתברר כי נכנס על פי תעודה שתוקפה פג — יגיש בנגל תלונה למשטרה מטעם הכנסת.

הבעיה התעוררה אתמול אחרי שעוואד נכנס לבניין לפי הזמנת ח"כ יוסי שריד (רצ). הוא ביקש לשוחח עם ח"כ מיכאל איתן (ליכוד), שהודיע שלשום, כי הוא מכיר אנשים ש"ישתיקו" את עוואד אם לא יגורש מן הארץ. איתן ניאות לפגשו לשיחת "איש עם איש". אך ביקש לראות את התעודה על פיה נכנס למשכן.

בעקבות זאת טען איתן כי התעודה אינה בת־תוקף ולא היה מקום לאפשר לעוואד להימצא במקום.

תלונתו תיבדק היום.

קודם לכן מיחה ח"כ יוסי שריד (רצ) בפני נחמיאס על הדיון בוועדת הפנים, שלא יהיה סודי — שעה שנמנע מן האופוזיציה ליזום דיון במליאה. ממלא מקום יושב־ראש ועדת החוץ והביטחון, מיכה חריש (מערך), הבטיח לקיים בה דיון בקרוב.

"כל משטר כיבוש מועד להחלטות שהן תערובת של רשעות וטמטום," קבל שריד בוועדת החוץ והביטחון. ההחלטה על הגירוש משקפת את היות משטר הכיבוש פחדני ונבוך וחלש.

במקביל, ביקש ח"כ יצחק ארצי (מרכז־ליע) ממפכ"ל המשטרה, דוד קראוס, לזמן לחקירה את ח"כ מיכאל איתן (ליכוד), שהתבטא אתמול כי הוא יודע מי מאיים "להשתיק" את עוואד אם לא יגורש. "לא יתכן שחבר כנסת יגלה את תוכניתו להסתרת מידע חיוני," נאמר בפנייתו של ארצי.

בתגובה להתפתחויות, אלה אמר ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד), כי "הממשלה ויושב־ראש הכנסת עושים יד אחת כדי להסתיר את הניסיון להשתמט מגירוש המיידי של עוואד... כך מגיעות ההתערבות האמריקאית והכניעה של הממשלה לשיא חדש".

ח"כ גאולה כהן (התחיה) האשימה את הממשלה בכניעה לארצות־הברית ואת הכנסת בכניעה לממשלה. אם לא יגורש עוואד, יפנו הח"כים כהן ויובל נאמן לבג"ץ מטעם התחיה. ח"כי המתקדמת, מוחמד מיעארי ומתי פלד, פנו אל יו"ר הכנסת שלמה הלל בבקשה להסיר את חסינותו של ח"כ מיכאל איתן, "בשל ההסתה לחיסולו של מובארכ עוואד".

ח"כ דראושה הגיש אתמול הצעת־חוק המבטלת את האיסור להיפגש עם אנשי אש"ף.

התארגנות דתית נגד פעילות בידורית בשבת

חברי הסיעות הדתיות נפגשו אמש ביוזמת ח"כ אברם ורדיגר (מורשה), כדי להגיב על פסק־הדין המתיר את הפעלת בתי־הקולנוע בירושלים בערב שבת. הדתיים קיבלו את הצעת שר הדתות, זבולון המר, להגיש ערעור על החלטתה של השופטת איילה פרוקצ'ה.

מצליף סיעת הליכוד, יהושע מצא, מסיעת חירות, הגיש אתמול הצעת תיקון לחוק, הקובעת כי רשות מקומית תהיה מוסמכת לקבוע בחוק הוראות בדבר פתיחה או סגירה של בתי־עינוג. שיקולים של דת ואורחות יהיו לגיטימיים בחקיקה זו.

בדברי ההסבר של מצליף סיעת הליכוד נאמר, כי הצעתו באה בעקבות פסק־הדין של השופטת פרוקצ'ה, המתיר הצגות קולנוע בערב שבת בירושלים.

"מדינת ישראל חייבת להמשיך ולשמור על המירקם התרבותי," שמקורו בסטאטוס קוו, אמר מצא.

נגד ענישת מעשנות סמים

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) הביע אתמול בוועדת החוקה התנגדות למאסר חיילות שהורשעו בשימוש בסמים. "מאחר שמדובר בצעירות שאך־זה סיימו את תוק לימודיהן בתיכון, יש להתחשב בכך שהשימוש בסמים במסגרת זו אינו נחשב לתופעה חריגה ויש מקומות שזו אפילו נורמה מקובלת. צריך להיאבק בתופעה בפעולות חינוך לטווח."

"ירושלים — עיר אנשי תרבות ומדע שאינה ערה עד 2 בלילה"

אמר זבולון המר, שהעלה הצעה לסדר על דמותה של הבירה ★ השבת חייבת להיות שלווה, בעלת־תוכן ומסורת, קודש למשפחה ★ צ'רלי ביטון: תגידו שאתם מדברים על ירושלים אבל מתכוונים לכל המדינה

באולם המליאה / עמוס בדורד

שאלת השבת בירושלים תפסה אתמול שעות ארוכות בדיוני מליאת הכנסת, כאשר בתוכו נשמעות קריאות למתינות ואילו בשוליים נמשכו ההתבטאויות הקיצוניות. הנושא שעל סדר היום נקרא "זהותה היהודית של מדינת ישראל, נוכח הפרת הסטאטוס־קוו בהרחבת חילול השבת בירושלים", והוא הוצע בשעתו ע"י ח"כ חיים דרוקמן מן המפד"ל. מאחר שהמציע נמצא בחו"ל, פתח את הדיון חברו לסיעה, שר־הדתות זבולון המר.

זהותה היהודית של ירושלים אינה עומדת בספק לגבי המר, שבדבריו תיאר עיר ובה תלמידי חכמים, הוגי דיעות, אנשי מדע ותרבות, וכן עיר ש"אינה ערה עד שתיים בלילה" ואין בה תסיסה ואין היא מבוססת רק על הריצה אחרי קידמה טכנולוגית מודרנית. לדעתו, חייבת השבת להיות שלווה, בעלת תוכן ומסורת, קודש למשפחה. באותה נשימה אמר גם, שזו צריכה להיות עיר שבה לא תהיה למי שאינם שומרים מצוות הרגשת מצוקה, כאילו אין מכבדים אותם. אולם רוב באותו יותר לתיאור מצות האופי הקודש הרוחני של ירושלים. הוא הגדיר אותה "בית־הכנסת של האומה".

בתחילת הדיון ביקש יו"ר הישיבה, מאיר כהן־אבידב (ליכוד־חרות), שהדיון יהיה מאופק, בלי קריאות־ביניים רבות ובלי סערת־רוחות. כך היה, אך במידה מסויימת מכיוון שמניין חברי הכנסת לא עלה בשלבי הויכוח על 10. בתגובה על אמירתו של המר לגבי בית־הכנסת, צעק דדי צוקר (רצ): "היא האוניברסיטה של האומה". וכאשר המשיך המר לתאר את הימים השלווים והקדושים שיש לכונן בעיר — על־פי הסכמה בין חלקיה, כפי שהוא שואף — אמר צ'רלי ביטון (חד"ש): "תגידו שאתם מדברים על ירושלים אבל מתכוונים לכל מדינת ישראל." ושכנו, ח"כ שמעון בן־שלמה (ש"ס), הנהן בראש לאות הסכמה.

דדי צוקר (רצ) אמר שיילחם על כך שלא יהיו בתי־קולנוע ומכוניות בשכונות הדתיות. אולם באותה זכות עצמה חייבים להתיר בשכונות המגורים של חילוניים ובמרכזי הבידור להתיר את הדברים האלה. על קריאה של אברהם שפירא (אגו"י) שיחזור בתשובה, אמר שאינו זקוק להטפות. הוא יהודי וישראלי טוב ממנו.

בקצוות לא היו לבטים או בעיות: צ'רלי ביטון (חד"ש) אמר שאם רוצים לראות לאן מועדות פני המדינה עם השלטת הדת, יש להתבונן לעבר איראן של חומייני. שמעון בן־שלמה (ש"ס) אמר שפסיקת השופטת פוגעת בלב האומה, לב היהדות ולב התורה.

מדענים ישראלים בדרא"פ

מדענים ישראלים היוצאים לדרום־אפריקה, ולכל מדינה אחרת, עשויים לקחת אתם את הידע הטכנולוגי שיש להם, וזו בעיה בעל העולם הדמוקרטי, אמר שר־הביטחון יצחק רבין בתשובה על שאילתה בעל־פה של יוסי שריד (רצ). ידוע לו גם, שעם ביטול פרוייקט הלביא יצאו כמה מדענים באופן אישי על דעתם לדרום־אפריקה, הוסיף שר־הביטחון. הם יצאו כבודדים, בניגוד לרצוננו, ולא בעידוד ובארגון של איזה גורם שקשור במערכת הביטחון.

זו ידיעה טכנולוגית מתקדמת, ואין ספק שמאות ואלפי עובדים לשעבר של מערכת הביטחון, הנמצאים באירופה ובארה"ב תורמים תרומה משמעותית לחברות שבהן הם עובדים — בגלל הידע שצברו בצורה זאת או אחרת. ישראל עושה את המקסימום כדי שלא יופצו מידע סודי שמגיע לאדם העובד במערכת הביטחון.

השאילתה התייחסה לידיעות בעיתונות לגבי שיתוף־פעולה בין שתי המדינות בייצור מטוס דמוי־"לביא". על החלק הזה של השאילתה השיב רבין: "אין כל שיתוף־פעולה בין ישראל לדרום־אפריקה בייצור או אף בפיתוח של מטוס דמוי־לביא. אין כל אמת בידיעה הזאת."

הליכוד והמערך הובסו בהצבעה על חוק מימון מפלגות של רובינשטיין

הצעת חוק, המתקנת את הנסיבות בהן רשאית מפלגה לבקש מימון לפעולותיה — יוזמת ח"כ אמנון רובינשטיין (שינוי) — עברה אתמול את הקריאה הטרומית, בניגוד להחלטה של המערך והליכוד להצביע נגדה, או לשתות לעכב אותה.

רק שתי ח"כיות מן המערך, עדנה סולודר ואורה נמיר, נמנעו, ואילו ח"כ דוד מגן (ליכוד־חרות) עזב את האולם לפני ההצבעה. הרוב, שהצביע בעד, היה מורכב מיצחק ארצי (מעד־ל"ע), הח"כים מרצ, חד"ש, אגודת ישראל, ה"רשימה המתקדמת" ופא"י. כמה מחברי המערך והליכוד עזבו את הבניין קודם לכן, מתוך הסכמה לרוח ההצעה.

שגריר ישראל באו"ם: פתרון בעיית הפליטים — בחילופי אוכלוסין

דיבר בדיון על הנושא הפלשתינאי בעצרת

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). בדיון בנושא הפלשתיני שנמשך אתמול בעצרת האו"ם, אמר השגריר הישראלי יוחנן ביין, כי את בעיית הפליטים הערביים אפשר לפתור רק באותה דרך שישראל קלטה את מאות אלפי הפליטים היהודיים מארצות ערב. את עקרון חילופי האוכלוסין במזרח־התיכון אי־אפשר להחזיר אחורה, אמר.

בנאום ארוך ומנומק דחה ביין, סגן ראש המשלחת לאו"ם, את הטענות שהשמיעו נציגים ערביים בדיון. הוא גינה את חוסר העניין והתמיכה הערבית בשיפור מצב הפלשתינים ביהודה ושומרון, המוכחת במיעוט תרומתם הכספית לשיפור איכות־החיים ביהודה ושומרון. הוא ציין, שמתוך 56 מיליון דולר שמבקש האו"ם לשיפור החיים בשטחים, מדינות ערב תורמות שני מיליון דולר בלבד. הוא הכריז, כי הדרך היחידה לפתור את בעיית הפליטים על כל היבטיה, היא בדרך של מו"מ ישיר, ללא תנאים מוקדמים, על בסיס החלטות 242 ו־338.

בסוף השבוע יוגשו הצעות החלטה של הדיון הפלשתיני.

היום תיערך, כנראה, הצבעה במליאת העצרת, על היוזמה הסורית לכנס ועידה בינלאומית לנושא הטרור. היוזמה, הנתמכת ע"י לוב, מבקשת שוועידה כזאת תגדיר מחדש את ההבדל בין טרור ללוחמה למען חופש. דיפלומטים ישראליים ומערביים מגלים בימים האחרונים פעילות רבה במאמצים לסכל את היוזמה, אך הם סידרו להעדיף את תוצאות ההצבעה. בעל המאמר ב"ניו־יורק טיימס", א. מ. רוזנטל, כתב אתמול כי היוזמה הסורית מזכירה איש מאפיה שמבקש לענוד את תג השריף. סוריה אינה יכולה לוותר על טרור, כתב רוזנטל, כי טרור זה כוח. וכמה מגוחך שמדינה זו, יחד עם לוב, יוזמות ועידה בינלאומית ללחימה בטרור.

4 מפגינים יהודיים נידונו במוסקווה למאסר של 10־15 ימים

הפגינו מול משרד האשרות נגד הסירוב לתת אשרת יציאה למשפחת קולצ'ינסקי

מוסקווה (ע"צ). ארבעה יהודים סובייטיים, שנעצרו אתמול בבוקר על־ידי המשטרה במוסקווה, כאשר הפגינו נגד הסירוב להעניק אשרת יציאה למשפחת קולצ'ינסקי, נידונו לתקופות מאסר של 10—15 יום.

איגור צ'רנושאוויץ, ואלרי פירדזוב ומאיק קוטוב, שנידונו ל־10 ימי מאסר, הודיעו כי יפתחו בשביתת־רעב עד לשיחרורם. יורה גולדמן, שנידון ל־15 ימים, לא הצטרף לשביתה, "שכן מצב בריאותו אינו מאפשר זאת", מסרו מקורות מוסמכים.

בסך הכל, עצרה המשטרה לחקירה שבעה מפגינים.

שלטונות ברית־המועצות הודיעו לא מכבר, כי משפחת קולצ'ינסקי לא תוכל להגר עד 1995, בגלל סודות מדינה.

ערך את העמוד יצחק לאור

brother®

מנקישה ראשונה

נקישה ראשונה: AX-10 הכתבנית שאפשר
כתבנית אלקטרונית לכל המשפחה. קומפקטית, נייחת ובעלת תכונות משופרות: זיכרון מחיקה 40 תוים, תיקון אוטומטי, טבולטור, איתור אוטומטי, עריכת טקסטים ועוד. מתאימה – בתכונות ובתקציב – גם לשימושים ביתיים – לסטודנטים, תלמידים, התכתבות, עבודות גמר וכו'.

נקישה שניה: AX-20 הפופולרית, הביתית
מחפשים תכונות של 'גדולה' באלקטרונית קטנה? AX-20 היא התשובה. דו־לשונית, תכונות עריכה מתקדמות, מירכוז, זיכרון תיקון 60 תוים, 2 טבולטורים, מבחר צפיפויות בין־תוים/שורות. כמו־כן AX-20. בעת הצורך ניתן להמירה גם כמדפסת למחשב (בעזרת ממשק IF-60).

נקישה שלישית: CE-67 המשרדית הקומפקטית
האלקטרונית הפופולארית בישראל. רב לשונית ובעלת ביצועים מרשימים: 34 סוגי כתב, 2 סוגי טבולטור, זיכרון מחיקה לשורה שלמה, הדגשה ועוד. בעת הצורך ניתן להמירה כמדפסת איכות למחשב.

נקישה רביעית: CE-550 המשרדית המתקדמת
קומפקטית ורב־לשונית מתקדמת ביותר – בנוסף ל־2 סוגי טבולטור כוללת גם זיכרון מחיקה ענק (175 תוים) ואפשרות למחיקת מילים שלמות (WORD OUT). CE-550 היא הסילה המהירה בהנדסת אנוש. בעת הצורך, ניתן להמירה גם כמדפסת איכות למחשב ולהפיק ניירות סטנסיל.

נקישה חמישית: EM-701 – יצירת מופת
"סוס עבודה" אמיתי להדפסות 'כבדות' במשרדים מתבי הדפסה. בבסיסה מנגנון מדפסת האיכות HR-25. 34 סוגי כתב, זיכרון מחיקה ל־500 סימנים. תכונות עריכה מתקדמות ובנוסף – ניתן להברה לכל המחשבים הן כמדפסת איכות והן כמסוף למחשב.

נקישה שישית: EM-1000 התמליליות המושלמת
משמשת גם כמעבדת תמלילים ידידותית ומתקדמת. אפשרויות תצוגה של מסך מלא (25 שורות × 80 תוים) ועריכת טקסטים. זיכרון פנימי עד 40K ואפשרות חיבור כונן דיסקטים "3.5. אלף 'פרצופים': אלקטרונית רב לשונית, מעבדת תמלילים, מדפסת איכות גם מסוף תקשורת באמצעות. וזהו שלמות.

נקישה שביעית: אביזרי איכות מיד ראשונה
BROTHER מייצרת אביזרי איכות – יותר מ־34 סוגי מניפות כתב, קסטות דיו וסרטי מחיקה.
BROTHER מייצרת את כל מגוון הקסטות – חד פעמיות, מולטיסטריק, ניילון וכו'. ותמיד – באיכות הגבוהה ביותר.

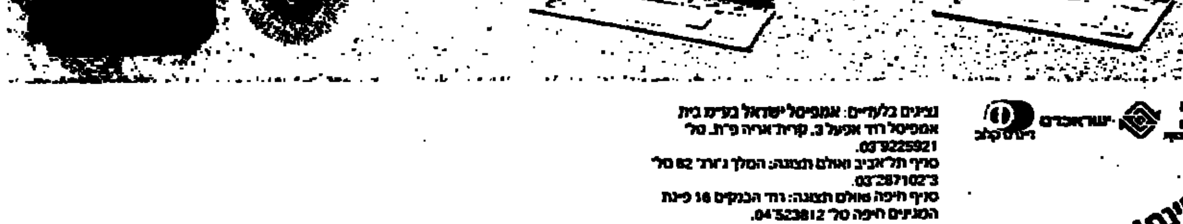

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ בית אמפיסל רח' אפעל 3, קרית אריה פ"ת. טל' 03-9225921
סניף תל־אביב ואולם תצוגה: המלך ג'ורג' 82 טל' 03-287102/3
סניף חיפה ואולם תצוגה: רח' הבנקים 16 פינת המגינים חיפה טל' 04-523812
סניף באר־שבע ואולם תצוגה: פסג' אוריון, טל' 057-34633
ת"א. פוקס – יהודה הלוי 20 טל' 03-656683. מינד לב דיזנגוף טל' 03-286830. ביתסכניקה – אלנבי 94, טל' 03-612823 מכניק – ברנר 12 טל' 03-283730
ירושלים: נבאי־יגאל 1, טל' 02-240054. דלפסיין – יפו 30 טל' 02-223810. שכלול – יפו 40 טל' 02-234683. צילמית – שמאי 19 טל' 02-221169
חיפה: יקיר פריד – רח' הבנקים, 04-525205.
את האלקטרוניות של BROTHER ניתן להשיג אצל הספקים המבוררים לציוד משרדי.

חינם! קורס כתבנות בן 12 שעות לפי השיטה האמריקאית בהלוות של סיטו אנד סאונד רח' בן יהודה 21 א' ת"א טל' 03-659464 * לרוכשי מכונת כתיבה עד תאריך 30/11/87

brother
העתיד בקצות אצבעותיך

"דפנה" ויסמן את לביא בע"מ
שרותי מכס, תעבורה ושילוח בינלאומי
סניף אשדוד,
עברנו!!!
משרדינו החדשים: עורף הנמל בנין "צים" קומה ד'
אין שינוי במספרי הטלפון והפקסימיליה

מכירת פינוי
פינות ישיבה • סלונים
ארונות • פינות אוכל
שולחנות • חדרי שינה
כורסאות טלויזיה ועוד
אנחנו עוברים דירה, אתם נהנים מהנחות ענק.
לרגל העברת אולמות התצוגה של רהיטי היוקרה של ורדה לכתובת חדשה – הנחות ענק על כל המלאי.
המבצע לזמן ולמלאי מוגבל. כל הקודם זוכה!

רמת גן, רחוב ז'בוטינסקי 22. שעות הפתיחה: א'־ה' 9.00־20.00 רצוף.
ורדה יוקרתי ולא יקר.

صكنا من الاصل

صورة عن الاصل

אש"ף לא יהיה משקיף באולימפיאדת סיאול

"אש"ף נדחה ע"י הוועד האולימפי כי אינו ממלא אחר הדרישות בנוגע לטריטוריה"

אמרה דוברת הוועד ● אישרה שהארגון ביקש "פעמיים או שלוש" להתקבל לחברות לוועד

לונדון (איי־פי). הוועד האולימפי הבין־לאומי הודיע אתמול כי אין בכוונתו לתת לאש"ף מעמד של משקיף במשחקי סיאול בשנה הבאה.

ההזמנות למשחקים האולימפיים יוצאות אך ורק מהוועד הבינ"ל, על־פי תוכנית חדשה שמטרתה לצמצם את הלחץ המדיני על המשחקים, וההזמנות ייצאו אך ורק לוועדות אולימפיות לאומיות "מוכרות כדין", אמרה מישל ורדייה, דוברת הוועד הבינ"ל.

אש"ף ביקש "פעמיים או שלוש פעמים" להתקבל לוועד הבינ"ל, אך נדחה משום שאינו ממלא את דרישות הוועד בנוגע לטריטוריה, אמרה ורדייה בראיון טלפוני מלוזאן, שווייץ, שם שוכן מטה הוועד הבינ"ל.

מקורות שביקשו להישאר בעילום־שם, מסרו כי אש"ף ביקש רשות מהוועד המארגן את המשחקים האולימפיים בסיאול, לשגר משקיף רשמי למשחקים המיועדים להערך בין ה־17 בספטמבר לבין ה־4 באוקטובר 1988. הבקשה הועברה לוועד הבינ"ל, שהחליט לדחותה.

דוברת הוועד הבינ"ל הכחישה שהוועד קיבל בקשה מעין זו. אך הודתה שבקשה מעין זו לא תאושר. "ההזמנות נשלחות מעתה אך ורק על־ידי הוועד הבינ"ל, ואך ורק לארגונים מוכרים כדין, ואין מעמד של משקיף במשחקים האולימפיים", אמרה ורדייה.

על־פי תקנון הוועד הבינ"ל, ארגון מוכר כדין הוא כזה שהינו חבר לפחות בחמש פדרציות ספורט בינלאומיות, העוסק לפחות בשלושה ענפי־ספורט הכלולים במשחקים האולימפיים. אש"ף ממלא אחר התקנות הללו, לטענת הדובר, שכן הוא חבר לפחות בחצי תריסר פדראציות ספורט בינ"ל. אך לטענת הוועד הבינ"ל, אין לאש"ף "טריטוריה" ועל כן אינו יכול להיות מוכר כוועד אולימפי ארצי.

תצלום זה נעשה לפני כחודש ע"י צלם חובב, כאשר ממכונית משוריינת להובלת כסף ליד קולומבוס, אוהיו, התפזרו אלפי שטרות ירוקים – לשמחתם של הנוסעים בכביש, שעצרו ואספו מלוא החופן כסף. המשטרה מסרה כי תעשה שימוש בתצלומים כדי לזהות אנשים שלא החזירו את השלל. (צילום: איי־פי)

מידע מודיעיני זר הוביל למצוד באירלנד נגד אוהדי האיי־אר־אי

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). מידע מודיעיני זר איפשר לשלטונות האירים לערוך בארצם מבצע חסר־תקדים לגילוי מטמוני־נשק לוביים אשר שימשו את מחתרת האיי־אר־אי.

7,000 חיילים ושוטרים פושטים מאז שלשום על בתיהם של מאות חשודים, ועד כה נעצרו כמה עשרות איש, שחלקם ידוע באהדתו לארגון הקאתולי. במקביל עורכים הכוחות הבריטיים פעולות סיסור דומות ליד הגבול.

ההחלטה לערוך חיפושים נרחבים נפלה בשבוע שעבר בשיחות מיניסטריאליות רמות־דרג בין נציגים של בריטניה ואירלנד, בעקבות הטבח בעיירה אניסקילין לפני שבועיים, בה נהרגו 11 פרוטסטנטים. קודם לכן אספו שירותי הביון של שתי המדינות מידע רב על מעצרה של ספינת־הנשק "אקסונד", שנעצרה לפני שלושה שבועות בתחום המים הטריטוריאליים הצרפתיים לאחר שהפליגה בלוב ובמלטה.

השלטונות הצרפתיים הטילו איפול מלא על תוצאות חקירתם של אנשי הספינה, שאחד מהם לפחות ידוע כתומך המחתרת. איפול הוטל אפילו על תוכנה של הספינה. אבל אתמול התברר שהיה בה נשק, שהיה מאפשר לטרוריסטים האירים לפרוץ בתי־כלא ולהפיל מטוסים של הצבא הבריטי.

הוא כלל לא רק רובים, אלא גם חומר־נפץ פלסטי מסוג "סמטאקס", שמקורו במזרח־אירופה ובו משתמשים הטרוריסטים הפלשתינים והאירים כאחד. חומר זה שימש את נזאר הינדאווי, אשר ניסה לפוצץ לפני שנה וחצי מטוס של "אל־על" לאחר המראתו מלונדון.

מקור אירי אמר ל"הארץ", כי מידע על תנועותיה ומגמת פניה של ה"אקסונד" הגיע לידיעת הבריטים והם הודיעו שהצרפתים יבצעו את המעצר. חקירת המטה האנשים אשר היו על סיפונה העניקה מידע רב לחוקרים, והוא אשר סלל בין היתר את הדרך ללכידתם של ה"סליקים".

ג'רי קולינס, שר־המשפטים האירי, הודה אתמול בדבלין כי קיים חשש שבידי המחתרת יש נשק כבד אשר הגיע לידיה במשלוחים ימיים קודמים. לדבריו, קיימת אפשרות שבאמצעות הנשק שנתפש קיווה ה"איי־אר־אי" לפרוץ לכלא "מייז", בו כלואים רבים מחבריה.

משרד־החוץ הבריטי הוסיף ואמר אמש, כי לפחות שלושה משלוחי־נשק קודמים הגיעו למחתרת מלוב.

לפני שנה הותקנה במטוסה של מרגרט תאצ'ר מערכת נגד־טילים, אשר נועדה להטות את מסלולם של טילי ה"סאם", מאותו הסוג שנתפש על האוניה.

"עובדים שעות נוספות לספק הזמנת ציורים של רנואר"

אומר בעל חברה בהונג קונג המתמחה בזיופי ציורים מפורסמים

הונג־קונג (ע"ר). בהונג־קונג אפשר להשיג העתקים של ציורים פרי־מכחולם של גדולי האמנים, במחירים זולים.

"מה שתבקש, אנו יכולים לבצע", אומר הונג שואי הינג, בעל חברה ליצירות אמנות, שבה מועסקים למעלה מ־300 אמנים בהכנת העתקים בעלי איכות טובה של יצירות־מופת.

בשנה שעברה ייצאה הונג־קונג ציורי־שמן בשווי כולל של 11.5 מיליון דולר, מרביתם העתקים של תמונות ידועות ביותר בחוגי תבל. המכירות במחצית הראשונה של שנה זו עלו ב־13% לעומת אותה תקופה אשתקד.

והנג אמר, כי עתה אין ביקוש רב ליצירותיו של רמברנדט, אך האמנים שהוא מעסיק עובדים שעות נוספות כדי למלא הזמנות להעתקים של יצירות רנואר.

הלקוחות הטובים ביותר הם אירופאים, שקונים תמונות שמחירן הקמעוני מגיע עד 1,300 דולר ליחידה.

העתק מוצלח של מונה ליזה מצריך לעתים 10 ימי־עבודה של אומן מיומן. אומן זה יקבל תמורת עבודתו פחות מהסכום של 350 דולר שישולם תמורת תמונתו בגלריה בהונג־קונג.

ראש ממשלת סין, מהנדס בן 59, למד בבריה"מ, בן מאומץ של צ'ו אן לאי

פקין (ע"ר וע"צ). לי פנג, בנו המאומץ של ראש ממשלת סין המנוח, צ'ו אן לאי, מהנדס חשמל, שלמד במוסקווה, מונה אתמול לתפקיד ראש ממשלת סין בפועל.

סוכנות הידיעות הסינית הרשמית הודיעה, כי הוועדה המתמדת של הקונגרס הלאומי, בית־הנבחרים הסיני, מינתה את לי במקומו של ז'או זיאנג, שהתפטר מתפקיד ראש הממשלה לאחר שנבחר כמנהיג המפלגה הקומוניסטית הסינית ב־2 בנובמבר.

מצפים שמינויו של לי, בן ה־59, יאושר במושב השנתי הבא של הפרלמנט הסיני, במארס 1988.

"לי הוא מועמד של פשרה המקובל על כל הסיעות במפלגה", אמר בנקאי מערבי. הוא צפה, כי בתקופת שלטונו אין לצפות לשינויים מרחיקי־לכת במדיניות הכלכלית של סין, אם כי אפשריים שינויים בהדגשים ובמהירות של ביצוע ההחלטות.

אביו של לי, שהיה אחד החברים הראשונים של המפלגה הקומוניסטית הסינית, נהרג ב־1931 על־ידי הלאומנים. הוא אומץ על־ידי צ'ו אן לאי, שהיה ראש הממשלה הראשון של סין הקומוניסטית וכיהן בתפקיד זה מ־1949 עד ליום מותו ב־1976.

לאחר שסיים לימודי הנדסה במוסקווה, שב לי לסין ומונה כמנהל תחנת־כוח. כעבור זמן זכה במשרת שר האנרגיה ולאחר מכן מונה לתפקיד שר החינוך וסגן ראש הממשלה.

חוסיין מנסה להפגיש שוב את נשיאי עיראק וסוריה

יערוך ביקורים קצרים בבגדאד ודמשק

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

המלך חוסיין צפוי לפתוח היום בביקורים חטופים בדמשק ובבגדד, ומקורות ערביים בעמאן מסרו כי נעשה עתה ניסיון להפגיש את נשיאי עיראק וסוריה בריאד, בהשתתפות פאהד־חוסיין.

ראש ממשלת ירדן, זייד אר־ריפאעי, יבוא בשבוע הבא לקאהיר לישיבת הוועדה המשותפת העליונה של שתי המדינות, שתוועד השבוע.

בקהיר נמסר אתמול, כי סגן ראש־הממשלה ושר־ההגנה, המרשל אבו גזאלה, יבוא במחצית ינואר לוואשינגטון, להדון עם ראשי הפנטגון על הרחבת הסיוע האמריקאי לתעשיה הצבאית המצרית.

העיתון הבירותי "אל־ליוואא" כתב אתמול, כי בריטניה מציעה לערוך שלב מקדים לוועידה הבין־לאומית המוצעת לשלום במזרח־התיכון. בשלב זה יפעלו ועדות קישור ותיאום בין ישראל למדינות ערב, שתכשירנה את האווירה המתאימה לוועידה.

מיוני עד ספטמבר, הגרעון המסחרי של ארה"ב הגיע ל־39.8 מיליארד ד'

וואשינגטון (איי־פי). הגירעון המסחרי של ארה"ב גדל לשיא של 39.8 מיליארד דולר מיוני עד ספטמבר השנה, כאשר הגידול ביצוא הואפל על־ידי גיאות תלולה ביבוא, מסרו מקורות ממשלתיים.

משרד המסחר אמר כי התרחבות הפער המסחרי בא לאחר צמצומו בגירעון המסחרי ברבע הקודם (אפריל־יוני).

נתוני הסחר עם יפאן מצביעים על שיפור, והכלכלנים מייחסים לעובדה זו חשיבות משום שארה"ב צוברת את מירב הגירעון המסחרי שלה ביחסי המסחר שלה עם יפאן. הגירעון במאזן המסחרי עם יפאן פחת ב־800 מיליון דולר, והגיע ל־13.5 מיליארד דולר.

לעומת זאת, גדל היבוא ממדינות אסיאתיות אחרות.

אוריאק, צרפתי פרו פלשתינאי נעצר שוב; טרם נמסר מדוע

בעבר ישב אוריאק על "עבירות תעמולתיות", חוגים בטחוניים בצרפת משוכנעים שהיה קשור לפיגועים אנטי־יהודיים ואנטי־ישראליים

מאת יואב מוקד
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). שירותי הביטחון הצרפתיים עצרו אתמול בפאריס את הפעיל הפרו־פלשתיני פרדריק אוריאק, לצורך מה שהוגדר כ"חקירה הקשורה בפעילויות חתרנות וטרור".

דוברים מטעם מערכת הביטחון בצרפת לא מסרו אמש פרטים על נסיבות המעצר או מהלך החקירה. על־פי אחת הגרסאות הלא־רשמיות, נחקר העצור בדבר הקשרים שקיים עם קבוצות פרא־ראציות, החשודות בביצוע פיגועי־טרור על אדמת אירופה.

אוריאק שוחרר לפני פחות משנתיים מן הכלא הצרפתי על התנהגות טובה, שבזכותה קוצצה תקופת מאסרו בשליש. בשנת 1983 גזר עליו בית־משפט צרפתי חמש שנות מאסר, לאחר שהורשע בעבירות "בעלות אופי תעמולתי".

חוגים בטחוניים בצרפת היו ועודם משוכנעים, שאוריאק היה מעורב אישית בפעילות טרור, בין היתר בגל הפיגועים בפאריס (בהם אנטי־ישראליים ואנטי־יהודיים) בשנת 1982. ההרשעה וגזר־הדין נגדו הצטמצמו בשעתו לעבירות "תעמולתיות" בלבד, משום שכוחות הביטחון הצרפתיים לא הצליחו לאתר הוכחות נסיבתיות מספיקות לצורך הרשעתו בפעילות טרור של ממש.

במהלך משפטו בשנת 1983 טען אוריאק למעמד של אסיר מדיני, על רקע הזדהות עם מאבקו של העם הפלשתיני.

מצב הנערות נוגע לליבו

זהו המיליונר האמריקאי ג'ון נאפוליאון לאקרטי (בן 78) אשר נחרד מהעובדה ש־40,000 נערות בנות 15 ומטה נכנסו השנה להריון בארה"ב. לטובת הנערות הקים ג'ון נאפוליאון קרן בסך 100 אלף דולר. הקרן תעניק ברבעים הלא אמידים של ניו יורק מענק בסך 1,000 דולר לכל נערה שתתחייב לא לאבד את בתוליה עד גיל 19 (צילום איי־פי)

ערך את העמוד יצחק לאור

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

יצחק ברודנר

ההלויה תצא היום יום רביעי ד' בכסלו תשמ"ח 25.11.87 בשעה 10.00 מבית ההלויות בסנהדריה לבית העלמין בגבעת שאול הר המנוחות, ירושלים

האבלים: בנותיה: נעמי ואברהם טראוב
עדנה ועמוס אשוח
איה ופיליפ לידר
נכדיה: תמי, רן, אבנר נועם, יעל
מיכל, איתן בנימין
ניניה: יעל, מאיר, אביטל, מרגלית
עומרי, נועה
וכל בני המשפחה

חלפו 30 יום מפטירת יקירנו

ברוך ורביצקי ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום חמישי ה' כסלו תשמ"ח 26.11.87 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בצומת מורשה רמת השרון. אוטובוס יצא מהבית ברחוב הרא"ה 61 רמת־גן בשעה 2.30 אחה"צ.

משפחות: ורביצקי אכטנברג
גורביץ, ציפרמן
גור

במלאת 8 שנים לפטירת יקירנו

שמעון קרימולובסקי ז"ל

תערך אזכרה יום שישי ו' בכסלו תשמ"ח (27.11.87) בשעה 14:30, בבית העלמין בקרית שאול.
מתאספים ליד שער בית הקברות הצבאי בשעה 14:15.

המשפחה

לעו"ד מרדכי שמיר וב"ב

משתתפים באבלך על מות אביך

ר' זלמן שניאור שמרלינג ז"ל

אופיר שלמה ופלה
רונן צבי ודרורה

שר העבודה והרווחה
סגן השר
מנכ"ל המשרד
ההנהלה והעובדים

משתתפים בצערה הכבד של
משפחת יקיר
במות **יאיר יקיר ז"ל**
רשם האגודות השיתופיות
ושולחים תנחומים למשפחה

קואופרטיב דן

משתתף בצער החברים
דוד ויוסף ציפן
על מות
האם ז"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה

יפה עציון

ההלויה תתקיים היום יום רביעי ד' כסלו תשמ"ח 25.11.87 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים.

נפגשים ליד השער הראשי

אבלים:
בניה: יצחק ופליה עציון
רפי ורחל עציון
נכדותיה ונינתה

קואופרטיב דן

משתתף בצער חברו הגימלאי
אמנון שפיגל והמשפחה
על מות בנו
אבישי ז"ל

קואופרטיב דן

משתתף בצער
החבר **יוסף כהן והמשפחה**
על מות
האם ז"ל

למוטי גורה

אתך באבלך הכבד על מות בנך
עמיר ז"ל

בית אדאקום טכנולוגיות בע"מ

קואופרטיב דן

אבל על מות
חברו הגימלאי
בנימין בנקוביץ ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה

למוטי גורה

אתך באבלך הכבד על מות בנך
עמיר ז"ל

חבריך מטכניון (מידיה) בע"מ

פקסימיליה

PITNEY BOWES מוכשרת כמו שד

הפקסימיליה הנמכרת ביותר בארה"ב

- מהירות שידור ULTRAFAST. שידור דף ב־11 שניות!
- חייגן אוטומטי מתוחכם – מסמכים נפרדים ליעדים שונים, ללא מפעיל, ובמיוחד בלילה ובסופי שבוע כשהעומס קטן והשיחות זולות.
- בלעדי למקסימיליה – חיוג גובייינא!
- תיקון שגיאות – שיפור איכות קליטה אוטומטית.
- גודל מסמך 25.6 ס"מ X אינסוף!
- מנגנון נעילה למניעת שימוש בלתי מוסמך.
- מבנה מודולרי – גדלה עם צרכי העסק שלך.

ישרא־טל בע"מ

רח' האומנים 7, ת"ד 21222, תל־אביב 61211, טל: (03)339712, טלקס: 342407, פקס: (03)330399

מפיצים מורשים: קוסמיק – רח' יצחק שדה 36 ת"א.
אופיס סנטר – קוליבך 34 ת"א.
מעתק – אחים מסלויטה 15 ת"א
סינמנט – רח' נתיב חן 1, נו"ש חיפה.

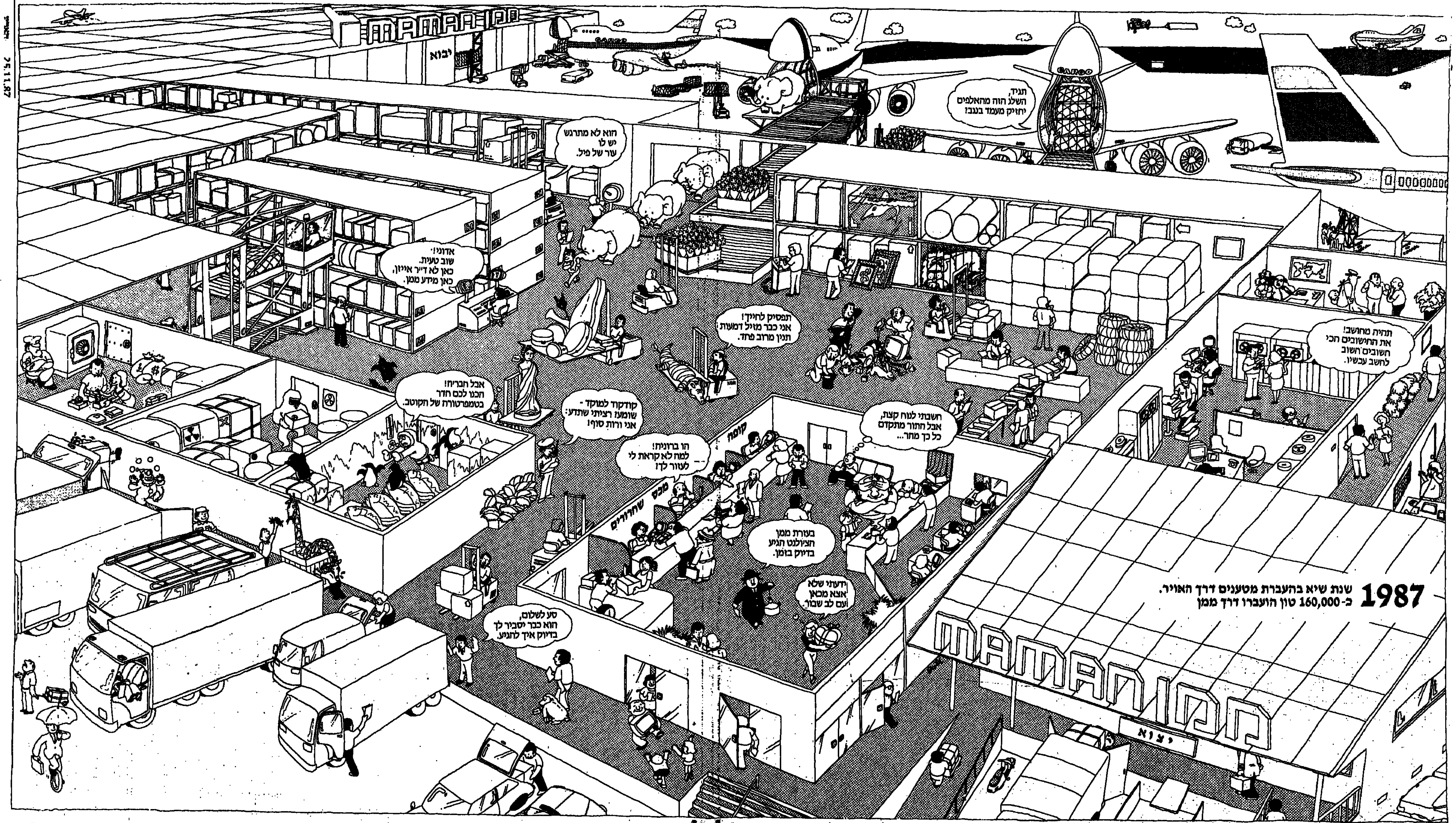

1987 שנת שיא בהעברת מטענים דרך האויר.
כ-160,000 טון הועברו דרך ממן

הכל מאורגן לטובת המטען. ממן.

24 שעות ביממה, 364 יום בשנה, נמצאים 260 אנשי ממן המקצועיים בפעולה. פורקים את המטען, ממיינים ומאחסנים אותו תוך השגחה צמודה.
שיטות הניהול הממוחשבות והמתקדמות הפועלות בממן מאפשרות לעדכן אותך ולשחרר את המטען במהירות וביעילות המירבית.
מרכיב אלקטרוני זעיר ורגיש ועד ציוד תעשייתי כבד – הכל מאורגן לטובת המטען.
לרשותך: מידע ממן — טלפון: 03-9715302.

MAMAN ממן
מסופי מטען וניטול בע״מ.

פוגל

هكذا عن الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

ברצלונה באה עם תשעה שחקנים בלבד

המאמן הספרדי: המכבים טובים מאוד ודומים לנו ● כמונו הם אוהבים לרוץ ולקלוע ממרחק

שני כוכבי אלופת ברצלונה חואן אנטוניו סאן־אפיפניו (מימין) והאמריקאי החדש של הקבוצה אאודי נוריס, אמש בנמל התעופה בן גוריון. (צילום: עודי קרן)

גביע אירופה

מאת יוסי לוין
כתב "ספורט הארץ"

אלופת ספרד ברצלונה, יריבת מכבי תל־אביב מחר במישחק הראשון של בית הגמר בגביע אירופה לאלופות, נחתה אתמול בערב בישראל. אמש ערכה הקבוצה אימון ראשון בהיכל הספורט ביד אליהו.

לארץ הגיעה ברצלונה עם תשעה שחקנים בלבד. חואקין קוסטה, הרכז השני של הקבוצה, עבר באחרונה ניתוח ולכן לא יכול היה להגיע לארץ. את מקומו כרכז השני של הקבוצה ימלא הצעיר חורדי סולר בן ה־18. שחקן נוסף של הקבוצה שאינו משחק בגביע אירופה הוא המתאזרח סטיב טרומבו (2.05). טרומבו לא יכול לשחק מאחר שפיב"א עדיין לא אישרה את השתתפותו, היות שלא סיים את תקופת הזמן המאפשרת לו לשחק כאזרח ספרדי מוכר. טרומבו אמור היה להגיע לארץ, אך אשתו נתקפה צירי לידה והוא נשאר בברצלונה.

מאמן הקבוצה אלגורד גארסיה רנסס, הידוע יותר בכינוי "אייטו", מכיר היטב את הקבוצה הישראלית: "מכבי תל־אביב קבוצה טובה מאוד. זו קבוצה הדומה לנו. גם המכבים, בדיוק כמונו, אוהבים לרוץ ולקלוע ממרחק". אייטו מעודכן לגבי הנעשה בישראל. אמש כבר ידע שמכבי נוצח בדרבי.

הקבוצה הספרדית שגברה על מכבי תל־אביב בגביע הבין־יבשתי 95–87, שינתה מאז את פניה. סטיב טרומבו לא משחק, כאמור, בגביע אירופה. הזר החדש אאודי נוריס כן. נוריס החל לשחק רק לפני כמה שבועות, לאחר שקודם לכן עבר ניתוח ארטרוסקופיה בברכו. אייטו: "אני חושב שנהיה קבוצה טובה. בינתיים אנחנו עדיין לא בכושר. נוריס חזר לשחק רק לפני שלושה שבועות. הוא אמנם משחק היטב, אך אינו יכול לשחק 40 דקות. הוא חייב לנוח במהלך המישחק". את החמישיה למישחק סירב למסור. אגב, האמריקאי השני של ברצלונה הוא יוג'ין מקדואל.

הכוכב הגדול של ברצלונה הוא, כמובן, חואן אנטוניו סאן־אפיפניו, המכונה אפי: "אני מכיר היטב את מכבי, את השחקנים שלה ובעיקר משחקים של הנבחרת הספרדית. יהיה קשה מאוד לנצח את מכבי בתל אביב, מאחר שיש להם שחקנים טובים ומיגרש ביתי מאוד".

הספרדים הגיעו עם 12 עיתונאים ו־3 צלמים. אליהם יצטרף היום צוות טלוויזיה. המישחק יועבר בשידור ישיר בטלוויזיה של ברצלונה ויתכן שבכל ספרד. הבוקר תצא הקבוצה לטיול בירושלים. הערב תתאמן פעם נוספת בהיכל.

עוד מבט על דרבי הגביע

איימוס, שחיסל את מגי: לא עשיתי משהו מיוחד

מאת יוסי לוין

שלושה שחקנים היו הבולטים בניצחון הפועל על מכבי, בדרבי התל־אביבי בשמינית גמר הגביע (88–82): עמוס פרישמן, חיים זלוטיקמן וקרל איימוס. אחד מהם, איימוס, נתן במהלך המישחק שיעור מאלף בהגנה: כיצד לשמור את קווין מגי ולהחזיקו על שמונה נסיונות קליעה לסל בלבד. שחקנים מעטים בלבד הצליחו לזקוף לזכותם את הרקורד השלילי של מגי במישחק אחד. שמונה נקודות בלבד.

אתמול, בניתוח לאחור, העדיף איימוס להצטנע, בלי הרבה מלים נשגבות: "לא עשיתי במישחק הזה משהו יוצא מגדר הרגיל. שמרתי על קווין כמו שאני עושה בכל מישחק. אני גם חושב שהיה לי מזל; שאר שחקני הקבוצה עזרו לי".

לפי דבריך, אפשר להבין שאתה שחקן ההגנה הטוב באירופה.

"זאת עדיין אי אפשר להגיד, אבל אתה יודע מה אם אעשה את זה עוד שלוש־ארבע פעמים העונה, אולי זה יהיה נכון. בינתיים, זה עוד רחוק. צריך לנצח את מכבי עוד ארבע פעמים".

בכל מקרה, איך אתה מגדיר את היכולת של מגי בדרבי?

"קווין שחקן מצוין. הוא השחקן הקשה ביותר לשמירה. הוא חזק במיוחד במישחק הפנים שלו. לדעתי, כמה הוא השחקן הטוב ביותר באירופה, וזה כבר אומר הכל על המישחק שלשום. אני סבור כי מבחינת יכולת, זו השמירה הטובה ביותר שאני יכול לעשות. בכל זאת, יש עוד כמה דברים קטנים לשפר. במיוחד אני צריך לשמור על רציפות היכולת הטובה".

לגבי הפועל ת"א, מה הסיכויים שלכם לאליפות השנה?

"אנחנו קבוצה בשלה וטובה. אני חושב שאנחנו יכולים לתת פייט טוב למכבי, אך בעצם לכל קבוצה באירופה. אליפות? זה עוד רחוק־רחוק, בשנה הבאה. הליגה שלנו עדיין בראשית הדרך".

גם הפועל ירושלים ומכבי חיפה עלו לרבע גמר גביע המדינה

כדורסל

מאת יוסף גלזר
סופר "ספורט הארץ"

קבוצות הפועל ירושלים ומכבי חיפה, בכדורסל, עלו אמש לרבע גמר גביע המדינה, לאחר שניצחו בחוץ יריבים מהליגה הארצית.

בנהריה ניצחה הפועל ירושלים את הפועל המקומי מצמרת הליגה הארצית 98–78 (46–38). הירושלמים הוליכו לאורך כל המישחק ויריביהם לא הצליחו להוות יריב שקול.

● לירושלים קלעו: הון 22, בראון 20, קנו 16, מילר 14, בנט 12, הריסון 8, אטלס 2, בראדי 2, סלימי 2.

● לנהריה קלעו: סופר 25, ועקנין 24, כינסטר 16, גולדשטיין 4, שרון 4, שמרן 3, קיסילוב 2.

שפטו ולינגר והראל. 500 צופים בנהריה.

מכבי חיפה הביס ללא קושי את הפועל בקעת בית־שאן 113–79 (58–46).

הפועל החזיק מעמד רק במחצית הראשונה. בשניה היה המישחק חד צדדי וסימן השאלה היחיד היה לגבי ההפרש. המקומיים התנחמו בתצוגת יחיד של יוסי נחום — לשעבר שחקן מכבי חיפה — שצבר את כל הנקודות משישה סלים של שלוש נקודות.

● לחיפה קלעו: ארי רוזנברג 25 (חמישה סלים של 3 נק'), סטייב האוזר 24, ביגין 19, פלאארס 17, ברנע 13, הכר 7, פיגלין 4, גורדון 2, אופיר 2.

● לבית־שאן קלעו: נחום 18, דוד גורן 16, סמולר 10, נדן 10, שגב 9, ברנר 8, מרן 4, גנז 2, בהיר 2.

שפטו איסקוב ועלימי, 200 צופים, באולם בן השלושה בסתנה.

ברבע הגמר, בתחילת ינואר, יארח מכבי חיפה את אליצור נהרדור רמלה והפועל ירושלים יארח את מכבי נתניה. במישחק רבע גמר נוסף יארח אליצור נתניה את הפועל תל־אביב. רק קבוצה אחת, הפועל גליל־עליון, כבר עלתה לחצי הגמר.

כדורעף

מטה אשר ניצח 0–3 את המעפיל

מאת כתב "ספורט הארץ"

האלוף הפועל מטה־אשר ניצח 0–3 את הפועל המעפיל במישחק המרכזי של המחזור ה־11 בליגה הלאומית. מישחקים נוספים: הפועל שריד — מכבי פתח־תקוה 1–3, הפועל בתיים — הפועל העוגן 0–3, הפועל רמת־אביב — מכבי חיפה 2–3, הפועל כפר־סבא — הפועל רמת־השרון 0–3, הפועל קרית־אתא — איחוד עידון 1–3.

8 ימים לפני ההתמודדות עם מלטה בחיפה:

הסגל הלאומי מזייף: ניצח את שמשון בדוחק 1–0 בבעיטת־11

המאמן הלאומי מיליינקו מיהיץ' אינו מתרגש: "זה בסך הכל מישחק אימון שלא תמיד צריך להיות טוב ● הקצב לא היה משביע רצון ● ביקשתי לנסות שחקני הגנה ● פרסלני הצליח בכלם והוא מועמד להרכב"

רופא נבחרות הכדורגל, ד"ר מריק רוטנובסקי, מטפל באלי דריקס שהתלונן על מיחושים ברגלו, אתמול באימון הסגל הלאומי. פציעתו של דריקס קלה. (צילום: עודי קרן)

כדורגל

מאת משה הר־נגעש
כתב "ספורט הארץ"

שמונה ימים לפני המיפגש הבין־ארצי עם מלטה — שיהיה ביום ד' הבא בחיפה — לא נוצר הרושם כי חל שינוי משמעותי בנבחרת הלאומית. אתמול ניצחה הנבחרת בקושי 1–0 את שמשון תל־אביב, במיבחן מקומי אחרון לפני מלטה שהיה באיצטדיון רמת־גן.

מהרכב הנבחרת נעדרו אמנם החלוצים שלום תקוה, אלי דריקס, אלי יאני והקשר אלי כהן, בגלל פציעה, אך גם שמשון הופיע בהרכב חסר ולא גילה אפילו שמץ של נחרצות. המסקנה: הסגל לא היטיב לשחק. רוב השחקנים אמנם השתדלו, וכמה מהם היו פעלתנים — אבינועם עובדיה, דניאל כריילובסקי ומשה איזנברג — אך הבעיה העיקרית היתה מישחק של בודדים, ליקויים במישחק הצוות, חוסר תכנון וחוסר מעוף בהתקפה.

מאמן הנבחרת מיליינקו מיהיץ' לא התרגש יתר על המידה ואמר לאחר המישחק: "זה היה בסך הכל אימון. מישחק כזה לא צריך תמיד להיות טוב. הקצב לא היה משביע רצון. ביקשתי לנסות שחקני הגנה בתפקידים שונים. ירון פרסלני הצליח בתפקיד בלם ונכנס לרשימת המועמדים להרכב".

מיהיץ' הודה, כי יש ירידה ברמת הקבוצות לעומת השנה שעברה. "לצערי, אין קבוצה דומיננטית שתמשוך את הליגה, כמו בית"ר ירושלים. גם השחקנים לא שומרים על יציבות: יש פציעות רבות של שחקני מפתח; שחקנים מתקשים לשמור על כושרם, ואת הבעיה הזו קשה לפתור בנבחרת. אחרי 12 מחזורים השחקנים צריכים להיות בכושר מלא, אפילו לא היו מתאמנים לפני הליגה. הבעיה העיקרית של הנבחרת היא הגיבוש, כי בליגה אין כרגע שחקנים טובים יותר מאלה הנכללים בסגל".

שבעה בטוחים בהרכב

מיהיץ' אמר כי שבעה שחקנים בטוחים בהרכב הפותח נגד מלטה. הוא, כמובן, לא נקב בשמותיהם אך הודה כי ההתלבטות העיקרית היא לגבי התפקידים במרכז השדה.

שער הניצחון הובקע בדקה ה־70. ליאור רוזנטל, שהוחלף במחצית את מנשה שמעונוב, נשלח לרחבה והוכשל: השופט רחמים דיגואצ'י קבע בעיטת־11 ממנה ואודי מלמיליאן הבקיע ללא קושי את אבי חדד, שוער שמשון.

● הסגל פתח בהרכב הבא: גינצבורג, עמר, פרסלני, שמעונוב, קליגנר, דוידי, א. עובדיה, א. נתן, מלמיליאן, כריילובסקי, איזנברג. במחצית השניה שותפו: השוער אלמר, רוזנטל ואבי כהן.

זקס עשוי לשחק בשבת נגד הפועל ת"א במדי בני יהודה

כדורגל

מאת אילן פיש
כתב "ספורט הארץ"

יהונתן זקס, הקשר היהודי־אמריקאי המתאמן זה זמן רב בקבוצת בני יהודה, עשוי לערוך את מישחק הבכורה שלו במדי הקבוצה בשבת הקרובה בבלומפילד, בעימות המסורתי עם הפועל תל אביב.

אתמול הגיע למשרדי ההתאחדות לכדורגל אישור מטעם ההתאחדות האמריקאית על היות זקס כדורגלן חובב. לעובדה זו משמעות רבה, שכן היא מאפשרת לשחקן גבה הקומה לשחק ללא שיחרור מטעם קבוצה כלשהי.

במישחק אימון שקיימו שחקני בני־יהודה עם הפועל כפר שלם מצמרת ליגה ב' הבקיע זקס שער שנוסף לשעריהם של יוסי מדר, דוד גורדנה והרוך ממן בדרך לניצחון 1–4.

● מכבי פתח־תקוה. שחקן הקבוצה יעקב אוחנה מחרים את האימונים. הרקע לסכסוך — חוב בן עשרות אלפים ש"ח, שלדברי אוחנה מגיעים לו עוד מהעונה שעברה.

● בית"ר תל אביב. באימוני הקבוצה השתתף מגן הפועל ת"א ניסים חלפון. הוא הוצב ברשימת ההעברות של הפועל בכוונתו עם שחקנים נוספים, לאחר שובו של משה סיני מבלגיה, זאת במטרה לקצץ בהוצאות הקבוצה.

● שמשון ת"א. הקשר אפרים ארביב עשוי לערוך את הופעת הבכורה שלו העונה בעוד שבועיים. ארביב נעדר עד כה מהמגרשים בגלל זיהום קשה ברגלו.

הערב בשמינית הגמר ברחבי אירופה

שוב יריבה סובייטית לברמן — אינטר תנסה לגמול לאספניול

[illegible] אספניול — [illegible] — פנאתינאיקוס, ברצלונה — פלאמורטאורי (אלבניה), ויקטוריה גימראאש — ויטקוביצה (צ'כיה).

גביע אופ"א

לונדון (איי־פי). אירופה תעקוב הערב בעניין מיוחד אחר השלב הראשון בשמינית הגמר של גביע אופ"א, בעיקר בגלל ההפוגה בשני הטורנירים האירופיים האחרים — לאלופות ולמחזיקות גביע — שכבר הגיעו לשלב רבע הגמר.

ייצוג בולט במיוחד בגביע אופ"א יש למערב גרמניה — מוליכת הבונדסליגה ורדר ברמן, באייר לוורקוזן ובורוסיה דורטמונד. לשלושן צפויים מאבקים קשים. ברמן תשחק הערב בביתה נגד דינאמו טביליסי מבריה"מ ודורטמונד תארח את פ.ק. בריז' מבלגיה, בה משחק הישראלי רוני רוזנטל. לוורקוזן תתארח אצל פיינורד בהולנד. ברמן נחלצה כזכור מכישלון בשלב הקודם, כאשר פיגרה 1–4 אחרי מישחקה נגד ספרטאק במוסקבה, אך ניצחה 6–2 בגומלין ועלתה ביתרון 7–6.

איטליה תלה תקוותיה בשתי נציגות, כאשר אינטר מילאנו תתמודד במיגרשה עם אספאניול ברצלונה, ואילו ורונה תשחק בבית נגד ספורטול בוקארשט. הספרדים, אגב, היו בשלב קודם את מילאן.

האתגר הראשון של ונאבלס בטוטנהאם: ניצחון על ליוורפול

לונדון (איי־פי). טרי ונאבלס, ששימש באחרונה מאמן ברצלונה, החל אתמול בתפקידו החדש כמנהל טוטנהאם והבטיח "להשיב את התהילה למועדון הצפון לונדוני", שלא השיג ניצחון בשמונת מישחקיו האחרונים.

ההזדמנות הראשונה שלו תהיה כבר השבת, כאשר טוטנהאם תארח את ליוורפול, שעדיין לא נוצחה העונה בליגה האנגלית.

ונאבלס הוליך בטוטנהאם את דייוויד פליט, שאולץ על ידי הנהלת המועדון להתפטר, בעקבות פירסומים על בילויים עם יצאניות.

בתוך כך מסרו אתמול בלונדון העיתונים "סאן" ו"טודיי", כי טוטנהאם קיבלה אור ירוק לפתוח במגעים תכליתיים יותר לרכישת הכוכב הארגנטיני של נאפולי, דייגו ארמנדו מאראדונה, בסכום של 7 מיליון ליש"ט (יותר מ־12 מיליון דולאר).

כדורגל

ועדת הכנסת בעד 2 זרים

מאת כתב "ספורט הארץ"

ועדת הספורט של הכנסת דנה אתמול בנושא שיתוף זרים בכדורגל הישראלי. הוועדה המליצה להתאחדות לכדורגל לנסות החל מהעונה הקרובה שיתוף שני זרים בכל קבוצה למשך שנתיים.

שאול סוירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, אמר כי במהלך העונה יהיה דיון במרכזי הספורט על נושא שיתוף זרים בכדורגל הישראלי.

טניס

בלום לסיבוב השני בברזיל

איטאפאטיסה, ברזיל (ע"ר). הטניסאי הישראלי גלעד בלום זכה סוף־סוף בניצחון, לאחר שורה של הפסדים רצופים בדרום־אמריקה. בלום גבר על שחקן גביע דייויס של יוגוסלוויה, ברנו אורשאר 7–5, 6–1, 4–6, בסיבוב הראשון בטורניר המקומי, בו מדורג עמוס מנסדורף חמישי.

המדורג שלישי, הארגנטיני מרטין חייטה, ניצח את הפרואני פבלו אראיה 6–3, 6–3, 1–6. והמדייר סאנצ'ס ניצח את הוותיק גיירמו וילאס מארגנטינה 7–6, 2–6.

מנסדורף ירד למקום ה־24

ארלינגטון, טכסס (ע"ר). עמוס מנסדורף, שעלה בשבוע שעבר לרשימת 20 טובי הטניסאים בעולם, כשדורג במקום ה־18, החליק בדירוג בעקבות הפסדיו הרצופים בלונדון (ברבע הגמר) ובויהאנסבורג (בחצי הגמר). מנסדורף מדורג עתה במקום ה־24.

סאנצ'ס ניצח את מקנרו

איקסטאפה, מכסיקו (ע"צ). הטניסאי האמריקאי ג'ון מקנרו הפסיד לספרדי אמיליו סאנצ'ס 6–4, 3–6, 6–3, בגמר הטורניר המקומי.

ווילאמסון הפתיע את נאור באשקלון

בתחרות השלישית בסבב פרנקל באשקלון נפלה הפתעה, כשעמית נאור נכנע לווילאמסון מארה"ב 6–2, 6–3, 7–5 בשמינית גמר. בועז מרנשטיין היה הישראלי היחידי שעלה לרבע גמר, כשגבר על חיים ציון 7–5, 6–3.

בסבב הנשים ע"ש פיליפס עלו ארבע ישראליות לרבע הגמר: יליה קוריאט, אילנה ברגר, דניאלה בלנקה ורקפת בנימיני.

הפועל ניצח את מכבי בדרבי ותיקים בחולון

ותיקי הפועל חולון ניצחו אתמול 4–2 בבעיטות 11 מ' את ותיקי מכבי בדרבי עירוני בכדורגל לזכרו של החייל יצחק גינזרי שנפל במילוי תפקידו. בתום המועד החוקי היתה התוצאה 0–0. ראש העיר, עו"ד חיים שרון העניק את הגביע לראש הקבוצה המנצחת. במישחק נכחו מפקד חטיבת החייל וקצינים בכירים מהחטיבה. מנחם כהן

רלף קליין: בריכוז ישראל החלשה באירופה

אמר המאמן הוותיק בסימפוזיון על הכדורסל הישראלי

מאת מיכאל קרנון

"מעולם לא היו לנבחרת ישראל שחקנים גבוהים ושחקני חצי פינה כפי שיש לה היום. הבעיה היום היא בעמדת הרכז. כאן הנבחרת שלנו היא החלשה באירופה", אמר אתמול מאמן מכבי תל־אביב, רלף קליין, בסימפוזיון שערך איגוד הכדורסל במלון "רמת אביב", בהשתתפות 85 מאמנים, כדורסלני־עבר, עסקנים ונציגי התקשורת. הנושאים שהועלו לדיון היו: זרים ומתאזרחים; מאמן הנבחרת; בניית נבחרת לאומית; תשלומים לשחקני הנבחרת.

הרבה ביקורת נשמעה והמאמנים התריעו על המצב החמור בכדורסל, בעיקר בקרב הנוער.

הועלו הצעות שיובאו לדיון במוסדות איגוד הכדורסל.

קליין נגע בכמה נקודות כאובות. הוא התריע על חוסר משמעת בין שחקני הנבחרת, על כך שאין קונצפציה לנבחרת, על כך שלא עובדים נכון על פיתוח גוף ספציפי לכדורסל, על כך שמאמן אינו מקבל קרדיט אפילו עם הנבחרת לא הצליחו. "כמה מאמנים היו לנבחרת בשנים האחרונות?" שאל קליין. הוא דיבר על כך שיש לנצל את התנאים שיש לישראלים — פיקחות, ויכולת אילתור ועל הצורך לעבוד לפי תבנית ועל פי שיטה שתידרש כבר מנבחרות הקטנים. הוא דיבר על כך שסגנון המישחק האמריקאי נכשל באירופה והיום משחקים כדורסל שונה לגמרי, ועלינו להתאים עצמנו לסגנון זה. בהקשר לתשלומים לשחקנים אמר קליין: "אני מתנגד בכל תוקף לשלם לשחקנים. יש להבין תבנית ארוכת טווח שתדאג לפצות את השחקנים על מה שהם משקיעים". בסיכום אמר מאמן מכבי תל־אביב: "אנו במצב חירום וצריך לעשות משהו לקדם את השחקנים הישראלים. אני מציע שיהיה סעיף בתקנון מישחקי הליגה והגביע שיגביל שיתוף שני אמריקאים (כולל מתאזרחים) בו בזמן במישחק".

הצעות מעניינות אחרות שהועלו: לרשום לגביע קוראץ' קבוצה המשתפת מספר גדול של ישראלים (אברהם הטס), לשתף את נבחרת העתודה כקבוצה נוספת בליגה (אלי קושניר), לאחד את שתי הליגות הארציות לליגה אחת, לחזק את ליגות א' והליגה לנוער (אריה מליניאק), להשקיע בגוף החינוכי ולהחדיר לשחקנים מהיכן הם באים ומה חשיבות ההופעה בנבחרת (של ברודי), להזמין מאמנים בכירים לאמן קבוצות נוער (שמעון רונן), לנצל את מישחקי האוניברסיאדה להקנות נסיון לנבחרת העתודה כמקובל בארצות אחרות (רני כהנא). כמעט כל הדוברים היו בדיעה שהנבחרת זקוקה היום למאמן במישרה מלאה שיוותם לכמה שנים ויעצב צוות מקצועי.

הפסיכולוג ד"ר דוד חדר הירצה על נושא מוטיבציה והצלחה.

בתיה"ח חוזרים היום לעבודה רגילה; מרפאות החוץ יושבתו מהיום 48 שעות

ניסיון נוסף ייעשה הבוקר לגשר על פער העמדות שבין הרופאים להנהלת קופת חולים

מאת עדנה אוירדור
כתבת "הארץ"

רופאי בתי החולים של קופת־חולים הכללית מגמישים היום את עיצומיהם. מערכות בתי החולים, כולל חדרי הניתוח, יוחזרו לתפקוד רגיל. אולם מרפאות החוץ יושבתו החל מהיום ל־48 שעות.

אתמול השביתו הרופאים את כל בתי החולים. למרות השבתת חדרי הניתוח והמרפאות, לא הורגש לחץ על חדרי המיון והעבודה בבתי החולים התנהלה כסדרה.

היום ייעשה נסיון נוסף בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת לגשר על פער העמדות שבין הרופאים להנהלת הקופה. בשעות אחר הצהריים יזמנו הרופאים להמשך המו"מ עם הנהלת קופ"ח. נקודת המחלוקת בין הרופאים לקופה היא דרישת הראשונים כי הנהלת הקופה תקבל עליה אחריות לביצוע הסכמים שיחתמו עם הנהלות המקומיות של בתי החולים. קופ"ח מסרבת, מאחר שהדבר עלול להתפרש כחתימה על הסכם עבודה חדש עם הרופאים — דבר שהאוצר הטיל עליו וטו.

רכישת שירותי ניתוח

בטיוטת ההסכם שהוגשה לרופאים כלולה הצעה, שלפיה הקופה תרכוש מהרופאים שירותי ניתוח או טיפולים, בהתאם לצרכי בית החולים, על־פי טבלת מחיר לכל סוגי הניתוחים. אין מדובר בקביעת תוספת עבודה מכלל צוות הרופאים בבית החולים. מרכז קופ"ח ייפה את כוחן של הנהלות בתי החולים לחתום על הסכם עם נציגות העובדים המקומית. ההסכם הוא לתקופה של שנה, עם אופציה להאריכו בשנה נוספת.

בפועל, על־פי תנאי ההסכם, חלק מהרופאים לא יזכו כלל לתוספת תשלום עבור עבודה, כפי שקיים לה. כיום מקבלים חלק מהרופאים, כולל רופאים מנתחים, תשלום עבור עבודה במרפאות־חוץ, ועם הפעלת ההסכם החדש הם יקבלו תשלום עבור עבודה בחדרי־ניתוח. הרופאים דרשו להוסיף את ביצוע הניתוחים כך שיתבצעו ניתוחים בכל בתי החולים, ולא יווצר מצב שבבית־חולים אחד תבוצע כמות גדולה של ניתוחים ובאחר כמות מוקטנת יותר.

קופת־חולים מוכנה לשלם גם לרופאים מקצועיים ופנימאים שאינם מנתחים עבור עבודה נוספת במרפאות הקהילה. הרופאים דוחים הצעה זו ודורשים להמשיך ולספק להם עבודה נוספת במרפאות החוץ של בתי החולים. בתגובה אומרת הנהלת קופ"ח כי בית־חולים לא יקנה שירותים שאינם נחוצים לו.

היו"ר בפועל של הסתדרות הרופאים, ד"ר יורם בלשר, דוחה את האשמותיו של יו"ר מרכז קופ"ח, פרופ' חיים דורון, כי הרופאים רוצים הסכם עבודה חדש.

עובדי קופ"ח בבאר־שבע הגנו

בעת ש־49 ניתוחים בוטלו

איתן רבין, סופר "הארץ" בדרום, מוסר כי במקביל לביטול 49 ניתוחים בבית־החולים "סורוקה" בבאר־שבע, התכנסו אתמול כ־300 מעובדי קופת־חולים, ראשי בית־החולים ואנשי הסתדרויות נוספות, לארוחת־צהריים חגיגית לרגל מלאת 75 שנה לקופ"ח.

במהלך הסעודה היקרה שהוגשה באולמי "ארגמן" לא דנו החוגגים במצב שהשתרר בבית החולים, ועם תום הסעודה עברו להיכל התרבות בבאר־שבע.

שר ההגנה החדש של ארה"ב, פראנק קארלוצ'י, במיסדר כניסתו לתפקידו אתמול בפנטגון. (תצלום איפי)

הסכם הטילים

(המשך מעמוד 1)

כמעט עשור בשנים, הראשון בהיסטוריה שנועד לבצע קיצוצים ממשיים במחסני הנשק הגרעיניים. על פי ההסכם יפורקו וישמדו יותר מאלף טילים לטווח בינוני.

היתה זו הפעם הרביעית ששני שרי החוץ נועדו מאז אמצע ספטמבר, במאמץ משותף להשלים את ההסכם. שני ראשי המשלחות, מאקס קאמפלמן ויולי וורונצוב, נכשלו בשבוע שעבר בנסיונותיהם לגבש את הנוסח. ההסכם, התופס יחד עם הנספחים יותר מ־100 עמודים, הוא חוזה הנשק הארוך והמפורט ביותר שגובש אי פעם במשא ומתן בין מעצמות־העל.

שר החוץ האמריקאי הוא שהודיע על השגת ההסכם, כשלצידו עמיתו הסובייטי, אדוארד שווארדנאדזה. החוזה אמור להיחתם בועידת הפסגה בין הנשיא רונאלד רייגן ומנהיג ברה"מ מיכאיל גורבצ'וב, שתיערך בוושינגטון בין ה־7 בדצמבר וה־10 בו. על־פי החוזה יחוסלו כל כלי הנשק הגרעיניים של שתי מעצמות־העל בעלי טווח של 500 עד 5,000 ק"מ.

אחת הבעיות החמורות נגעה לבסיסי טילים אמריקאים במערב אירופה. מוסקווה מבקשת לערוך גם בבסיסים אלה ביקורת במשך עשר שנים לאחר הרחקת הטילים. ואילו וושינגטון טוענת כי אין היא יכולה לערוב לגישה חופשית לרוסים למקומות אלה, לאחר שהבסיסים יועברו לפיקוח מלא על־ידי המדינה המארחת. כזכור מוצבים טילי־שיוט וטילי "פרשינג־2" אמריקאים בבסיסים במערב־גרמניה, בבריטניה, באיטליה ובבלגיה.

וושינגטון דורשת, כזכור, את סילוק כל הכוחות הסובייטיים מאפגניסטן. אשר למלחמת המפרץ הפרסי וושינגטון לוחצת על הקרמלין להסכים לקריאת מועצת הביטחון [illegible] של נשק על איראן, כדי לאלצה להסכים להפסקת האש במלחמתה עם עיראק.

סך הטילים שישמדו על־ידי שתי מעצמות־העל יגיע ל־1,139. אתמול לאחר הודעה מז'נבה — הבשורה להצלחה מרשימה לשר החוץ ג'ורג' שולץ שניהל את המגעים מתחילתם — אמר הנשיא רייגן כי אין לו ספק שהפסגה תתקיים במועדה וכי ההסכם שהושג טוב "וניתן יהיה לקבל את אישורו של הסנאט" כמתחייב על פי החוקה. גם שר ההגנה החדש פרנק קרלוצ'י בירך על ההסכם.

קאספארוב נכנע לקארפוב התוצאה, בינתיים: 8:8

סביליה (ע"צ ועו"ר). אלוף העולם גארי קאספארוב, ששיחק בכלים הלבנים, הכניס את מסעו ה־41 למעטפה [illegible] ניכנע אתמול במשחק ה־16 של אליפות העולם [illegible] יריבו אנטולי קארפוב, ובכך השווה [illegible] את התוצאה בתחרות בינתיים ל־8:8.

שני היריבים ניצחו עד כה שלוש פעמים כל אחד ועשרה משחקים ביניהם הסתיימו בתיקו.

המשחק ה־17 יהיה היום ואז יפתח קארפוב בכלים לבנים.

המלצה להעמיד לדין את זקיפי כלא דמון בעקבות בריחת שלושה אסירים

ועדה החקירה ממליצה לעבות את קיר מבנה כלא דמון ולחזקו ולדלל את הצמחיה סביב לגדרות כדי להבטיח את שדה הראיה

מאת נורית כהנא
כתבת "הארץ" בחיפה

ועדת החקירה לבדיקת נסיבות בריחתם של שלושת האסירים סמיה הבזה, אברהם דהאן, ועזיז אטיאס (האחרון נתפס בלכד) מכלא דאמון ביום 7.11.87 ממליצה להעמיד לדין את זקיפי מגדלי השמירה, זאת משום שנמצאו ליקויים בעירנותם. כן נמצאו ליקויים באבטחת כלא דמון — בין היתר היעדר אמצעי הבטחה מספיקים כמו קרצפינות וגדרות על הגגות — אשר הקלו על האסירים את בריחתם.

ועדת החקירה, בראשות מנהל כלא שכם, סגן גונדר עמנואל יעקב (ידיד) וקצין הביטחון של כלא עתלית, כלאי לוי לעזי, סיימה את עבודתה, ואתמול נמסרו מסקנותיה לפרסום. ממצאי הוועדה הועברו ליועץ המשפטי של שירות בתי הסוהר, עו"ד גונדר משנה הלל שמגר, אשר למד אותם והחווה דעתו עליהם. לאחר מכן הועברו ממצאי הוועדה לנציב בתי הסוהר אשר אישר את מסקנותיה ואימץ אותן.

הוועדה קובעת כי החיפושים אחר שלושת האסירים באחריות קצין הביטחון נעדרו יסודיות, דבר שמנע את מציאת הכלים בעזרתם נחפר החור בקיר, דרכו נמלטו. עוד קובעת הוועדה כי לא נתקיימה ביקורת תקינה כמתחייב מהוראות ונהלים בליל הבריחה, וכי האסירים ניצלו חולשת מבנה ישן ופערו חור בקיר על ידי הוצאת אבן ממקומה, לאחר שסיתתו את הטיח מסביב.

הוועדה המליצה לעבות את קיר מבנה כלא דמון ולחזקו. כמו כן הומלץ לעבות את הגדרות ולדלל את הצמחיה סביב לגדרות כדי להבטיח ביטחון לשדה הראיה.

חידוש השידורים

(המשך מעמוד 1)

גשר לרישום כהסכם קיבוצי. השביתה תסתיים בשלב זה, והאיגוד יוכל להגיש תביעה למוסד לבוררות להכרעה בסכסוך.

גורם שהיה שותף לדיון המשפטים, אמר בסיומו כי "הצדדים שקדו על ניסוח שנסים יוכל 'לחיות אתו', ואילו העיתונאים מרוצים להבטיח בניסוח את מעמדם בבוררה שהרשות לא תוכל להתכחש לו בהמשך. כידוע, לא שש שר האוצר להצטרפות איגוד העיתונאים למוסד לבוררות, מתוך אינטרס משותף עם ההסתדרות שלא להעמיד את הסכם המסגרת במשק לבוררות מכל סוג שהוא".

חידוש שידורי הטלוויזיה עד יום ה' עשוי להבטיח מחר את שידור משחק הכדורסל בין מכבי תל אביב לנבחרת ברצלונה. בשמו של נבחן נמסר, כי אם לא יוחזרו השידורים, לא יועבר המשחק בערוץ השני, כדי לא לשבור שביתה.

"על העיתונים למסור לממשלה על שערוריות בשירותים החשאיים"

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). "תפקידם של העיתונים אינו לחשוף שערוריות בשירותים החשאיים, אלא למסור על כך לשלטונות, גם אם המדובר בהתנהגות לא הולמת של סוכנים". זוהי דעתה של הממשלה הבריטית, כפי שבאה לידי ביטוי בבית־המשפט העליון, בו מתנהלת עתירתם של שני עיתונים המנועים לפרסם חלקים מספרו של הסוכן לשעבר, פיטר רייט, "לוכד המרגלים".

בא־כוחה של המדינה אמר בבית־המשפט, כי "סוכנים צריכים לקחת עמם את סודותיהם לקבר" וכי "הפעלת לחץ קשה מצד העיתונות, בהיעדר של דיון פומבי, היא דבר מסוכן".

לדבריו, עניני השירותים החשאיים אינם צריכים לעניין את העיתונות או אפילו את בתי המשפט.

מובארק וצ'אושסקו קוראים למו"מ

קהיר (ע"ר). נשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו, ועמיתו המצרי, חוסני מובארק, קראו אתמול בקהיר לפתיחת משא־ומתן, כדי לשים קץ לסכסוך במזרח־התיכון ולמלחמה במפרץ, אמר שר ההסברה המצרי, ספואת שריף.

צ'אושסקו שיבח את החלטתן של תשע מדינות ערביות לחדש את קשריהן עם קהיר.

שביתה כללית באיטליה תשתק את המדינה

מאת חולדה ליברמנה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). בפעם הראשונה מאז 1984 תהיה היום באיטליה שביתה כללית, שתשבית את התחבורה העירונית והבין לאומית, את התעשייה והמסחר מ־9 ועד 1 בצהריים. בנוסף כל המשרדים הממשלתיים ושל הרשויות המקומיות ישבתו למשך יום עבודה.

השביתה תמחה נגד הצעת חוק התקציב, הדוחה בששה חודשים הנחות מס לשכירים, כפי שהובטחה תחילה.

השנה היו ביפאן 34 חולי איידס

טוקיו (איפי). משרד הבריאות היפאני מסר אתמול כי השנה נמצאו 34 אנשים חולי איידס, וכי מספר הנושאים בגופם נגיפי איידס ביפאן הוא 986. בין חולי האיידס ביפאן שמונה לא־יפאניים.

עד כה מתו ביפאן 33 חולי איידס.

מתוך הנגועים באיידס שהתגלו ביפאן, 950 נדבקו בעירויים או במגע עם תכשירי־דם, 25 — מפעילות הומוסקסואלית, 21 הטרוסקסואלים ו־10 מסיבות לא ידועות.

בינתיים מחוקקים של יפאן דנים בהצעת חוק על־פיה ייענשו נגועי איידס שימסרו מידע כוזב לשלטונות הבריאות, או יסרבו להיבדק על־ידי רופאים. העונש המירבי יהיה קנס בן מאה אלף ין (240 דולר).

הצעות האוצר

(המשך מעמוד 1)

פיתוי לאוצר לשמור על רמת מחירים נמוכה ולהמעיט מעליית המחירים. שכן, עם האצת האינפלציה יצטרך לשלם תוספת יוקר גבוהה יותר.

על פי הצעה אחרת תשולם תוספת יוקר אחת בשנה, בשיעור של 50 אחוזים מעליית האינפלציה השנתית.

שינוי הסכם תוספת היוקר או חתימה על הסכם חדש צריך להעשות בהסכמת האוצר, המעסיקים וההסתדרות. באוצר מסרבים בשלב זה לפרט על ההצעות לשינוי הסכם תוספת היוקר. ההצעות לשינוי הסכם תוספת היוקר נובעות מכוונת האוצר להתאים את ההסכם לרמת אינפלציה נמוכה.

ההסתדרות מוכנה להתגמשות מסוימת בהסכם תוספת היוקר. עם זאת, בתום פגישה עם נסים קיסר שלשום, אמר מזכיר ההסתדרות כי להערכתו ההסכם הנוכחי שומר על היציבות. האוצר וגם ההסתדרות מבקשים להמשיך ולשמור על מכשיר תוספת היוקר כמכשיר פיצוי לשכירים בגין עליית האינפלציה.

באוצר מבקשים את הסכמת ההסתדרות להעלות עתה את מחירי המצרכים המסובסדים בשיעור מתון, ולהעלותם פעם נוספת באפריל 88'. באוצר מעריכים כי במסגרת ההבנה עם ההסתדרות בעניין, יתכן שלהסתדרות אף יוצע לחתום על עסקת חבילה כוללת. בשלב זה נמנעים שני הצדדים מלדבר בגלוי על אפשרות של עסקת חבילה.

באוצר מעוניינים להדבר עם ההסתדרות גם בנושא השכר. באפריל 1988, יפוגו הסכמי השכר במגזר הציבורי והאוצר מבקש לשמור גם בשנה הבאה על ריסון השכר. לשם כך, זקוק האוצר להסכמתה של ההסתדרות. דיוני הסכם השכר לשנים 88־89, יתקיימו על רקע המלצות ועדת זוסמן, לבדיקת השכר במגזר הציבורי שיוגשו בקרוב.

שר האוצר משה נסים אמר אמש כי תפקידנו הוא להבטיח את יציבות המשק ולהביאו לידי צמיחה. אנו רחוקים מלהגיע למנוחה ונחלה בתחום היציבות או בתחום הצמיחה אמר נסים ויתכן שנתחיל השנה, היא אפיזודה חולפת. יש להמשיך במדיניות של ריסון ואחריות בניהול המשק. ההערכה שבשיחות על ההסכם החדש תדרוש ההסתדרות הכנסת סעיף ריבית להסכם ותתבע לשמור על ריבית נמוכה במשק.

הארץ — עיתון לאנשים חושבים

השר קורפו גיבש תוכנית לפתרון בעיות התחבורה

בין היתר: הכללת הוראת הנהיגה בכל בתי הספר התיכוניים ● הוספת 12 בתי־משפט לעבירות תנועה בהליך מזורז

מאת יפעת נבו סופרת "הארץ"

תוכנית בת 11 סעיפים, שלדברי שר התחבורה, חיים קורפו, אמורה לפתור את בעיות התחבורה, הועלתה על ידו אתמול בכנס בטיחות בדרכים. הכנס, מטעם נציבות שירות המדינה, בשיתוף מינהל הבטיחות בדרכים, נערך בקריית־ענבים. סעיפי התוכנית הם:

● העברת כל נושאי התכנון, הסלילה והאחזקה של הכבישים בארץ למשרד ממשלתי אחד.
● הקצאת כל ההכנסות מרישוי רכב ונהיגה לפיתוח רשת הכבישים בארץ.
● הקמת משטרת תנועה ארצית.
● הכללת הוראת הנהיגה בכל בתי הספר התיכוניים, בתוך שלוש שנים, והטלת היישום על שר החינוך.
● הוספת 12 בתי־משפט לעבירות תנועה בהליך מזורז.
● קביעת הליך מזורז לאישור תוכניות לסלילת כבישים וצמתים, ובניית גשרים ומחלפים לתנועת כלי־רכב.
● פיתוח תחבורה מסילתית עירונית ובינעירונית בתוך חמש שנים.
● שיתוף משרד התחבורה בקביעת מדיניות המיסוי על רכב, חלפים ודלק לרכב.
● פיתוח והרחבת הדרכים לתחבורה ציבורית מוטורית, על־ידי סלילה והקצאת נתיבים מיוחדים לה.
● פיתוח חניונים במבואות הערים.
● הטלת החובה על כלי התקשורת הממלכתיים להקצות זמן להסברה וחינוך, כסיוע במלחמה בתאונות הדרכים.

החל משפט מזכירת הוועדה המחוזית בדרום, הנאשמת בקבלת דבר במירמה וזיוף

יחד עמה עוד 4 נאשמים

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע נפתח אתמול משפטה של מזכירת הוועדה המחוזית במחוז הדרום, דבורה ולך, הנאשמת, ביחד עם ארבעה אחרים בקבלת דבר במירמה; זיוף בנסיבות מחמירות וזיוף בידי עובד ציבור.

הנאשמים האחרים הם מאיר סגל, מהנדס מאשדוד, דוד סופר וניסן כנען מתל־אביב, וחברת "קבוצת בוני ערים בע"מ".

מזכירת הוועדה המחוזית מואשמת כי הטביעה שלא כדין חותמת של הוועדה המחוזית על תוכנית שהגישו הנאשמים להקמת מרכז מסחרי באשדוד, לאחר שהוועדה סירבה לאשר את התוכנית.

כתב האישום מפרט מספר מקרים דומים שארעו בעיר, ומוסיף כי הנאשמים פעלו בתיחכום ובשיטתיות.

עם פתיחת המשפט, טען אחד מסניגורי הנאשמים כי הופעת התובע, פרקליט המדינה, אינה חוקית, מאחר שאת כתב האישום צריך היה להגיש הפרקליט המחוזי. הוא הוסיף, כי בכוונתו לפנות ליועץ המשפטי לממשלה ולבקש עיכוב הליכים. השופט המחוזי הורה, לפיכך, לדחות את פתיחת המשפט.

דבורה ולך לא הושעתה מתפקידה כמזכירת הוועדה המחוזית בעיקבות כתב האישום.

נאסר על קיבוץ נאות־מרדכי שימוש ברעלים נגד נברנים

השתמש בחומר זרחן אורגני שסיכן ציפורים

מאת אלי אלעה, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

קיבוץ נאות־מרדכי חוייב אתמול בבית משפט השלום בטבריה להימנע מכל שימוש ברעלים נגד נברנים בשטחי האספסת שלו או בכל גידולי השדה של הקיבוץ.

פסק הדין ניתן על ידי השופט [illegible] קלה, בעיקבות תלונה על בירור בית המשפט שהוגשה נגד הקיבוץ על ידי רשות שמורות הטבע, שטענה, כי בחודש אוגוסט השנה הקיבוץ, בו מניעת נזק, השתמש בחומר זרחן אורגני, נגד נברנים בשטחי האספסת שלו, דבר שעלול היה להביא להמותת ציפורים [illegible] מסוגת מעבר.

בסיכום בין הצדדים נקבע, כי נאות־מרדכי ידווח בעתיד לרשות שמורות הטבע על כל פעולה בנושא, וייעשו ניסיונות משותפים לפתור את בעיית נזקי הנברנים באספסת.

נהג שנרדם ודרס אדם — ל־2.5 שנות מאסר ו־10 שנים פסילה

(ע). מאסר של שנתיים וחצי בפועל ועשר שנות פסילת רישיון, הוטלו אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב, על נאשם בגרימה של תאונת דרכים קטלנית, שנרדם ליד ההגה.

שמעון כהן (23) מחולון הורשע, לפי הודאתו, בכך שנהג בסנדר בכביש החוף ב־15.10.87 בשעות אחר הצהריים, כשהוא עייף ואף נרדם מספר פעמים ליד ההגה.

באחת הפעמים סטה ימינה אל שולי הכביש, ופגע בהולך רגל בן 50. כתוצאה מהפגיעה מת האיש.

אף כי נוכח שפגע בהולך הרגל, לא הגיש הנאשם את העזרה שהיה ביכולתו להגיש לו בנסיבות המקרה.

השופט, איתמר פלפל, הטיל על הנאשם את העונש האמור, בע־קבות עיסקת טיעון בין התביעה לבין ההגנה.

שלילת הרישיון תבוצע מיום שחרורו של הנאשם מהמאסר.

שר החינוך יצחק נבון (במרכז), היה נוכח אתמול בתרגיל הגנה נגד לוחמה כימית, באחד מבתי הספר בירושלים. (צילום: רחמים ישראלי)

בדיסקוטק התל־אביבי בו נרצח נער, נוסדה עמותת "אל־אלימות"

יו"ר העמותה, גדעון בן ישראל: כשבאתי אל עובדי התעשייה האווירית, כתומך ב"לביא", כמעט הוציאו אותי באלונקה ● "המשטר הדמוקרטי היום בסכנה" ● העמותה תגיב באופן מיידי על ארועים

מאת ראובן שפירא סופר "הארץ"

דיסקוטק קולנוע "דן" ברחוב הירקון בתל אביב, אירח אתמול בצהרים בראשונה בין כתליו, אורחים מהסוג שאינם מבקרים בדרך כלל בדיסקוטקים: עשרות אישי ציבור, ביניהם שמות ידועים בתחום החינוך, המשפט, הרשויות המקומיות והפעילות הציבורית, התכנסו בדיסקוטק, לכנס היסוד של עמותת "אל־אלימות" לעצירת האלימות ולביצור שלטון החוק בישראל.

מקימי העמותה בחרו לערוך את כינוסה דווקא כאן, מקום בו נרצח בקיזוזת אלול לפני כשנה, הנער גיל אלעוזב על רקע סיכסוך בין נערים. הם החליטו לעשות זאת באופן סימלי, כדי להדגיש את התופעה שבהתגברות תופעות האלימות בישראל. בעלי הדיסקוטק הסכימו לתרום את האולם למטרה זו.

על הקיר נתלו תמונתו של גיל אלעוזב ושל נער שפניו מצולקות מקיזוזות סכין, כשמתחת לתמונה האחרונה כתובת: "זה מה שעשו לי". בשיחה עם סופר "הארץ" אמר גדעון בן ישראל, שהוא כיום יו"ר האגודה ליחסי עבודה וחבר הוועדה המרכזית של הוועד הפועל, שנבחר אתמול ליו"ר העמותה: "האירועים האחרונים בארץ, ובכלל זה במקומות העבודה, בהם השתרשו נורמות של אלימות בסכסוכי עבודה, המחישו לנו, שהחברה הישראלית עומדת על סף תהום, וגם המשטר הדמוקרטי נמצא בסכנה. באירועי התעשייה האווירית בנושא ה"לביא", אני, כתומך בפרוייקט, כאשר באתי עם מנכ"ל ההסתדרות אל עובדי התעשייה האווירית, הייתי בסכנת חיים. כמעט הוציאו אותי באלונקה. זה הבהיר לנו, שאנחנו עומדים בפני נורמה חברתית חדשה ומסוכנת של אלימות".

בעמותה החדשה — שמקימיה מבטיחים שתהיה אקטיבית וגם תגיב באופן מיידי על ארועים — יהיו צוותי עבודה חשיבה בתחומים שונים. הם יפעלו, בין השאר, לשינוי ולתיקון החוקים, בכוונה להחמיר בעונשים על אלימות, יציעו רעיונות בתחום החינוך וההסברה, יקיימו סימפוזיונים ציבוריים, הפגנות (חוקיות ושקטות) וייאבקו בנורמות של אלימות מילולית ופיזית, במגרשי הספורט וגם בכנסת.

בין האישים שהבטיחו השתתפותם בפעילות העמותה — נשיא בית המשפט העליון לשעבר שמעון אגרנט, יו"ר יד חיים וייצמן ש.ז. אברמוב, יו"ר לשכת עורכי הדין לשעבר מנחם ברגר, שחקן הכדורגל אורי מלמיליאן, השחקנית חנה מרון, הזמרת עפרה חזה, שלושת ראשי הערים הגדולות, מנהלי מוסדות חינוך, דיקני הפקולטות למשפטים באוניברסיטאות ירושלים ובר־אילן, וראשי רשויות מקומיות יהודים וערבים.

בין הצוותים שעל הקמתם הוכרז אתמול לטיפול בנושאי אלימות — צוותים לטיפול באלימות ביחסי עבודה, בין ערבים ליהודים, בין חרדים לחילונים, אלימות בספורט, אלימות ביחסי עבודה ואלימות במשפחה. בכנס הוקרא ברכתו לעמותה החדשה של נשיא המדינה, ומלא מקום יו"ר הכנסת וראש עיריית תל אביב.

לאחר החלק הטקסי בערך דיון שבו הועלו הצעות שונות לפעולה נגד האלימות המתגברת בכל תחומי החיים במדינה.

עידן המחשב החל גם במפעל הפיס

(ע). עידן המחשב הוכנס לשימוש במפעל הפיס. עם הפעלתו של כ־550 מסופי "לוטומט" ממוחשבים בתחנות הפיס ברחבי הארץ — על כך נמסר אתמול במסיבת עיתונאים, בהשתתפות יו"ר הדירקטוריון של מפעל הפיס, אליעזר גורן.

מערכת ה"לוטומט" הממוחשבת, שהוכנסה לשימוש לאחרונה, מאפשרת את ייעול השיטה שהיתה נהוגה עד עתה במפעל הפיס, וקיצור משך הזמן בין פעולת ההימורים ומועד ההגרלה.

נשדדו יהלומים בשווי 40 אלף ד' ממלטשה בנתניה

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ" בנתניה

יהלומים בשווי של כ־40 אלף דולר נשדדו אמש ממלטשה בנתניה.

שני שודדים רעולי פנים ומזויינים בנשק חדרו בשש וחצי בערב לבניין שברחוב שוהם 22, באיזור השוק בנתניה, שם ממוקמת מלטשת היהלומים.

שני עובדים במקום, שמואל ואשר ג'רבי, עשו דרכם עם יהלומים מקומה שלישית במפעל לכספת שבקומה השנייה. השודדים הבחינו בהם, ובאיומי נשק שדדו מהם את היהלומים שנשאו.

השודדים נמלטו מהבניין, והשודדים העייקו את המשטרה.

עד לשעת מסירת הידיעה בעיקבות סריקות לאיתור השודדים כל עשה. רב פקד דוד שרה, מפקד תחנת משטרת נתניה, מסר אתמול כי שוד היהלומים האחרון בעיר אירע לפני כשנה, ומבצעיו נלכדו. הוא ציין כי השוד הגובה היה מתוכנן לפרטיה.

חמש שנות מאסר לפורץ לעשרות לבתים בחיפה

מאת נורית בהנא סופרת "הארץ" בחיפה

גזר דין של חמש שנות מאסר הוטל אתמול בבית המשפט המחוזי בחיפה על אלי ישראל, שהורשע על ידי השופט, ד"ר דן ביין, בפעל ל־50 התפרצויות לדירות ולבתים.

לנוכח עברו הפלילי של הנאשם, התכוון השופט להורות כי תינתן לו הזדמנות נוספת להמשיך בתהליך שיקום בו החל, וכי יועמד תחת פיקוחו של קצין מבחן, אולם במהלך ההליכים הפליליים האחרונים נגדו נעצר ישראל בחשד לעבירות נוספות.

לאור זאת קבע השופט כי המצב אינו מאפשר המשך התהליך הטי־פולי־שיקומי בו החל, וכי האלטרנטיבה היחידה הקיימת היא עונשו והרחקתו של האיש מהחברה.

הנאשם, שיוצג על ידי עו"ד סמי גרשי, כפר בחלק מן העבירות שיוחסו לו אך הודה ברובן.

השופט ביין גזר עליו עוד שלוש שנות מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, אך ניכה מן המאסר בפועל את תקופת המעצר של 75 יום.

התובעת במשפט היתה נורית גרוזה, סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה.

עורף הצפון עוסק בהכנות לאפשרות של התקפת גאזים

לכל אוכלוסיית הצפון יש כיסוי למסיכות גז ● מפקד עורף צפון: קיים איום צורי להפעלת טילים ללוחמה כימית נגד ישראל ● התריע על ואנדאליזם ומעשי הרס של ציוד במקלטים ציבוריים

(ע). לצבא סוריה טילים נושאי ראשי־נפץ ללוחמה כימית, והשימוש בנשק זה במלחמת איראן־עיראק, יצר איום ממשי להפעלת אמצעי לוחימה כימיים באזורנו.

על כך התריע אתמול מפקד עורף צפון, אל"מ מוטי דביר, במהלך תרגיל אב"כ ראשון מסוגו שנערך בבית הספר התיכון העירוני ג' בשכונת נווה־שאנן בחיפה, ונועד לבחון ולתרגל את התלמידים בהתגוננות מפני לוחמה כימית. התרגיל, שנטלו בו חלק מאות תלמידים, חבושי מסכות אב"כ, נערך על־ידי מפקדת מחוז חיפה, במסגרת יום הג"א.

לדברי אל"מ דביר, קיימת אפשרות שסוריה תפעיל נשק כימי בישראל. הוא ציין כי העורף בצפון הארץ עוסק בהכנות לאפשרות של התקפת גזים, ולכל אוכלוסיית הצפון יש כיסוי למסיכות גז. בקרוב יונפקו מסיכות גז לתושבי העיירה שלומי שבגליל, במסגרת ניסוי ארצי שעורכת מפקדת ראש הג"א, במטרה לבחון אפשרות להחלקת מסיכות גז לאוכלוסייה כולה. אם הניסוי יצליח, יחולקו מסיכות הגז לאוכלוסייה בישראל, בימי רגיעה.

השחתת מקלטים

מפקד עורף צפון התריע על ואנדאליזם ומעשי הרס של ציוד במקלטים ציבוריים כעקירת דלתות והוצאת חוטי חשמל.

לדבריו, רמת הביקלוט בגבול הצפון טובה, לרמת רמת הגולה, אך בחלק העורפי, בכיוחד בערים, קיים מחסור של אלפי מטרים־רבועים של מקלטים.

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, שצפה בתרגיל, התגאה בעצמו בחבישת מסיכת הגז, משך כרבע שעה, במהלכו.

מפקדת הג"א שוקלת בימים אלה שימוש בגלולות להקלת הפגיעה בגזים, כפי שהדבר נהוג בקרב הכוחות הלוחמים בצה"ל.

מבקשים לבדוק אם עורכי הדין של השב"כ עברו עבירות אתיות

מאת צבי הראל סופר "הארץ"

לשכת עורכי הדין מבקשת לבדוק אם ניתן להעמיד לדין משמעתי את היועצים המשפטיים של השב"כ, שנגדם באופן חומר חקירה במהלך עבודתה של ועדת לנדוי שחקרה את עבודת השב"כ.

ראש הלשכה, עו"ד יעקב רובין, פנה השבוע בעניין זה לראש הממשלה יצחק שמיר, ליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ולראש השב"כ, בבקשה לקבל מהם את החומר הדרוש, הקשור ליועצים המשפטיים של השב"כ.

רובין כתב עוד, כי הלשכה עושה זאת במסגרת תפקידיה, על פי כללי האתיקה של חוק לשכת עורכי הדין, רק לאחר קבלת שמות עורכי הדין והחומר יוחלט אם יש מקום לפתוח בהליכים משמעתיים נגד היועצים המשפטיים.

מיד אחרי הטיעונים זוכה רס"ל משטרה מאספקת סמים לאסירים

הסניגור: אסירים רקמו עלילה זדונית, לפגוע באדם חף מפשע

(ע). רס"ל שלמה שביט (30), ממחלק הסמים ביחידה המרכזית בתל אביב, זוכה אתמול בבית משפט השלום בתל אביב, מאשמת אספקת סמים לאסירי עבודה בכלא, מיד לאחר שמיעת טיעוני הסניגור, עו"ד ששי גז.

רס"ל שביט הואשם בכך שסיפק סמים לשני אסירי עבודה באבו כביר, מנוחם בלילוס ועמוס דוד, לפני כשנה וחצי. בכתב האישום נאמר, ששביט, בעת שהיה איש מחלק הסמים, נתן לשניים הרואין, קוק פרסי וחשיש ארבע פעמים.

המשטרה טענה ששביט השיג את הסמים בתפיסות סמים של המשטרה עצמה, ושני האסירים העידו נגדו.

הסניגור גז טען כי מדובר בשני עבריינים שרקמו יחד "עלילה זדונית, המכוונת לפגוע באדם חף מפשע". הוא טען כי חקירת המשטרה נעשתה מתוך כוונה רעה, שנועדה שלא לגלות את האמת, אלא למצוא אשם.

בחקירה הנגדית של בלילוס הד־בית עו"ד גז כי שביט היה חוקר, וכתוצאה מחקירתו הוא נשפט לארבע שנות מאסר — עובדה שיש־משה קרוב להודאי מניע לנקמה, כך אמר.

השופט אליעזר כהן שכנע על ידי טיעוני הסניגוריה, ופסק לאלתר כי שביט זכאי.

הוא אמר כי יתן את נימוקי הכרעת הדין תוך 30 יום.

אושרה תוכנית לשכונת מגורים בשטח שבין בית הטקסטיל ליפו

מאת חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל־אביב

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה בתל־אביב החליטה באחרונה לאשר תוכנית להקמת שכונת מגורים בשכונת מנשיה, בשטח שבין בית הטקסטיל לבין יפו.

מהנדס העירייה, שמאי אסיף, אמר כי בשכונת המגורים יהיו כ־1,000 יחידות דיור שייבנו במבנים מדורגים נמוכים. ובאזור הקרוב יותר לים במבנים גבוהים יותר בני 6—18 קומות. שכונת מגורים זו תצפה אל הים ולגבעת יפו, תוך הימנעות מחסימת השכונות שבגב ונווה־צדק בפני הים.

ביצוע התוכנית יאפשר הארכת הטיילת לאורך חוף הים עד לשדרות ירושלים ביפו. בשכונה החדשה יהיו גם שטחי מסחר, אולם אלה ייבנו בדרך שלא תפגע באיכות המגורים במקום. כן תשמר ותשוקם חזות הרכבת הישנה של יפו.

אישור התוכנית בוועדה המקומית סיים סיכסוך ממושך בין עיריית תל־אביב ומינהל מקרקעי ישראל. בעבר יועד השטח למרכז מסחרי, ולפני עשר שנים הוסב היעוד למגורים, במטרה לאפשר לאנשים להתגורר סמוך לים ולדחוק את העסקים המשרדים לאזור נתיבי איילון. לאחר עריכת שינויים נוספים, ולאחר לחצים שהפעיל מינהל מקרקעי ישראל, בעלי הקרקע, אושרה התוכנית על־ידי הוועדה המקומית.

עתה היא זקוקה לאישור הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, ולהערכת אסיף צפוי אישורה בתוך כשנה, ואז הקרקע תשווק ליזמים שונים.

סגרה תיק־משפט על תקיפתה בידי בעלה: "הגשתי התלונה בתת־הכרה"

מאת נורית בהנא סופרת "הארץ" בחיפה

שופט בית משפט השלום בחיפה, רפאל תרסונסקי, הורה אתמול לסגור תיק על תקיפה חבלנית של סלומון בטיטו מטירת הכרמל.

על פי כתב האישום, תקף בטיטו ביום ה־19.9.87 את אשתו, לחוץ ברגלו על ביטנה, והיכה אותה באגרוף בראשה ובעורפה. כתוצאה מכך נגרמו לאשה שטפי דם, והיא נזקקה לטיפול רפואי.

התיק הוגש על ידי התובע המשטרתי, מפקח א. קנטור, אך עוד בטרם הובררו העובדות ביקשה האשה לבטל את התביעה, בטענה כי היא הגישה ברגע של "תת־הכרה", והשופט תרסונסקי נעתר לבקשתה.

ממארס 88' תטוס אל־על לקפריסין

מאת זוהר בלומנקרנץ

"אל על" מתכוונת לפתוח קו תעופה סדיר חדש לקפריסין. נודע, כי על פי התוכנית יופעל הקו מחודש מארס 88'.

המדובר בטיסות סדירות של פעמיים־שלוש בשבוע, בהתאם להיקף הביקוש, ולא בטיסות יומיות. הדבר ייקבע על סמך תחזיות לעונת תיירות הקיץ הקרובה.

אפשר שהטיסות תתבצענה באמצעות מטוסים מסוג "בואינג" 737, או מטוסים מסוג "דאש", אותם תחכור חברת התעופה הלאומית מחברת "ארקיע".

עובדי דיסקונט התיצבו בביה"ד לעבודה והעבודה בסניפים החלה רק ב־11

הוארך הצו שאוסר לנקוט בעיצומים

מאת אריה לביא

שיבושים ניכרים היו אתמול בעבודת בנק דיסקונט, בעקבות פתיחתם של של הסניפים לציבור רק בשעה 11 בבוקר. מאות עובדים מ־150 סניפי הבנק ברחבי הארץ, התייצבו בבית הדין לעבודה, להמשך הדיון בין הנהלת הבנק לבין העובדים, על רקע תביעת האחרונים לשפר את שכרם. גם עובדים שלא הגיעו לבית הדין לעבודה נמנעו מלעבוד במהלך דיוני בית הדין.

בית הדין לעבודה החליט להאריך את הצו נגד עובדי הבנק, האוסר עליהם לנקוט עיצומים בשמונה ימים, עד 2 בדצמבר.

המונה על מחוז חיפה, משה גלונר:

הריסתו של בית גולדנברג ההיסטורי מראשית ימיה של חדרה — בוצעה שלא כחוק

מאת אלי אלעה, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

הריסתו של בית גולדנברג — המיבנה ההיסטורי, בעל הערכים הארכיטקטוניים היהודיים, מראשית ימיה של חדרה — בוצעה שלא כחוק, אמר אתמול הממונה על מחוז חיפה, משה גלונר, בישיבת ועדת הכנסת לשימור אתרים.

בתום הדיון סוכם כי יו"ר הוועדה, ח"כ עדנה סולודר, תבדוק עם הממונה את ההליכים שהביאו להרס המיבנה, ותיפנה למועצת עיריית חדרה לקיים פגישה עם ועדת הפנים של הכנסת, כדי להעמיד את חברי המועצה על המתרחש בעירם.

בישיבה, שכונסה בעיקבות הריסתו של בית גולדנברג, ניתנה יו"ר ועדת שימור האתרים את הריסת המיבנה ההיסטורי, וטענה כי עיריית חדרה איננה ערה ל"אוצר" שבידיה, ואינה עושה למניעת הרס ההיסטוריה שלה.

בדיון צויין כי עיריית חדרה אישרה בשעתו שימורם של 18 אתרים, אולם בקשתה של ועדת הפנים של הכנסת להוסיף לרשימה מיבנים נוספים הראויים לשימור לא נדונה במהלך שמונת החודשים מאז העברת הבקשה.

ח"כ סולודר ציינה עוד, כי בשנה האחרונה נהרסו בחדרה שישה מיבנים שהיו כלולים ברשימת 40 האתרים שהעבירה ועדת הכנסת לעיריית חדרה.

סגן ראש עיריית חדרה, מרדכי קוסטליץ, אמר כי העירייה ביקשה מהיזמים למנוע את הרס בית גולדנברג, אך הללו לא מצאו לנכון, לטענתו, לשמרו.

קו פתוח להרזיה

דיאטות

פורמה 1

מרכז יעוץ טלפוני בנושאים:

"דיאטה ותזונה נכונה"

צוות הדיאטניות המוסמכות של טבע
יענה לשאלותיכם היום יום ד' 25.11.87
בין השעות: 17:00–20:00 בטלפון (רב קווי):

03–9267267

מהפיכה בגיזרה הישראלית

טבע טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

מבצע חורף

מזגן אמקור

המזגן השולט באויר

עכשיו עד 7 תשלומים ללא ריבית וללא הצמדה

במבצע חורף מיוחד תוכל לרכוש עתה אחד ממזגני אמקור הידועים. מזגני חלון, מזגנים מפוצלים ומזגנים סיבוביים לחסכון באנרגיה — עד 7 תשלומים ללא ריבית וללא הצמדה. כך תוכל לחמם את הבית במחיר נמוך כל החורף — ולסיים את התשלומים בתחילת הקיץ!

מזגן חלון הנמכר ביותר בישראל

מזגאון מפוצל אמקור

שירות אמפא

מוצרי אמקור אחד אחד מספר אחד

אמקור

صكنا من الاهل

חדשות כלכלה

גופים פיננסיים חוששים להעמיד אשראי נוסף לקיבוצים בתק"מ

בשל חובות בסך 2,781 מיליארד שקל של התנועה ● דובר התק"מ: לא היה אף מקרה שקיבוץ בתק"מ לא החזיר הלוואה

מאת יהודה שרוני

גופים פיננסיים חוששים זה מספר שבועות, מלתת הלוואות לחלק מקיבוצי התק"מ, על רקע חובות התנועה, המסתכמים ב־2,781 מיליארד שקל.

מדובר בעיקר בגופים הפעילים בשוק האפור, ולא במערכת הבנקאית. קונצרנים גדולים כמו כלל ממשיכים אמנם לקיים קשרים פיננסיים עם התק"מ, אך נמנעים מלהגדיל את מסגרת האשראי, אלא מחדשים את ההלוואות הקיימות.

חלק מהקיבוצים יכול לקבל אשראי נוסף רק אם הוא מביא ערבות של הארגון האזורי, או ערבות הדדית של קיבוץ אחר. עם זאת, גם הערבות של ארגונים אזוריים לעיתים אינה מספקת: כך למשל, ערבות של משקי הנגב אינה מתקבלת תמיד, בעוד שערבות של ארגון משקי עמק חפר או משקי מפרץ חיפה (מילואות), מקובלת בדרך־כלל.

לדברי דובר התק"מ, שלמה לשם, בתק"מ לא זכור שום מקרה שקיבוץ לא פרע הלוואה, או שקרן התק"מ לא כיבדה ערבות שלה להלוואה. לדברי לשם, התק"מ קיבל החלטה לעבוד בשוק האפור רק עם גופים מוסדיים, כך שממילא הוא אינו מוכן לעבוד עם כל מתווך פיננסי.

משפחת מושביץ ומשקיעים בריטיים רכשו חבילת מניות פיא ב"דובק"

ישמשו כלשון מאזנים ויקבעו את הרכב הדירקטוריון והנהלת החברה

מאת יונתן שרמן

התפתחות מפתיעה הנרקמת אתמול במסגרת מאבקי השליטה על חברת "דובק". משפחת מושביץ וקבוצת משקיעים מבריטניה, רכשו במשותף חבילת מניות בחברה מידי "לאומי־פיא", והפכו ללשון המאזנים בחברה.

המשקיעים הבריטיים פועלים באמצעות חברת ההשקעות הנרשמה "אוסיף" — הבת־הבת של הקבוצה הבריטית "אוברסין קומודיטיז", שבעלות דוד יגלום וגלדג פוקשנר, ריק אלטר, ששימש כמנהל המניף הראשי של הבנק הבינלאומי, משמש כמנכ"ל החברה הנרשה.

מושביץ ו"אוברסין קומודיטיז" רכשו מפיא 12% מזכויות ההצבעה ו־17.5% מתוך המניות, בלמעלה מארבעה מיליון דולר. כל אחת מהקבוצות רכשה מחצית מכמות מניות זו. העיסקה בוצעה על־פי ערך שוק של 26 מיליון דולר. לפני שבועיים ניסתה פיא למכור חלק ממניותיה בחברה במחיר מינימום של 52 מיליון דולר, אך ללא הצלחה.

קבוצת מושביץ תכריע באסיפה הכללית של בעלי המניות, שתתכנס ב־3.1.88, לגבי אופי הדירקטוריון הח־חברה, ובשלב מאוחר יותר גם לגבי הנהלת החברה. כרגע מאוחזות שתי הקבוצות האחרות בחברה מבחינת כוחן היחסי. קבוצת גהל, המורכבת ממשפחות חכמי התחברה השוויצרית "טרוויק", מחזיקים 35.6% מזכויות ההצבעה בחברה, ואילו קבוצת שגב ושליקנסקי מחזיקה 36.4% מזכויות ההצבעה ב"דובק". כעת תוכל קבוצת מושביץ ליצור קואליציה עם כל אחת משתי הקבוצות הללו, ובכך להביא להביא להחלפת הדירקטוריון או שמירת יחסי הכוחות הנוכחים.

לדברי דוד מושביץ, הוא טרם החל במגעים עם הקבוצות, ובשלב זה אין בכוונתו לעזוב את תפקיד יו"ר מועצת המנהלים של "עלית".

התחדש הגידול באשראי: ל־10,912 מיליארד ש'

האשראי השיקלי גדל בשבוע האחרון ב־334 מיליון שקל ● ירידה של 469 מיליון שקל בפקדונות שיקליים

מאת יהודה שרוני

הגידול באשראי השקלי התחדש בשבוע שהסתיים ב־18 בנובמבר, כך מראים נתוני בנק ישראל. האשראי השיקלי החופשי גדל לעומת השבוע הקודם ב־334 מיליון שקל, והוא עומד כעת על 10,912 מיליארד שקל. עוד מראים נתוני בנק ישראל על המשך הירידה בהיקף הפקדונות השקליים. בשבוע האחרון ירדו פקדונות אלה ב־469 מיליון שקל, והם עומדים כעת על 7,857 מיליארד שקל.

בבנקים מסבירים את הירידה בפקדונות השקליים בספיגת הכספים שיהיתה באחרונה בשוק ההנפקות, ובהעברת כספי הפקדונות לתוכניות החסכון ולקופות הגמל.

בנק ישראל מכר אתמול לבנקים 250 מיליון שקל, במחירי ריבית הנעים בין 24 ל־27% בשנה.

יציבות באפיקים הדולריים

הבנק המרכזי מסר כי חרף השמועות שהיו בשבועות האחרונים על פיחות, לא היה שינוי בפקדונות הפת"מ הקבוע והפת"מ עו"ש, והיקף פקדונות הפת"מ הקבוע מסתכם כעת ב־1,411 מיליארד דולר, בעוד שהיקף הפת"מ עו"ש מסתכם ב־520 מיליון דולר.

שבירת הציפיות לפיחות מצד הציבור הרחב משתקפת גם בירידת מחירי העיסקות העתידיות של השקל כנגד הדולר, כפי שמשתקפים ב"עתידית" של בנק המזרחי.

ארגוני ההתיישבות שוקלים היום נקיטת צעדי־מאבק

שר החקלאות לארגוני ההתיישבות: נכון לרגע זה אין שום הסכם

מאת אבי גנאור

סופר "הארץ" לענייני בלכלה

ארגוני ההתיישבות יתכנסו היום כדי לשקול מחדש את הצעדים הדרושים לקראת המשך מאבקם בנושא הסיוע למושבים ולקיבוצים שבמצוקה, בתגובה לאכזבה השוררת בקרב ראשי הארגונים מאולת ידה של הממשלה ומהקיפאון במצב.

תנועת המושבים, ועם אהרון ידלין, מנכ"ל התק"מ, והודה בפניהם במצב העגום שבו "תקוע" ההסדר עם החקלאים. לדבריו נמוקין, אין בשלב זה כל התקדמות בנושא הסיוע למושבים, הבנקים עדיין מסרבים להתום על הסדר עם האוצר ברוח מסקנות ועדת רביד, ואין תזוזה בשאלת ההון הנחוץ.

גוני דניאל, מנכ"ל שכבת הצעירים של תנועת המושבים, תקף אתמול את מדיניות הבנקים והאוצר, שאת המגעים עמם הגדיר: "דו שיח של חרשים".

ראשי ארגוני ההתיישבות ישבתו רעב מול משרד רוה"מ

אחד מראשי האירגונים החקלאיים הפועלים במסגרת "משפחת האדמה" מסר אמש כי בפגישה שקיימו ראשי האירגונים הם החליטו להחריף את המאבק על הסיוע למושבים, ולשבות רעב מול משרד ראש הממשלה בירושלים.

בין הצעדים הנוספים — עצירת שיווק התוצרת החקלאית לשווקים (למעט חלב, כדי שלא לפגוע בילדים ובקשישים) והבעיית שרי התק"מ לפרוש מהממשלה. היום יחליטו ראשי האירגונים על מועד נקיטת הצעדים ועל לוח הזמנים.

השר אריה נחמקין

אתמול נפגש שר החקלאות, אריה נחמקין, עם גדליה גל, מנכ"ל [illegible]

משלוח חלבה לפולין — על בסיס חליפין

מאת יהודה שרוני

חברת המזונות החלבה "אטאס" עומדת לשלוח לפולין משלוח של חלבה בהיקף של 220 אלף דולר. העיסקה תבוצע באמצעות חברה־בת של "כור סחר", על בסיס של סחר חליפין. "אטאס" תקבל את תמורת המשלוח ישירות מ"כור סחר". החברה כבר שלחה לפולין משלוח הדגמה ניסיוני. המשלמים הביעו את שביעות רצונם מאיכות החלבה. מנהלי "אטאס" מקווים כי בשנה הקרובה יגיע היקף משלוחי החלבה שלהם למיליון דולר.

באחרונה זלה הרחבה מסויימת בסחר עם פולין על בסיס עיסקות חליפין. חברות השהם הלאומית ברקה לא מכבר אפשרות לרכישת פחם מפולין, על בסיס חליפין.

אמוראי: חלקם של השכירים במס הכנסה ירד מ־52 אחוז — ל־37.5%

מאת יהודה שרוני

סופר "הארץ"

חלקם של השכירים בתשלומים למס הכנסה במשק ירד מ־52 אחוז בשנת 1984/85 ל־37.5 אחוז בשנת 1985/86, כך מסר סגן שר האוצר, עדי אמוראי.

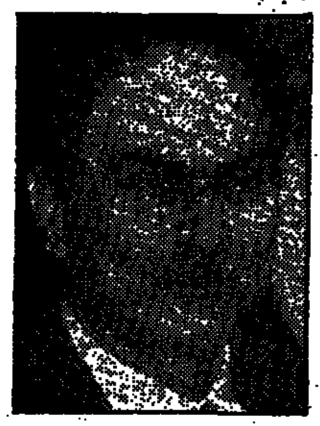

עדי אמוראי

לדבריו, באותה תקופה גדל חלקם של העצמאים בתשלומי המס מ־48.5 אחוז ל־62.5 אחוז.

סגן השר העריך כי למרות הפעלת הרפורמה במס הכנסה, עד סוף שנת התקציב לא תהיה ירידה ריאלית בסך הגבייה ממיסים, הודות להתחזקות המקורות שהיו בעידן.

ועדת הכלכלה תומכת בהקמת קאזינו באילת

מאת צבי זרחיה

ועדת הכלכלה של הכנסת אישרה אתמול את ההצעה להקים קאזינו בעיר אילת. הוועדה הזמינה את שר האוצר להודיע [illegible] אם לא כן תיקנים יוגשו להקיקה שתחייב מוקד זה.

יו"ר הוועדה, ח"כ אליהו שפירא (מערך), אמר כי בישראל פועלים כיום לפחות 200 מועדוני הימורים, שבכל אחד מהם המחזור הלילי המינימלי הוא כ־10 אלפים דולר.

ההערכה היא, שכמחצית אחוזים מהנוסעים הישראלים לחו"ל מהמרים שם בבתי קאזינו, ומוציאים על כך כ־150 מיליון דולר.

גידול של 22% ברווחי "טבע"

מאת יונתן שרמן

הפעילות הבין־לאומית הענפה של קבוצת "טבע" הגדילה גם את ריווחיותה של הקבוצה, והיא סיימה את תוצאות השנה שבין אפריל לספטמבר ברווח של 5.6 מיליון דולר, שהוא גבוה ב־22 אחוזים מהרווח בתקופה המקבילה אשתקד.

מכירות החברה גדלו במהלך תקופה זו ב־14 אחוזים, והגיעו לרמה של 73 מיליון דולר. מכלל זה היוו המכירות בחו"ל 48 אחוזים מכלל המכירות המאוחדות של חברת "טבע".

יחד עם זאת, התוצאות של הרבעון האחרון היו טובות פחות מאשר ברבעון הקודם, בעיקר בגלל העלייה בעלות העבודה והיחוזות נמוכה יחסית בחברת הבת "טאג" בארה"ב, עקב תחרות מחירים.

מחירי האשראי בבנק לאומי

ליום 25.11.87

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית — לקוחות מועדפים	ריבית חודשית — לקוחות פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה לדולר	עד 5 שנים	0.8%	0.9%
"הלוואות ענק" — הלוואה צמודה לדולר עד 60,000 ש"ח כנגד שעבוד דירה	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה דולרית*	7–12 חודשים	1.5%	1.6%
הלוואה בשקלים צמודים לדולר בריבית קבועה פטורה מהיטל	עד 3 חודשים	1.34%	1.5%
	עד 6 חודשים	1.5%	1.7%
הלוואה דולרית לטווח ארוך פטורה מהיטלים	39 חודשים בממוצע	1.1%**	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	עד 3 חודשים	2.5%	2.6%
	עד 6 חודשים	2.6%	2.85%

* הריבית קבועה ואינה כוללת היטלים קיימים או שיוטלו בעתיד.
** ריבית משתנה ליבור + 5.5% לשנה

פרטים ועבה סכומי אשראי — בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

תיתכן הצעת חוק שתחייב את הבנקים להחזיר עמלה לחוסכים

ועדת הכספים הודיעה כי אם לא יחזרו בהם הבנקים, מגביית דמי פידיון מבעלי המניות הבנקאיות שבהסדר עד יום ג', תגיש הוועדה הצעת החוק לכנסת

מאת צבי זרחיה

ועדת הכספים הודיעה אתמול לנציגי הבנקים, כי אם לא יחזרו בהם מגביית דמי פידיון מבעלי המניות הבנקאיות שבהסדר, עד יום ג' הבא, תגיש הוועדה במועד זה למליאת הכנסת הצעת חוק, שתחייב את הבנקים להחזיר את העמלה לחוסכים.

חברים בוועדה מתחו ביקורת על שלדיון הוזמנו ראשי הבנקים, ואולם אלה לא באו ושלחו נציגים (שושנה וינשל מבל"ל ואריה הברס מבנק הפועלים).

לדברי וינשל, בנק לאומי הוא בנק מסחרי, ואין מקום להתערבות הכנסת בעניין דמי הפידיון (עד כה הצטברו 300 אלף דולר בבנק) באמצעות חקיקה. הברס ציין כי בנק הפועלים החזיר שני־שלישים מדמי הפידיון לחוסכים שהשקיעו את כספם מחדש, ונותרו בידיו 800 אלף ש"ח בלבד מגביית דמי פידיון. לעומת זאת, הוצאות מיחזור מניות הבנקים נאמדות ב־1.5 מיליון ש"ח.

לדברי ח"כ דן תיכון (ליכוד), "הוויכוח אינו על הסכום שגבו הבנקים מהחוסכים, אלא על עקרון הרצחתם וגם ירושתם, בעקבות השואה הכלכלית עקב נפילת הבורסה באוקטובר 83". הוא גילה כי לפני כחודש הציע סגן שר האוצר, עדי אמוראי, להעביר את דמי הפידיון לקרן לב"י, אולם תיכון עמד על כך שהכספי יוחזר לחוסכים.

מאחר שנציגי הבנקים לא הוסמכו להשיב אם שולחיהם יואותו להחזיר את דמי הפידיון מבלי שהדבר יעוגן בחקיקה, ניתנה לבנקים ארכה בת שבוע ימים.

16 בנקים התחרו על הלוואת 250 מיליון ש' מבנק ישראל

ביקשו לקבל סכום כפול ממה שהוצע

מאת אריה לביא

כל־המוסדות הבנקאים [illegible] של קבלת הלוואה בסך 250 מיליון שקל, שהציע בנק ישראל במכרז שנערך אתמול, תוער להקל על נזילותם. מכרז זה הוא השני מסוגו, לאחר שהראשון נערך לפני יותר מחודש, והכה אף הוא לביקוש ניכר מצד מערכת הבנקאות.

במכרז השתתפו 16 בנקים שביקשו לקבל הלוואות בסך 457 מיליון שקל — סכום כמעט כפול מזה שהציע הבנק המרכזי. הבנקים, שקיבלו את האשראי מבנק ישראל הם אלה שהציעו ריבית בשיעור 24% ויותר בשנה. היו בנקים שהציעו גם ריבית גבוהה יותר — 26% ואף למעלה מזה.

סיכומים בתביעת אליהו להשעות דוד ויוסף חכמי מ"הפניקס"

(עג) לבית המשפט המחוזי בתל־אביב הוגשו אתמול הסיכומים בתביעתו של שלמה אליהו להשעות את דוד ויוסף חכמי מהדירקטוריון של הפניקס הישראלי, מאחר שמד־הנהלת הקירה משמרתית נגרם.

עו"ד שלמה פלד טען כי הקירות השניים פוגעות בהכרה בחברה. עוד טען שהוערת המשנה שהוקמה בעקבות פרשת פיי־ט מושפעת על־ידי ה"ה חכמי, ואינה שוקלת נכונה את השלכות התביעה על החברה. לדבריו, העלו נגד דוד ויוסף חכמי חשדות כבדים, ולפיכך עליהם להשעות עצמם, ולא — על בית המשפט לראוג לכך שעד לבירור התביעה הם לא ישמשו בתפקידיהם הנוכחיים.

פרקליטי ה"ה חכמי והפניקס, עוה"ד אמנון גולדנברג, יעקב ויינרוט ופנחס רובין, דחו את בקשת אליהו, בטענה שבקשתו נובעת מרצונו־הוא להיכנס לחברה. לדבריהם, אי־אפשר להשעות את ה"ה חכמי, שאינם עובדי ציבור. כל עוד המפקח על הביטוח לא החליט להשעותם, הם גם הוכיחו שהם מרוויחים, טענו שאליהו השיב לה שאלמלא המצב שנוצר, היתה הפניקס מרוויחה יותר.

השופט ישי לויט קבע את המשך שמיעת הטענים לדצמבר.

הצעה לבעלי מזל...
בדו־משפחתי,
דירה יפהפיה
200 מ"ר. חצר עם גינה
על עמודים. אזור וילות
יוקרתי ושקט. בר"ג
בערבים — 03-786228

דב ספיר חבר וועדת ששינסקי

"יש קושי לבצע הרפורמה ולהוריד המס בהכנסות הבינוניות"

מאת צבי זרחיה

"יש קושי בביצוע הרפורמה במערכת המיסוי, במיוחד בהורדת שיעורי המס לבעלי הכנסות בינוניות ברמות הכנסה שחייבות בשיעור מס של 45% ומטה", אבל אתמול רואה החשבון דב ספיר, חבר ועדת ששינסקי להעמקת הרפורמה במס.

בהופיעו בפני הכינוס השנתי של רואי החשבון, שנערך בירושלים, אמר ספיר, כי עיקר הקושי נובע מהצורך, לפצות על הפחתת שיעורי המס באמצעות ביטולי פטורים; אולם כדי לבטלם, יש לפצות את אלה שיתחילו לשלם מיסים, ולכך אין לפי שעה מימון, והדבר עלול להביא להגדלת עלויות העבודה.

לדבריו, ביטול הדרגתי של הפטורים, אינו צריך להוות מקור עיקרי למימון הרפורמה. הוא הדגיש, כי יהיה צורך בהכנה ממושכת, כדי לבטל הפטורים ממס על מס רווחי־הון. ספיר קבל, על שבנק ישראל טרם מסר לוועדה את התודעתו על מס כזה.

בנושא השפעות הרפורמה על השכר במגזר הציבורי, לא נמסרה חוות־דעת מספקת. אף כחברי ועדה הדנה בכך מאז דצמבר 1985, התבקשו למסור מידע בעניין לחברי ועדת ששינסקי.

מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, מרדכי ציפורי, תקף את הכוונה להעביר את נושא קיצבאות הילדים מהביטוח הלאומי למס הכנסה, באמצעות ניכוי הקיצבה המגיעה מהמס. לדבריו, במצב הזה עשרות־אלפי משפחות לא יצליחו לממש את זכאותן לקיצבאות־ילדים.

פרופ' איתן ששינסקי עצמו, שהיה אמור להשתתף בכינוס, לא הגיע.

ישרא-טל בע"מ
מס' 1 במדפסות לייזר
חברת ישרא־טל התקינה יותר מ־63% ממדפסות הלייזר בארץ!
רח' האומנים 7, ת.ד. 21222 ת"א 61211. טל: 03-339712

לגלניס ואברהם שפלן
ברכות
להולדת הבת
"הדר" ב. שפלן בע"מ

חודש במתנה

לִקְרַאת סִיּוּם שְׁנַת הַכְּסָפִים, יוֹצֵאת טְפָחוֹת גֶּמֶל בְּמִבְצָע מְיֻחָד — חֹדֶשׁ בְּמַתָּנָה.
כָּל סְכוּם מֵעַל 1,000 ש"ח שֶׁיֻּפְקַד מֵהַיּוֹם וְעַד 31.12.87, יֵרָשֵׁם כְּאִלּוּ הֻפְקַד חֹדֶשׁ יָמִים לִפְנֵי כֵן.
כָּךְ תִּזְכֶּה בְּהַצְמָדָה וּרְוָחִים שֶׁל חֹדֶשׁ נוֹסָף **וּבְהֲטָבוֹת מַס הַכְנָסָה** בְּקֻפַּת גֶּמֶל בַּעֲלַת רִוְחִיּוּת גְּבוֹהָה בְּיוֹתֵר.

פְּנֵה עוֹד הַיּוֹם לִסְנִיף **בַּנְק טְפָחוֹת** אוֹ טֶלֶפוֹנִית לְהַנְהָלַת טְפָחוֹת גֶּמֶל 219111–02.

טפחות גמל
קופת גמל רווחית ביותר

עליון במשקל
עד 17 טון מטען יום יום ב־ AIRBUS של PAN-AM

PAN AM Cargo
משתלם לך עד הסוף

מענה יכולת הקיבולת של "פאן אם קרגו" עלתה עד 17 טון בכל טיסה, יום יום, לאירופה ולאמריקה. שיפור זה הוא רק חלק משורה ארוכה של יתרונות ההופכים את פאן אם לחברה המשתלמת ביותר עבורך.
התקשר עוד היום לסוכן המטען שלך או אל מחי המטען שלנו
טל: 03-9721546,
ותיווכח כי ליתרונות שלנו יש משקל משמעותי עבורך.

הארץ

יום ד' ו' בכסלו תשמ"ח
25 בנובמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002 חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה זהרי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזדהה בהכרח
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

פסק־דין המגן על האזרח החילוני

שופטת בית־משפט השלום בירושלים, הד"ר איילה פרוקצ'יה, קבעה בפסק דינה ביום א', כי את חוק־העזר של עיריית ירושלים, האוסר על פתיחת בתי־קולנוע בשבת — יש לראות כמבוטל. היא הורתה על ביטולם של כתבי־אישום שהגיש ראש־העיר נגד בעלי בתי־קולנוע.

השופטת נימקה את פסק־דינה בשני טיעונים עיקריים: העירייה לא היתה מוסמכת לחוקק חוק־עזר עירוני שיגביל מטעמים דתיים את חופש הבילוי של האזרחים בשבת, משום שרק המחוקק הארצי מוסמך לכך ולא מחוקק־משנה או רשות שלטונית אחרת. יתר על כן, חוק־העזר העירוני, שראש־העיר ביקש להסתמך עליו, הוא "בלתי סביר באופן קיצוני", משום שיש בו "התערבות שלא לצורך בזכויות האזרח ופגיעה בזכויות־יסוד של האוכלוסיה החילונית, מבלי שניתן משקל ראוי לאינטרסים השונים של חלקי הציבור השונים ולצורך לאזן ביניהם כראוי".

יש לברך על פסק־דין זה המגן על תושבי ירושלים החילוניים משתלטנותם של החרדים וחלק מהציבור הדתי הנגרר אחריהם. חשוב להדגיש כי אין השופטת מסתפקת בנימוק פורמאלי (היעדר סמכותה של רשות מקומית) אלא שמה רגש, במידה לא פחותה, על עניין שבמהות: אין לקפח את חירויות הפרט החילוני כנגד צרכיו ואמונתו של הציבור הדתי עד כדי כך שתהיה פגיעה בלתי־סבירה באיכות חייו ובתוכני חייו של הציבור החילוני.

"מכאן שחוק זה הינו בלתי־סביר לחלוטין ודינו להתבטל".

ראש־העיר רשאי לערער על פסק־דין זה בפני ערכאה גבוהה יותר; אולם הוא יטיב לעשות אם לא ישתמש בזכות זו. שופטת השלום נשענה על פסיקת בית־המשפט העליון אשר פסק בהזדמנות מסוימת כי זכות בסיסית עומדת לו לפרט שלא יוטלו עליו איסורים מטעמים דתיים ללא הסמכה מפורשת של המחוקק (הארצי); זכות זו היא חלק מחופש הדת, שלפי הפסיקה כולל גם את החופש מדת.

כמו שיש לקוות כי טדי קולק יימנע מהגשת ערעור על פסק דינו של בית־משפט השלום, כן יש לייעץ למנהיג המפד"ל, חבר־הכנסת זבולון המר, לבל ינסה להעביר בכנסת הצעת־חוק שתסמיך את הרשויות המקומיות לאסור על הפעלת בתי־קולנוע בשבתות וחגים. הציבור החילוני התקומם בירושלים נגד לחצי החרדים ובעלי־בריתם ואין ספק כי אילו קיבלה הכנסת את הצעת החוק המפד"לית, לא היה אותו ציבור מוותר על חירויותיו בכל מקום אחר.

החרדים גדשו את הסאה בבירה; הציבור החילוני שוב אינו מוכן להשלים עם הגבלת זכותו לבלות את השבת כרצונו, בלי להשתעבד להלכה ולאופן פירושה בידי החרדים.

מה שנאמר על המפד"ל, צריך לחול גם על ש"ס ואגודת־ישראל. גם עליהן לחדול מהמאמץ לכפות על האזרחים החילוניים את מושגיהם בדבר מנוחת השבת. ואם שתי מפלגות אלה, או כל המפלגות הדתיות, אינן מוכנות להתאים עצמן לפסק־הדין שנפסק בבית־המשפט הירושלמי וירצו "להעניש" את הציבור החילוני כפרישתן מהקואליציה הממשלתית — הציבור החילוני יקבל "עונש" זה ברצון וברגש הקלה.

מיליוני רעבים באתיופיה

מוסדות השוק־האירופי־המשותף הקציבו עוד 12 מיליון דולר לסיוע חירום לנפגעי הרעב בצפון־אתיופיה, בעקבות האזהרה של הצלב האדום הבין־לאומי כי השנה עלול המצב להיות חמור לא פחות מאשר בחורף הטראגי של 85/1984, ויותר משני מיליוני נפש, בעיקר באזורי אריתריאה וטיגרה, כבר תלויים באספקת מזון ממוסדות סעד בין־לאומיים. לפי ההערכות, עלול מספרם להגיע במשך החורף ליותר משישה מיליונים — כ־15 אחוז מאוכלוסית אתיופיה. כבר החלה נהירה המונית מהאזורים הנפגעים אל מחנות ארעיים והתעוררה סכנת המגיפות שבעבר הפילה רבים מהחללים.

התרומה האחרונה מעלה את הסיוע הבין־לאומי לסך כולל של כ־70 מיליון דולר. את רובה יצטרכו להקדיש למימון הובלה אווירית של המזון, התרופות והאוהלים; המורדים האריתראיים והטיגרנים תוקפים ומשמידים את שיירות המשאיות המובילות את האספקה בדרך היבשה שאורכה הכולל כ־350 קילומטר, ולאחרונה אף טבחו במובילי השיירות, בהם עובדי הצלב האדום.

שתי סיבות עיקריות למצב הקריטי: הבצורת שהשמידה 80 אחוז מהיבולים בשני המחוזות, ומלחמת־האזרחים הפוגעת הן בשיקום החקלאות והן בהעברת הסיוע. אך המוסדות הבין־לאומיים מאשימים גם את שלטונות אתיופיה על שאינם עושים מאמץ מספיק לרכישת כלי־תובלה ולהצבת יחידות־צבא שיבטיחו את דרכן של השיירות.

בין כר־הדשא והַבִּצה

מאת גדעון סאמט

אז המצב טוב, נכון? לגמרי לא. אבל היום, כמו בסוף שנות השישים, אין סייסמוגרף לאומי לרעידות המאיימות מתחת לשולחן הזלילה הגדולה

מה רע? המסעדות מלאות? מלאות. ההכנסה וההוצאה הפרטית לנפש גדלות. עם ישראל מבסוט אפשר לומר. לא רק נהגי המוניות האנדרים, גם מומחים מוסמכים יותר לנפש ולזומר הישראלים אומרים בתכיפות גוברת את המשפט המפורסם מתולדות עמים שבעים (ומערכות בחירות): אף פעם לא היה כל־כך טוב.

אפילו מן הבחינה הפסיכולוגית בלבד, ואפילו אין הדבר נכון, התחושה הזאת היא הצלחה כבירה של הממשלה. אבל הרי זה אינו סתם הלוך־נפש אופטימי שתוקף לפתע, בניגוד לעובדות, ציבור האוהב כל־כך לקטר. יש נתונים שלכאורה יחזקו את הרושם שהעניינים הולכים כאן ממש מצוין. נדמה שגם העצבנות, המתח הישראלי הכרוני, פוחת במידה ניכרת. ההוכחה הטובה ביותר אולי היא השאננות — מה אני מדבר? הנאה המופלגת — שבה מקבלים הישראלים את גמילתם מסם הטלוויזיה הדתי. ציבור נרגז ובלתי־סבלני לא היה מחזיק כך מעמד בלי הפיספוס של המרושת בלי ה... נו, איך קוראו לזה פעם? שלשלת.

מי שירצה להעמיק קצת את ההסבר לאווירת ההרגעות היחסית, יוכל בנקל להוסיף אל הדברים הטובים שישנם גם את הדברים הרעים שאינם: מלחמת לבנון, הקורבנות, העצבים המתמידים שהכינו אותנו אליהם ממשל בגין הקדפצי, המתות, ואת האינפלציה האימתנית שהפכה לסיכון קיומי ממש ושיבשה את קנה־המידה הב־פין ביותר של יציבות, הלא הם הגירעונות.

זה בשנתיים אין לנו המצוקות האלה. הירדן — הרצאת העו — יצר ניגוד בולט של רגיעה. בתקופה הזאת, לפחות ברובה, היה כאן כר־אשונה מצב של יוזין פוליטי. הוא היה כה מרגיע, מעין חיק חמים — לפרות מריבות פה ושם — אשר בו יכולה היתה הנפש הישראלית צמאת־השקט למצוא ניחומים לאחר שנים רבות של ארס בין־מפלגתי מאכל.

אז טוב, נכון? לגמרי לא. אנחנו יודעים, בלבנו פנימה, שלא טוב, אבל מרחיקים, מגבבים הצרה יחד עם הטובים. לא טוב בחקלאות, האנטיביוטיקה בברוך תמיר, מצב החינוך כולו הסרה אמצעים ורמה יורדת, המוסר — יאמר לך כל איש אקונומיה — במצב מראיג, שירותי הבריאות בהרסים, תשתית התעסוקה סובלת מהזנחה של שנים ולנסוע בתל־אביב בבוקר זה סיוט. מבן שבחוגי רזון תקציבי כזה יש מעט מאוד משאבים למען שיפור האסתטיקה; טעם טוב והשבחת החיים הם מותרות שכדי ליהנות מהם נוסעים (יעוד איך נוסעים) לאירופה.

ולא אמרנו עוד כלום על הירידה, כי היא משהו קצת מופשט, שאינו ניכר בחיי היום־יום, אבל קשה ומעיק. וגם מיעוט העלייה אינו מוחשי כמו מצוקת אשפה, אבל זהו אות גרוע ביותר לטיבנו ולאיכותנו כמקור משיכה ליהודים, אפילו מקוללות במצוקה.

על המוקד מדיני אין בכלל מה לדבר. ראשית, כידוע, אין פרטנר. מחכים לטלפון. שנית, הרי לא רק יצחק שמיר, גם בבידי הסטייט דיפארטמנט אומרים שהסכסוך במזרח התיכון הוא בעדיפות נמוכה אצל הממשל האמריקאי. שלישית, לא בטוח כי הזמן די פועל לטובתנו, או טוב שלא לוחצים עלינו ושראש הממשלה מצליח לדחות את כל היוזמות האלה לכפיית רצון המעצמות.

* * *

הצירוף הזה של נתונים גרועים לאמיתו של דבר יחד עם רושם חיצוני של הצלחה, הוא הדרסטי ביותר. אם אומה שרויה בבריה והיא יודעת זאת, או שנפלו בגורלה מנהיגים שמסוגלים לומר לה ולפעול בהתאם, מחצית הדרך כבר נעשתה אל פתרון. אם עם מרשיש בבצה וסבור שהיא כר־דשא, הנפילה לא תאחר לבוא.

לא על תיאוריה מופשטת מדובר כאן, כי אם על פרי ניסיון העבר שלנו. מבחינות אחרות אנחנו שרויים עכשיו, ככל הנראה, בזמנים הדומים לאלה של סוף שנות השישים וראשית השבעים. מה המשותף? אלה ימי נחת כלכלית אישית מתקבלת על הדעת; זמנים שבהם רוחשים מתחת לפני השטח ומעליו הסימנים של התלואה משקית, אך הם לא באים לידי ביטוי בניהול המשק האישי; תקופה של מנהיגות עקרה, הבלטת כל יוזמה באומני ציבור פאסיביים שרצונו העיקרי שיניחו לו לנפשו; ימים של מחכים־לטלפון תוך כדי מאה ואחד תירוצים מדוע אין סיכוי להסדר מדיני.

כיום אנחנו מסוגלים להבין את התקופה ההיא כקרקע צמיחתה של פורענות. נדרש זמן — הרבה יותר מזה — כדי שתחדור למוחנו ההכרה בדבר המשגים היסודיים של ההנהגה ושל רבים מאתנו. אבל הלקח לא נלמד. עכשיו שוב נקלענו לימים טובים כביכול. אף פעם לא היה כל־כך טוב? היה. מה שלא היה אז, ואין היום, הוא רגישותו של איזה סייסמוגרף לאומי לרעידות המאיימות, עדיין נמוכות בסולם־הרעש, מתחת לשולחן הזלילה הגדולה.

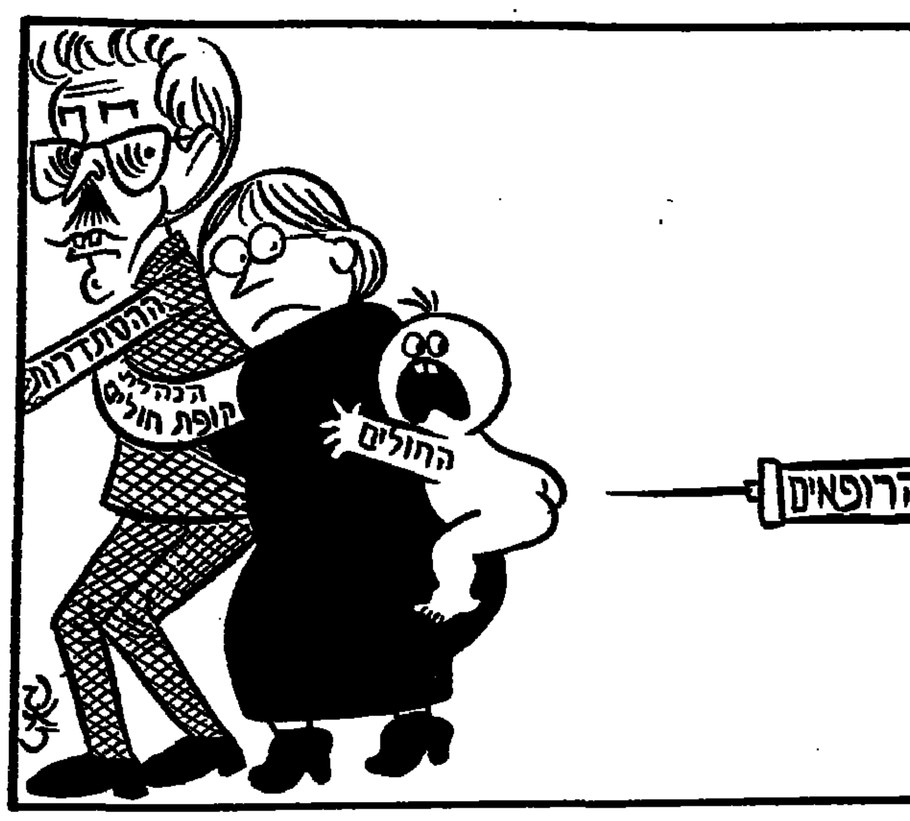

בית חרושת להחמצות

מאת עקיבא אלדר

ההיסטוריה מלמדת כי ישראל מעדיפה לאמץ תוכניות שלום רק לאחר שהיא נאלצת לשלם קנס פיגורים כבד בגין דחייתן

"איננו בית חרושת 'לרעיונות'", פטר עצמו ראש הממשלה מעיתונאים שהטרידו אותו גם בוואשינגטון בשאלות בדבר חלופה כזו או אחרת שיש בדעתו להציע למלך חוסיין. רוצה לומר, אפילו אני, העובד המצטיין במפעל השלום, איני יכול להמציא לכם מדי יום פטנט חדש. למה התכוון שמיר? שמא זו האוטונומיה שהוא מציע השכם והערב לתושבי השטחים? שר הפנים לשעבר, ד"ר יוסף בורג, העיד באוזני בימים אלה כי שמיר, יחד עם מנחם בגין ואריאל שרון, ציוו עליו להודיע בשעתו למצרים על הודעתם להעתיק את השיחות לירושלים. קשה להאמין ששמיר עצמו מאמין שניתן להתחיל היום את המלך חוסיין על הסכם אוטונומיה, ללא "מטריה" של אש"ף, סוריה או ברה"מ.

השאלה איפוא אינה כמה רעיונות יכול שמיר לייצר. אולי מיותר אפילו לצפות מאיש ארץ ישראל השלמה שיגהה יוזמות שלום ויתמרן בין המהמורות הבערמות על הדרך. את מלאכת ייצור הרעיונות והמעקפים נטלו על עצמם בשנתיים וחצי האחרונות שמעון פרס והמלך חוסיין, עם ובלי תיווך אמריקאי. שמיר הסתפק תחילה בישיבה מן הצד בעצמת המתנה לכשלון מאמציהם. כשהשיגו פרס וחוסיין בחודש אפריל את הסכם לונדון המפורסם בעניין הוועידה הבין־לאומית, רק אז יצא שמיר מהפאסיביות שלו.

מאז ועד עתה, במשך שישה חודשים, נבדקו חלופות שונות למסגרת של הוועידה הבינ"ל, כגון ועידה אזורית, ובאחרונה — הפתיחה בגל הפיסגה. שוב התברר, ופיסגת עמאן נתנה לכך גושפנקה, שחוסיין מקשיש לעמוד מאחורי עקרונות הסכם לונדון באשר לסמכויות הוועידה והייצוג הפלשתיני — לא יותר, אך בשום אופן גם לא פחות. איגרתו של מובארק, המתואם לרוב עם חוסיין, מאשרת את הדברים.

אש"ף נשאר בחוץ

שש עשרה שנה חלפו מאז דחתה גולדה מאיר את יוזמת גונאר יארינג ונטלה מהערבים את נס הסרבנות. שנתיים אחר כך שילמה ישראל את המחיר הכבד שגבתה מלחמת יום הכיפורים. להגנתה של גולדה אפשר לומר שזו חכמה שלאחר מעשה, שכן מקובל היה אז לחשוב שסאדאת אינו רציני, ולא שעו לאזהרות. עכשיו כבר ברור לגמרי שישראל החמיצה הזדמנות נוספת, אמיתית, להסדר עם מדינה ערבית והפלשתינאים. אם חלילה תידרש ישראל לשלם בשנית את מחיר ההחמצה, לא תעמוד לשמיר אותה הגנה, שכן היא מתרחשת עשר שנים אחרי ביקור סאדאת בירושלים.

הכתובת רשומה על מכתבו של הנשיא מובארק, המזהיר מפני תוצאותיה העתידיות של הסטטוס־קוו. ההידרדרות שעליה הוא מצביע מתרחשת למעשה כבר בעצם הימים האלה. המלך חוסיין נאשם ממנה שהוא מכנה "בטלנותם" של האמריקאים. הוא ויתר כבר על ביקור בארה"ב לטובת הזמנה לפקוד בחודש הבא את מוסקווה, שהציעה לו תנאי מימון נוחים בנדיבותם לרכישת מטוסי מיג־29. הצטיידות בנשק רוסי, מעשה שבשנים האחרונות עשו האמריקאים והסעודים מאמצים רבים לסכלו, תגביל להבנתן להגברת השפעה הסובייטית בגבולה המזרחי של ישראל. טובה גדולה לא תצמח לישראל מהתפתחות כזו.

לפני שישה חודשים בעטר חוסיין בלהרון לנוסחה שהשאירה למעשה את אש"ף, כארגון, בחוץ לוועידה הבינ"ל. הדבר התאפשר כיוון שאש"ף היה מצוי אז באחד ממצבי השפל שלו, וסוריה היתה עדיין מנודה במערב בשל תמיכתה בטרור. חולשתם חיזקה את רוחו של המלך. בינתיים נאלץ חוסיין לשוב ולארח את ערפאת בעמאן, ואילו סוריה מחזירה לעצמה בהדרגה את ההכשר המערבי ואת השפעתה הבולטת על חוסיין. הזיקה הירדנית לסוריה מתפתחת ביחס הפוך לסיכויי השלום בין ירדן לישראל. פרס הציע לחוסיין פרוייקטים משותפים בתחום המים וההשקייה. עכשיו מדבר המלך עם אסאד על "סכר האחדות", האמור לחלץ את ירדן ממצוקת מים קשה.

קנס פיגורים

מלחמת המפרץ שינתה את מפת הבריתות במזרח התיכון. לישראל הזמנה פתוחה, בלתי־מנוצלת עד כה, לצרף את קולה למקהלת מדינות האזור הרואות באיראן איום משותף. היה זה הנשיא רייגן שהקשה בשיחתו עם הנשיא הרצוג, מדוע אין ישראל עושה יד אחת עם הקואליציה האנטי־איראנית הזאת.

יצחק שמיר היה בין המברכים הרבים על חידוש היחסים של מדינות ערב עם מצרים. אכן, דגלי סעודיה, תימן ואלג'יריה המתנוססים בשכונות ל"ל ישראל־ברחובה של עיר ערבית, הוא מחזה מרנין. ברם, האידיליה הזו עלולה להתפוגג כשאותם שגרירים ונספחים־צבאיים יתנו את השתתפותם באירועים רשמיים בהחזרת שגריר ישראל.

ההיסטוריה הקצרה מלמדת כי ישראל מעדיפה לאמץ תוכניות שלום רק לאחר שהיא נאלצת לשלם קנס פיגורים כבד בגין דחייתן. השבוע מלאו עשרים שנה להחלטת מועצת האו"ם 242 שבעטיה נטש מנחם בגין את ממשלת האחדות. אותו בגין חתם אחרי יותר מעשר שנים ושתי מלחמות (יום הכיפורים וההתשה) על הסכם קמפ־דייוויד המזכיר את 242 לא פחות מחמש פעמים. שמיר התנגד להסכם קמפ־דייוויד והכשיל את שיחות האוטונומיה. עכשיו הוא מצופף בו כאילו היה כתבי ז'בוטינסקי. הח"כ עוד ברעם ניבא בסוף השבוע כי בעוד עשרים־עשרים שנה יציג שר החוץ, דן מרידור, בלהט את נחיצות הוועידה הבינ"ל כמענה להסדר אמריקאי־סובייטי כפוי.

שמיר שב מהבית הלבן בכנצת. ערב כינוס פיסגת מנהיגי הערב באותו מקום, הצליח ראש ממשלת ישראל "לסדר את פרס". רייגן לא ישוחח עם גורבצ'וב על רעיון הגירת יהודים לישראל ויחסים דיפלומטיים עם ישראל בתמורה להדר מנת מוסקווה לוועידה (דגמה 2 (שהוגדרה במצע הליכוד לבחירות 77' כנוסחה הבלעדית למו"מ).

מגוזם כנראה לצפות לרעיונות מבית היוצר של שמיר. מה היתה תרומתו הרעיונית ליציאה מלבנון, לתוכנית הכלכלית, למשבר הלביא, המושבים, רשות השידור? את רוב מרצו הפנוי מכל אלה היפנה ראש הממשלה לסיכול רעיון הוועידה הבינ"ל. אין תימה שעלה בידו להביל להוצאת צירוף מצבים מיוחד כל־כך בעולם הערבי, ביחסי ארה"ב־ישראל, בברה"מ וביחסי המעצמות. החלופה לוועידה הבינ"ל איננה סטטוסקוו תוצרת שמיר. היא עלולה להיות הרבה יותר גרועה.

שני טדי קולק

מאת דן מרגלית

ראש עיריית ירושלים החתום על פנייה לבג"ץ נגד יצחק שמיר בעניין הקמת האיצטדיון בבירה הוא זה שפנה למערכת המשפטית למנוע את פתיחת בתי הקולנוע בשבת

רק שיבוש המערכת המורכבת ביחסי דתיים־חילוניים יכול להציג לפני הציבור שני טדי קולק. מצד אחד חתום ראש עיריית ירושלים על פנייה לבג"ץ נגד יצחק שמיר, בתביעה שיפשיר ויתיר את מימוש התוכנית להקים איצטדיון כדורגל ראוי לשמו בבירה, ומצד אחר פנה בעצמו למערכת המשפטית למנוע את פתיחת בתי הקולנוע בערב שבת.

את האיצטדיון תובע קולק מול הסחבת והעיכובים שנוהגים השותפים הדתיים בקואליציה הממשלתית זה כבר כחמש שנים. את סגירת בתי הקולנוע הוא דורש לטובת אותם שותפים דתיים המשתתפים במועצת העירייה ובקואליציה המקומית שבראשותו.

נכון שההשוואה אינה סימטרית לחלוטין. איצטדיון עלוב, מיתקן מיושן לכדורגל, ממוקם בלב העיר משכונת שלטון המנדט הבריטי, וכך לכאורה המגרש הנוכחי עולה בקנה אחד עם הסכם הסטאטוס־קוו הישן; ומנגד, בתי הקולנוע היו סגורים מאז ועד עתה, וקולק יכול לטעון כי בשני המקרים הוא מופיע כמגן הסדר הקיים. אך לא באמת. מפני שהאיצטדיון המתוכנן בירושלים הוא מיתקן שיעניק תנופה כה גדולה לספורט בשבת, שאי אפשר להיתפס בעניין הפורמלי של היותו יורש צנוע למגרש הצר בן ה־50. יש גם הרבה מן המשותף בשתי הפנים שבהן מופיע קולק בבית המשפט, כתובע וכנתבע: זה ביטוי לרצונו של המסמר הפוליטי להעביר את כובד ההכרעה מעל כתפיו אל המערכת המשפטית. מבחינה זו, אין כל פסול ואין כל חריג בעמדתו של ראש עיריית ירושלים. כל איש ציבור במקומו היה מגיע לבית המשפט בשתי הכניסות. יותר מזה, קרוב לוודאי שהבג"ץ נוח גם למי שהוגש נגדו — לשמיר. הוא מעוניין שיכוויתו אותו, שיפסק לספוק את כפיו ולומר לשר יצחק פרץ כי עשה ככל יכולתו, אבל שופטי בית המשפט העליון כפו עליו את ודית־השערים של בית"ר ירושלים.

כך יוכל שמיר ליהנות מכל העולמות. הוא בסדר עם ש"ס, הוא בסדר עם בוחרי הארחים את אודי מלמיליאן והרוצים לראותו במגרש בתי בבירה. טדי מוציא את ערמוני הליכוד מן האש.

טדי קולק: מה שיחסי דתיים חילוניים עשו לראש העירייה

ניצחון פירוס

לקולק אין סיבה לחוש מקופח. גם הוא לא רצה להפריע בעד פתיחת בתי הקולנוע והעסקים נגד שותפיו הדתיים. בוודאי מאס בעמדה ההפוכה, שנגד דעת רוב בוחריו נאלץ לסוגרם. בית המשפט יפתור את בעייתו. יאמרו — אין מה לעשות. יתירו מה טוב.

אך בתי המשפט לא לעולם יוכלו להיות תחליף לצורך באמנה חברתית חדשה ביחסי חילוניים־דתיים. שכן כל הכרעה הבאה מן הגלימה השחורה מעוררת קושי חדש. רק קבעה השופטת איילה פרוקצ'יה שחוק האוסר את פתיחת בתי הקולנוע בטל מעיקרו — חזר הכדור אל המערכת המשפטית. דדי צוקר מרצ כבר הפציר בקולק לבל יערער על ההחלטה בבית המשפט המחוזי, אלא יפעל עליה. הח"כים הדתיים מתכנסים להבטיע את היפך: על שולחנם מונחת הצעת חוק של זבולון המר, שנועדה להבטיח לרשויות המקומיות את השינויים המשפטיים שחקיקה דתית מתאימה תאפשר אותן.

בלשון מעשית, הצלחת החילוניים בירושלים עלולה להתגלות כנצחון פירוס, כתמריץ לחקיקה דתית נוספת בכנסת.

יש, כמובן, אפשרות להניח לדברים להתגלגל ברחוב. המערכת הפוליטית תעמוד מן הצד וההכרעה תושג בידיי אבנים ובהשלכת אלות, ולפי היקף ההפגנות של שני הצדדים סול האיצטדיון הבשער בתי הקולנוע במקומות שונים בארץ. המוחר שימצאו הצדדים בבתי המשפט יהיה קצר, רגעי, משבר ומכביד.

אמנה חברתית חדשה

אך יש גם אפשרות אחרת המבורכת דמיון ותעוזה. עליה לעמוד באחד הנושאים המרכזיים במערכת הבחירות, שכבר נפתחה לפני שבועיים בכנסת ושרם באה לביטוי גדול בגלל השביתה באמצעי התקשורת האלקטרוניים. על המפלגות לומר לציבור לאן הן חותרות, מי להתמודדות נחרצת בבחינת ייקוב הדין את ההר ומי לחפש הסכם־פשרה חדש.

שכן החלופה להתמודדות האלימה ולפנייה הבלתי פוסקת לבתי המשפט איננה בחזרה אל הסטאטוס־קוו הישן, שהחזיק מעמד 40 שנים ומנע ברוב המקרים שפך דם ואיפשר חיים־ביחד זה לצד זה, אבל מוצה ויצא מכלל שימוש ואינו מסוגל עוד למלא את תפקידו. הפתרון "הפשרני" האפשרי הוא ביצירת אמנה חברתית חדשה, בהסדר בימים ליצוי דור שיצלם את המצב הקיים וירסן את שני הצדדים. אולי כאשר יתפוקקו יסודותיו בעוד ימים רבים, ישתנה מצבה המדיני והביטחוני של ישראל לבלי הכר, וללא איום חיצוני אכן תגיע שעתה להכריע בשאלת רמותה התרבותית.

אך מי במעוף הבליכוד מסוגל להציע ב־1987 סטאטוס־קוו חדש בלי למנות בעד הקיצוניים משני המחנות? ומי במחנה המדי יקבל התחייבות כזאת על עצמו? יותר נוח לפוליטיקאים שעוד טדי־קולקים ייקלעו למצבו של ראש עיריית ירושלים ייאלצו להופיע בבג"ץ עם כל המסיבות, שהשופטים הנבוכים יכריעו, ובלבד שישחררו את הפוליטיקאים מחובת ההחלטה הקשה.

מלחמת החִצים

מאת שמואל מאיר

אפשר לערער על הסיבות לפיתוח טילי "חץ". איום הטילים הסובייטיים מכיוון סוריה מצריך בחינה מחדש

הכותב הוא חוקר במרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב

פרויקטים טכנולוגיים גדולים, כמו חיילים ותיקים, אינם מתים. הם נמוגים ומופיעים מאוחר בלבוש חדש. עוד בטרם הופקו במלואם לקחי ה"לביא", אנו מתבשרים על פיתוח ישראלי של טילים נגד טילים מתקיים במסגרת פרויקט "חץ". כמו ב"לביא", אנו שומעים על היתרונות שיצמחו לישראל מפיתוח עצמי של מערכות מתוחכמות, עוד בטרם נבחנו הצרכים הצבאיים מבצעיים, שלא לדבר על העלות הכספית הגבוהה בפיתוח כמו בייצור.

עפ"י דיווחים בעיתונות זרה, מרביע ה"חץ" כאחת החלופות המועדפות של ישראל בעניין הפוסט־לביא. על כן נראה כי דיון פתוח — במגבלות הקיימות — עשוי לסייע למקבלי ההחלטות בקריאה מאוזנת של התמונה.

בראש ובראשונה עלינו להידרש לשאלת החיוניות הצורך המבצעי של טילי "חץ". מאמצי הפיתוח של מערכות טילים נגד טילים נשענים על הערכת מצב באשר להתפתחויות חדשות בתחום הטילים הסובייטיים. על־פיה, משימת הטילים החדשה מייצור סובייטי מסוג SS־21 ו־SS־23 מציבה בפני ישראל איום חמור מסוג חדש. כושר הדיוק המיוחס לטילים החדשים, נוסף לכושרם לחדור את המערכים הישראליים ובהפתעה, יקנה לסוריה בראשונה יכולת לפגוע במטרות צבאיות קריטיות בעומק ישראל, כמו שדות תעופה (ושיתוק חיל האוויר), מיתקני פיקוד ושליטה, מוסכי חירום ויחידות מילואים.

לפיכך, משימתם של הטילים נגד טילים היא להפחית את התועלת הצבאית של הטילים הקונוונציונליים שבידי האויב והיא אינה שואפת להשיג הגנה טובה, בדרגה זו או אחרת, על מרכזי אוכלוסיה בעורף. ההגנה על העורף מפני טילים ומפני הומרי להיות כימית, מושגת באמצעות יכולת להאריב לצד השני באופן בלתי נסבל, כלומר על־ידי הרתעה.

סוריה לא תקבל הטילים

לדעתי, תפיסת האיום המונחת בבסיסה של קונצפציית ההגנה של טילים נגד טילים סובלת מכמה חולשות, שיידונו להלן.

ראשית, היתה הערה ניכרת בתוך המרכזי שממנו נבעה המשמעות באמוזה של איום הטילים הסובייטיים החדשים. האיום נבע מרמת הדיוק שיוחסה לטילים החדשים, לעומת טילי הסקאד המיושנים שתועלתם הצבאית מועטה. התברר כי כושר הדיוק של טילי SS־21 ו־SS־23 החדשים אינו כה מרשים. עם יכולת פגיעה של 300־400 מטר מן המטרה (לעומת דיוק של 30 מטר של טיל אמריקאי) יתקשו הטילים הסובייטיים החדשים לפגוע, כשהם מותמשים בחימוש קונוונציונלי, בצורה נקודתית, במטרות צבאיות בעומק, או להוציא שדות תעופה מכלל שימוש.

שנית, האיום הזמור נבע מטילי SS־23, שעפ"י כמה הערכות אמורים היו להגיע לסוריה ואשר באמצעות טווח של 500 ק"מ היו מקנים לה יכולת לאיים על כל המטרות הצבאיות לכל אורכה של ישראל. הצורך בהקמת מערכת טילים נגד טילי SS־21 שכבר מוצבים בסוריה פחות באופן ניכר. זאת בשל טווח פעולתם הקצר (80־100 ק"מ) אשר יאלץ את המפעילים להתקרב עד סמוך לקו החזית, ובכך להיחשף לאש כוחותינו. טילי הסקאד (לטווח 300 ק"מ) אינם מאיימים על מטרות בעלות ערך צבאי, בגלל מגבלות חמורות בכושר דיוקם (1000 מטרים מן המטרה).

אך בחודשים האחרונים טילי SS־23 הולך להיות איום. עפ"י ההסכם החדש לפירוק נשק בין ארה"ב לברה"מ, יפורקו ויחוסלו באופן פיסי כל הטילים בעלי טווח שבין 500 ל־5000 ק"מ, ובכלל זה טילי SS־23 של ברה"מ. הטילים הללו דומים מבחינת טווח לא ייספקו לסוריה.

שלישית, גם אם בעתיד הרחוק תצטייד סוריה בטילים קונוונציונליים מדויקים, הרי כדי שתאיים על שדות תעופה ומטרות צבאיות איכותיות יהיה יעיל, יהיה עליה לפתח יכולת התקפית מתואמת. זו צריכה לכלול, בין השאר, עוצמה משולבת של חיל האוויר, בשילוב מערכות מתוכללות של פיקוד, שליטה, מודיעין. כלומר, לא די באיום טילים כשהוא לעצמו ויש לראותו כמרכיב אחד, ולא־הגדול ביותר, במכלול של האיום האווירי.

אמצעי הגנה פאסיביים

רביעית, יש כמה טכניקות הגנה היכולות להתמודד בצורה יעילה ולא מבוטלת עם האיומים מצד הטילים הקונוונציונליים הקיימים. במאמרים בספרות האסטרטגית של המזרח האחרון (למשל, כתובעות של נאט"ו) מוקדמים יותר ויותר על אמצעי הגנה פאסיביים; כמו פיזור מיתקנים צבאיים וניידותם, הקשיה וסיגון של מבנים והמוכבים כשדות תעופה, פיתוח יכולת לתיקון מהיר של הבוקים, שימוש בשיטות הסוואה והונאה אלקטרונית. כמו כן מוצע לחשוב על שימוש באמצעים התקפיים כמו ירי ארטילרי על משגרי הטילים של האויב או הפצצתם מן האוויר. זאת במיוחד לאחר ירי ראשון של טילים מצד האויב ובטרם הוא נערך לירי שני. בכך גם נמנעת מעורבות כוחות יבשה בעומק השטח ופותחת הבעייתיות הכרוכה בהנחתת מכה מקדימה על אתרי הטילים של האויב.

נוסף לבחינת הצורך המבצעי בטילי "חץ", מתבקשת בחינה לעומק של זיקות הגומלין בין כלכלה וביטחון. כמעט שאין פרטים על ההיקף הכספי הכרוך בפיתוח טילי "חץ". עפ"י דיווח ב"הארץ" (16 בנובמבר 87'), תסתכם עלות הפיתוח ב־420 מיליון דולר. אין לדעת אם זה מחיר סופי. סכומי פיתוח בסדרי גודל של מאות מיליוני דולר (אף יותר) עלולים להביא לגריעה איזיה מכספי הסיוע האמריקאי, ובודאי שלא תבטיח דווקא את התועלת הצבאית המרבית. כמו כן אפשר להניח, כי התקוות להוצאת סכומי כסף גדולים מארה"ב לישראל במסגרת תוכנית "מלחמת הכוכבים" והפיכה ליצרן ראשי של מערכות טילים נגד טילים טקטיים, נוטה להיות משאלת לב יותר מאשר אפשרות סבירה.

סף השיקולים הצבאיים והכספיים שהוצגו כאן מטה את הכף לחובת טילי "חץ". בסבלת עדיפויות אסטרטגית יהיה מיקומם נמוך. אכן, טכנולוגיה איננה חזות הכל ויש לשמור על ראייה אסטרטגית מאוזנת. לשם כך, ובניגוד למקרה ה"לביא", יש בידינו הפעם מנגנון בקרה שמסוגל לבחון את מכלול השיקולים של ה"חץ" — ועדת המשנה של ועדת החוץ והביטחון, ועדת מרידור לענייני תפיסת הביטחון של ישראל לשנות ה־90, ועדת מרידור שהוקמה מקרוב. אבל דיונים כמו בעניין ה"חץ", תוחזה צורך חשוב לתיקון הפגמים בתהליך קבלת ההחלטות שהוביל ל"לביא" ולפירוקו.

صكنا من الاصل

איידס בבית הספר

גילוין של נער נושא נגיפי איידס באחד מבתי־הספר התיכוניים בארץ, מעורר את הבעיה כיצד לנהוג בו ● בארה"ב התעורר הנושא כבר לפני מספר שנים וחילוקי הדעות שם נמשכים עד היום ● מה שכן השיגו: חינוך מיני כבר בכיתות הנמוכות של בית הספר היסודי

מאת איריס קלקא

השאלה המנסרת כיום בחלל האוויר של אמריקה אינה אם יש להעניק לילדי אמריקה חינוך מיני, אלא — באיזה גיל. חינוך מיני לילדים בגיל בית־הספר היסודי הוא עדיין נושא שנוי במחלוקת, אך בכיפת האיידס היא זרז שהשפעתו מחוללת והורות גם להורים מתנגדים, כאלה הסבורים כי מקומו הנאות של החינוך המיני הוא בבית ההורים.

האיש החזק של שירותי הבריאות בארה"ב, אוורט קופ, הממליץ על חינוך מיני מוקדם ככל האפשר, והשאיר את הפרשנות בידי מוסדות החינוך. כך נכנס הויכוח בנושא החינוך המיני למהלך חדש, והוא נערך במקביל לויכוח על עצם נוכחותם של ילדים חולי איידס בבית־הספר, וההשלכות שיש לכך על הילדים החולים ועל אלה הסובבים אותם. לפיכך, על מנת להבין את המצב שעליו התפתח הויכוח על החינוך המיני, יש להבהיר את הקשיים שביצירת הסכמה כללית, בעיקר בקרב ציבור ההורים, כרבר נוכחות ילדים נושאי נגיף האיידס לצד ילדים שאינם נושאים את הנגיף.

נכון אמנם כי הסיכוי להידבק במחלת האיידס בבית־הספר הוא נמוך מאוד, והרי רק 584 ילדים בארה"ב, על־פי נתונים של "זאר סיגנסון פוסט", לקו במחלת ה־איידס. רשויות הבריאות גם הוסיפו כי "סכנת ההידבקות (בבית־הספר, איק) איננה נשקפת למעשה", אך קשה לשכנע הורים מודאגים כי ילדם יכול לשחק בביטחה עם ילד חולה איידס.

הגנה מפני סביבה עוינת

העובדות, במקרה זה, אינן מדברות בעד עצמן (ראה מסגרת), ולפיכך היה צורך בקווים מנחים לטיפול בנושא האיידס בבית־הספר. קווי פעולה כאלה פורסמו בקיץ 1985 על־ידי המרכז למעקב אחר מחלות (הגוף המרכזי העוקב אחר כלל מספר מקרי האיידס בארה"ב), וגם שימשו דגם לעוסקים במדיניות. הם מתייחסים לכלל הילדים שנדבקו בנגיף, לרבות ילדים ללא סימפטומים וכאלה הנמצאים בשלב הסימפטומטי (ARC) לפני התפתחות מלאה של המחלה. ואולם, הם אינם מפרטים מה בדיוק יש לעשות כאשר הילדים נושאי הנגיף לוקים בבעיות התנהגותיות או נאורולוגיות, כאלה המסכנות ילדים אחרים בהידבקות.

כאן יש לציין כי ילדים הנושאים את הנגיף נחשפים לנגיפי מחלות שונות, שאותם נושאים חבריהם, וחשיפה זו, כך סבורים, עלולה להאיץ את התפתחות המחלה. ואולם השהות בבית־הספר בפרט, והמגע החיים התקינים בכלל, נתפסים כחשובים יותר בשל תרומתם לבריאותו הנפשית של הילד, בהשוואה לחשיפה למחלות. מכל מקום, נקבע כי יש לדון בכל מקרה לגופו, בהודעת בית־הספר שיהיו מצומצמות בהיקפן ככל האפשר. ובכל דיון כזה, מוסיפים קווי הפעולה, יש להפחית למינימום את מספר האנשים ה־מודעים בשר ההתעם של הילדים נושאי הנגיף.

סייג זה נועד להגן על הילד נושא הנגיף מפני סביבה עוינת למצבו. אך קווי הפעולה לא פירטו מי בדיוק צריך לדעת את מצב הילד, ואם ניתן — כאשר נודע מצבו — להגן עליו מפני עוינות חברתית.

סעיף זה עורר סערה ציבורית, ובכמה מקרים פנו הורים של בתי־ספר לרשות השופטת, כאשר ר־שויות הבריאות (והבעלויות בבי־תנים על כל נושאי הנגיף) סירבו להשוף את זהותם של חולי איידס. פתרון לא משפטי המקובל על כל הנוגעים בדבר עדיין לא נמצא, וקשה להניח שאכן יימצא פתרון שיניח את דעת רשויות הבריאות, האחראיות גם לכללי האתיקה, וישביע את רצון קהל ההורים המוד־אגים. בנושא החינוך המיני עדיין נראה שאפשר יהיה להגיע להסכמה, לפחות במה שקשור להסברת מחלת האיידס ודרכי מניעתה. העובדה שמרבית מקרי האיידס הם תוצאה ודאית של העברת הנגיף במגע מיני, תורמת לשכנוע המרבים. הורים רבים רוצים לעשות דבר־מה, אך חשים כי אינם יודעים איזה חינוך מיני להעניק לילדיהם. הם יודעים, לעומת זאת, שילדיהם מפוחדים וכי אין הם יכולים למנוע מהם חשיפה לאמצעי התקשורת ולהתמונות נ־געות לב של ילדים חולים המצפים למותם.

"האם גם אנחנו יכולים להידבק?" שואלים ילדים, "האם נמות מ־איידס?" הם מוסיפים ומקשים, וכאשר ילדים אינם מקבלים ת־שובות לשאלותיהם, אומרים ה־מומחים, עלולה להיווצר לכך השפעה הרסנית בזמן מאוחר יותר, במיוחד בתקופת הבגרות והתנ־סיות המין הראשונות.

כיצד לא להידבק

על רקע זה העלה הרעיון ללמד ילדים על אודות מחלת האיידס בת־קופת בית־הספר היסודי, ויש כיום שפע תוכניות המשלבות חינוך מיני עם לימוד על דרכי מניעה של מחלות מין בכלל. רבות מתוכניות אלה מדגישות כאילו מצבים אי אפשר להידבק: בלחיצת ידיים, רוחצה בבריכה או ישיבה על אסלה. בכך אין הן שונות מתוכניות למבוגרים: תוכניות מסוימות מסוג זה נועדו לילדים בני ארבע או חמש ומטרתן להפחית את מידת החרדה.

גם הורים אמורים לספק הדרכה לילדים בגילים אלה, אומרים המומ־חים. יש להקשיב לשאלותיהם, להשיב עליהן בפירוט, ולהשרות אווירה של פתיחות. רק באווירה כזו, הם מוסיפים, יוכלו ילדים לשאול את כל השאלות המציקות להם. בהיעדר אווירה פתוחה יימנעו ילדים מהעלאת שאלות, שמא יגרמו מבוכה. לכן, במקרים מסוימים, מסכמים המומחים, יש להיעזר במצבים מחיי יום־יום כדי לעורר שאלות. בגיל הגן עדיין קשה לילדים לתפוס מהי משיכה מינית ומהו משגל, אך הם יכולים להבין מהו הריון. בתשובות שנותנים להם חשוב לדייק, כדי ליצור אמינות בהעברת מידע מהורים לילדים. חשוב לומר לילדים, למשל, כי התינוק נמצא ברחם ולא בבטן. אחרת, כך מסתבר מדוגמה זו, סבורים ילדים בגילים אלה כי המזון המתעכל בגוף העובר נמצאים באותו מקום בגוף האשה.

כבר בכיתות הנמוכות יש לילדים מושג כלשהו על משגל, והם קושרים בין משגל להריון. הם רוצים לדעת, למשל, כיצד אשה מתעברת, וכיצד מגיע הזרע לביצית. לכן אפשר לתאר ולהסביר לילדים "מה אבא ואמא עושים כשהם אוהבים", ובכלל זה החדירה של איבר הגבר לגוף האשה.

"כאשר שאלתי ילדים אם מין הוא דבר חיובי או שלילי", מספר מחנך אחד, "השיבו כולם בשלילה". מסביבתם, אולי אף מהתבטאויות אקראיות, קולטים ילדים את היחס השלילי למין (ללא קשר למחלת האיידס), והם עלולים להפנים אותו אם לא ישוחחו אתם על כך. מחלת האיידס אף מחדדת את ההיבטים השליליים של יחסי־מין, ולפיכך יש הסכמה כללית בין מחנכים המצד־דים בחינוך מיני, כי יש להיערך מחדש לחינוך שעונה על הדרישות העכשוויות.

אחת מדרישות אלה, כמה שנוגע לבני־העשרה, היא למנוע הריונות לא רצויים, ששיעורם גדל במידה ניכרת בעשור האחרון. משום כך מקומם הורים לילדים בגיל העשרה, כי התנסויות במין יתחילו מאוחר ככל האפשר. קשה להורים להסתגל לכך שגם ל"ילדים" תשוקות מיניות — ממש כמותם. הורים סבורים כי לימוד שיטות המניעה השונות עשוי לעורר את ילדיהם לקיים יחסי־מין, ובכך להגדיל את הסיכון של הידבקות בנגיף האיידס. אך גם כבר מודעים ההורים לכך, שבמציאות ידע על שיטות מניעה אין כל ערובה למניעת קיום יחסי מין.

במחקר האחרון שנערך בעיר ניו־יורק, בנושא קיום יחסי־מין בקרב הנוער, התגלה כי כמעט מחצית מהנערות מקיימות יחסי־מין לפני הנישואין. שיעור הנערים היה גבוה יותר. לאור נתונים מסוג זה טוענים יועצים לתכנון המשפחה, כי יש ללמד לא רק שיטות מניעה של הריון, אלא גם אילו צעדים יש לנקוט כדי להימנע מאיידס ומחד־לות מין.

כמה נתונים על איידס וילדים

המקרים הראשונים של ילדים חולי איידס התגלו בארה"ב בסוף שנת 1982. בסוף שנת 1986 הסתכם מספר הילדים הנגועים (מתחת לגיל 13) ב־394. אחוז קטן מכלל 25,098 מקרי ה־איידס שנרשמו בארה"ב עד לאותו זמן. 60 אחוז מבין היל־דים נפטרו, שיעור דומה לזה של פטירת מבוגרים חולי אי־ידס.

התפלגות המחלה בין ילדים על־פי הממצא האתני שונה מזו שאצל מבוגרים. רק 7 אחוזים מכלל חולי האיידס הם נשים. בערך כמחצית מחולות האיידס הן שחורות־עור, 20 אחוז הן ממוצא ספרדי (היספאני) ואילו היתר לבנות. לכן, הואיל וילדים נדבקים בעיקר בתקופת ההריון של אמותיהן (כשהם עדיין עוברים), או לאחר מכן, דומה התפלגות המחלה בקרב הילדים לזו שבקרב הנשים.

רוב מקרי האיידס בילדים התגלו בריכוזים אורבניים, בעיר ניו־יורק מתגוררים כמעט מ־חצית מהילדים חולי האיידס בארה"ב.

חליפת ערב פרחונית מוויסקוזה בעיצובו של קובי רביין. למי שאוהבת מראה קלאסי בוגר. (צילום: בן לם)

חדשים על המפה

מאת שולמית קיסרי

שני מעצבים צעירים עלו העונה על מפת האופנה התל־אביבית: אליאן סטולרו וקובי רביין.

● אליאן סטולרו, בוגרת שנקר, בלטה בבישרונותיה בסיום מחזור 1986 של המכללה, ופתחה סטודיו ברחוב אלחריזי 47 בת"א. סטולרו, ילידת צרפת, עבדה בתקופת הלימודים ולאחריה כאסיסטנטית בבית האופנה של ליזה בוקר. האוסף שלה מפתיע. ברמת הגימור והתפירה הגבוהה שלה. הבדים הם בדי 100% צמר או צמר מעורב, צמר בוקלה, זמש ומשי. עיקר כוחה של אליאן סטולרו הוא במעילים ארוכים ובחליפות. כמרכן, היא מתמחה בשמלות כלה בטעם מעודן.

● קובי רביין, מעצב צעיר אחר פתח בתל־אביב חנות מרשימה במיוחד, עובדה המעניקה לו פתיחת קריירה רבת־אפשרויות. החנות, ברחוב בן־יהודה פינת מאפו, מעוצבת בסגנון בוטיקי מהודר של קירות לבנים, עמודים עגולים וספסלי ישיבה מאבן ירושלמית מסביב לחנות.

רביין, בוגר בית הספר לאופנה בפמילאנה, מציע, אף הוא, מעילים, חליפות, מקטורות, שמלות ושמלות ערב למי שאוהבת מראה קלאסי בוגר.

ההצגה הרביעית

יורג רומניק הוא מעצב תפאורות גרמני שהספיק כבר להלק מתנוף התיאטרלי בישראל, שכן זו לו ההצגה הרביעית שהוא מעצב לה את התפאורה ב"הבימה". הפעם מדובר ב"מעגל הגיר הקווקזי" שבו הוא משתף פעולה עם טובה קליינר־סרן בתלבושות ברוח המקורית. שני המעצבים הפכו את ה"מעגל", מן ההיבט העיצובי, למחזה שאינו קשור לתקופה ולמי־קום, השדרה, תאוות הבצע, הסי־פשות המסיתות — כל התכונות האנושיות הנוגעות לסיפור יכולות להתאים לכל ארץ ולכל תרבות וגם לכל תקופה.

כך שילבה טובה קליינר־סרן קרינולינות וקפלטים עם הצאות מיני, תחתוני משי וכיריות בסגנון עכשווי, באמרה גרוטסקי ולפי אווירת המחזה. השראה מדמותה של אלקסיס קרינגטון מ"שושלת" וס־גנון הלבוש שלה ברמות הגיבורה ה"רעה", ושיער קצוץ ובגדים כפריים ברמז אופנתי ברמות גרושה, הגיבורה הענווה וה"טובה". התפאורה הגרשימה מרמזת על משטרים מתקופות שונות, תגובת בתקופות שונות, היא אוניברסלית ויפה במיוחד.

הצעקה האחרונה

משחקי פסים ומשבצות

גד'י מליץ עיצב עבור הבוטיק החדש של "משכית", הממוקם בר־חוב פרישמן בתל־אביב, אוסף יפה מבגדי צמר: מעילים ארוכים וקצרים, מערכות במשחקי פסים ומשבצות, מערכות כותנה בסגנון ספורטיבי ומערכות סריג מעודנות. למי שאר הבת מראה מאופק ומעודן לא לבר לוט ב"צעקות האחרונות" של האופנה.

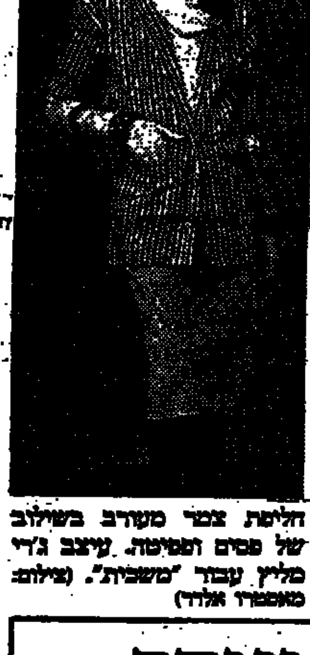

חליפת צמר מעורב בשילוב של פסים ומשבצות. עיצב גד'י מליץ עבור "משכית". (צילום: מאמטרו אלדד)

ארנקים רבי שילובים

מפעל חדש לייצור ארנקי עור בשם "ליגנור" נפתח בתל־אביב. המפעל הוא אחיו התאום של מפעל דומה בלוס אנג'לס, והארנקים — תיקים, משכות, ארנקונים — נעשים במערב ארה"ב. הייצור לשוק הישראלי — במפעל הישראלי. הארנקים התיקים נמכרים במחירים שבין 200 ש"ח ל־300 ש"ח והם עשויים עורות מעובדים משולבים בהדפסות של חיות, לטאות, נחשים ובנות־יענה. הדגש את המראה החלק של העור העיצוב, אבל ללא ספק ישנה דרישה מצד הלקוחות לארנקים רבי־שילובים, עיטורים וקישוטי זהב שונים. ארנקי העור של ליגנור מציעים מבחר גדול של דגמים בגווני אדמה והגוונים קלסיים כגון בז', מוקה, חלודה, לבן־סגול ושח־ור. אפשר להשיג בחנות בשם ויווה־בנס ברחוב דיזנגוף בתל־אביב.

זה התחיל עם תינוקת עזובה בשירותי התיאטרון

מועדון וראייטי בישראל חוגג בימים אלה מלאות עשרים שנה להיווסדו

מאת סופרת "הארץ"

ביום ראשון, 29 בנובמבר, תיערך במלון הילטון בתל־אביב ארוחת ערב חגיגית של וראייטי בהשתתפות נשיא המדינה, שהוא גם נשיאו הראשון של המועדון, ובהשתתפות שרים. בן ישתתף חיים טופול. האירוע יעמוד בסימן מלאת 20 שנה למועדון וראייטי בישראל.

סיפורו של מועדון וראייטי מתחיל בשנת 1928: בתדרי השירותים בתיאטרון בפיטסבורג נמצאה תינוקת עזובה בשם קאתרין ור־אייטי שרידן; כשהיא מתחלת בכ־לאי סתבות ואליה צמוד פתק: "יש לי שמונה ילדים, בעלי מובטל, אני סומכת על טוב ליבם של אנשי עולם הבידור. אנא דאגו לתינוקת שלי, שמה קאתרין". התותמת היתה "אם שבורת־לב".

כדי לטפל בקאתרין, החליטו להקים קרן שתממן את גידולה. הצלחת הקרן בפיטסבורג הידבקה את אנשי עולם הבידור בערים אחרות בארה"ב להקים סניפים נוס־פים. כן הוקמו סניפים גם מחוץ לארה"ב, וכיום זה הארגון הגדול בעולם לעזרת ילדים מקופחי גורל — 64 סניפים במספר.

בשנת 1967 הוקם הסניף ה־51, הסעם בישראל. כנהוג בכל הסניפים, גם כאן אסף המועדון כספים בקהילה, ומחלקם לפי הצורך ולפי שיקול דעת חברי הסניף. התולש בראש, ובראשונה לטפל בילדים שבעייתם נופלת בין הכיסאות של האירגונים הקיימים — ילדים שאין אירגון המטפל בהם. לשם כך הוקמה "ועדת הלב", שחבריה הם אנשים עובדים המקדישים מזמנם ומזרזם לבדוק ברחבי הארץ בק־שות לעזרה המגיעות אל המועדון. עד היום הגיעה ועדת הלב לאחר למעלה מ־3,000 מקרים ולטפל בהם, לעיתים עזרה מתמשכת ולעי־תים עזרה חד־פעמית.

למועדון וראייטי מספר כלי־רכב הנמצאים במוסדות ברחבי הארץ ומשמשים להסעת ילדים לבתי־ספר ולטיפולים טאק"ים, אליק, הקולנוע הנייד של המועדון מביא, זו השנה העשרים, סרטים בידוריים למוסדות ובתי־ספר לילדים שאינם יכולים להגיע לקולנוע, אם בגלל מיגבלות פיסיות או בשל מיגבלות אחרות. כמו כן מקיים המועדון גן ילדים מיוחד לילדים מוגבלים בחיפה, מרכז לאבחון ושיקום הצמוד לבית החולים הממשלתי באשקלון, וכש־לבי בנייה מתקדמים נמצא מרכז ור־אייטי ירושלים לאבחון ושיקום הילד המשפחה.

חינוך מיני מפחית יחסי מין

מאת גלעד דותן
קנזס

אחד הנימוקים המסורתיים כפי המתנגדים לחינוך המיני במסגרת בית הספר הוא שכאשר בני העשרה ילמדו איך לעשות מה ואיך למנוע כניסה להריון, יחול באופן בלתי נמנע גידול במספר המתנגרים המקיימים יחסי מין. באוניברסה פורסם ב"כתב העת האמריקאי לבר־יאות הציבור" מחקרם של ד"ר פרנק פרסטנברג וכמה סוציולו־גים אחרים, המוכיחים שכדיוק ההיפך הוא הנכון.

החוקרים העבירו שאלון מפו־רט בין 400 תלמידים בגילאים 15 ו־16, שבו ניסו לעמוד על הקשר בין מתן חינוך מיני בבית הספר ובמשפחה, לבין קיומם של יחסי מין של הנשאלים ושל חבריהם. התברר ש־17% מבין אלה שקיבלו חינוך מיני קיימו יחסים, בעוד שבקרב אלה שלא קיבלו, הגיע שיעור זה ל־26%. אושר ממצאים ממחקרים קוד־מים, שלפיהם בנים קיימו יחסים יותר מבנות — 23% לעומת 18%, ושחורים יותר מלבנים.

טענה נוספת נגד החינוך המיני בבית הספר היא שמקומו של חינוך זה, מעצם טבעו, בתוך המשפחה, ושאם מוסדות החינוך הפורמלי יטלו את המשימה על עצמם, ייפגע מעמד ההורים בעיני ילדיהם. שאלת הפגיעה ביוקרה אינה פשוטה לבדיקה, אולם דבר אחד הוכח למעלה מכל ספק: "מתבגרים שריווחו על קבלת חינוך מיני בביתם, לא נטו יותר מאחרים או פחות מאחרים לומר שביכולתם לשו־חח עם הוריהם על מין". לשון אחר, אין קשר ברור בין החינוך בשתי המסגרות, לפחות מבחינת פתיחותם של הצעירים כלפי הוריהם.

החינוך בבית הספר נמצא אפקטיווי במידה גדולה בהרבה, מזה הניתן בתא המשפחתי: 34% מאלה שלא קיבלו חינוך מיני בכלל קיימו יחסים; 21% מאלה ששוחחו עם הוריהם קיימו יח־סים, ורק 17% מאלה שקיבלו חינוך מיני בבית הספר בלבד. קיום היחסים בשיעור הנמוך ביותר — 16% דווחו על־ידי אלה שלמדו את הנושא גם בבית הספר וגם במשפחתם.

למה הם מרגיזים

חור בכיס

מאת אברהם טל

אם לשפוט על־פי התלונות של קוראי "הארץ" המגיעות אלי, המוסד המרגיז והמעצבן אותם ביותר אינו "בזק", גם לא קופת חולים ואפילו לא מס הכנסה. המוסד שמעצבן אותם ביותר, הדוחף אותם שוב ושוב לכתוב מכתבי תלונה, הוא סניף הבנק שלהם. אני חושש שה־בנקים אינם ערים די הצורך לטינה כלפיהם שנותרה בלב הציבור מאז מפולת המניות הבנקאיות, ומעשים מסוימים שלהם מרגיזים ומחמירים את הבעיה.

דוגמאות:

* הממשלה וגם הרווחה? מרגיזה את הציבור "עמלת פירוק" המניות הבנקאיות שנגבו חלק מהבנקים (לאומי 0.25%, פועלים 0.5%) כאשר הואילו להעביר את כספי הפדיון מ־חשבון הממשלה לחשבון ה־לקוחות: לא זו בלבד שפישלו — הם גם מרוויחים מהפאשלה. עמלה זו באה לאחר שהבנקים גבו במשך שנים "דמי ניהול פיקדון" בגין המניות הבנקאיות — לא ניהול, לא פיקדון ולא בטוח. העמלות האלה היו מלח על פצעי הציבור המתוחים — גביית מסמלת חוסר רגישות, וכודאי לא עורר תחכום.

* אותה משלם פעמיים. מרגיזה את הציבור גביית עמלה בעת החזרת המחאות נוספים בלתי מכוסות. בכל ארץ בעולם יש בנקים שבהם אפשר לפרוע המחאות אלה בלא עמלה — בארץ עליך לשלם בעת הפדיון בשקלים. עמלה אפילו בבנק שבו רכשת את ההמחאות. כד־תבת קוראה מקריית־ים, לקוחה של בנק לאומי: "ההמחאות היו במל"ג ובשוויץ יכולנו להמיר אותן בלי כל עמלה בכל בנק ובכל תחנת רכבת. לעומת זאת (בארץ)... הורידו מכל המחאה של 100 מל"ג 0.60 דולר, וזה באותו בנק שרכשנו אותן".

לקוחה של לאומי מספרת שבסניף עמלה דרשו ממנה דולר וחצי בעבור פדיון כל המחאה, "בלי קשר לסכום ה־המחאה", "שלא כמוגבלה לה'רלה המחאות רבות של 20 דולר. בסניף שלה (קריית אונו) קיבלה את השירות, יותר בזול: המנהל הסביר שבנושא זה יש למנהלי הסניפים שיקול דעת, והוא רשאי לגבות 1% או 10 סנטים לכל המחאה.

* עמלה־על־עמלה־על־עמלה. מרגיזה את הציבור עירימת העמלות והעמלות על רכישת מטבע חוץ והעברתו לחו"ל לצורך קניית שירותים — שיתוף פעולה חמסני בין הממשלה לבין הבנקים. קורא אחד חישב ומצא שדמי מנין על טוב'עית בחו"ל התייקר ב־39% לאחר "הטי־פול" של בנק הפועלים, ומחיר הדולר היה 2.20 שקלים. במקרה אחר התייקר ספר מקצועי, שמי־מנו נעשה באמצעות בנק דיס־קונט, ב־44% ומחיר הדולר הגיע ל־2.31 שקלים. הממשלה נוטלת את חלקה (15% היטל שירותים ו־1% היטל רכישת מט"ח), אבל הבנקים גורפים עוד יותר, בעזרת השם: עמלת חלי־פין, עמלת גביית היטל, עמלת מכירת שיק והמובן — שער המכירה הגבוה. "אם הדולר עולה כבר עכשיו 2.20 שקל — לשם מה לפזות את השקל?" שואל קורא מרעננה.

* בא למוד לסניפנו. מרגיז את הציבור "ייקור מוסווה של שירותים בסיסיים, שניתנו עד כה חינם. דוגמה בנק הפועלים הזל באחרונה לחייב את כל לקוחותיו בעמלה בסך 1.20 שקל לחודש עבור דף פירוט פעולות חודשי. הדף הבא נשלח ללקוחות — גם אלה שלא קיבלו בעבר דף כזה — בצירוף הודעה, שמי שאינו רוצה בדף החודשי יפנה לסניפו. הוא יוכל לקבל את נתוני התנועה בחשבונו באמצעות המכשיר האר־טומטי "ערכך". "מסוף הערכך" כותב קורא מפתח תקווה, "דיבר־תו נמחק מדי שבוע־שבועיים. כך נוצר מצב שאין רציפות בדפי החשבון (בניגוד למקובל בבנקים אחרים) ואם תבוצע מעילה בחשבוני, יקשה עליי לדעת זאת". למעשה, מכריחים אותו להוסיף לעמלות הניהול הרגילות עמלה חדשה — עמלת דף חשבון.

		הגבר ה/הגמאה
סכום נמס	DETAILS	
		פרטים
		רכשנו הגברה/המחאה
4191	1.6119000	המזוהה לפי שער
042	1.0000 %	היטל רכישה
629	15.0000 %	היטל יבוא שירותים
159		עמלת גבית היטל
318		עמלת חליפין
398		עמלת מכירת סיק
5737	14/10/87	חייבנו חשבונכם ערך

חשבון בנק הפועלים על רכישת 26 דולר, שהתייקרו בי 15.46 שקל: 43% נטלה הממשלה, 57% נטל הבנק

* הם מרגיזים גם בחו"ל. "אני עולה חדשה" כותבת קוראה מרעננה, "ובאנגליה החז־קתי 11 שנה חשבון בבנק לאומי (סניף וסט־אנד). השי־אותי את החשבון — הריק כמעט — פתוח, כדי שאוכל להשתמש בו בעת ביקור אצל משפחתי באנגליה. בחודר המצ"ב תראה שבנק לאומי הוליס כי הוא לא מעוניין עוד בדוי הריק. איך נפטרים מהם? בי־בקשה: גובים עמלה של 40 פנס (יותר משקל) על כל המחאה, לוקחים 0.5% עמלה על כל משיכה או הפקדה של מזומנים, לירה שטרלינג שלמה על כל משיכה בכספומט(!!) ושים לב — 10 לירש"ט לרבעון (40 ליש"ט לשנה) דמי אחזקת חשבון ער"ש בבנק... ברור שפתרון הוא לסגור את החשבון. זה מה שהם רוצים כנראה וזה מה שאעשה. מאמבזר לבנק אנגלי אחר".

"ויישרוב ההמחאות שהבאתי ב־דובר בסכומים. פעוטים, ב־עיניים של מהדבק ואפילו קטנוניים: ייתכן שרווקא משום כך הם מרגיזים את הלקוח — העובדה שהבנק נטפל אליו בקטנות. נקודה נוספת הראויה לתשומת לב: התלונות שהגיעו באחרונה מתייחסות לשלושת הבנקים הגדולים. אמנם חלקם בשוק מכריע — אבל קיימים גם מספר בנקים קטנים. האם אצלם זה אחרת?

ייתכן שבחלק מהדוגמאות שהובאו לעיל יש לבנקים נימוקים טובים להחלטותיהם. אבל המחיר במונחים של יחס הציבור הוא כבד. הייתי מציע לבנקים לעשות את חשבון העלות והתועלת המלא: לא רק כמה מכניסה עמלה זו או אחרת בסעיף עמלות בחשבון הרווח וההפסד השנתי — אלא גם מה מחירה במונחים של יחס הלקו־חות ונאמנותם.

"אמונה" נגד קצינת ח"ן ראשית

קצינת ח"ן ראשית החדשה, תת־אלוף חדווה אלמוג, עוד לא הספיקה לחמם את הכסא וכבר הספיקה להקפיץ עליה את רוגזן של נשות "אמונה" — תנועת האשה הדתית לאומית. יו"ר התנועה, שרה שטרנקמן, כתבה לאלמוג מכתב ובו הביעה פליאה על הצהרתה של הראשונה, במסיבת עיתונאים, כי צה"ל עתיד לספק להיילות גלולות למניעת הריון, בחינם. שטרנקמן הביעה את תדהמתה מן העובדה כי צה"ל רואה חיי מין בשורותיו כתופעה מותרת. לדעתה, שנויה המתירנות המינית עדיין במחלוקת ואינה נחלת הכלל. מה גם שיחסי־מין הם עניין אישי שהצבא יפה לו. בהמשך מכתבה ציינה הכותבת כי עשרות־אלפי משפחות בישראל, שבהן משרתות בנות בצה"ל, בוודאי השפעו לשלילה מפרסום זה. ויעשו הכל כדי למנוע מבנותיהן למלא את התחייבויותיהן לצה"ל. "ראוי לו לצה"ל להקפיד על נורמות ערכיות, כי בכך מתנהג כמחד", מסיימת שרה שטרנקמן את מכתבה לקצינת ח"ן ראשית.

עיריית הרצליה

מכרז פומבי מס' פ־ב־87־34

עיריית הרצליה מכריזה על קבלת הצעות בדבר מכירת כלי רכב כדלקמן:

1. **ג'יפ (מושבת) שנת ייצור 1977.**
2. **רנו 9 נוסעים שנת ייצור 1982.**

את הרכב אפשר לראות באגף המשק, מחסני עיריית הרצליה, רחוב שירת הדבורה, מול תחנת סונול בין השעות 08.00־13.00.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות בנקאית לטובת העירייה בשעור של 10% מערך הצעתו לתקופה של 2 חודשים. אין העירייה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

פרטים על הרכב אפשר לקבל במזכירות אגף המשק בתאום מראש בטלפון:052־551666־7.

כל המעוניין להשתתף במכרז יגיש לעירייה את הצעתו במעטפה סגורה בציון מכרז פומבי מס' 12־87־34 וישלח אותה בדואר רשום למשרדי העירייה לא יאוחר מ־11.12.87.

א.אוריאל
סגן ראש העיר
ומ"מ ראש העיר

משאבים

חברה להנפקות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות־ערך תשכ"ח — 1968

כי החברה פרסמה היום תשקיף

הנפקה של

סדרה של אגרות־חוב, רשומות על־שם, 1992—1997, (סדרה 89) בסכום נקוב כולל של 20,000,000 שקל חדש, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש אוקטובר 1987 (184.1 נקודות), ונושאות ריבית בשיעור של 7% לשנה.

בנק המזרחי המאוחד בע"מ (להלן: "הבנק") התחייב לרכוש מאת החברה אגרות־חוב בערך נקוב כולל של 300,000 ש"ח במחיר ההנפקה כהגדרתו בסעיף "הצעה בדרך של מכרז" בתשקיף, לצורך ביצוע מסחר סדיר, כמפורט בסעיף "רישום בבורסה ומסחר סדיר" בתשקיף, ולפיכך מוצעות לציבור אגרות־חוב בערך נקוב כולל של 19,700,000 ש"ח מתוך סדרה 89, אגרות החוב תוקצינה לבנק ביום 29 בנובמבר 1987.

אגרות־החוב מוצעות לציבור במכרז בתשקיף שיערך ביום 29 בנובמבר 1987 במחיר מינימלי השווה לערכן הנקוב (100%) כמפורט, בסעיף "הצעה בדרך של מכרז" בע"מ ב־ז אגרות־החוב שלא תמכרנה במכרז, אם תהיינה כאלה, תוצענה לציבור החל מיום 3 בדצמבר 1987 במחיר השווה לערכן הנקוב (100%) בתוספת ריבית והפרשי הצמדה על הקרן והריבית, כמפורט בסעיף "הצעה בדרך רגילה" בעמ' ב־2 בתשקיף.

בקשות לרכישת אגרות־החוב יש להגיש לחברה ישירות או באמצעות בנק המזרחי המאוחד בע"מ, רח' אלנבי 113, תל־אביב, במישרין או באמצעות כל סניפי הבנק, שאר הבנקים וחברי הבורסה לניירות־ערך, על־גבי טפסים שניתן להשיג אצלם.

בנק המזרחי המאוחד בע"מ (החתם) מתכוון להזמין 10% מאגרות־החוב המוצעות עפ"י תשקיף זה (ראה עמ' ב־2 בתשקיף).

תמורת ההנפקה תופקד בבנק המזרחי המאוחד בע"מ, ללא עדיפות על שאר הפקדונות בבנק. החברה שעבדה לטובת מחזיקי אגרות־החוב, בשעבוד קבוע, ראשון בדרגה, את הפקדון בבנק הנובע מתמורת הנפקה זו, וכן מובטחות אגרות־החוב בשעבוד צף, ראשון בדרגה, על נכסי החברה, בדרגת בטחון שווה עם אגרות החוב מהסדרות הקוד־מות שהונפקו על־ידי החברה (ראה פרק "שטר הנאמנות" בתשקיף).
לפי סעיף 354 ג' לפקודת החברות (נוסח חדש), יהיה לחובות המפורטים בסעיף 354 א' מהפקודה האמורה דין קדימה לפני תביעותיהם של בעלי אגרות־החוב מכח השעבוד הצף שיצרה החברה, אולם לא יהיה להם דין קדימה לפני תביעותיהם של בעלי אגרות־החוב מכח השעבוד הקבוע שיצרה החברה כאמור לעיל.

היחס בין ההון העצמי המתואם לבין היתרה המתואמת של אגרות־החוב שבסדרות שבמחזור (לרבות תמורת הנפקת סדרה זו), שאינן מופקדות ישירות באוצר, הוא 101:1 (ראה עמוד יב־1 בתשקיף) (99:1 — 31.12.86).

הרישום של אגרות־החוב למסחר בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור.
סך כל הוצאות ההנפקה שהחברה תשלם בהנפקה זו לא יעלו על 5% מתמורת ההנפקה.

הנאמנים: חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ;
החברה לנאמנות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ (בעלת ענין בחברה);

החתם: בנק המזרחי המאוחד בע"מ (חברת האם של החברה).

ד' בכסלו תשמ"ח
25 בנובמבר 1987

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, מודיעין הכרמל

הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מודיעין הכרמל, הופקד שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא:
[illegible]
כל מעוניין בקרקע, בבניין או בפרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מודיעין הכרמל, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר יערך בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

משה גלאור
הממונה על מחוז חיפה
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

כ"ג בניסן התשמ"ז 22 באפריל 1987

האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת
בית שמואל
Beit Shmuel

"ארבעה קולות פלוס"

ערב הקראת שירה עברית עם:
דניאל פאר, כרמית גיא, צבי סלטון, בני הנדל
ליווי פסנתר: פרופ' חיים אלכסנדר
הערב 25/11 בשעה 8:30
לסטודנט:8 ש"ח

רח' שמאע 6, ירושלים.
מאחורי בנין, התיבה ימין קולני, הכניסה ממתחם ממילא
אוטובוס: 5, 6, 15, 18, 21, 30

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בנ/83/1047
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר יחיאל קרמי הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 412 חלקה 40.41 ברחוב אוקטובר 27 בירושלים להיתר: הקלה בשטחי הבניה בשעור של 7 מ"ר מעל 120 מ"ר המותרים.
את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200־1400
אברהם בורלא, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בנ/81/720
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר פנחס אברהם הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 434 חלקה 67 ברחוב פלורנטין 36 בירושלים להיתר: הקלה באחוזי הבניה בשעור ל 3.99% מעל 58% המותרים.
את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200־1400
אברהם בורלא, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

בדין וצדק / צבי הראל

עו"ד סיטון בוחן מתמחים

בימים אלה הסתיימו הבחינות שנערכו למתמחים לעריכת-דין ב־ דלכם לקבל את הרשיון לעסוק במשפטים שניתן על-ידי לשכת עורכי הדין. הבחינות הן בכתב ובעל-פה. בעל-פה נבחנים עורכי־ הדין על-ידי שלושה בוחנים — בהם עורכי-דין ובהם אף שופטים. אחד מבוחני הבוחנים כלל את השופט המחוזי עמוס זמיר מתל-אביב, התובעת עו"ד רחל גודשמיט ועו"ד חגי סיטון מירושלים.

תאגד כדמיינכם את התסריט הבא: מתמחה היה מגיע לצוות הבוחנים הנ"ל והיה נשאל שאלה בקשר לחובתו או אי-חובתו של עורך-דין להעיד במשפט כאשר הוא נקרא לכך. אותו מתמחה היה משיב לשלושת הבוחנים שעורך-הדין יכול שלא להעיד. ניתן להבין בוודאי שתשובתו של המתמחה היתה גורמת ל"הרמת גבה". הסיבה לתמיהה: כזו היא כי בחוק מוטלת החובה להעיד על כל אדם, לרבות עורך-דין. אם, למשל, היו שואלים את המתמחה מהיכן למד על כך, הוא יכול היה להשיב, למשל, שלמד על כך מעו"ד סיטון עצמו.

עו"ד סיטון הוא בעל משרד פרטי לעריכת-דין בירושלים. היה בעבר יו"ר ועדת האתיקה של ועד מחוז ירושלים של לשכת עורכי הדין. לפני כתשעה חודשים זוכה מאשמה של מתן עדות שקר בבית המשפט. השופטת שזיכתה אותו היתה השופטת המחוזית דליה דורנר (שופטת זו משמשת בימים אלה כשופטת בהרכב השופטים היושבים במשפט דמיאניוק). סיטון הואשם בעבירה של מתן עדות שקר באשר לשני נושאים שנכללו בכתב האישום. באשר לנושא אחד הזיכוי היה מלא, ובנושא שני הוא זוכה מחמת הספק.

יודגש כי זיכויו של סיטון הוא זיכוי לכל דבר. אולם מה שמעורר תמיהה הוא הדברים שאמר לאחר זיכויו, בעת שמסר לאחד העיתונים הצהרה, וזו היתה לשונה: "הפרקליטות כרתה את העץ שעליו היא יושבת. יש לי רושם שעורכי-דין לא יסכימו להעיד עוד במשפטים. אני ודאי שלא אעיד יותר".

ביקשתי שלקום את תגובתו של ראש לשכת עורכי הדין, עו"ד יעקב רובין. שאלתי אותו כיצד יתכן כי עורך-דין יצהיר זאת ומאידך הוא בוחן מתמחים העומדים לקבל רשיון לעריכת-דין. על כך השיב לי רובין: "יש להבדיל במקרה זה בין תגובה אישית לבין כישוריו של האיש לשמש כבוחן. אומרים שאדם אינו נתפס בצערו. האיש אמר מה שאמר לאחר משפט ארוך שבו זוכה. לא הייתי לוקח את דבריו של סיטון בעניין העדות כאילו היו דברי אלהים חיים".

בל"ל–יפת: לא פשרה

בקשה בלתי-שגרתית הוגשה השבוע לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. הבקשה קשורה לתביעה שהגיש בנק לאומי נגד ארנסט יפת, כדי להשיב את הכספים שקיבל יפת מהבנק. התובע הוא ארס הורמן, המחזיק בכמות לא-משמעותית של מניות הבנק. באמצעות פרקליטו, דניאל הופר, מבקש הורמן לצרפו כתובע נוסף בתביעה שהגיש הבנק נגד יפת. כמחזיק במניות של הבנק, מבקש הורמן כי בל"ל ישמע את דעתו בעניין ניהול התביעה. מבקשתו עולה כי הוא חושש מפשרה בין הצדדים, שלדעתו תמנע את בירור חלקם של הדירקטורים שאישרו את תנאי הפרישה המופלגים של יפת.

בבקשתו מציין הורמן, כי חלק מהדירקטורים שבעבר של בל"ל, מתקופתו של יפת, היו קשורים לגופים עסקיים שעשו עסקים עם בל"ל. ברשימה זו הוא מזכיר התעשיין יוסף פקר, מיכה אפרתי ושליח התנועה הקיבוצית בדירקטוריון בל"ל) ה"ה אמנון גולדברג, שמשרדו . (מ. הורביץ)

מעסיק גם היום יועץ משפטי חיצוני לבל"ל (כל הדירקטורים בתקופתו של יפת הוחלפו).

בכתב ההגנה שהגיש יפת, באמצעות פרקליטו עו"ד יגאל ארנון, הוא אומר כי אין זה לכבוד הבנק לטעון כי חברי הדירקטוריון שלו — אנשים אינטליגנטיים ומנוסים, מראשי המשק — הוטעו בקשר לתנאי הפרישה של יפת. בהקשר זה, מציין עו"ד ארנון כי בוועדה בת שלושה חברי הדירקטוריון שקבעה את תנאיו של יפת, ישבו שלושה, כל אחד מהם בעל מוניטין בתחומו: הפרופ' פנחס זוסמן, לשעבר מנכ"ל משרד הביטחון; אלי הורביץ, מבכירי התעשיינים ועו"ד גולדנברג, מבכירי עורכי-הדין בישראל. התסריט הבלתי-נמנע הוא כי לכשתתברר התביעה לגופה, הדירקטורים יהיו מוצגים למעשי הדירקטורים ובניעיהם בנושא זה. פשרה בין הצדדים, שממנה חושש המבקש, לא תביא לבירור התנהגותו של הדירקטוריון, "שהפך למעין אחוזה פרטית של מי שמכונה כו"', כלשון פרקליט המבקש.

התיק המתגלגל של תא"ל פורן

לפני כעשרה חודשים הגיש תא"ל (מיל') אפרים פורן בקשה ליועץ המשפטי לממשלה לעכב את ההליכים נגדו. כתב האישום נגד פורן הוגש לבית משפט השלום בתל-אביב לפני כשנה. בכתב-אישום זה מיוחסות לפורן עבירות מס"ה. נטען כי פורן, כמנהל חברות הנותנות ייעוץ לגורמים שמחוץ לישראל, החזיק 231 אלף דולר בשני בנקים בחו"ל — בניו-יורק ובשווייץ. עוד נטען כי קיבל כספים אלה מראשית ספטמבר 1981 עד ראשית ספטמבר 1985. התובע, עו"ד יעקב אזר, טוען כי רק בינואר 1986, עקב חקירת המשטרה ודרישתה, החזיר, והאשם לבקש בחו"ל להעביר את הכספים לישראל, וגם אז לא העביר את כל הכסף לארץ אלא 190 אלף דולר מתוכם.

למשפט זה נקבעו כבר ישיבות אחדות, אולם הן בוטלו גם בהסכמת התובע, קיימת הנחיה של היועץ המשפטי לממשלה לשעבר, פרופ' יצחק זמיר, שלא להסכים לדחות משפטים בגלל בקשת לעיכוב הליכים. אולם כמו במקרה זה, הנחיה זו אינה מיושמת. הסיבה לכך היא כי הצדדים במשפט חוששים שיבוזבז זמן לריק כשתגיע תשובת היועץ המשפטי לממשלה (הישנות חיובית לבקשה, ותגרום לקטיעת המשפט. כך או כך, תגרמות הבקשות לעיכוב הליכים לעינוי-דין.

זאת ועוד: במשך עשרה חודשים, מאז הוגשה הבקשה לעיכוב הליכים, יכול היה בית המשפט לסיים את שמיעת המשפט (כולל מתן פסק הדין), במיוחד לאור העובדה שאין מדובר במשפט מורכב במיוחד.

הטור שלי / נתן דונביץ'

הזריקה השלישית

ישישה הולנדית, בת 94, ביקשה להיפרד מחבריה ומכרותיה בבית-האבות הכפרי. בנה וכלתה עמדו ליד מיטתה, כאשר נפרדה, בחמימות רבה, מכל אחד מן הבאים לומר לה מלות פרידה אחרונות, תוך שהם מוחים דמעה ונאנחים. הישישה היתה רתוקה למיטתה חודשים רבים, בשל שבר קשה שלא התאחה בירכה. זקנות וזקנים רבים מועדים, נופלים, עצם הירך, או אגן הירכיים, נשבר והאיחוי קשה וממושך. לעתים, בלתי-אפשרי. כך אירע גם לאשה זו.

לאחר שנפרדה ממנה ידידיה ושכניה, הזריק לה הרופא את הזריקה הראשונה, להטיל עליה תרדמה. כעבור דקות אחדות, הזריק את הזריקה השנייה, לוודא שאינה בהכרה. רק לאחר שווידא שזה המצב, הזריק לה את הזריקה השלישית, רעל הקוראר, ששיתק את נשימתה. היא מתה.

היא ביקשה את המוות שבועות, אולי חודשים קודם-לכן. הרופא דיבר עמה הרבה, הסביר לה את מצבה לטוב ולרע. כאשר עמדה על דעתה וביקשה למות, בא הרופא עם רופא אחר, שיתרשם הוא, ישאל את שאלותיו ויביע את דעתו. רק לאחר שהיה ברור לשני הרופאים כי הישישה עומדת על רצונה למות, מבינה את מצבה ואת בקשתה, והדבר נעשה בלי שיופעלו עליה לחצים כלשהם, הגיע יום שלוש הזריקות.

אין יודעים את מספר המתות-החסד בהולנד מדי שנה. אין סטטיסטיקה, ונראה כי גם הפיקוח רופף. האומדן נע בין 1,000 ל־7,000 המתות-חסד בשנה.

אני יודע על כך מתוך כתבת תחקיר גדולה, שפירסם "וולסטריט ג'ורנל" באוגוסט השנה, הרבה לפני התמוטטות הבורסה הגדולה. כאשר עיתון-עסקים גדול ומכובד כמו "וולסטריט ג'ורנל" מפרסם בעמודו הראשון תחקיר כזה, מטבע הדברים אתה תמיה מדוע עשה זאת. הסיבה: עורכי העיתון סבורים כי אנשי עסקים, כבדים וחושבים ככל שיהיו, מעוניינים גם בעניינים כגון סופם ומותם.

מעין מעבדה גדולה

ובכן, גם בהולנד המתות-חסד אינן מעוגנות בחוק. המחוקק ההולנדי לא רצה לתת הכשר חוקי מטעם המדינה להמתות-חסד ולאותנאזיה, אקטיביות. אבל מערכת החוק שם מעלימה עין ברוב המקרים. המחוקק אינו יכול לתת הכשר טוטאלי, לכל המתות-החסד, משום שלא תמיד הן נעשות בתום לב, או ללא לחצים מצד מי שעשוי להיות נשכר ממותו של החולה או הישיש.

גם בהולנד יש רגישות מיוחדת להמתות, כמו בישראל, בשל זכרונות הכיבוש הנאצי במלחמת-העולם השנייה. אם כי סקרים הראו כי רוב הציבור נוטה לאפשר המתות-חסד כאשר אפסה כל תקווה להציל חייו של חולה, פעילות גם קבוצות לא-קטנות נגד מעשה זה. המתנגדים טוענים כי המתות-חסד היא גם מכשיר בידי החברה להיפטר מן החלש, המפגר בשכלו, הנכה בגופו, האנשים הנופלים אולי למעמסה על המשפחה ועל החברה. ובהולנד, שסבלה הרבה תחת הכיבוש הגרמני, זוכרים את מיבצעיהם הנרחבים של הנאצים לחסל עמים וקבוצות-אתניות "נחותות".

מאחר שהדילמה הגדולה נדונה בהולנד לעתים קרובות, המתות-חסד אקטיביות היא מעשה מקובל למדי שם. נשואות עיני העולם למדינה שנהפכה למעין מעבדה גדולה. הכל מבקשים ללמוד לקחים מהולנד. ואילו ההולנדים עצמם חלוקים בדעותם. הכל, בעולם, מדברים על הצורך ב"מוות בכבוד", ורבים יראים מפני היתר כזה. יש מי שטוען כי המציב רגלו על מדרון חלקלק עלול למצוא עצמו גולש, ללא מעצורים, לטבח סיטוני.

בארצות-הברית ובמדינות אחרות במערב, עיקר הויכוח נסוב סביב המתות-חסד "פאסיביות". למשל, ניתוק ממכשירי-הנשמה כאשר ברי שהחולה לא ינשום לעולם בכוחות עצמו. או הפסקתה של תרופה שרק "מאריכה את יסורי החולה", בלי שתתן לו סיכוי כלשהו להחלים. רופאים נבונים יודעים מתי לתת ומתי להפסיק, אינם זקוקים לקומיסארים שישגיחו עליהם. לא הכל מסכימים לכך, אך זה, ככל הנראה, המצב במוסדות-רפואה לא-מעטים.

אגודות למען המתות-חסד אינן יכולות לכפות את רצונן, או את רעיונותיהן, על רופאים. הן יכולות לעסוק בהסברה, בהטפה. אבל, אגודה אחת, בלוס-אנג'לס, "המלוק סוסאייטי", צעדה עוד צעד, שיראה לרבים מסוכן ולא מוסרי. היא פירסמה מדריך מודפס כיצד-לעשות-זאת, לחולים טרמינאליים. קבוצה אחרת, בקליפורניה, מתאמצת להכשר לאסוף 450.000 חתימות של אזרחים, בתביעה להעמיד על הפרק, בבחירות הבאות לראשות מדינת קליפורניה, את שאלת המתות-חסד בידי רופאים, ולעשותה מותרת על-פי חוק, אם החולה מבקש זאת.

נחזור להולנד. טועים הסבורים כי בהולנד המתות-חסד מותרת על-פי חוק. אדרבא, דיני-העונשין של הולנד קובעים כי המתות-חסד אקטיווית היא הריגה, שהעונש עליה 12 שנות מאסר. אבל כאן, 1973, קבעו בתי-המשפט בהולנד אמות-מידה ברורות למקרים ולמעשים שבהם אפשר לסייע למי שחושק לסיום. רק מעטים הועמדו לדין, ומי שהואשם, נגזרו עליו עונשים קלים — קנסות נמוכים או עונשים קלים של מאסר על-תנאי.

אמות-המידה קבעו חד משמעית: הבקשה להמתות-חסד חייבת לבוא מצד החולה עצמו, לא מפי בני משפחתו, קרוביו או חבריו. החולה חייב להיות במצב של הכרה צלולה ובמלוא חושיו. ועליו לחזור על בקשתו שוב ושוב לאורך זמן. לא בהחלטה רגעית, חד-פעמית. חובה לתת לו שהות מספקת לעמוד על רצונו. אין הכרח שיהיה חולה במחלה סופנית-טרמינאלית. אך יהיה ברי, למעלה מכל ספק, שאין מרפא לסבלותיו הגופניים או הנפשיים, או שניהם גם יחד, וכי אין כל סיכוי נראה לעין להטבה או לשיפור. רק רופא יכול לבצע את ההמתה, ובנוכחות רופא אחר. כאמור, החוק אינו מתיר זאת, אך נהוג כהבנה.

שני הרופאים שקיצרו את סבלה של הישישה, בת ה־94, בבית האבות, אשר עליהם סיפרתי בפתח טור זה, הועברו לדין. המשפט נמשך ארבע שנים בערכאות השונות. בסופו של דבר, זוכו בכל אשמה.

נכסי צאן אוויר

מאת נורית כהנא

עיריית חיפה נתבעת באחרונה לסלק את ידה ממבנה גדול ומוצגת כמסיגת גבול. שרשרת אירועים תמוהה, שראשיתה עוד בתקופת המדינה שבדרך, התגבשה באחרונה בבית משפט השלום בחיפה. בתיק אזרחי תבעה קרן היסוד — המגבית המאוחדת לישראל, באמצעות עו"ד שאול קציר, את עיריית חיפה בטענה שהנתבעת מחזיקה במבנה שלה, מבנה משרדי מהנדס העיר, בניגוד לרצונה של התובעת והינה מסיגת גבול. בהתחשב בכך שחוזה החכירה הסתיים לפני שלוש עשרה שנה, תדרשה קרן היסוד כי היא מגישה במקביל תביעה בגין תשלום דמי שכירות ראויים.

פסק הדין אשר ניתן זה עתה, תהם לשפות בשלב זה מערכת משפטית שהתחילה בתיק אזרחי שהוגש עוד ב־1982. נשוא העילה לתביעה הוא בניין משרדים גדול, בסמיכות לעיריית חיפה, שבו שוכנים כאמור בעיקר משרדי מהנדס העיר — דווקא אלה האמורים להיות אחראים לאכיפת חוקי הבנייה.

בעבר שימש הבניין בית ספר עממי א', שהוקם בסוף שנות ה־20. עם הוקמת האוכלוסייה באזור הוליטה העירייה לשנות את ייעודו. בהסכם בין שיפוצים יסודיים ובהכשר מגרש חניה, כל זאת מבלי לבקש את הסכמת קרן היסוד, לא להסבת הייעוד ולא לשיפוצים. במשרד ספרי האחוזה בחיפה מצוי ההסכם המקורי בין העירייה לבין קרן היסוד ובו נקבע במפורש, כי מטרת החכירה היא "ניהול בית ספר עממי, בלבד לצרכי חינוך עברי לאומי. החוכר אינו רשאי להשתמש בנכסים המוחכרים לכל מטרה אחרת מבלי לקבל לכך מראש את ההסכמה המפורשת של המחכיר". באשר לתקנות הבנייה הנוגעות לנכס, נאמר כי אסור לחוכר לבנות או להוסיף תוספות לבניין בלי קבלת הסכמתו המפורשת בכתב של המחכיר. מן התביעה עולה, כי העירייה המשיכה לשבת במבנה, אף ששכירותיה פקעו כבר בשנת 1974.

הפרשה מביכה את עיריית חיפה, שהרי היא מגלה ספח ממהות הבעלות ואופי השימוש בנכסים בעלי ערך רב. במקרה זה קשה לקבל את ההסבר, שגוף ציבורי גדול כמו עיריית חיפה פעל בתום לב, תוך התעלמות ממהות הבעלות האמיתית. קשה גם להבין, מדוע נהגה קרן היסוד בשוויון נפש בעוד העירייה ביצעה בבלי שיפוצים ושינויי-ייעוד כה בולטים בנכס שהוחכר לה.

על-פי התצהירים שהגישה העירייה לבית-משפט השלום, באמצעות עו"ד ע' ברנבלום, עיקר אחיזתה מתבססת על הטענה, כי אף שהנכס רשום על שם קרן היסוד, זו שימשה רק כנאמן של הרכוש בתקופה שלפני הקמת המדינה. רכוש זה, כמו נכסי מקרקעין אחרים, צריך היה לעבור לרשות העירייה. לצורך ביסוס טענה זו השתמשה העירייה בתצהירו של חיים נראף, חבר מועצת העיר מטעם הליכוד, שהתבסס על ידיעה אישית וחומר שלוקט על-ידו לצורך מטרה זו.

לדבריו, המבנה נשא הדיון עמד להירשם על שם אגודת ועד הדר הכרמל. הרישום נדחה משנת 1926 עד 1929, אולם נרשם בשם חברת קרן היסוד בע"מ. בפועל, טוען נראף, הוחזק הנכס על-ידי ועד הקהילה. עם קום המדינה העביר הוועד את נכסי הציבור לעירייה. במקרה האמור, אף שהנכס רשום על שם קרן היסוד, היא תיפקדה מסיבות שונות כנאמן בלבד.

על תצהיר זה אמר בית משפט השלום כי הוא תוצאה של מחקר עיוני ולימוד הנושא, ואין בו הפניה למקורות מידע ברורים. בית המשפט לא קיבל את מסקנותיו המסכמות של נראף וקבע, כי המצהיר עובר את גבול המצהיר ועושה למעשה את מלאכתו של בית המשפט בקביעת זכויות הצדדים.

למעשה, קבע בית המשפט, גם אם התכוונה העירייה להסתמך על תצהירו של נראף כדי לבסס, ולו לכאורה, את הטיעון שלפיו היא הבעלים של הנכס או הנאמנה לנכס, הרי ש"טיעון חריג ומעניין זה צריך תחילה שיתקבל על-ידי בית המשפט במסגרת תיק נפרד, שבו ידון בית המשפט, תוך שמיעת ראיות והוכחות במתן פסק דין הצהרתי".

סין: שיחה עם זאאו על מאו והעתיד

מנהיגה החדש של סין הוא פראגמאטיסט המעוגן במציאות – בהבדל בולט למאו בערוב ימיו ● מנוי וגמור עמו להביא מודרניזציה לסין כדי שתשווה לארה"ב – "אולי בעוד מאה שנה"

מאת האריסון סולסברי

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

כותב המאמר הזה מחבר ספר על סין. הוא היה כתב-העיתון של "ניו-יורק טיימס" במשך שנים רבות.

שלושה ימים לאחר מינויו למזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסינית, הרוות זאאו ז'יאנג בארוחת-ערב במסה ההנהגה ב"עיר האסורה" בפקין וסיפר כיצד עמד דנג זיאאו פינג על רצונו לפרוש מן ההנהגה "לפני שהמוח שלי ייעשה מטושטש", כפי שהתבטא דנג.

זאאו הישווה את הגישה המציאותית של דנג, ושל עצמו, עם 19 השנים האחרונות של כהונתו של מאו זה דונג. הוא אמר כי "אבי המפלגה" איבד כל מגע עם המציאות.

זאאו הוא פרגמאטיסט... דבר כמו יושב-ראש מועצת-המנהלים של חברה גדולה — ומבחינה מסויימת, אכן כזה הוא: יו"ר של חברה המונה 1.1 מיליארד בריאות.

אין הוא מתעלם מן הבעיות הניצבות לפני ההנהגה החדשה שלו, במסגרת המפלגה, אך מוצע כי סין עלתה על דרך נכונה ותשיג את מטרותיה במסגרת המודרניזציה. הוא מודה, שאולי תידרשנה מאה שנה עד שתגיע סין לשוויון עם ארה"ב.

זאאו הוא איש נמרץ. סדר-היום שלו גדוש. הוא איחר במקצת לארוחת-הערב משום שנפגש עם שר-החוץ של אתיופיה, על כן הגישה לו המלצרית התרוצה שלו בחיפזון מנה אחר מנה, לבל יאחר לראיון הבא.

שום מזכיר מפלגה לא קיבל פניו של כתב זר במועד מוקדם כל-כך לאחר הגיעו לתפקיד, אך כזה הוא סגנונו של זאאו. הוא מודע ליחסי-ציבור, כפי שהוכיח בניהול הקונגרס ה־13 של המפלגה, בו מילאו כלי התקשורת תפקיד בולט.

סגנונו... קודמו, הו יאובאנג. לפני שלוש שנים היה זה המארח בארוחת-ערב ב"עיר האסורה". שלוהוג, על ארוחה "אמריקאית" שהיתה למעשה צרפתית, לא כלל מקלות-אכילה, ומלצריות הלבושות בשמלה סינית מסורתית, בעלת שסע לאורך הירך, שירתו את האורחים. השיחה היתה ערה מאוד.

ארוחה עם זאאו היא מעשית מאוד. אפשר היה לחשוב שהיא הוגשה בחדר-האוכל הפרטי של משרדי תאגיד גדול במנהטן. מזון משובח, אך מנות קטנות. תשומת לב מועטת לארוחה, הלצות מעטות, שיחה מעשית על המודרניזציה של סין.

זאאו אמר כי היו ויכוחים עם דנג, המנהיג בן ה־82, שפרש במעט מכל הכהונות הפורמאליות שלו. כאשר דרשו ממנו להמשיך, ענה דנג בתקיפות: "אני פורש עכשיו דווקא משום שהמוח שלי עדיין צלול".

תיאורו של מאו כפי זאאו, שונה לגמרי... המנהיג הישיש מת בספטמבר 1976. מעמד הוצג בראשונה לעיני כתבים מערביים כחלק מן הסיקור של הקונגרס ה־13. "עד לנשימתו האחרונה", אמר זאאו, "מאו האמין כי תפישת-העולם שלו היא הנכונה".

אך, לטענת זאאו, זו היתה תפישה אשר הסתלפה מאוד בערוב ימיו של מאו, בגלל סירובו לצאת מהסתגרותו במעגנו והסתפקותו בדיווחים שקיבל מעוזריו, אשר היו מגלים בתחילה מה שביקש מאו לשמוע, ואחר-כך היו אומרים לו זאת. הוא איבד כל מגע עם המציאות, ולא היה לו מושג עד כמה גלשה ארצו לקראת אסון, אמר זאאו.

הזינוק הגדול אחורה

מאו לא ידע, או לא האמין שמספר רב מאוד של עובדי-אדמה מתו ברעב בשנים הנוראות שבאו לאחר "הזינוק הגדול קדימה", עליו הכריז בשנת 1958. והוא לא הירשה לייבא דגן משום שזה היה "רוויזיוניזם" והיתר אחר הקפיטליזם.

זאאו, שעלה לכהונת מזכיר כללי בדרך הקשה, שלב אחרי שלב בהנהגה של מחוז קטן, ידע את המציאות. הוא ועמיתים מקומיים אחרים קידמו בגנבה אחדים מן התהליכים המביאים היום שגשוג לסין — הסדרים המאפשרים לעובדי-האדמה להרוויח ממכירת חלק מתנובתם.

באלה מעסקים נאלצו להסוות את הפרוייקטים שלהם בשמות מטעים כמו "מערכת פיקוח-על ניהול השדות", משום שאילו גילה מאו את הנעשה, היה אוסר זאת. אם היו מקיימים ביישום התוכניות הללו, היה פוחת שיעור התמותה, בתלילות, אומר זאאו.

הוא מודה, שהדרך עדיין רצופה קשיים. זה צפוי, הוסיף ואמר, בהתחשב בבסיס הכלכלי הדל שממנו יוצאת סין לדרך. אם לא יעלו יפה הרעיונות שמנסים אותם היום, תנסה ההנהגה החדשה רעיונות אחרים.

זאאו אמר שלא כל אנשי הצמרת של המפלגה שותפים לאותם רעיונות. אך אמר: "אני מאמין שרוב החברים הפעילים בגופים המרכזיים, פועלים לטובת העם הסיני. איני אומר שכולם כאלה, אך רובם המכריע רוצים שהעם הסיני ישגשג.

"ביטחוני מבוסס על אלה המסורים לעם, לטובתו ולגישה המציאותית".

יותר דמוקראטיה

החברה הסינית, אמר, נעשית יותר ויותר דמוקראטית, ובתהליך הזה, המקום הראשון שבו חייבת הדמוקראטיזציה להכות שורשים, הוא המפלגה והפוליטביורו שלה. התפתחות כזאת, אמר, תהיה הדרך היחידה למנוע את ריכוז השלטון והכוח, שהיה כה הרה-אסון בימי מאו.

זאאו הודה, שהתהליך הזה עלול להימשך זמן-מה וכי יידרשו לשם כך עוד כינוסים, עוד ויכוחים ועוד החלטות — אבל אולי יתקבלו בקצב איטי יותר. "אך כך נוכל לוודא שלא נעשה טעויות גסות".

הוא לא הותיר ספק, שדרכה של סין תחת ההנהגה החדשה תהיה שונה לגמרי מזו של מאו לאחר 1956. כאשר — לדעת זאאו — מאו אולי לא הבין כי הוא נוטש את הפילוסופיה של-עצמו (פילוסופיה שדרשה איסוף ראיות לפני גיבוש ההחלטות, הפך עורף לסין האמיתית ושגה בחלום על אודות סין שהיתה קיימת אך ורק בדמיונו ובדמיונם של עוזריו, אינטריגנים שביקשו לקדם את עצמם.

תיק תיירות / זוהר בלומנקרנץ

תיירות סוף עונה בחו"ל

תנועת שיא של ישראלים צפויה ללונדון ולפאריס לקראת תקופת חג החנוכה ועונת מכירות סוף העונה בחודשים דצמבר-ינואר — אם לשפוט על-פי מידת היענותו של ציבור הנוסעים לתוכניות חבילות הסיור לעונה זו של השנה, שיוצאו בה סיטונאי התיירות.

כך, לדוגמה, בעשרת הימים הראשונים ליציאתן לשוק של שלוש חבילות סיור מיוחדות לנוסעי חברת "דיוטי-פרי", נמכרו כ־700 מקומות, בטרם החלו מבצעי העידוד והפרסום. תמונת מצב דומה מתגלה לגבי כל הענף כולו. מנכ"ל "דיזנגוף", אבי פרידמן, צופה שעם חברתו בלבד ייצאו עד 2,500 ישראלים למסעי-קניות של סוף העונה בבירות בריטניה וצרפת. לדבריו, כדי לטפל במספר הגדול של הנוסעים תציב החברה דרך קבע בין 16.12 ל־7.1 נציג קבוע בלונדון, שמתפקידו יהיה לטפל בכל בעיה, אם תתעורר.

שלוש חבילות הסיור המוזלות שהחברה מציעה ללונדון ולפאריס לתקופת חופשת החנוכה וסילוסטר ומכירת סוף העונה הנפתחות ב־4.1 מציעות שישה לילות בלונדון על בסיס לינה וארוחת בוקר הזול מ־492 דולר, כולל כרטיס טיסה. ארבעה או שמונה לילות בפאריס, הזול מ־417 דולר, כולל כרטיס טיסה לתקופה הקצרה, ובמחירים הזול מ־491 דולר לתקופה הארוכה יותר. חבילת סיור שלישית כוללת שילוב של שתי הבירות לעשרה לילות, הזול מ־409 דולר. לכל אחת מחבילות הסיור מתלווים מבצעי עידוד מיוחדים שמעניקה החברה באותו מחיר, כגון: כרטיס כניסה לתיאטרון בלונדון או תלושי קניה של 200 פראנק ברשת בתי כל-בו בפאריס או בחנות הפטורה ממכס.

סיטונאיות התיירות האחרות כמו "נתגר", "בוא ביטע" ו"אופיר טורס" מציעות אף הן חבילות סיור לעונת התיירות לאירופה בכלל וללונדון ולפאריס בפרט.

מערכת מחירים כפולה במלונות

שתי מערכות שונות של מחירים לאירוח בבתי המלון יונהגו לראשונה בשנה הקרובה, וקיים חשש כי יגרמו לאי-בהירות בענף התיירות. ההחלטה להנפיק שתי חוברות מחירים, בניגוד למקובל בשנה הבאה, התקבלה, כיוון שמבצע דירוגם מחדש של המלונות לא הסתיים במועד המתוכנן. בישיבה של נשיאות התאחדות המלונות בתל-אביב, הוחלט על הוצאת חוברת מחירים שניה במהלך השנה הקרובה, שתכלול את רמת דירוגם החדשה ומחיריהם של בתי המלון בתום מבצע הדירוג. מנכ"ל משרד התיירות, רפאל פרבר, שהשר יתבקש בישיבת המנהל של בתי מלונות שיעלו בדרגה על-פי הדירוג החדש יוכלו לעלות את מחיריהם במהלך השנה.

חוברת המחירים אמורה להתפרסם בדצמבר-ינואר, ולכלול את המחירים שייכנסו לתוקף מאפריל 88' עד סוף מארס 89'. סוכם, כי חוברת המחירים הראשונה תקף את רמת הדירוג (והמחירים) העכשווית של בתי המלון השונים, ודף שיצורף יסביר את שיטת הדירוג החדשה, ויפרט את עקרונותיה.

מבצע דירוגם מחדש של בתי המלון עומד להסתיים, והביקורות מתקיימות היום בבתי המלון של מחוז-ירושלים. מנכ"ל התאחדות המלונות, יעקב אבינוער, הזהיר את האפשרות כי שינוי מחירי האירוח במהלך השנה, יביא להפקעת מחירים.

סיטונאי התיירות ישא באחריות כלפי הנוסעים

סיטונאי תיירות יהיה חייב לקחת על עצמו כמובן מאליו הגנתו של קמעונאי תיירות המשווק את סיוריו, במקרה של הגשת תביעה מצד נוסע או ציבור נוסעים שהשתתפו בחבילת הסיור. בית דין למשפט חברים בהתאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, חייב בפסק-דין עקרוני סיטונאית תיירות גדולה להחזיר 410 ש"ח לקמעונאי תיירות, הוצאות בגין תביעה משפטית שהוגשה נגד קמעונאי התיירות (משרד הנסיעות) על-ידי זוג לקוחות שראה עצמו נפגע במהלך סיור מאורגן שרכש מהסיטונאי.

בית הדין למשפט חברים של מגזר הנסיעות והתיירות דן בערעור שהוגש על-ידי חבר נתבע, סיטונאי תיירות, בגין פסיקה קודמת לטובת חבר תובע — משרד נסיעות. התביעה והערעור נבעו מתביעה שהגיש זוג נוסעים לבית משפט אזרחי נגד הסיטונאי והקמעונאי, לפיו תבע לפצותם על טיב שירות שקיבלו בחו"ל ושלא עמד לטענתם ברמה שלה היו זכאים לצפות. משרד הנסיעות טען כי סיטונאי התיירות, שאת חבילת הסיור שלו שיווק, לא הסכים לייצגו במשפט האזרחי, ולכן נאלץ להגן על עצמו בנפרד.

הקמעונאי תבע בשל כך בבית דין למשפט חברים את החזר הוצאות הגנתו המשפטית. סיטונאי התיירות טען כי משרד הנסיעות, הקמעונאי, כלל לא פנה אליו לייצגו בבית המשפט מלכתחילה, ולחילופין שלא יכול היה לייצגו גם לו פנה, כי בתביעת הלקוחות גם מרכיבים השייכים ליחסי קמעונאי-לקוח, ואינם נובעים מתנאי מתן ייבוהדוא.

מרכז ישראלי חדש להנפקת אשרות בבריטניה

מרכז חדש ראשון מסוגו, לטיפול מרוכז בדרכונים מישראל לשם קבלת אשרות כניסה למדינות שאינן מקיימות קשרים דיפלומטיים עם ישראל, הוקם בימים אלה בבריטניה על-ידי התאחדות של התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות בישראל, שי"ל — שירותי עזר לסוכן הנסיעות בע"מ.

המרכז מנוהל ... ובולגריה ... במסגרת טיפולו של המרכז החדש של הגוף מישראל בלונדון. עד היום הצטרפו לתוכנית חדשה זו טייוואן, הונגריה, יוגוסלאוויה, פולין ופורטוגל.

נציגי התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, היו"ר יעקב קרני, והמנכ"ל פנחס טולה, קיימו במהלך הכנס הבין-לאומי האחרון של ארגון הגג העולמי, שיחות עם נציגות בריה"מ ומדינות מזרח-אירופיות נוספות, על הצטרפותן לתוכנית החדשה. על יסוד ... הנפקת ... אשרות ... הדוק בעצה אחת עם גורמי ביטחון ומשרד החוץ, מאחר שהאחריות השילוחית של הדרכונים מוטלת על סוכן הנסיעות.

באחרונה גדלה מאוד תנועת התיירות, מישראל למדינות שאינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עמה. הטיפול באשרות הכניסה נעשה באמצעות גורמים שאינם מוסמכים. בריטניה נבחרה כיעד שבו יעשה הטיפול להנפקה מרוכזת של אשרות, מטעמים ביטחוניים.

יש חדש בדרום הר־חברון

מערכת כבישים חדשה שנסללה בשנים האחרונות באזור, והיישובים שהוקמו, מאפשרים טיול מעניין באתריו ההיסטוריים

מאת אלי אלעד

גישה אל אזור דרום הר-חברון מלמדת על התפתחות בחבל ארץ זה. בשקט יחסי, אם משווים את המתרחש כאן לחבלי ארץ אחרים ביהודה ושומרון, קמו באזור זה בשבע השנים האחרונות 12 יישובים המשתייכים לגרעיני התיישבות שונים ובהם מתגוררים יותר מ־1000 נפשות. לאזור, המקיף כ־2500 קמ"ר אשר משתרעים מקו המים שראשיתו מדרום לעיר חברון ועד שולי יער יתיר, תוכנית אב יומרנית. זו מדברת על 37 יישובים בחבל, המשתייך למועצה האזורית הר-חברון (לא כולל את קריית ארבע).

עיון במפת היישובים מלמד כי הכוח הפועל באזור היא תנועת התיישבות "אמנה", של גוש אמונים, שתשעה מהיישובים הקיימים משתייכים אליה. כן קיימים כאן שני יישובים של תנועת התיישבות של משקי חרות-בית"ר וקיבוץ אחד של התק"ם: הר עמשא. אגב, הר עמשא שוכן על מה שהיה הקו-הירוק, בעוד ששתי משבצות-הקרקע האחרות שהתק"ם לוחם בקבוצות לשמירתן למען קיבוציו העתידיים, ממוקמות מעבר לקו הירוק, לא הרחק מהעיירה סמוע. את שרידי בניין המשטרה שלה — משטרת רג'ום אל מבפע — שפוצצה בפעולת הגמול בקיץ 1966, ניתן לראות כשלושה ק"מ מדרום לעירה, במבואות יער יתיר.

בשלוש השנים האחרונות לא הוקם באזור אף יישוב חדש אחד. מפי המתיישבים אפשר לשמוע דברי ביקורת קשים על השיתוק שנכפה עליהם. דווקא במקום שאין בו חיכוכים ומאבקים עם האוכלוסייה הערבית. זו מונה כאן כ־20 אלף נפש הערוכות בעיירות יטא, דהרייה, סמוע, שבצדן עוד שישה כפרים ערביים קטנים יותר. תחת להקים יישובים חדשים חל כאן תהליך של התחלת ביסוס של היישובים הקיימים, והצטרפות מתיישבים חדשים. ביטוי לכך ניתן בשנה האחרונה ברמות התחלות בנייה של בתי קבע ברוב היישובים, שהגדול בהם הוא הכפר הקהילתי ליבנה, הממוקם במרכז יער יתיר ומונה 35 משפחות. ליבנה ועומרים הם שני יישובים חילוניים, המשתייכים לתנועת ההתיישבות של גוש אמונים.

אבהות סוכנותית

קיומם של ארבעה מיישובי דרום הר-חברון: כרמל, מעון, יתיר ותל"מ, מתבסס בעיקר על חקלאות. שטחי העיבוד ממוקמים ברובם בבקעת ערד, ביער יתיר (קרוב ל־700 דונם מטעים של אפרסקים, שזיפים, דובדבנים, פיסטוק ולבי האורים בכלל ב־5000 דונם מטעים שאמורים להיות שם) ובאזור בית ג'וברין. הרוב הגדול של שטחי החקלאות מצוי למעשה בתוך מה שהיה שטחי הקו-הירוק. ייחודה של החקלאות זו של שולי דרום הר-חברון הוא בהיותה מבוססת על מטעי פירות אפילים, קרי שהבשלתם מאוחרת — ומשתגיעים לשוק לקראת סוף העונה. כך ממילא הם משיגים מחירים טובים יותר מפירות המטעים שבמרכז הארץ. בשוקי הארץ מוצעים ענבים מכרמי יתיר בסוף העונה.

ניסיון לעמוד על הסיבות לשקט ההתיישבותי — ללא חיכוך גלוי עם האוכלוסייה המקומית — מעלה שלוש השערות לפחות. הראשונה, ולא דווקא לפי סדר החשיבות, קשורה בדלילות היחסית של האוכלוסייה הערבית, הכפרית בעיקרה, המתקיימת בדרום הר-חברון. לא היו באזור בעיות מהותיות של צורך בהפקעות קרקע והיישובים היהודיים הוקמו בדרך כלל על קרקעות מדינה. סיבה נוספת קשורה אולי ל"אבהות" הסוכנותית על האזור. מאחר שלא התעוררו בעיות של מחלוקות פוליטיות יהודיות, יכלה הסוכנות, כגוף מיישב בעל אמצעים, לקחת תחת חסותה את נושא ההתיישבות בדרום הר-חברון ולפעול למימושו תוך הקצאת משאבים לאומיים לכך.

אחד ממאפייניה הבולטים של התיישבות בדרום הר-חברון הוא התכנון האזורי שנעשה כאן על-ידי הסוכנות, להבדיל למשל מאזורים בשומרון, ששם קדמו העובדות בשטח לתכנון. במסגרת התכנון האזורי נסללה כאן מערכת כבישים חדשה, שאינה כפופה למגבלות מערכת ישנה ומפגרת. בפועל נמצאות בשלב מתקדם העבודות לסלילת כביש עורקי ראשי, שיחבר מדרום את ערד, דרך תל-ערד ויישובי הר-חברון, לחברון. לעתיד מתוכנן כביש חדש, שיחבר את ירושלים לערד. הכביש החדש שמשלימים עתה יהיה חלק ממנו.

שפכי חברון יוזרמו לנחל חבר

בעיה סביבתית קשה שנוצרה באחרונה בדרום הר-חברון קשורה בפרויקט הזרמת שפכי העיר חברון להשקיית השטחים החקלאיים בעמק ערד. רשות שמורות הטבע נדהמה ללמוד ששפכים אלה מיועדים להיות מוזרמים — כ"שלב ביניים", שמי יודע כמה זמן יארך — אל מערכת יובליו העליונים של נחל חבר. עד היום היה אזור דרום מדבר יהודה נקי משפכים ומכל מפגע אקולוגי אחר ודומה היה שקיימת הסכמה לאומית, שמערותיו של לוחמי בר כוכבא, שמערותיהם התגלו בצוקי נחל חבר (מערת האיגרות ומערת האימים), לא תופרע על-ידי ביוב כלשהו. משמעות "שלב הביניים". אם וכאשר יגיע לשטח הצינור הגדול שאותו מבוזים בעת מחברון מזרחה לעבר ים המלח, תהיה ויהושר של אזור הנחלים המרשימים והחשובים בארץ מבחינה נופית והיסטורית כאחד.

הנופים המאפיינים את דרום הר-חברון אינם אטרקטיביים כמו נופי מערב הר-חברון שהם עתירי מעיינות, בוסתנים, מצפי נוף. מה שמבדיל את דרום הר-חברון ממערב ההר הוא אופיו המדברי-למחצה ונוויו הטופוגראפיים המתונים באזור עד הרגעיים: זהו נוף של גבעות רכות ונמוכות, בדרך כלל נטולות מצוקים, וביניהן עמקים שטוחים. הביטוי הצמחי — למעט יער יתיר — הוא דל.

מכאן שהדגש הטיולי-תיירותי באזור הוא קודם כל על עברו ולא על נופיו הטבעיים — והמוקד: סוסיא.

סיור ביער יתיר

אנו מציעים לפתוח, או לסיים, את הטיול לדרום הר-חברון — מכיוון יער יתיר. יער זה, שבמשך עשרות שנים עוסקים בנטיעתו ובטיפוחו, בהיותו גוש היער הדרומי הגדול ביותר בארץ, צמוד למדבר של ממש. ביער מסלולי טיול ובילוי, מיתקני נופש פעיל, והוא מהווה את הריאה הירוקה של אזור באר שבע, ערד וסביבותיהם.

מהיער עולה כביש אספלט מזרח צפונה, לעבר הכפר הגדול סמוע. כאן ראוי לבקר באתר בית הכנסת הקדום של סמוע, השוכן במרכז הכפר ליד המסגד. מסמוע ממשיך הכביש לעבר הגדולה בעיירות דרום הר-חברון — יטא. אחד הדברים המעניינים הקשורים בה הוא קיומו של "שבט יהודי" בתוכה. אלה הם בני חמולת המחמאדה, שחלקם נוהגים עד היום להדליק נרות בשבת ולכן מוקצים מיתר בני הכפר, שאינם מתחתנים בהם. כבר יצחק בן צבי ויוסף ברסלבסקי, בשנות העשרים והשלושים, הצביעו על תופעה יוצאת דופן זו בדרום השכוח של הר-חברון.

כשמצפינים מעט מיטא, עולה הכביש לעבר כרמל, מעון וסוסיא ומסתעף ליד תל-זיף, המזוהה עם זיף המקראית הנזכרת בפרשת בריחת דוד משאול. הכביש עולה ראשית מזרחה ליישוב כרמל ושם הוא פונה דרומה למעון, סוסיא, בצרות יהודה ועמשא.

הריבית יכולה רק לעלות
פק"מ עולה
ריבית של 18.15% מובטחת
בפקדון חדש בשקלים ל־3 חודשים
אם הריבית תעלה אתה נהנה. אם הריבית תרד אתה נשאר בריבית הגבוהה יותר. קשה להאמין? עובדה. הריבית שתקבל יכולה רק לעלות.
הריבית נכונה ליום הפרסום
הבנק רשאי לשנות את תנאי התוכנית או להפסיקה בכל עת
בנק לאומי-רווח יומי

מוכן להקל על אנשי המכירות שלך?
אינפומרקטינג - דמוגרפיה עסקית ומידע שיווקי בע"מ שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל-אביב - טלפון: 252967 פקס: 268020.
מאגרי מידע, מחקרי שוק, חקר ישימות, נתונים לביצוע

مكرر عن الاصل

אוסטין מונטיגו אוטומטי

המונטיגו 1600 סמ"ק אוטומטי מתוצרת אוסטין היא בעלת הגה כוח וחלונות קדמיים חשמליים. אורכה 4.47 מ', תא המטען נפתח מבפנים, הכיסאות מתקפלים. כן יש בה 4 רמקולים ואנטנה, צמיגים 65/185 ונעילה חשמלית.
החל מחודש נובמבר יספק היבואן בישראל 75 מכוניות מונטיגו אוטומטי, והחל מחודש דצמבר תספק חברת המזרח כ־300 מכוניות כאלה לחודש על בסיס הזמנות קיימות. באחרונה שכרה חב' המזרח מגרש בן 13 דונם באזור התעשייה של אשדוד לצורך אכסון ארצי. היבואן השקיע 200,000 דולר בציוד והכנת קו ריישוי חדיש במקום.
מחיר המונטיגו 1600 אוטומטי הוא 35,000 ש"ח, ומחיר הסטיישן מאותו דגם הוא 37,000 ש"ח.

העתידניות מתערוכת טוקיו

בתערוכת המכוניות בטוקיו, שנערכה לפני כחודש, הוצגו כלי רכב עתידניים, שחלקם באים למלא אף את שיגיונותיהם של אלה שאינם יודעים בדיוק מה הם רוצים. כך, לפחות, נוסח הדבר הישר מן התערוכה. אחת הדוגמאות לכך היתה רכב הדומה לג'יפ, מתוצרת חברת מזדה. המכונית, שכינויה MX-04, הוצגה שם כמכונית "עשה זאת בעצמך". כאשר בעליה יכול במו ידיו להקנות לה שלושה עיצובים שונים. את זאת הוא — או היא — יכולים לעשות בהסרתן של דפנות הגוף או התקנתן באופן שונה. על־ידי שינויים מודוליים אלה יכול הרכב לקבל דמות של מכונית כביש, מכונית ספורט או רכב לדרך משובשת.

בתערוכה השנתית של המכוניות בטוקיו הציגו, מלבד היצרנים היפאניים, עוד 22 יצרני מכוניות מכל רחבי העולם. כפי שאפשר להבחין בתצלומים, המאפיין את מרבית המכוניות העתידניות הוא כיסוי תא הנוסעים ב"קוקפיט" — כיפה שקופה המזכירה מאד את תא הטייס, מהיותה בנויה מקשה אחת — והיא יוצרת יחד עם גוף הרכב חטיבה אווירודינמית אחת.

EV30 של טויוטה. זה רכב חשמלי המונע בכוח מצבר צינק ברומיד. ראייה מטעה כי היא דומה לעגלת־גולף, ואף נעה כמוה

דייהטסו סטיישן בעלת ארבעה מושבים, המונעת בכוח מנוע טורבו 993 סמ"ק

MX-04 של מזדה

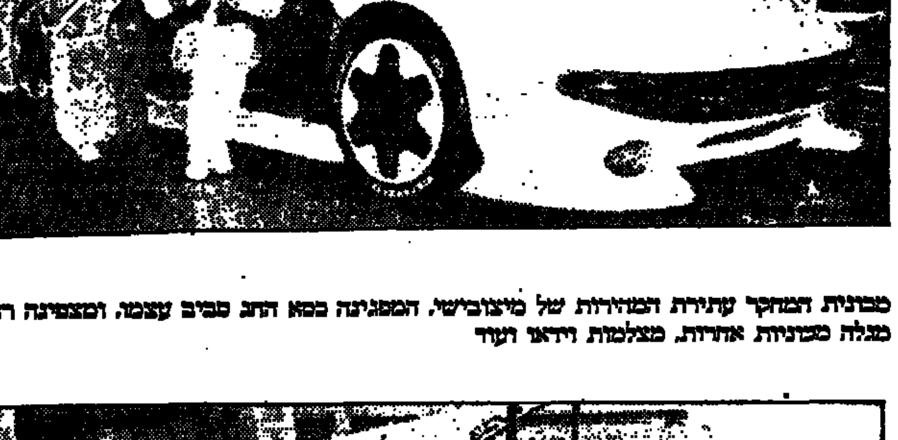

מכונית המחקר עתירת המהירות של מיצובישי. המסגינה כמו הדג סביב עצמו, ומצפינה רדאר מגלה מכוניות אחרות, מצלמות וידאו ועוד

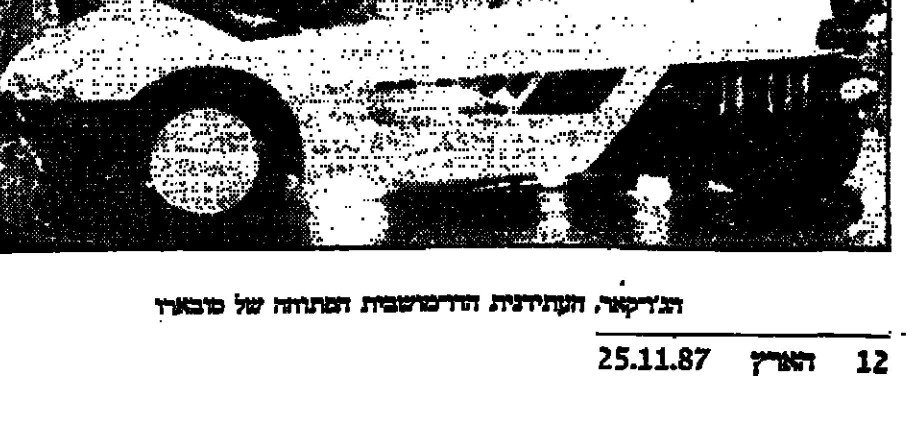

הג'וקאר, העתידנית הדו־מושבית המתוחה של סובארו

במלכת המירוצים

אגדת הסוס המקפץ — בחזרה לעתיד

מאת מנחם אדמון

אגדות וסיפורי אלילים הם היום נחלת ילדים בלבד. הקידמה והחיים המודרנים דוחקה אותם הצידה — ואתורה. בספורט שולטים הטכניקה והגישה המדעית, ובספורט המוטורי אולי אפילו יותר מאשר בכל ענף ספורט אחר. ולמרות זאת, מתרבה בחינות ניתן לומר כי רבים מן המושגים השולטים כיום בספורט המוטורי ירשו את שורשיהם מסיפורי האלילים והאגדות.

אלא שזו זווית מילולית בלבד. במירוצי פורמולה אחת, המכוניות והנהגים הם יצורים עילאיים, שיאים של התפתחות וקידמה. אולם מאחורי תרבית זו נמצאת הנהיגה, הנהיגה המנצחת בפורמולה אחת היא נהיגה קרה ומחושבת — טכניקה מדויקת של שילובי מהלכים ולחיצת דוושות, חישוב נבון של תצרוכת ודלק, חיתוכים נכונים, זוויות מתאימות. נגמרו הימים של נהיגה לפי תחושת ישבן, הימים שבהם אומץ אמיתי, מכונית במצב טוב וקצת מזל יכלו להוביל צעירים מופלאים לנצחון.

הנהג של היום הוא קודם כל טכנוקרט. המכוניות הן הצעקה האחרונה בטכנולוגיה העכשווית. זירת הגרנד־פרי, שידעה בעבר אגדות רבות, נשלטת היום על־ידי צבא של טכנוקרטים. אין לזלזל בהם וביכולתם. התוצאות שלהם היא בהחלט הצעקה האחרונה. גם צמרת אוחזי ההגה מורכבת מסופרסטארים אמיתיים, ולמרבית הפלא, אגדה אחת, אחת בלבד, עדיין שורדת וקיימת בעולם המודרני הזה. אגדה זהו, דינוזאור אמיתי, סוס פרא המסוגל לקום על רגליו האחוריות ולבעוט בכולם. לאגדה הזאת קוראים פרארי, למען הדיוק — אנזו פרארי.

* * *

פרארי. אי־אפשר לדבר על מכוניות או על מרוצים מבלי להיתקל בשם הזה. המכוניות בצבע הזועק עם הסוס־המקפץ על החרטום מזוהים עם מהירות, עם מרוצים ועם הנצחון. גדולי נהגי המרוצים נהגו וניצחו במכוניות האלה. ובכל זאת, מזה שנתיים ויותר, נהגי הקבוצה לא הצליחו להתקרב לדוכן המנצחים. בעידן מנהרת הרוח והפתולים הממוחשבים, פרארי נשאר מאחור ואף חדל להיות גורם בעל משמעות בעולם המרוצים. היו כאלה שחשבו שהזקן גמר את הסוס ולא יוזהר. אך אנזו, הרוזהר לתוך שנות התשעים לחייו, חשב אחרת. הוא לקח את ג'ון בארנארד, ממעצב מרכבי מקלארן, ונתן למהנדס האנגלי שליטה טכנית מושלמת על הקבוצה האיטלקית. הוא אפילו הירשה לו להקים משרד עיצוב בבריטניה. לגבי האיטלקים, צעדים אלה היו הצהרת כוונות של פרארי: ניתן לשבור את הכלים, העיקר הניצחון.

במקביל לשינויים הפרסונליים בצד הטכני, חיפש הזקן נהג חדש. במספר שתיים לנהג מספר אחת של הקבוצה, הלא הוא מישל אלבורטו האיטלקי. בסוף 1986 פנה לניגל מנסל וניסה לפתות אותו לעזוב את ויליאמס ולעבור אליו. היוהרה של הזקן לא הועילו, ומנסל נשאר נאמן לקבוצתו. במקומו צורף לקבוצה נהג אוסטרי צעיר — גרהרד ברגר. ברגר קיבל המלצות חמות ביותר מאחד מכוכבי העבר של אנזו — ניקי לאודה. גם סגנון נהיגתו מצא חן בעיני פרארי, ובזה נסגר העניין.

במהלך עונת מרוצי הגרנד פרי 87' לא נראו שינויים מפליגים בתוצאות הקבוצה. ניצחונות היו נחלתם של קבוצות ויליאמס, מקלארן ולוטוס, בעוד הסוס המקפץ נשאר תמיד מאחור. העיתונים האיטלקים החלו להכות. ביקורת קטלנית על ברנרד האנגלי; ביקורת על הזקן. ברגר הצעיר אומנם התיז ניצוצות של הברקות מטורפות מדי פעם, אבל הניצחון עדיין לא נראה בהישג־יד.

לקראת סוף העונה החלה תזוזה. באסטוריל, בפורטוגל, גרהרד ברגר השיג את התוצאה הטובה ביותר במדידת הזמנים, ובמהלך המירוץ ניהל קרב פנים־אל־פנים עם אלן פרוסט. ברגר הוביל מהקפה השניה, אבל פרוסט דלק בעקבותיו. ההפרש ביניהם הלך והצטמק, שיאי המסלול נשברו בזה אחר זה — פעם פרוסט ופעם ברגר. לבסוף, ברגר החליק, נכנס לסיחרור ופרוסט עבר אותו. ברגר סיים שני. בפרארי רצו מקום ראשון.

לפני שנסעו למירוץ מקסיקו, נשבעו אנשי צוות המכונאים לא להתגלח עד שנהגי קבוצתם ישיגו נצחון. הזיפים שנצצו במקסיקו כבר צמחו לזקנקנים אמיתיים ביפן, במירוץ הבא. ברגר הצעיר כנראה נבהל מהפרצופים השעירים שקיבלו אותו בכניסותיו לתחנת הטיפולים, והחליט לשים קץ לעניין. ניצחונו ביפן הסיר את הזקנים מפרצופי המכונאים, קיפל את חיוכים המזולזלים של עיתונאי איטליה, והחזיר את החיוך לפניו של אנזו פרארי.

* * *

במירוץ הבא, מרוץ סוף העונה באוסטרליה, החיוך של פרארי כבר עבר את מגבלות הפרצוף והגיע עד לעורפו. ברגר במקום ראשון, אלבורטו במקום שני. שני נצחונות רצופים לטובת קבוצת פרארי. האם זו תחילתה של החזרה לזוהר של הקבוצה המהוללת? המשך העלילה ייכתב בעוד מספר חודשים, עם תחילת עונת המרוצים 1988.

גרהרד ברגר נושא את גביע המנצחים, שהחזיר לקבוצת פרארי את גדולתה כבימים הטובים

תאונה על הכוונת

האלימות שבאי הכרה במגבלות

הילד רכב על אופניו והתקרב לצומת. לפני הצומת עקף אותו אוטובוס משמאל. האוטובוס האט וסטה מעט שמאלה. הילד רצה להמשיך ישר ועל כן לא האט והמשיך לנוע מצד הימני של האוטובוס. באותו רגע פנה האוטובוס ימינה והילד נלכד בינו לבין המדרכה ונפל מאופניו. הנהג עצר את האוטובוס, ירד וניגש לילד: "איך אתה רוכב, לא ראית שאותתי ימינה? מדוע אתה מנסה לעקוף אותי מימין? לא לימדו אותך שזה אסור?" הילד הנבהל השיב "אתה סטית שמאלה והאטת, הייתי בטוח שאתה עומד לפנות שמאלה, פתאום פנית ימינה בלא שראיתי כל איתות. לא ראית שאני שם?" "קודם כל, אני תמיד מאותת כשאני פונה" השיב הנהג, "ושנית, איך יכולתי לראות אותך, הרי נסעת צמוד לאוטובוס. חוץ מזה היכן זכות הקדימה לרכב ציבורי? כשראית שאני פונה ימינה, היה עליך לעצור ולתת לי לעבור. אני הרי מסיע נוסעים". "זאת לא סיבה "לעלות" על אנשים", ענה הילד בכאב.

האירוע מעלה את שאלת מיקומם של כלי רכב המתקרבים לצומת. החוק מחייב רכב המבקש לפנות ימינה, להיצמד ככל האפשר לשפה הימנית של הכביש, כדי שלא להפריע לתנועת כלי רכב אחרים. אוטובוס הוא רכב ארוך ולפיכך מתקשה בפנייה יותר מרכב פרטי. לכן נוהגים נהגי האוטובוסים לסטות מעט שמאלה לקראת הפנייה, כדי שלא לפגוע בגלגלם האחורי בשפת המדרכה. בעשותו כך חלות על נהג האוטובוס כמה חובות: לאותת ימינה; לבדוק במראות את הנעשה מימינה; לא לסטות, אלא אם כן אינו מהווה הפרעה או סיכון לתנועה.

רוכב אופניים המתקרב לצומת ורוצה להמשיך ישר, חייב להתמקם בימין הנתיב המיועד לנסיעה ישר, וכך אמנם עשה הילד שבו מדובר. למרות זאת, לא נמנעה התאונה. כדי להבין את גורמיה, עלינו לעמוד על מגבלות הנהגים במצב שנוצר. לשם כך כדאי לבחון את טענותיהם:

1. נהג האוטובוס טוען שאותת, אך הילד לא הבחין באיתות. מצב זה יכול להיווצר כאשר האופניים צמודים לגוף האוטובוס במרכזו והרוכב רחוק מפנסי האיתות של האוטובוס.

(2) נהג האוטובוס טוען שהילד עקף אותו מימין, בניגוד לחוק. הילד משיב כי חשב שהנהג פונה שמאלה, בשל הסטייה וההאטה.

נכון כי חל איסור על עקיפת רכב מימין. נכון גם כי יוצא מכלל האיסור הוא רכב המתכוון לפנות שמאלה ומאותת על כך. אולם במקרה שלפנינו מהלכי האוטובוס הטעו את הילד באשר לכוונתו של הנהג, ובדיעבד כשהסתבר כי הנהג לא התכוון לפנות שמאלה, אסור היה לילד לעבור מצד ימין.

(3) נהג האוטובוס טוען שלא ראה את הילד ולכן סטה. טענתו עשויה להיות מוסברת בקיומו של שטח מת מצדו הימני של האוטובוס. אמנם מראת צד ימין באוטובוס אמורה לכסות שטח זה, אך לעתים המראה איננה מכוונת כראוי. ייתכן גם שהנהג שהיה עסוק בתימרון הרכב לקראת הפנייה, לא הסתכל במראה כנדרש ולכן לא ראה את האופניים.

(4) לטענתו של נהג האוטובוס, על הילד היה להאט בכל מקרה, כדי לתת זכות קדימה לאוטובוס הפונה, משום היותו רכב ציבורי.

נכון כי האוטובוס גדול והוא משרת נוסעים רבים, ובשל כך הוא ראוי להתייחסות מיוחדת, אך בשום אופן אין מעמדו זה מתיר לו להפריע לכלי רכב אחרים בתנועתם. כללי זכות הקדימה אינם מבחינים בין רכב ציבורי ופרטי, ועל כן טענתו של הנהג איננה נכונה.

מסקנות: מבחינה בטיחותית, רצוי שרוכב אופניים הנעקף על־ידי אוטובוס יאט ויאפשר לו להתרחק, שכן אם סטה האוטובוס לצורך העקיפה, הוא ישוב בסופו של דבר ימינה. יש להמליץ לרוכב האופניים שלא לנוע במקביל לאוטובוס, לאור הידוע לנו על השטחים המתים בשדה הראייה של נהגו ומשום סכנת היפגעות על־ידי האוטובוס.

* מתוך "נתיב ירוק" של "נתיבים"

קיבוצי התנועה הקיבוצית המאוחדת – חברה להנפקות בע"מ

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח—1968
כי החברה פירסמה היום תשקיף בדבר
הנפקה של

סדרה של אגרות חוב, רשומות על שם, 1994—2003 (סדרה 2), בערך נקוב כולל של 38,000,000 שקל חדש, נושאות ריבית בשעור של 7.45% לשנה וצמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן בגין חודש אוקטובר, 1987 ביחד עם סדרה של 38,000,000 כתבי אופציה, רשומים על שם (סדרה 2) (להלן – "כתבי אופציה") הניתנים למימוש לאגרות חוב מסדרה 2 בערך נקוב כולל של 38,000,000 שקל חדש.

כתבי האופציה ניתנים למימוש כנגד תשלום במזומן של מחיר המימוש בתקופה שמיום 16 בדצמבר, 1987 עד יום 5 ביוני, 1988 בכל יום עסקים למעט בין היום ה־6 (כולל) ליום ה־15 (כולל) בכל חודש גרגוריאני. מחיר המימוש עבור כל 100 שקל חדש ערך נקוב אג"ח מסדרה 2 הינו כדלקמן:
1. עבור כתבי אופציה שימומשו עד לתאריך 5.1.88 – 90.64 שקל חדש בתוספת הפרשי הצמדה.
2. עבור כתבי אופציה שימומשו עד לתאריך 5.2.88 – 91.28 שקל חדש בתוספת הפרשי הצמדה.
3. עבור כתבי אופציה שימומשו עד לתאריך 5.3.88 – 91.93 שקל חדש בתוספת הפרשי הצמדה.
4. עבור כתבי אופציה שימומשו עד לתאריך 5.4.88 – 92.58 שקל חדש בתוספת הפרשי הצמדה.
5. עבור כתבי אופציה שימומשו עד לתאריך 5.5.88 – 93.24 שקל חדש בתוספת הפרשי הצמדה.
6. עבור כתבי אופציה שימומשו עד לתאריך 5.6.88 – 93.90 שקל חדש בתוספת הפרשי הצמדה.

הפרשי הצמדה כמשמעותם בסעיף 3.5.2 בתשקיף.
כתב אופציה אשר לא ימומש באף אחד מהמועדים הנ"ל יפקע ויהיה בטל ולא יקנה למחזיק בו כל זכות שהיא כלפי החברה.

ניירות הערך הנ"ל מוצעים כדלקמן:

380,000 יחידות, מתוכן 375,200 יחידות מוצעות לציבור. היחידות מוצעות לציבור בדרך של מכרז בשתי קבוצות.

	במכרז הראשון	במכרז השני	
כל יחידה כוללת 100 אגרות חוב מסדרה 2 בנות שקל חדש אחד ערך נקוב כ"א במחיר מינימלי של	94.0 ש"ח	94.6 ש"ח	בתוספת הפרשי הצמדה.
100 כתבי אופציה מסדרה 2 ללא מחיר רכישה	0 ש"ח	0 ש"ח	
מחיר מינימלי של יחידה	94.0 ש"ח	94.6 ש"ח	בתוספת הפרשי הצמדה.

מכרזים בהם תוצענה היחידות יערכו ביום 1 בדצמבר, 1987 וביום 29 בדצמבר, 1987. במכרז שיערך ביום 1 בדצמבר, 1987 יוצעו לציבור 150,000 יחידות במחיר מינימלי של 94.0 שקל חדש ליחידה. במכרז שיערך ביום 29 בדצמבר, 1987 יוצעו יחידות שלא הוצעו או שלא נתקבלו בקשות מאושרות לרכישתן במכרז הקודם במחיר מינימלי של 94.6 שקל חדש היחידה בתוספת הפרשי הצמדה כמשמעותם בסעיף 3.3 בתשקיף. במחיר המינימלי המוצע התשואה לפדיון על אגרות החוב הכלולות ביחידות המוצעות על פי תשקיף זה הינה כ־8.3% וכ־8.9% על אגרות החוב שתוקצינה עקב מימוש כתבי האופציה. שיעור התשואה לפדיון על אגרות החוב שיוקצו עקב מימוש כתבי האופציה זהה בכל מועדי המימוש. פרטי ההצעה מצויים בסעיף 3.3 ("הצעה בדרך של מכרז") וסעיף 3.4 ("הצעה בדרך רגילה") בתשקיף.

רק"ם כספים בע"מ, חברה הנשלטת בעקיפין על ידי בעלי המניות בחברה, התחייבה בהתקשרות מוקדמת לרכוש מאת החברה החל ממחרת מועד המכרז הראשון 4,800 יחידות בערך נקוב של 480,000 ש"ח במחיר המכירה כהגדרתו בסעיף 3.3 ("הצעה בדרך של מכרז") בתשקיף, ולהעמיד את אגרות החוב וכתבי האופציה הכלולים בהן לרשות בנק הפועלים בע"מ על מנת שיפעל להבטחת מסחר סדיר, כמפורט בסעיף 3.12 ("רישום בבורסה ומסחר סדיר") בתשקיף, ולפיכך מוצעות לציבור 375,200 יחידות בערך נקוב כולל של 37,520,000 שקל חדש.

תמורת ההנפקה מסדרה 1 ותמורת ההנפקה מסדרה זו בסך כולל של 68,000,000 ש"ח ערך נקוב וכן תמורת מימוש כתבי האופציה (אם ימומשו) בסך כולל של 38,000,000 ש"ח ערך נקוב מיועדות למתן הלוואות לזמן ארוך לישובים הנמנים עם התנועה הקיבוצית המאוחדת שהם בעלי המניות בחברה, לשימוש בענפי התעשיה, החקלאות, התיירות ולשיפור מבנה ההון. סך כל התחייבויות בעלי המניות ליום 30 ביוני, 1987 נאמד בכ־2,781 מליון ש"ח כמפורט בסעיף 7.2 ("תאור כללי של הישובים הנמנים עם התנועה הקיבוצית המאוחדת") בתשקיף.

לחברה הון עצמי מתואם לפי גילוי דעת 36 של לשכת רואי החשבון בישראל ליום 21 ביוני, 1987 בסך 8,173,002 שקל חדש כמפורט בפרק 10 ("דוחות כספיים") בתשקיף.

היחס בין ההון העצמי המתואם לבין אגרות החוב שבמחזור לרבות אגרות החוב המונפקות על פי תשקיף זה הוא 1:8.1. אם ימומשו כתבי האופציה מסדרה 2 יהיה היחס 1:12.5 כמפורט בסעיף 12.3 בתשקיף.
עד ל־29 באוקטובר, 1987 פעלה החברה כמוסד כספי (מאגיד בנקאי) על פי רשיון שניתן לה על ידי בנק ישראל לפי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א—1981 כמפורט בסעיף 7.1 ("תאור החברה") בתשקיף.

לתאריך התשקיף רווח הון ממכירה בבורסה של כתבי האופציה מסדרה 2 – לפני מימושם – חייב במס רווח הון. פרטים נוספים בדבר מיסוי כתבי האופציה בסעיף 3.16 ("מיסוי") בתשקיף.

הבטוחות לפרעון אגרות החוב המוצעות בתשקיף זה לרבות אגרות החוב שיוקצו עקב מימוש כתבי האופציה הינן כדלקמן:
1. שעבוד צף, ראשון בדרגה, על כל נכסיה של החברה כפי שיהיו מעת לעת שווה בדרגה עם השעבוד הצף שנוצר להבטחת אגרות החוב מסדרה 1, שהונפקו על ידי החברה.
2. א. שעבוד קבוע, ראשון בדרגה, על זכויותיה החוזיות של התנועה הקיבוצית המאוחדת – נכסי תרבות בע"מ, חברה הנשלטת בעקיפין על ידי בעלי המניות בחברה, בנכס מקרקעין וזכויות הביטוח בגינן, אשר שווי הערך ליום 6 בנובמבר, 1987 בסכום של 7,412,800 שקל חדש. שווי הזכויות האמורות בניכוי המס המתחייב בעת מכירתם הערך בסכום של 6,676,825 שקל חדש.
ב. שעבוד צף, ראשון בדרגה, על כל נכסיה של התנועה הקיבוצית המאוחדת – נכסי תרבות בע"מ כפי שיהיו מעת לעת.
3. שעבוד קבוע ראשון בדרגה, לטובת הנאמן על כל זכויותיה של החברה בפקדון שלה בבנק לפיתוח התעשיה בישראל בע"מ שמקורו בתמורת ההנפקה ומימוש כתבי האופציה כדלקמן:
אם למחרת סיום המכרז השני למכירת היחידות או למחרת סגירת רשימת החתימות יתברר כי נתקבלו בקשות מאושרות לרכישת אגרות חוב בערך נקוב כולל העולה על 17,000,000 ש"ח (להלן – "הסכום הנקוב") תפקיד החברה בידי הבנק האמור 35 אגורות בגין כל שקל חדש אחד ע"נ אג"ח שנתקבלו בקשות מאושרות לרכישתן – העולה על הסכום הנקוב בתוספת הפרשי הצמדה כמשמעותם בסעיף 4.3.2 ("בטוחות") בתשקיף – אם יהיו. במקרה שכתבי האופציה מסדרה 2 ימומשו הסכום האמור יוגדל בהדרגה באופן שכנגד כל שקל חדש אחד ערך נקוב אג"ח שיוקצו לממשי כתבי האופציה יוגדל הפקדון ב־35 אגורות בתוספת הפרשי הצמדה כמשמעותם בסעיף 3.5.2 בתשקיף. סכום הפקדון צמוד למדד המחירים לצרכן ונושא ריבית שנתית בשעור שלא יפחת מ־6% לשנה. הפקדון יחדל לשאת ריבית והצמדה ביום 30 בנובמבר, 2003. בנק לפיתוח התעשיה בישראל בע"מ רשאי להשתמש בכספי הפקדון לפי שיקול דעתו לאותן מטרות שהוא רשאי להשתמש בכספי פקדונות אחרים אצלו במסגרת עיסוקיו. במקרה של אי פרעון אגרות החוב זכאי הנאמן לממש את השעבוד האמור. הפקדון יוקטן באופן שבכל עת הסך של 6,000,000 ש"ח בתוספת הסכומים שיוותרו בפקדון – שניהם בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן בגינם – יהוו יחד לפחות 35% מערך חובה של החברה לבעלי אגרות החוב מסדרה 2 אותה עת כמפורט בפרק 4 ("בטוחות") בתשקיף.

לתאריך התשקיף אגרות החוב יהיו מובטחות בשעבודים הקבועים המפורטים בסעיפים 2 ו־3 לעיל בשעור כולל של כ־35% מהערך הנקוב של אגרות החוב. כתוצאה מהגדלת הפקדון כאמור בסעיף 3 לעיל, מימוש כתבי האופציה כולם או חלקם לא ישנה את השיעור האמור. בנוסף לכך מובטחות אגרות החוב מסדרה זו בבטוחות נוספות שאינם שעבודים קבועים שפרעונם מותנה ביכולת הפרעון של החברה ושל נותני המסמכים האמורים בסעיפים 4 ו־5 להלן אשר נוהגים מעת לעת ליתן ערבויות בינם לבין עצמם.

4. שטרי חוב לטובת הנאמן מאת מקבלי ההלוואות מן החברה להם מיועדים כספי ההנפקה על פי תשקיף זה, על כל סכומי הקרן, הפרשי ההצמדה והריבית שיהיה עליהם לשלם לחברה בגין ההלוואות האמורות. שטרי חוב אלה יעמדו בתוקפם עד לפרעון כל אגרות החוב נשוא תשקיף זה גם אם ההלוואות בגינן ניתנו, נפרעו על ידי הלווים. הנאמן יהיה רשאי לממש שטרי החוב גם אם הלווים עושי שטרי החוב פרעו לחברה את ההלוואות בגינם ניתנו. שטרי חוב אלה אינם מובטחים כלפי הנאמן בערבות או שעבוד כלשהם והינם נוספים להתחייבויות הלווים כלפי החברה בגין ההלוואות שקיבלו.
5. כתבי התחייבות לטובת הנאמן מאת 173 ישובים הנמנים עם התנועה הקיבוצית המאוחדת שהינם בעלי המניות בחברה, בסכום כולל של 16 מליון ש"ח. כל אחד מנותני כתבי ההתחייבות אחראי לסכום של 92,486 ש"ח מתוך כלל הסכום האמור. סכומים אלה צמודים למדד המחירים לצרכן בגין חודש מאי, 1987. כתבי התחייבות אלה נוספים על השטרות האמורים בסעיף 4 לעיל. כתבי ההתחייבות משמשים כבטוחה לטובת הנאמן בדרגה שווה (פרי פסו) לאגרות החוב מסדרה 1 שבמחזור שהונפקו על ידי החברה וישמשו בדרגה שווה (פרי פסו) כבטוחה לאגרות חוב נוספות שתנפיק החברה. כתבי ההתחייבות יעמדו בתוקפם כל עוד יהיו במחזור אגרות חוב של החברה. כתבי ההתחייבות אינם מובטחים כלפי הנאמן בערבות או שעבוד כלשהם. כתבי ההתחייבות הינם עבירים, אך אינם מסמכים סחירים, לא תיפגע בהם אחיזה כשורה, ולחייב יעמדו כלפי הנעבר כל הטענות שעמדו לו כלפי המעביר בעת שנודע לו על ההעברה, לפיכך, מן ההיבט של יכולת מימוש על ידי הנעבר החזקת כתבי התחייבות נחותה מהחזקת שטר חוב. הנאמן רשאי לממש את המסמכים האמורים בסעיפים 4 ו־5 לעיל בכל מקרה שהחברה תימנע מלשלם במועד את הסכומים המגיעים ממנה לבעלי אגרות החוב, כולם או חלקם. במקרה של אי פרעון כאמור יהיה הנאמן רשאי לפנות לכל אחד מנותני המסמכים, על פי שיקול דעתו, ולגבות ממנו כל סכום עד למלוא הסכום המובטח על ידיו, ללא צורך בפניה מוקדמת לחברה והכל כמפורט בשטר הנאמנות.

לתאריך התשקיף לא מצויים דוחות כספיים ערוכים ל־31 בדצמבר, 1986 של הלווים ושל נותני שטרי החוב וכתבי ההתחייבות האמורים בסעיפים 4 ו־5 לעיל.

החברה רשאית לשעבד את נכסיה, להבטחת אגרות חוב נוספות שיונפקו על ידה בשעבוד שווה דרגה (פרי פסו) לאגרות החוב המונפקות על פי תשקיף זה. התנועה הקיבוצית המאוחדת – נכסי תרבות בע"מ רשאית לשעבד את זכויותיה בנכס המקרקעין לטובת אחרים בשעבודים אשר יהיו נחותים בדרגה מהשעבוד להבטחת אגרות החוב.
אגרות החוב וכתבי האופציה יסחרו בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ (להלן – "הבורסה") בנפרד. הבורסה נתנה את הסכמתה העקרונית לרישום אגרות החוב וכתבי האופציה על פי תשקיף זה למסחר וכן את רישומן למסחר של אגרות החוב אשר תוקצינה למחזיקי כתבי האופציה בהתאם לתנאי התשקיף. הרישום של ניירות הערך האמורים למסחר בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהם בציבור. אם לא יהיה פיזור נאות על פי כללי הבורסה לעניין זה, והבורסה תחליט שלא לרשום למסחר את אגרות החוב וכתבי האופציה המוצעים, תבוטל ההנפקה והתמורה תוחזר למזמינים באמצעות בנק הפועלים בע"מ תוך 48 שעות ממועד הודעת הבורסה על אי רישום ניירות הערך למסחר. לסכום ההחזר תיווסף ריבית בחישוב יומי בשיעור שיהיה נהוג בבנק הפועלים בע"מ לגבי פקדונות חוזרים קרדיטוריים (פח"ק) בסכומים השווים לסכום ההחזר לו יהיה זכאי כל מזמין לתקופה זהה. מסכומי הריבית ינוכה מס הכנסה במקור כפי שיהיה במועד התשלום.
סך כל עמלות החיתום, הניהול וההפצה שהחברה תשלם בהנפקה זו לא יעלה על 5.8% מהתמורה הכוללת בגין מכירת היחידות.

הנאמן: חברת נאמנות של בנק הפועלים בע"מ
מנהלי קונסורציום החתמים: * בנק הפועלים בע"מ, * בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ.
החותמים: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
תאריך התשקיף: 25 בנובמבר, 1987

* מנהלי קונסורציום אלה הינם מבין הנושים העיקריים של הישובים הנמנים עם התנועה הקיבוצית המאוחדת.
עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו הוגש לרשם החברות. עותק מהתשקיף ניתן להשיג אצל סניפי בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ ואצל בנקים וחברי בורסה אחרים. הודעה זו אינה מהווה הזמנה לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

המתת חסד או הזכות למות

מאת עדנה ארידור

גדעון נקש (53), תושב אשדוד, המאושפז בבית החולים "קפלן" ברחובות, ממתין בימים אלה לפסיקת בג"ץ שיורה לרופאי המחלקה על ניתוקו ממכשור ההחייאה שאליו הוא מחובר, ולהמיתו באמצעות זריקת סם. נקש חלה לפני שנה במחלת ניוון שרירים שפגעה במערכת העצבים ושיתקה את כל מערכות גופו. פנייתו לבג"ץ באה לאחר שרופאיו קבעו כי אין בידם להושיע וכי "הוא חייב להמשיך ולחיות באופן מלאכותי עד שתפסק נשמתו ביסורים, כי זו התוצאה הבלתי-נמנעת של מחלתו".

נקש מסוגל היום רק לראות ולשמוע. הקשר שלו עם הסביבה הוא באמצעות תנועות עיניים לאותיות המוצגות לו על גבי לוח, כשמצרפים את האותיות למילים ואת המילים למשפטים. [illegible] הבקשה לבג"ץ אותו מיסודו. קריאתה של אשתו, דינה נקש, בשבוע שעבר לרופאים למלא אחר בקשת בעלה ולהמיתו "המתת-חסד", עוררה תהודה בקרב הציבור, והחזירה לכותרות דילמה סבוכה.

חוק העונשין בארץ אוסר להחיש מותו של אדם, בכל צורה שהיא. למרות החקיקה מתבצעות המתות חסד הרחק מעיני התקשורת והציבור, כתוצאה מיחסי רופא חולה ובהסכמת המשפחה: רופא מחוייב על-פי כללי האתיקה להקל על סבל החולה ולשכך כאביו בכל האמצעים העומדים לרשותו. לרופא מותר להפעיל שיקול דעת ולא לחבר חולה למכשירי החייאה, אך חל עליו איסור לנתק חולה ממכשירי החייאה — לפי הגדרת החוק זו הריגה.

"פירות הקידמה"

לדברי המנכ"ל לשעבר של משרד הבריאות, פרופ' ברוך מודן, המדינה מוציאה סכומים אדירים על תרופות וטיפולים להארכת חייהם של חולים חשוכי מרפא, בעיקר חולי סרטן, אך אלה לא רק שאינם עוזרים בחלק מהמקרים להקל על סבל החולים, אלא מקשים ומאריכים את סבלם. עם זאת, הוא מבהיר, אין ברפואה פתרון חד-משמעי, ותמיד יש גבול של ספק, בעיקר כשלחולה נותר רצון להמשיך ולחיות. "זו שאלה היא אם הרופא מסוגל לעמוד מהצד מול חולה חשוך מרפא, כשבידיו אמצעים שעדיין לא נוסו". המבקר בבתי-חולים או במוסדות לחולים כרוניים אינו יכול שלא לזעוק נוכח המראות של "פירות" הקידמה הטכנולוגית של הארכת חיים, כדמות של חולים חשוכי מרפא ונכים קשים, חלקם צמחים, אשר מזמן איבדו צלם אנוש.

היטיב לבטא את הדילמה המוסרית והמשפטית של המתת-חסד, פרופ' ישעיהו ליבוביץ, בדיון שנערך לפני מספר שנים במסגרת הקתדרה ע"ש מסיה ה"ר יוסף מישן להסטוריה ופילוסופיה של הרפואה. "כשבאים לדון על המתת חסד יש לשאול חסד עם מי — מדובר ביצור אנושי הנמצא במצב שבו הוא נעשה למועקה על כל סביבתו, הוא הופך למעמסה נפשית וחומרית כאחת. אין ספק שנעשה חסד עם עצמנו כשמשחררים את עצמנו מן המועקה הפיסית והנפשית שהמשך קיומו של האדם גורם לנו. אם נבטל את האיסור המוחלט הבלתי-מנומק שאסור ליטול חיי אדם... פתאום יתברר לרבים שהעולם שורץ יצורים אנושיים שבחיסולם יש משום עשיית חסד".

תמיכה במערב

ברוב מדינות אירופה, באוסטרליה, קנדה וארה"ב מתנהל נושא המתת החסד באמצעות צוואות, ופסיקות של בית-משפט מהוות תקדימים לביצוע ההמתה. היוזמים הם אגודות שהוקמו לצורך נושא שמירה על זכויות החולה. בהולנד מבצעים כיום המתות-חסד על-פי תקדים של פסיקות בית-משפט. יותר מ-60% מהאוכלוסיה שם תומכים בהמתות-חסד. אך נסיונות להעמיד שאיפה זו במבחן החקיקה נכשלו עד כה. משאל דעת-קהל שערך מכון סופרס(?) בצרפת לפני יותר משנה הצביע על כך כי רוב הנשאלים מעל גיל 64 (כולל קתולים) הם רוצים שבמקרה של סבל רב או מחלות חשוכות-מרפא יאפשרו להם למות. בארה"ב מוסדר הנושא על-ידי מילוי צוואות של חולים שנערכו בהיותם בריאים ותוך הכרה מלאה. אחד מתומכי החקיקה בארה"ב היה הסנטור היהודי, יעקב יעביץ.

בשבוע האחרון חזרו ועלו הקריאות להסדיר את הנושא בחקיקה. ח"כ שולמית אלוני הגישה בשבוע שעבר על שולחן הכנסת תיקון להצעת חוק העונשין שנושאו "למות בכבוד", המציע שרופא שיחליט על ניתוק חולה במחלה סופנית (טרמינלית) שאין לו סיכוי להחלים ממנה — לא יאשם [illegible] על שהחיש את מותו.

ועדת מחקר של האגודה לרפואה ומשפט תעביר בימים הקרובים לשרת הבריאות ולחברי הממשלה הצעה להוסיף לחוק הגנת הפרט סעיף "זכויות החולה". לדברי יו"ר הוועדה, עו"ד אלי זוהר, הכוונה היא כי בית המשפט בשיקוליו לאישור צוואה (המבקשת הפסקת טיפול להארכת חיים במקרה של מחלה סופנית) יידרש לפסוק רק מנקודת טובת המבקש, ולא מעקרון אחר.

גבול אסור

חבר ועדת חוקה ומשפט של הכנסת, ח"כ אוריאל לין, מציע להיזהר מחקיקה בנושא של המתת-חסד, העשויה לתת בידי המשפחה של החולה כוח לשלוט על חייו. "במדינה שבה לא קיים עונש מוות, והרוצחים והפושעים ממשיכים לחיות תוך שהם מסכנים את החברה, לא יכולים לתת כוח ולגיטימציה להרוג כדי למנוע סבל מאדם". ח"כ יאיר צבן מחזק את עמדת לין, ומציע לכנסת להקים ועדה ציבורית ברמה לאומית, שתגבש מסקנות שיהוו בסיס לדיון פרלמנטרי. ועדת משנה בנושא, שהקימה הכנסת הקודמת בראשות ח"כ מנחם פרוש (אגו"י), לא כונסה מטעמים מובנים. קשה להניח כי בכנסת הנוכחית ניתן יהיה להעביר חקיקה בנושא "המתת חסד" ולו בשל הסכמים קואליציוניים ובשל העקה שהקימה חלק גדול מהקהיליה הרפואית נגד החקיקה.

למרות שבקרב הרופאים יש תומכים מודעים כי במקרים חריגים יש מקום להיענות לבקשת חולה להמתת-חסד, הם מתנגדים להכניס מצב זה בחקיקה. מנהל המרכז הרפואי ע"ש שיבא, פרופ' מרדכי-שני, טוען כי "תפקיד הרופא הוא להחיות ולא להמית. מי שחושב לעסוק יבין כי החקיקה היא חומר נפץ... בנושא הזה אנחנו נכנסים לגבול האסור שחקיקה לא תפתור אותו".

מנהל המרכז האונקולוגי לצפון הארץ בבית חולים רמב"ם בחיפה, וסגן יו"ר האגודה למלחמה בסרטן, פרופ' אליעזר רובינזון, טוען כי בשלב ראשון יש לעשות הכל כדי לרפא ולמצות את כל האמצעים למניעת מחלות; ואם מגיעים בחלק מהמקרים למצב סופני שלא ניתן למנוע, צריך לדאוג שלחולה יהיו תנאים מתאימים כדי שלא יאבד צלם אנוש. "לצערי", קובע פרופ' רובינזון, "שירותי הרפואה סובלים ממחסור באמצעים כדי לתת טיפול אופטימלי לחשוכי-מרפא. ויש להעמיד בראש סדר העדיפויות את האפשרות לתת לאדם להיות בכבוד".

עמדתו של מנהל המרכז הרפואי רמב"ם, תא"ל (מיל) ד"ר משה רווח, ליברלית יותר — לדבריו יש לשקול המתת-חסד במקרים חריגים, אולם לא על דעת הרופא בלבד. חייב לקום מנגנון שמורכב מאנשי צבור, מנגנון שיונחה על-פי כללים וקריטריונים, והוא יהיה הסמכות הקובעת בכל מקרה ומקרה לגופו של עניין.

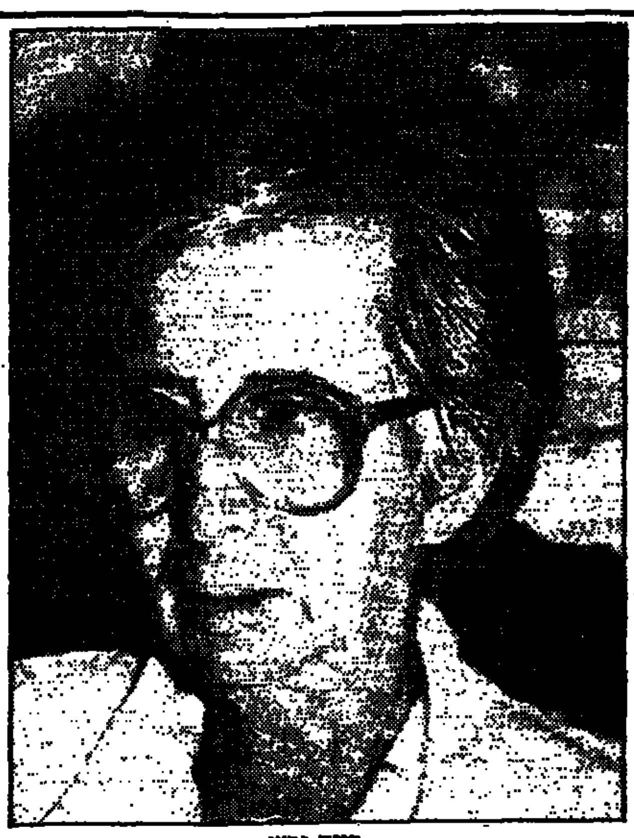
דינה נקש

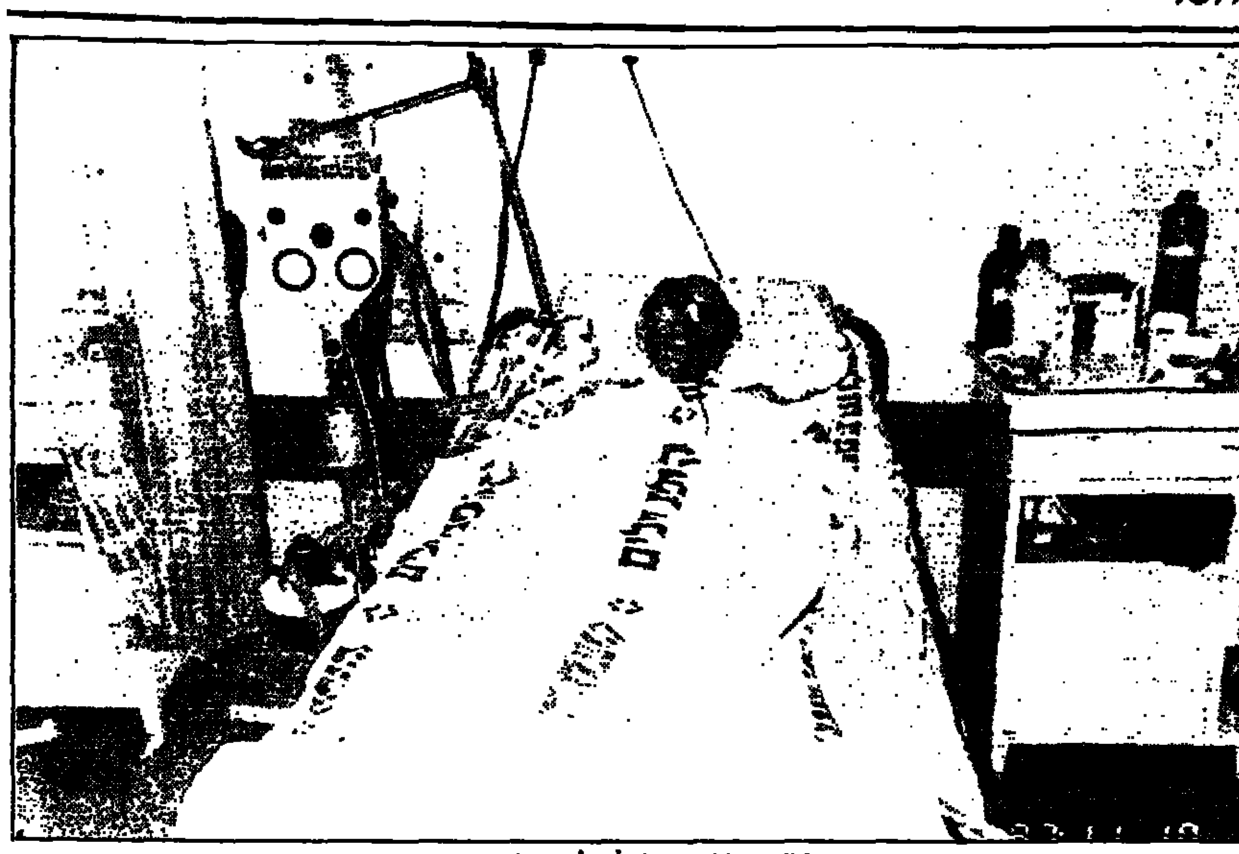
גדעון נקש: ממתין להחלטת בג"ץ

חקיקה — רק לאחר בדיקות ועדת מומחים

מאת פרופ' עמוס שפירא

הכותב מופקד על הקתדרה ע"ש לובשקי למשפט ואתיקה ביו-רפואית באוניברסיטת תל אביב

לשאלה "האם אתה בעד או נגד המתת-חסד" אין בעיני כל משמעות, ואינני מסוגל להשיב עליה בכן או לא — משום שעצם המונח "המתת-חסד" הוא פשטני, וטומן בתוכו מיגוון עצום של מצבים ואפשרויות. תיתכן בהחלט התייחסות שונה לכל אחד מהמצבים והאפשרויות המגוונות הללו. מסיבה זו אני תמה אם לנקוט לשון המעטה להיפוך — שיש בו יותר מקורטוב רדידות ובורות — שבו מיהרו אנשים שונים להביע דעה נחרצת ולהציע הצעות קונקרטיות בסוגיה מורכבת זו.

עקרון "קדושת החיים" ו[illegible] התומך בו, מתנגש עם שיקולי "איכות חיים" ו"מוות בכבוד" וזכות הפרט לאוטונומיה ושליטה בגורלו. קיים גם מגוון רחב של קבוצות חולים ומצבי מחלה: חולים הניצבים בפני מוות בלתי-נמנע וקרוב בזמן; חולים הניצבים בפני מוות בלתי-נמנע אך לאו דווקא קרוב בזמן; חולים במחלה קשה מאד הכרוכה ביסורים, אך אינם ניצבים בפני מוות בלתי-נמנע; "צמחים" השרויים במצב תמידי הבלתי הפיך של חוסר הכרה, אך אינם סובלים כל חולי טרמינלי; אנשים שאינם רוצים בחיים, למרות שאינם סובלים ממחלה כלשהי (למשל מי ששותק כתוצאה מתאונה בכל גופו); ולדות שנולדו פגומים, ילדים, מפגרים, זקנים וחולים כרוניים, חולים בהכרה השולטים במצבם וחולים מחוסרים או מעוטי הכרה, שרק אחרים יכולים להחליט עבורם; חולים ש[illegible] הכינו צוואה בחיים וכאלה שלא עשו כך.

זכות הפרט להגדרה עצמית

מול מגוון זה של חולים ומצבי מחלה ניתן להציג קטגוריות שונות של דרכים אפשריות לטיפול או אי-מתן טיפול רפואי. כאן יש להזכיר את ההאבחנה המקובלת (שהיא אמנם בעייתית מבחינות רבות) בין אמצעים אקטיביים (כמתן זריקה, חיבור למכשיר הנשמה) לבין אמצעים פאסיביים (אי-חיבור החולה למכשיר הנשמה או אי-ביצוע החייאה במקרה של דום-לב). שכיחה גם האבחנה בין טיפולים רפואיים רגילים ומקובלים לבין טיפולים "יוצאי-דופן" או הרואיים או מלאכותיים. בהקשר לכך מתעוררת באחרונה בארה"ב השאלה אם יש לראות בהימנעות ממתן מזון ונוזלים לחולה אנוש כהפסקה של טיפול רפואי.

רשימת קבוצת מקבלי ההחלטות האפשריים בגורל החולה היא ארוכה ומגוונת: החולה עצמו (כשהדבר אפשרי), בני משפחה קרובים, אפוטרופוס ממונה (מכוח צוואה בחיים או מינוי), הרופא המטפל, ועדת אתיקה של המוסד הרפואי המעורב, בית משפט. חשוב גם לעצב הליך תקין לקבלת החלטות בגורלו. רק כך נוכל להבטיח קביעה אמינה של העובדות (מצבו הרפואי ורצונו האישי של החולה) ושיקול-דעת רציונלי של כל הערכים והצרכים הנוגעים לעניין.

השקפתי האישית תומכת במידה רחבה בזכות הפרט להגדרה עצמית, בחירה חופשית ושליטה בגורלו. אך אין זה אומר שהייתי מצדד בכפיה של רופא לנהוג במסגרת מקצועו בניגוד למצפונו הרפואי. איני סבור גם שיהיה זה נבון לעצב הסדרים נורמטיביים חדשים בסוגיה מורכבת זו, דווקא בהעדר של ארוע דרמטי קיצוני שמדובר בו, לפי דיווחי התקשורת, באפשרות של המתה אקטיבית, פשוטו כמשמעו.

טיפול חובבני

בכל מקרה אסור להתמודד עם סוגיה כה רגישה ומסובכת בצורה פולמוסית וחובבנית כפי שעשו, לצערי, רבים וטובים בימים האחרונים. אם אמנם החברה הישראלית רוצה לשקול מחדש דילמות מסעירות של סוף "מעגל החיים", עליה למנות ועדת מומחים מתחומים שונים — רפואה, משפט, מנהל רפואי, דת, אתיקה, פסיכולוגיה, כלכלה, מדיניות וכיוצ"ב, שישבו על המדוכה, ויתכן שיציעו בסופו של דבר הצעות לרפורמה בתחום הנוהל והחקיקה.

יש גם לבחון דרכים אפשריות לשיפור המצב המשפטי במסגרת הדין הקיים. מושג הרשלנות, למשל (במישור הפלילי והאזרחי), מושתת על כך שהרופא העומד לדין הפר חובה משפטית (למשל בכך שמנע טיפול שצריך היה לתיתו או שביצע טיפול באופן שונה מהדרוש).

בעקבות ההתפתחות הדרמטית בטכנולוגיה הרפואית, ועל רקע שידוד הערכים ביחסנו לתופעת המוות, ניתן לגבש — ראשית בתחום הפרקטיקה הרפואית עצמה — תפישות חדשות באשר למשמעות "החובה הרפואית". בהקשר זה או אחר, אם תתגבש בהכרתנו נורמה, שלפיה אין חובה רפואית לבצע החייאה במקרה שבו חולה גוסס וסובל לקה בדום-לב, ממילא לא ניתן יהיה להאשים רופא כ"רשלן", משום שנמנע מביצוע החייאה בנסיבות כאלו.

לא להשאיר את המתת חסד לרופאים בלבד

מאת פרופ' צבי בנטואיץ'

מנהל מחלקה פנימית ג (המחלקה בה מאושפז נקש) ומכון ר. בקראי לאימונולוגיה קלינית, בית חולים "קפלן" ברחובות

מקרהו של גדעון נקש מציג דילמה קשה ביותר, אשר הפכה שכיחה יותר דווקא בעקבות הישגי הרפואה המודרנית. היכולת להאריך את החיים באופן מלאכותי באמצעות מכשירי הנשמה, עירויים ותרופות, יצרה מציאות שלא היתה מוכרת עד לפני 20-30 שנה. וכך, כמעט כל מי שמת מות קליני, ניתן להחזיקו בחיים באופן מלאכותי לפרק זמן קצר או ארוך יותר. מאחר שחובת הרופא הינה לעשות ככל יכולתו להאריך את חיי החולה, נוצר מצב חדש בו עלולה להיווצר סתירה בין יכולת זאת לבין החובה האחרת של הרופא להקטין או להקל את סבלו של החולה. מה גם, שהאמצעים המכניים המשופרים שבעזרתם מחזקים חולים כאלה גורמים באותו זמן לאיבוד צלמו של האדם.

דומני שחשוב להבחין קודם כל בין נקיטת צעדים פעילים, המביאים למותו של החולה לבין אי התערבות שבעקבותיה לא מאריכים החיים. ישנו הבדל מהותי — הן מבחינת התפיסה העקרונית והן מן הבחינה הרגשית-אישית של הרופא, בין הפסקת מכשיר ההנשמה ו/או הזרקה של חומר שיגרום למותו של החולה, לבין אי חיבור החולה למכשיר ההנשמה או ההחייאה, שבעקבותיו, אמנם, ימות. כל רופא יודע, ובדרך כלל גם נוהג להימנע עד כמה שאפשר מהארכת חיים של חולים במחלה אנושה וחשוכת מרפא, בשלביה המתקדמים. מאידך גיסא, קשה שלא להכיר בכך שחלק מן ההישגים של הרפואה המודרנית בהצלת חיים ובהארכתם קשורים, אמנם, לשימוש באמצעים המכניים הללו. כמו כן ישנו קושי פסיכולוגי ומעשי בהפסקת השימוש בהם במקרים מסוימים ובמיוחד מאחר שמפעיליהם הינם, בדרך כלל, רופאים צעירים, אשר חשוב להשריש בהם את תודעת המאבק להצלת החיים.

מעבר לגישות השונות הללו עומדת, כמובן, זכותו של החולה או האדם הבריא — להחליט מה ייעשה בגופו שלו. כאן נדמה לי, שקל יותר להכריע ואף להגיע לעיגון הנושא בחקיקה מתאימה, כבר כיום. מדינות לא מעטות בעולם הנאור מכירות בזכות זאת ומעגנות על ידי צוואות, המורות שלא להאריך את החיים בצורה מלאכותית ובנסיבות מוגדרות.

בנושא היותר של המתת חסד "פעילה" — הבעיה קשה ומורכבת יותר. אני מבין היטב ואף מזדהה עם בקשתם של דינה וגדעון נקש. אני גם מודע לכך שישנן מדינות נאורות כמו הולנד למשל, בה מוכרת זכותו של החולה הנמצא בהכרה מלאה לבקש שישימו קץ לסבלו במקרה של מחלה אנושה. הרופאים שם מורשים לעשות זאת ואמנם נוהגים כך בפועל. ברור כי תנאי הכרחי לפתרון כל שהוא לבעיה זו במדינת ישראל, כרוך בדיון נרחב ובעירוב של רשויות ציבוריות, משפטיות ודתיות וכי אין להשאיר את הנושא בידי הרופאים בלבד.

גם אם תושג תמימות דעים מבחינה ציבורית-משפטית בזכות "המתת חסד", כזאת בתנאים מסוימים, עדיין לא ברור אם יימצאו רופאים רבים שיסכימו לעשות זאת בפועל. קשה לי, למשל לראות את עצמי, או את חברי מפסיקים את מכשיר ההנשמה, או מזריקים לגדעון נקש חומר ממית.

בסיכום, למרות שאין לי פתרון קל אני סבור שיש לראות בברכה את הדיון הציבורי שקם בעקבות פנייתה הנרגשת של דינה נקש ולקוות שיביא אותנו לדיון נרחב ומעמיק בנושא, גם אם לא תיפתר בעייתו המיידית של גדעון נקש.

בריטניה: פוליטיקאים אניני-טעם

מאת שאול צדקא

לונדון

"הריגה מתוך רחמים" היא נושא שאינו מש מן הכותרות הבריטיות בשנים האחרונות, עד כדי כך שאפילו "פרשת נקש" המסעירה את הממסד הרפואי והרבני בישראל, הבקיעה לעצמה מקום גם בבריטניה המקומית.

למעשה, מאז לפני 52 שנה, כאשר הוקמה שדולת "אקסיט" אשר דגלה בהמתת חסד, מנהלים הבריטים פולמוס חריף שממדיו(?), דומה, לא השתנו גם בעשור האחרון. קשישים או חולים המבקשים למות אף שהדבר לא ניתן להם בשל החוק הקיים, הפכו לחיזיון נדיר בהווי הבריטי וחברי הפרלמנט מוצאים עתה עצמם תחת שיאו של הלחץ הקורא להם לשנות את החוק ולכבד את רצונם של אלה המבקשים להעביר את עצמם מן העולם.

בפועל, מתבצעות המתות-חסד באיים הבריטיים. חולים או קשישים שולחים יד בנפשם ולעתים עושים זאת, הרחק מעיני הבוחנות של החוק, גם קרובי המשפחה. ה"קאמפיין" הגדול לשינוי החוק נעוץ בעיקר בעובדה שרופאי המשפחה צפויים לכמה שנות מאסר אם יעזו להיענות לבקשות חוליהם.

ג'ין דייויס, יושבת-ראש "אקסיט" (הסתלקות) אומרת כי המצב הוא לחלוטין אבסורדי. "החוק המעוות הזה מנציח סבלם של המונים והפוליטיקאים אניני-טעם מידי מכדי לרצות להתגייס למערכה על מנת לחסל עיוות זה". היא מספרת לא רק על כאלה אשר הגיעו לגיל זקנה ושיבה, אלא אף על משותקים וקטועי גפיים שכל תכלית אין לחייהם מלבד גרימת סבל לעצמם ולסובבים אותם.

כמו בישראל, גם כאן נפל הנושא קורבן לקבוצות לחץ מזה ומזה וגם כאן התערבו כלי-הקודש בניסיון לבלום את השפעתו הגוברת והולכת של "אקסיט" בתוך הציבור. משאל דעת קהל אחרון העלה שיותר מ-70 אחוז מן הבריטים תומכים במטרות הארגון וכמותם שליש מכלל אוכלוסיית הרופאים. הלובי הנגדי המכנה עצמו "לייף" (חיים) מעלה את הטיעונים המוסריים הידועים ולאחרונה עורר רעש גדול לאחר שהביע התנגדות להעברת לב מגופו של תינוק אשר נולד עם מומים והשתלתו בגופו של תינוק אחר.

הראשון נולד ללא אונים וללא מוח והרופאים היו מאוחדים בדעתם כי תוחלת חייו תימשך לכל היותר 3 שבועות. "לייף" השיב למבקריו כי המדובר בנטילת נשמת אפו של יצור חי וזהו רצח לכל דבר.

המצב העכשווי גורם לכך שמוכי-גורל רבים מנסים לשלוח יד בנפשם בכוחות עצמם ואינם יודעים תמיד כיצד לעשות זאת. התוצאה המדרידה היא מקרים של "כמעט מוות" המסתיימים בחדרי המיון של בתי-החולים, אך לא מביאים למוות המיוחל. בחדרי חדרים יכולות שדולות המתת החסד להעניק עצות מקצועיות למבקשים להתאבד. אך גם מכך הן נזהרות ולא רק בגלל החשש לעבור על החוק. הקבוצות עצמן דוגלות בשיטה מסודרת של המתות חסד הכרוכה בהסכמת המשפחה ושני הרופאים עצמם. ללא חתימתם של הנוגעים בדבר, עשוי העיקרון להפוך להפקר.

בינתיים נוסעים הבריטים המבקשים למות להולנד. שם המתות החסד, בנסיבות מסוימות, מעוגנות בחוק, אך גם ידיו של רופא הולנדי ידוע, המכונה על ידי מתנגדיו "קצב", כפותות על פי רוב ובכלל אין הוא מחוסר עבודה גם ללא פאציינטים המגיעים אליו מעבר לים. מי שבשעתו עשה זאת נדון בשעתו בלונדון לעונש של שנתיים וחצי שנות מאסר.

לא בשליטתו הבלעדית של הרופא המטפל

מאת עו"ד יצחק הרשן

הכותב הוא יו"ר העמותה להמתת חסד בישראל

גדעון נקש שוכב משותק בבית חולים כשהוא מחובר בניגוד לרצונו למכשירים, אשר במצבו אין להם שום מטרה אחרת מאשר להאריך את חייו ולגרום לו סבל רב ומתמשך. במדינות נאורות בעולם מתמודדים עם הבעיה של אי-הארכת החיים בדרך מלאכותית. כך למשל, ביותר מ-40 מדינות בארה"ב נוהגים חוקים המאפשרים לבני אדם לכתוב צוואה בעודם בחיים, כשדעתם צלולה, ולהביע בה את רצונם באשר לאופן הטיפול הרפואי שיינתן להם בנסיבות מסוימות. הכוונה היא לצוואת-חיים. אדם שעורך צוואה כזו זכאי לדרוש מהרופא המטפל שלא לחבר אותו לשום מכשיר החייאה מכל סוג שהוא, או לנתק אותו ממכשיר כזה בנסיבות מיוחדות". הכוונה היא למצב שבו החולה נמצא בתרדמת או במחלה סופנית ותוחלת חייו קצרה. במצב כזה, כאשר המחלה ניצחה, במצב כזה, מותר לרופא והוא חייב בכך לפי בקשת החולה, לנתק את החולה ממכשירי החייאה או שלא לחברו אליהם, כרצון החולה. זה המצב המשפטי השורר בארה"ב מאז 1976.

בשנה זו חייב בית המשפט העליון בניו ג'רסי את בית החולים שבו אושפזה הנערה אן קווינלנר לנתק אותה ממכשירי ההחייאה שאליהם היתה מחוברת עקב פגיעה מוחית. בית משפט קבע שם בראשונה כי קיימת הזכות החוקתית לפרטיות, כבסיס לניתוק או חיבור מכשירי ההחייאה לחולה טרמינלי. את ההחלטה על אופן הטיפול משאיר בית המשפט לשיקול דעתם של האפוטרופוס, המשפחה והרופא, בלוויית ביקורת הוועדה האתית של בית החולים. בית המשפט קובע כי "כי אנחנו חושבים שהאינטרס של המדינה בשמירת החיים נחלש וזכות הפרט לפרטיות גוברת, ככל ששיעור החדירה לגוף החולה עולה והאבחנה נחלשת, עד שלבסוף היא מגיעה לנקודה שבה זכויות הפרט גוברות על אינטרס המדינה".

בפסק הדין בפרשת אן קווינלנר נפרצה בראשונה חומת השתיקה בכל הנוגע להמתת חסד. למעשה, פסק הדין קבע כי יחסי רופא-חולה אינם עוד בגדר שליטתו הבלעדית ו/או השרירותית של הרופא המטפל. החולה הוא זה שקובע לעצמו את המשך או הניתוק מן המכשירים המלאכותיים.

במדינת ישראל אפשר לעגן מבחינה משפטית את זכות הניתוק ממכשירי החייאה מלאכותיים בחוק החוזים ובפקודת הנזיקין. הוראות מסוימות בשני חוקים אלה קובעות במפורש עד כמה רופאים יכולים להתערב ביחסים עם החולים. במושגים של דיני חוזים, הסכמה לטיפול רפואי מכל סוג שהוא ניתנת אך ורק לפי רצון החולה. החולה זכאי לכך והרופא חייב לכבד את רצון החולה לסייג את הטיפול הרפואי הניתן לו. חוק החוזים מכיר בסעדים שבית משפט מוסמך להושיט לצד הנפגע עקב הפרת חוזה. אין במתן סעד של ניתוק ממכשירי החייאה מלאכותיים משום רצח או סיוע לרצח או סיוע להתאבדות.

גם מבחינת דיני הנזיקין, נראה כי הרופאים חוסים בהגנה מפני תקיפה כל עוד הטיפול שהם מעניקים לחולה נעשה בהסכמתו המלאה.

מכל האמור לעיל משתמע, כי אפילו בדין המצוי במדינת ישראל, ללא כל צורך בשינוי חקיקה, אפשר להתגבר על סוגיית ההתערבות ברצון החולה ובית המשפט צריך ואף חייב להיות ער לכך. פתרון אחר במישור הפלילי יהיה, אם רופא שינתק חולה ממכשירי החייאה מלאכותיים — יזוכה. הנימוק לזיכוי יכול להתבסס על כך שהרופא לא סטה מנורמה רפואית נורמלית ולפיכך אין לראות במעשהו משום התרשלות שייחשב בגינה.

גרמניה: התחום האפור של המתת החסד

מאת דניאל דגן

בון

פרופ' יוליוס האקטאל ממינכן מייצג מזה זמן רב את הדיעה, שיש להתיר לרופאים לשחרר חולים חשוכי מרפא מייסוריהם על ידי קיצור דרכם אל המוות הבלתי נמנע.

האקטאל אמר ועשה. במקרים אחדים, הודה בפומבי, הוא סייע לחולים מסוימים להגשים את משאת נפשם. במקום להחזיק אותם בחיים באופן מלאכותי הוא הדריך אותם כיצד לסיים את חייהם.

באחד המקרים הגישה התביעה הכללית כתב אישום נגד פרופ' האקטאל. לאחר דיון משפטי מסובך בשתי ערכאות קבע בית משפט פדראלי, כי הרופא ממינכן חף מכל פשע. האיש שסיים את חייו על ידי בליעת רעל במידה עשה זאת ביזמתו שלו, ולפי החלטתו. הרופא סייע בעצה, אך לא החדיר את החומר לגופו של הפציינט.

על פי החוק הקיים ברפובליקה הפדראלית, חל איסור על המתת חסד בצורה פעילה — גם לא כאשר החולה דורש זאת. כלומר: לרופא אסור לתת לחולה תרופה שתכליתה לגרום למוות. העונש הקבוע בחוק על "המתת חסד אקטיבית" הוא מאסר של שישה חודשים עד חמש שנים.

לעומת זאת התגבשה בגרמניה פרקטיקה של "המתת חסד פאסיבית", שאיננה אסורה על פי החוק. על פי הפרקטיקה הזאת, לא מוטלת על רופא החובה הבלתי הומאנית להאריך את חייו של החולה בצורה מלאכותית על ידי חיבור למכשירים, או מתן תרופות, או כל דרך אחרת.

"המתת חסד פאסיבית" איננה מעוגנת בחוק, אלא בספרות המקצועית, בחוות דעת של משפטנים, בפסיקה של בתי משפט, בהצהרות של שר המשפטים. הגדרות מדויקות לכת של המתה כזאת אמורות, שלרופא מותר לתת לחולה תרופות נגד כאבים גם כאשר תרופות כאלה עלולות לגרום לקיצור של חייו של אדם חשוך מרפא.

אירגוני הרופאים במערב גרמניה פירסמו הצהרות אחרות המסבירות את הפרקטיקה של המתת חסד פאסיבית, ולמעשה תומכות בה. האירגונים האלה לא דרשו עד כה ביטול של האיסור למה שמכונה כאן המתת חסד אקטיבית.

בשנה שעברה קיימה ועדה של הבונדסטאג "הירינג" פומבי על המתת חסד. לאחר דיונים עם עשרות מומחים ועדים הגיע רוב גדול של חברי הפרלמנט למסקנה, שאין צורך לשנות את החוקים וההסדרים הקיימים.

שר המשפטים המערב גרמני הנס אנגלהארד סבור, שהסרת האיסור הקבוע בחוק על "המתת חסד אקטיבית" כוללת בחובה סיכונים גדולים, לדבריו, והדרישות של פציינטים להמתת חסד הן בין השאר תוצאה של מצבם הנפשי. חולים אנושים נתקלים לעתים ביחס [illegible] מצד בני משפחותיהם, ולא רוצים ליפול עליהם למעמסה. כתוצאה מכך הם עלולים ללחוץ על הרופאים לסיים את חייהם גם כשאין לכך הצדקה רפואית.

במצבים כגון החולה האנוש מחוסר ההכרה במשך זמן רב, אומרים משפטנים כאן, הרופא במילא אינו חייב להמשיך את חייו בצורה מלאכותית (אם ברור לחלוטין שאין עוד סיכויי הצלה). הכל מכירים בכך, שיש "תחום אפור" מסוים בין המתת חסד אקטיבית ופאסיבית, וההחלטה האחרונה נתונה בידיו של הרופא המטפל.

כוונות טובות עלולות להביא לאסון

יש להבדיל בין מה שנעשה לטובת החולה לבין מה שנעשה לרווחת המשפחה או הצוות המטפל

מאת ד"ר רם ישי

הכותב הוא יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל

בעולם כולו מוגדרת אותנסיה (המתת חסד) פעולה כהריגה, והמבצע אותה צפוי לתת את הדין, אך במדינות שונות ממצים את הדין במידה שונה. ידוע כי בהולנד, כל מות שמיני ממחלת האיידס נגרם מהמתת-חסד. הייאוש והחרדה מהמחלה כה גדולים, עד כי האותנסיה נשקלת מיד עם קביעת האבחנה, גם אם החולה עדיין מתפקד ומנהל חיים רגילים.

העמדה הקיצונית של הרופאים בהולנד עוררה דאגה בקרב הרופאים בעולם כולו. ההסתדרות הרפואית העולמית פירסמה לפני כחודש ימים את הצהרת מדריד על המתת החסד בזו הלשון: "אותנסיה, פעולה השמה קץ במתכוון לחיי חולה, על-פי בקשתו או בקשת קרוביו, מנוגדת לאתיקה הרפואית. אין בכך כדי למנוע מהרופא לכבד רצונו של חולה לתת לתהליך הטבעי של המוות להימשך עד לשלב הסופי של המחלה".

עמדה זו קרובה מאד לעמדת ההלכה היהודית, הרואה באותנסיה רצח, אפילו היא מזרזת את המוות רק בכמה דקות. עם זאת, אם מדובר בגוסס על סף מותו, קובעת ההלכה שניתן להפסיק את הטיפול המחזיק את החולה בחיים באופן מלאכותי. אמנם, על-פי המשנה הגוסס הוא אדם חי לכל דבר, והרמב"ם אוסר כל פעולה העלולה לקרב את המוות, אבל רבנים רבים קובעים שאסור לעכב הסתלקותה של הנשמה על-ידי הרפואה.

בסופו של דבר, גם במדינות שבהן האותנסיה משולה לרצח, יש אהדה כלפי מבצע המתת החסד, כי השאלה היא מוסרית יותר מאשר חוקית. מקרה [illegible], רופא שטיפל בחולה סופני השתמש באמצעים טיפוליים שהיה בהם אולי כדי לגרום למותו של החולה. הדבר נעשה על-פי שיקול רפואי ומטרתו הראשונית של הרופא היתה לטפל, להקל את הסבל. במפגש היהודי הזה היתה לרופא דילמה קשה באילו אמצעים להשתמש. גם כאשר הרופא הגיע להחלטה להפסיק את הטיפול, היתה זו החלטה קשה. לא מדובר כאן בוויכוח תיאורטי, אלא במציאות קשה: לנתק את מכשיר ההנשמה, לעקוב אחרי תרשים האלקטרוקרדיוגרם עד שהוא נעשה שטוח, וזהו זה.

נהוג לומר שקיים עימות בין מחויבותו של הרופא להאריך את החיים לבין המחויבות להקל את הסבל. אך כיום יש אפשרויות להגיע למוות "נקי ומכובד", כשהחולה משוחרר ככל האפשר מכאב עד לסוף. הבעיה האמיתית היא להבדיל בין מה שנעשה באמת לטובת החולה לבין מה שנעשה לרווחת המשפחה או הצוות המטפל.

בשנים האחרונות התקבל בכמה מדינות בארה"ב חוק המאפשר לאדם לקבוע שלא יופעלו אמצעים חריגים אם יגיע למצב סופני ויימצא במצב של חוסר הכרה בלתי הפיך. על-פי חוק זה, יכול אדם לכתוב צוואה כזאת ורצונו יובא בחשבון בהגיעו למצב כזה. הדבר יכול להבטיח לרופא הגנה חוקית. אולם מבחינה מוסרית, ההחלטה קשה בין אם כתב החולה צוואה כזאת ובין אם לא כתב. שאלות רבות מתעוררות לגבי צוואות-חיים: מה ערכה אם נכתבה זמן רב לפני המצב הסופני? האם קיים קשר בין מה שכתב אדם בריא וצעיר לבין מה שהיה מחליט היום, אילו יכול היה לבטא את רצונו? וכן, עד כמה משאלה כזאת יכולה לקשור אדם אחר, קרוב משפחה או רופא?

מבחינה אחרת, רבים מקבלים שאין טעם רב להחזיק בחיים אדם הנמצא במצב של צמח, אבל החשש הוא שיטשטשו הגבולות וזה יוחל לזקן מאד, ומאוחר יותר לדביל, לחולה רוח כרוני ולכל מי שיוגדר "אוכל ללא תועלת" — אנשים שיש להיפטר מהם מפני שהם נטל על המשפחה והחברה.

ריס בייצראק, מי שהיתה שרת הרווחה בדנמרק ב-1980, אמרה: "אין אנו יכולים להוציא יותר על מערכת האשפוז כאשר יותר ממחצית ההוצאות הן כדי לדחות מוות לכמה שבועות או חודשים". הרפואה אינה יכולה לקבל פילוסופיה כזאת. על הרופא בראש ובראשונה לחזק את רצונו של החולה לחיות ולא להרוס אותו על-ידי מחשבה על מות בלתי נמנע. כל עוד מדובר בדילמה של רופא לגבי הדרך הטובה ביותר לשחרר חולה מסבלו, נשארת הבעיה במסגרת הטיפול הרפואי ופתרונה הוא אינדיווידואלי, במפגש רופא-חולה. יש למנוע הפיכת שאלה כאובה זו לסוגייה ציבורית חקיקתית, כי אז אין מנוס מגלישה לשאלה הערכית, אילו חיים ראויים להארכה ומי יחליט על כך.

לרפא בלבד

מאת הרב ישראל מאיר לאו

הרב הראשי של נתניה, חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל, הרב היחיד בוועדה העליונה לניסויים רפואיים בבני אדם

גדעון נקש המבקש המתת חסד מרופאיו, אינו צמח ואינו שרוי בתרדמה. הוא בהכרה מלאה, רואה ושומע. על-פי תגובותיו, כפי שנמסר, הוא מבין הכל. לא מדובר כיום על אי-חידוש חיבורו למכשירי ההחייאה, לכן בוודאי שיש לעשות הכל כדי לאפשר לו המשך חיים ולמנוע קטילתו בידי אדם. גם כאשר המגמה להיטיב עמו בהפסקת יסוריו הקשים.

בשמות כ"א כתובת התורה "ורפא ירפא". מכאן שניתנה הרשות לרופא לרפא ומסבירים גדולי הפוסקים כמו הרמב"ם והרמב"ן, ששניהם היו גם רופאים במקצועם, כי הצורך להתיר את הרפואה בידי אדם הוא משתי סיבות: סיבה ראשונה כי יש בכך לכאורה התערבות ברצון ההשגחה העליונה שהיא הביאה למעשה להחליו של אדם, ובא בשר ודם בונגד לה ועושה הכל לרפא את החולי, וסיבה שניה שצריך היה את הרשות של התורה לרפא, שמא יטעה הרופא באבחנה או בדרך הטיפול ונמצא כי בטיפולו החיש מות אדם וקיצר את תוחלת חייו, לכן צריכה התורה להורות לו "עשה כמיטב יכולתך ולא תעמוד על דם רעיך אלא תחיש לו מרפא ככל הבנתך ויכולתך". מן המקורות הללו אתה למד כי הרשות שניתנה לבשר ודם היא לרפא בלבד, או לפחות לשכך כאב ולהרגיע יסורים, כי גם הכאב מאיים על תוחלת חיי האדם. אבל יותר מזאת אין התורה מתירה לאדם.

ידוע הסיפור בתלמוד מסכת עבודה זרה, על רבי חנינא בן תרדיון, שהיה מעשרת הרוגי מלכות בתקופת גזירות השמד של אנדריאנוס קיסר רומי, כאשר מצאוהו מרביץ תורה ברבים בניגוד לחוק, הקיפוהו בספר התורה והעלו אותו על המוקד. התליין הניח ספוגי צמר לחים על לוח לבו כדי לעכב יציאת הנשמה ולהגביר יסוריו. אמרו לו תלמידיו רבנו, פתח פיך ותיכנס בך האש, כלומר תקרב את קיצך ותיגאל מיסורים. אמר להם "מוטב שיטלנה מי שנתנה ואל יחבל אדם בעצמו".

בוודאי זכור לקוראים מתחילת ספר שמואל ב', סיפור הנער העמלקי אשר מספר לדוד המלך כי עזר לשאול בהר גלבוע להיגאל מיסוריו ולמות, ותיאורו כי הוא עשה זאת כדי להרגיע אדם מתייסר. דוד דן את דינו למוות כדין רוצח לכל דבר.

אם מותר לי לסיים בשתי הערות מאד משמעותיות. חבל שדיונים מעין אלו נערכים תחת לחץ רגשי כבד מול העיניים המיוסרות של חולה כגדעון נקש, כי סוגיות כאלו שחיים ומוות תלויים בהם יש לברר ביישוב הדעת, במתינות רבה ובכובד ראש ולא תחת לחץ אמוציונלי.

יש כאן בעיה נוספת של תקדים. לא רוצה להשתמש באזכור נורא שדורנו עבר. התקדים הוא אם היום מתחילים להתיר קיצור חיי אדם באופן יזום על בסיס המתת חסד, איפה עוצרים, מהו הגבול ומה הן אמות המידה. פרופ' אנדרי דה-פריס שהתייעץ אתי לפני שנים בנושא זה, סיפר מנסיונו כי לרופא צעיר בהולנד, הובא איכר קשיש מחוסר הכרה, על ידי שלושת בניו, צעירים בריאים. לאחר הקונסוליום הראשון בחדר המיון, פנו הרופאים אל הבנים וביקשו מהם תרומת דם כדי להציל את אביהם. ביקשו האחים פסק זמן להתייעצות בינם לבין עצמם, יצאו מהתייעצות והודיעו "החלטנו לא לתת לתרום מנת דם, הגענו למסקנה שאבא מיצה חייו עד תום ולא זקוק יותר לתוספת חיים".

פרופ' דה פריס סיים סיפורו שצוות בית החולים רופאים ואחיות התנדבו לתרום מדמם והאיש חי שנים רבות לאחר מכן. אני מביא בשם אומרו סיפור אותנטי כדי להמחיש את גודל הסכנה הנשקפת לאנושות אם נתחיל להיות בעלי יוזמה בהריגת אדם מתייסר בידי אדם.

הרמב"ם: הרשות ניתנה לרפא בלבד

صكذا من الاهل

כלכלה ועסקים

חירון: קורבן לפעילות ספקולטיבית חריגה

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

תוצאות גיוס ההון הראשונות של "הירון" בשנת 1983 רמזו על הצפוי. החברה גייסה 3.8 מיליוני דולר, כרס בנק הספנות שהיה החתם נאלץ לספוג את הרוב המכריע של ניירות הערך שהונפקו. הדבר יצר בעיות סחירות קשות, במיוחד במניה בת 1 שקל שהוחזקה על־ידי הבעלים, ומנהלי תיקים למיניהם ניצלו זאת לצורך הרצת המניה.

"הירון" היא חברה להשקעות. אך מרבית השקעותיה הן בתחום נכסי דלא ניידי. לחברה מבני תעשייה ומגרשים באשדוד, ביפו, באבו־כביר

ליוני דולר. שיעור נכסי החברה היה מעמיד את ההון העצמי בשיעור גבוה יותר. החברה נהנית מהוצאות מימון נמוכות יחסית, בזכות נזילותה הסבירה (החברה מחזיקה 1.5 מיליון דולר בניירות ערך ובמזומן).

למרות עובדות אלה, תנודות השערים והפעילות הספקולטיבית במניות מנעו ממשקיעים רציניים

בשבוע שעבר בוצעה עיסקה מחוץ לבורסה במניות בנות 1 שקל ובמסגרתה הועברה חבילת מניות גדולה ממנהל תיקים אחד לאחר. שניהם פועלים באמצעות בנק לאומי.

העברת המניות היתה בכוונת את לעליית השערים, והמניות נסקו כלפי מעלה. הביקושים למניות בנות 5 שקלים היוו הזדמנות נאותה

ובראשון לציון. בתחילת 1987 רכשה יחד עם חברת "מליסר" ממפרקי "אתא" את המקרקעין שעליהם עמד המפעל. "הירון" השקיעה ברכישה ובפיתוח הנכס 2.9 מיליוני שקל והיא מתעתדת לבנות עליו חנויות וקניון. טרם התקבל אישורם של מינהל מקרקעי ישראל והוועדה המחוזית לגבי שינוי הייעוד.

מקור ההכנסות העיקרי של החברה הוא מכירות נכסי נדל"ן ודמי השכרה. בשנים האחרונות הציגה החברה הפסדים, אך הדוי זאת הונה העצמי גבוה יחסית ועומד על 7.5 מיליוני דולר, זאת בעוד שווי השוק של מניותיה עומד על 7 מי־

השקעה ארוכת־טווח במניות. גם התעשייניות המשפחתיות שהיתה לפני שנה עם בעלי מניות המיעוט (שיוצגו על־ידי החברות "צ.ג.ל." ו"מלכין אלקטרוניקס"), שרכשו 26 אחוז מההצבעה, פגעו בתדמית הזיוית של החברה.

חוסר הסחירות של המניה בת 1 שקל איפשר את הרצתה בקלות רבה יחסית, כך שהפער במחירים בין המניה בת 1 שקל למניה בת 5 שקלים היה גבוה מהנורמלי. הפעי־לות במניות בנות 5 שקלים נעשתה בשנה חוצי האחרונים באמצעות חברת הברוקרים "בטוחה", שאספה את המניות במחירים נמוכים.

ל"בטוחה" להשתחרר מחלק מ"הסחורה".

בעלי השליטה ב"הירון" הם היה ספר, דן רוזנר (שהוא גם אחד המנהלים) ואריה רוזנית אמיר. אלה מחזיקים ב־57 אחוז מההצבעה וב־55 אחוז בהון. בעלי השליטה ניצלו את הביקושים שהורמו למניה לפני כמה חודשים ומכרו חלק מהחזקותיהם.

הגרף שהוכן על ידי "מיטב" מראה כי מניית החברה בת 1 שקל ירדה ממחיר של 23 דולר למחיר של 20 דולר למניה כיום. במהלך השנה היו, כאמור, תנודות שערים חריפות לשני הכיוונים.

הבנקים: תקנות הנזילות החדשות יביאו לעליית ריבית החובה

רווח והפסד / יהודה שרוני

תקנות הנזילות החדשות של בנק ישראל, שייכנסו מחר לתוקפן, מעוררות במערכת הבנקאית את החשש שהן יביאו להעלאת ריבית החובה. התקנות קובעות התחשבנות חודשית על צרכי הנזילות של הבנקים (במקום שבועית כפי ש־ היתה עד כה), ביטול הלוואות האשראי הקודמים, וקביעת הסדר הלוואה חדש על סך 360 מיליון שקל לכלל המערכת הבנקאית, כשכל בנק יקבל אשראי על־פי חלקו במערכת.

הלוואה זו תועבר לבנקים בריבית של 20 אחוז והם ישלמו על כל חריגה ממנה ריבית־קנס של 50 אחוז. עוד קובעות התקנות, כי את עודפי הנזילות יוכלו הבנקים ל־ הפקיד בבנק ישראל בריבית של 12 אחוז, או לרכוש בהם מק"מ. כדי קופת המעבר יהיה הבנק המרכזי מכרזים מוניטריים, צעד שהוא נוקט בשבועות האחרונים.

בבנקים חוששים כי כל חריגה מהיקף האשראי תעמיד אותם במצב קשה מבחינת המירווחים, שכן הם ישלמו לבנק המרכזי ריבית־קנס גבוהה בהרבה מזו שהם גובים מהציבור הרחב. חלק מהבנקים גור־סים כי הבנק המרכזי צריך לשלם להם על הפקדות בבנק ישראל בגין תקנת הנזילות, ריבית גבוהה בהרבה מזו הנהוגה כיום.

הבנקים המרכזיים נערכו ב־ שבועות האחרונים לתקנות ה־ חדשות, ואחד הצעדים הבולטים לצורך זה הוא גיוס כספים לא צמו־ דים לטווח ארוך יחסית. הבנק הבינ־ לאומי היה האחרון שהצטרף השבוע לתוכנית המציעה למפקידים לשנה ריבית של פריים+6%.

גורמים במערכת הבנקאות מערי־ כים כי באפיקים הלא־צמודים גויסו עד כה יותר מ־100 מיליון שקל. בנק הפועלים ובנק המזרחי העלו השבוע את הריבית על פיקדונות שקליים בשיעור מסוים, ובעקבותיהם כך גם הבנקים האחרים.

דיסקונט יקר יותר, בני"ע

בנק דיסקונט גובה את עמלת הקנייה הגבוהה ביותר על פעולות בניירות ערך, כך עולה מבדיקת "הארץ". הבדיקה מראה כי הפעולות בבל"ל זולות יחסית, ואחריו, בהפרש קטן, באים כל הבנקים האחרים. עמלות הקנייה בניירות ערך הוצאו מפיקוח לפני שבועות מספר, בעוד שעמלות המכירה נמצאות עדיין בפיקוח. זו הסיבה שפעולות קנייה משלמים עמלה גבוהה יחסית לעומת העמלות שמשלמים על פעו־לות מכירה.

לקוחות יכולים להתמקח על העמלה, ובמקרים מסוימים להשיג אפילו עמלה של 0.4 אחוז לפעולה. יש לציין כי מסלקת הבורסה מחייבת את הבנקים וחברי הבורסה האחרים בעמלה של 0.1 אחוזים לפעולה.

עלות קנייה על מעלות בניירות ערך (באחוזים)

הסכום בשקלים	בל"ל	פועלים	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
עד 1000	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
עד 3000	0.7	0.7	0.9	0.7	0.7
עד 5000	0.6	0.6	0.8	0.6	0.7
עד 6000	0.5	0.6	0.7	0.6	0.5
+6000	0.5	0.5	0.6	0.5	0.5

בנק ישראל מנע הרחבת השימוש בכספי פת"ח

בנק ישראל מנע מהבנקים את הרחבת השימוש בכספי פיקדונות תושבי חוץ. הבנקים פנו באחרונה לבנק ישראל כדי שיאפשר להם שימוש בכספי הפת"ח לשם מימון יבוא ציוד מחו"ל. הם נימקו את בקשתם בכך שהם נהנים מעודפי פיקדונות פת"ח ויבוא הציוד מחו"ל ממומן ממילא מאשראים שהבנקים מגייסים שם.

כיום רשאים הבנקים לעשות בשליש מכספי הפת"ח שימוש חופשי, שליש מופקד בבנקים בחו"ל ושליש בבנק ישראל. בנק ישראל דחה לפי שעה את בקשת הבנקים, משום שהוא מבין שהתופעה של הרחבת פיקדונות הפת"ח היא זמנית, ואם המדובר "בכספי חם", הוא עלול לצאת במהירה לחו"ל ברגע שיווצרו פערים גדולים בין הריבית המקומית לריבית בחו"ל.

קיבוץ מנהל מו"מ על שיתוף פעולה תעשייתי עם חברה צרפתית

מאת יונתן שרמן

קיבוץ מתניים מנהל בימים אלה משא ומתן עם חברת "סיאקי" מצרפת על אפשרות של העברת כמה קווי ייצור ממפעלי "סיאקי" לארץ, למסגרת של מפעל תעשייתי בקיבוץ.

"סיאקי" מצויה בבעלותם של האחים היהודים "סיאקי" והיא אחת החברות המובילות בעולם בייצור מכונות היתוך תעשייתיות.

הקשר בין שני הגופים נוצר באמצעות כוח המשימה. אהוד גרא, מנכ"ל כוח המשימה, הגביר באחרונה את מאמצי כוח המשימה באירופה ובכלל זה צרפת, במטרה להגדיל את שיתוף הפעולה של אנשי העסקים האירופיים בפעילות זו. עד עתה התמקדה הפעילות בעיקר בארה"ב ובמידה מסוימת גם בבריטניה, בצרפת ובארצות אחרות.

התוכנית היא, שקיבוץ מתניים ייצר מוצרים אשר ישווקו באמצעות מערך השיווק של חברת "סיאקי".

נשר מעכבת החלטה להסבת המפעל בחיפה לפחם

מאת יונתן שרמן

"נשר" מעכבת את קבלת ההחלטה על הסבת המפעל לייצור מלט בחיפה מהסקה במזוט להסקה בפחם, עד הולשת בג"ץ בנושא זה בחודש דצמבר.

"נשר" פרסמה מכרז להסבת המפעל לפחם ועדת המכרזים בודקת את ההצעות שנתקבלו, אך כאמור, ההחלטה סופית תתקבל רק לאחר הולשת בג"ץ בעתירה שהגישה "נשר" נגד השירות לאיכות הסביבה.

השירות לאיכות הסביבה מתנגד להסבת המפעל לפחם ודורש כי תקן פליטת האבק במפעל החדש יהיה דומה לתקן הקיים במפעל "נשר" ברמלה.

"נשר" טוענת, כי היא אינה יכולה למלא אחר תנאי זה, מכיון שברמלה נבנה מיתקן חדש מאוד שלא היה מיתקן במפעל, ואילו בחיפה מדובר על הסבת המיתקן הנוכחי.

זו גם הטענה המועלית על־ידי "נשר" בבג"ץ – שאין לכפות עליה את תקני רמלה בחיפה.

ב"נשר" מקווים, כי עיריית חיפה תביע את תמיכתה בתהליך הסבת המפעל לפחם, שכן בדרך זו תובטח המשך הפעלתו ויצירת מקומות עבודה חדשים בעיר.

עובד ומעביד / חיים ברנזון

גם לעובד בחוזה אישי יש זכויות

בית הדין האזורי לעבודה בתל־אביב ביטל מכל וכל החלטה של ראש עיריית תל־אביב שלמה להט לפטר עובד עירייה ותיק, שהתפטר והועסק אח"כ בחוזה מיוחד ל־10 שנים. ביה"ד הורה להחזיר את עובד העירייה לעבודה ולדון בפיטוריו כנדרש עפ"י פקודת העיריות. ...

העובד היה תפקון בעירייה מ־1952 והועסק בלקיחת, שוחד של 100 דולר. העובד כפר בהאשמות נגדו אך מבקר העירייה שמואל רוביצ'ק, שבדק את הנושא, המליץ לפטרו. ראש העירייה שלמה להט פיטר את העובד בו במקום, ללא אישור מועצת העיר ומבלי ששמע את העובד. ראש העיר פעל על יסוד הוראה מפורשת בחוזה העבודה המיוחד המתירה לו לפטר עובד בחוזה מיוחד בכל עת. ביה"ד האזורי פסק:

★ פקודת העיריות מסמיכה את ראש העיר לפטר "עובד עירייה" באישור מועצת העיר או ועדה של המועצה או עפ"י החלטת ביה"ד למשמעת, וזאת ללא הבחנה בין עובד עירייה לפי כתב מינוי לבין עובד עירייה בחוזה מיוחד.

★ חוזה עבודה אישי אינו יכול להרע עם עובד, לגרוע מזכויות מוקנות, שהעניק לו בחוק, ולשנות את הליכי הפיטורים הקבועים בחוק.

★ סמכות הפיטורים של עובד עירייה בכל עת עפ"י החוזה האישי המיוחד סותרת איפוא את הוראות פקודת העיריות ומנוגדת לעוקפה. לפיכך, זוהי הוראה חוזית בלתי חוקית ובטלה מעיקרא.

★ עם כל ההבנה לכוונת ראש העירייה לבער את הרע ומיד, עליו להיכבד ולקיים את כל הליכי הפיטורים השיפוטיים או המינהליים של עובדי העירייה.

★ כללי הצדק הטבעי מחייבים מתן הזדמנות הוגנת לעובד העומד להיפגע, להשמיע את טענותיו לפני שנפלה ההחלטה לפטרו.

★ אם פוטר העובד תוך הפרת זכות השמיעה שלו, יש לבטל תחילה את הודעת הפיטורים ולאפשר לעובד להשמיע את טענותיו מבלי שדבר הפי־טורים כמעשה מוגמר מונפת מעל לראשו, ולקבל החלטה חדשה. (דיון מ"ז/ 498־3).

דוד עמר יהיה לשותף של כור בקבוצת השימורים

מאת סופר "הארץ"

קבוצת השימורים של "כור" פועלת בימים אלה לגבש את הסכם המכירה של 50 אחוזים ממניות הקבוצה לאיש עסקים צרפתי, דוד עמר.

עמר, בעל רשת מרכולים בדרום צרפת, ניהל בעבר משא ומתן עם "כור" לרכישת חלק מקבוצת השי־מורים, פרש ממנו לפני כמה חו־דשים ולאחר מכן שב לשולחן המשא ומתן. לפני יותר מחודש נחתם זיכרון דברים בין הצדדים ול־פיו ירכוש עמר 50 אחוזים מקבוצת השימורים של "כור".

עיסקה זו נועדה, בין השאר, לקדם את יצואה של קבוצת השי־מורים תוך שימוש ברשת השיווק של עמר בצרפת.

בידיעה מלפני כחודש וחצי נכתב כאילו יש לקבוצת השימורים בכל־לותה הפסדים כבדים. בדיקה נוספת העלתה כי הקבוצה, למעט מפעל "גולדפרוסט", אינה מפסידה. לדברי הקבוצה, התוצאות העיסקיות של שנת 87' משביעות רצון.

החזר הוצאות רכב: 0.69 שקל לק"מ

בימים אלה הודיעה "חשב" על עדכון הוצאות אחזקת רכב. חשב ממליצה לשלם למי שמ־קבל אחזקת רכב 0.69 שקלים לק"מ, בהנחה שמדובר במכונית משומשת, בנפח מנוע של 1500 סמ"ק והמס השולי של העובד עומד על 45%.

החישוב מתייחס לחודש נובמבר.

"כור סחר" חודרת לענף הצעצועים

מאת יונתן שרמן

"כור סחר" החליטה לגוון את עסקיה השנים האחרונות והחלה לחדור לשוק חדש שבו לא היתה פעילה עד כה – שוק הצעצועים. החברה בדקה במהלך השנה את נושא הצעצועים והחליטה לבסס את עצמה בתחום. בתחום יבוא הצעצועים, בעיקר מארצות המזרח הרחוק.

כיום מייבאת "כור סחר" צעצועים מיפן ומקוריאה והיא מנהלת קשרים עסקיים גם עם חברות צעצועים באיטליה.

נושא יבוא הצעצועים ישולב במסגרת פעילות "כור סחר" במזרח והצעצועים ישווקו באמצעות מפיצים שעמם מצויה "כור" בקשרים.

פעילות זו מסייעת ל"כור" להגביר את פעילותה במזרח הרחוק. פעילות זו הסבה ל"כור סחר" הפסדים כבדים של מיליוני דולרים בשנה הקודמת, והשנה ההערכה היא שסניפי "כור" במזרח הרחוק יסיימו באיזון, בעיקר בגלל הרחבת הפעי־לות והקטנת רמת ההוצאות בסניפים.

העורך: נחמיה שטרסלר

המשא ומתן לרכישת "גדות" מתעכב עקב מחסור בשותפים

מאת יונתן שרמן

המשא ומתן לרכישת השליטה על חברת "גדות תעשיות" מתעכב משום שהמגעים שמנהלת חברת "דלק" להכנסת משקיעים נוספים לחברה לא עלו יפה לפי שעה.

"דלק" מתכוונת לרכוש 61 אחוזים ממניות "גדות תעשיות" מידי האחים יהודאי, והיא אף הסכימה על תנאי הרכישה ובכלל זה המחיר, כ־12 מיליון דולר.

אבל "דלק" החליטה שלא לחתום לפי שעה על העיסקה אלא לנסות ולצרף משקיעים נוספים, במקומה של חברת "סונול", שהודיעה שלא לרכוש מניות ב"גדות".

החברה ניהלה בחודשים האחרונים מגעים עם כמה גופים, לרבות מגעים מתקדמים מאוד, אך בשלב זה טרם הושג סיכום ואף לכך גם מתעכבת החתימה על החוזה.

"גדות תעשיות" הוצעה בעבר מטרה לרכישה על־ידי "כור", אך זו נסוגה בגלל חילוקי דעות, בעיקר סביב נושא המחיר.

"פאורה" מוערכת בסכום של 9.3 מיליון שקלים

מאת יונתן שרמן

"פאורה" מוערכת בסכום של 9.3 מיליוני שקל – מתגבר מעיסקה שביצעה החברה לשנות הספקה, ולפיה היא רכשה 5.7 אחוזים מהון המניות של החברה תמורת 530 אלף שקלים.

חברת ספנות הספקה מתכוונת לפנות בהצעה לחזר בעלי המניות בחברה ובכלל זה החברה־הבת שלה, מחסני ערובה, לרכוש את המניות המוחזקות בידיהם בשיעור של 6 אחוזים באותו מחיר.

חברת "פאורה" היא אחת מארבע יצרניות המשקאות הקלים הגדולות בארץ.

עתידית

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות – שקל/דולר יציג.

שערים שנקבעו ביום 24.11.87		
שער יציג ליום	1.5771 – 24.11.87	
שערי ביצוע-תכנית 'דצמבר' 31.12.87	קניה	1.604
	מכירה	1.60
שערי ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.687
	מכירה	1.680
שערי ביצוע - תכנית 'יוני' 30.6.88	קניה	1.738
	מכירה	1.725

בנק המזרחי

היברו יוניון קולג' – מכון למדעי היהדות
HEBREW UNION COLLEGE – JEWISH INSTITUTE OF RELIGION

ההרצאה של גדעון אלעד שאמורה היתה להתקיים היום מבוטלת.

עקב מחלתו של המרצה.

13 King David St., Jerusalem Tel. 02-203333
Bus No 5, 6, 15, 18, 21, 30

אוניברסיטת תל-אביב

בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל

היחידה להשתלמויות

ערב עיון

לזכרה של

גב. אילזה שטרן (ILZE STERN) ז"ל

יתקיים ביום שלישי, י' בכסלו תשמ"ח 1.12.1987 בשעה 18.00, בבנין גילמן, אולם 449 קרית האוניברסיטה רמת אביב, תל־אביב

אנשי מקצוע וחברים מוזמנים

בהזדמנות למכירה

מבנה תעשייתי בדרום תל־אביב בשטח 2200 מ"ר

3 מפלסים, מעלית 1500 ק"ג רמפה לפריקה וטעינה 4 קווי טלפון, בשעות 09.00-14.00 טל' 03-290867

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

24.11.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.53	1.60	1.5672	1.5868	1.53	1.60	1.5672	1.5868	1.53	1.60	1.5672	1.5869	1.5771	0.0053
1 לישט"ג	2.71	2.83	2.7826	2.8174	2.73	2.86	2.7787	2.8134	2.74	2.87	2.7865	2.8215	2.8009	-0.0166
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9334	0.9451	0.92	0.96	0.9329	0.9445	0.91	0.96	0.9334	0.9451	[illegible]9384	-0.0049
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2746	0.2780	0.26	0.28	0.2752	0.2786	0.27	0.28	0.2746	0.2780	[illegible]766	-0.00[illegible]
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.8290	0.8394	0.81	0.85	0.8266	0.8369	0.81	0.85	0.8272	0.8376	[illegible]	[illegible]
1 פרנק שוויצרי	1.11	1.16	1.1373	1.1515	1.12	1.17	1.1357	1.1498	0.11	1.17	1.1344	1.1487	[illegible]	-0.007[illegible]
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2583	0.2615	0.25	0.27	0.2581	0.2613	0.25	0.27	0.2581	0.2613	[illegible]	-0.0006
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2425	0.2455	0.24	0.25	0.2428	0.2458	0.23	0.25	0.2428	0.2459	[illegible]	[illegible]
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2421	0.2451	0.24	0.25	0.2419	0.2449	0.23	0.25	0.2416	0.2446	[illegible]	[illegible]
1 מרק פיני	0.37	0.39	0.3798	0.3846	0.37	0.39	0.3802	0.3850	0.37	0.40	0.3802	0.3849	[illegible]	[illegible]
1 דולר קנדי	1.17	1.22	1.1941	1.2090	1.17	1.23	1.1938	1.2087	1.17	1.23	1.1941	1.2091	[illegible]	[illegible]
1 דולר אוסטרלי	1.02	1.12	1.0782	1.0917	1.04	1.12	1.0788	1.0923	1.04	1.12	1.0769	1.0905	[illegible]	[illegible]
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7917	0.8017	0.48	0.80	0.7925	0.8024	0.50	0.70	0.7925	0.8025	[illegible]	[illegible]
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4440	0.4495	–	–	0.4461	0.4517	–	–	0.4454	0.4510	[illegible]	[illegible]
10 שילינג אוסטריים	1.29	1.35	1.3233	1.3399	1.30	1.36	1.3256	1.3422	1.30	1.36	1.3247	1.3414	[illegible]	[illegible]
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.2685	1.2843	1.24	1.32	1.2685	1.2843	1.24	1.33	1.2672	1.2831	[illegible]	[illegible]
100 ינים יפאניים	1.13	1.18	1.1558	1.1702	1.14	1.19	1.1579	1.1723	1.14	1.19	1.1596	1.1742	[illegible]	[illegible]

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם – יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

EL AL אל על

כבלים

החברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזאת הודעה ע"פ סעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח - 1968, בדבר פרסום תשקיף.

הנפקה של

350,000 מניות רגילות, רשומות על שם, בנות 1.- ש"ח ע.נ. כל אחת, בע"נ כולל של 350,000.- ש"ח, במחיר של 4.00 ש"ח לכל מניה רגילה אחת בת 1.- ש"ח ע.נ. (400%)

סדרה של אגרות חוב-אופציה רשומות על שם (סדרה 1), בסכום נקוב כולל של 6,000,000.- ש"ח. עומדות לפרעון ביום 31.12.92, (להלן - "אגרות חוב-אופציה") כשקרן אגרות החוב-אופציה צמודה למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש אוקטובר 1987, או לשער היציג של הדולר של ארה"ב שפורסם בגין יום 12.11.87, לפי הגבוה משניהם, כמפורט בפסקה 2.7.4 בתשקיף, ונושאות ריבית בשיעור של 3% לשנה, כשהריבית צמודה למדד המחירים לצרכן שפורסם בגין חודש אוקטובר 1987. אגרות חוב-אופציה ניתנות למימוש בכל יום עסקים החל ביום 1.1.1988 וכלה ביום 10.12.1992 (כולל) למניות רגילות בנות 1.- ש"ח ע"נ, באופן שכל 2.85 ש"ח ע"נ של אגרות חוב-אופציה יומשו למניה רגילה אחת (כפוף להתאמות), כנגד תשלום במזומן של 1.65 ש"ח, צמוד לשער היציג של הדולר של ארה"ב, כך שלסכום האמור יתווספו הפרשי הצמדה הנובעים מעליית השער היציג של הדולר בתאריך המימוש, ביחס לשער היציג של הדולר ביום 12.11.1987 (להלן - "תוספת המימוש") (ראה סעיף 2.8 בתשקיף), וזאת בנוסף לתשלום מחיר הרכישה בעת רכישת אגרות חוב-אופציה כמפורט להלן. בכל מקרה תוספת המימוש לא תפחת מ-1.65 ש"ח. אגרות חוב-אופציה מוצעות לציבור במחיר מינימלי של 0.95 ש"ח לכל 1.- ש"ח ע"נ אגרות חוב-אופציה (95%). המניות ואגרות חוב-אופציה מוצעות לציבור ב-50,000 יחידות שכל אחת מהן מורכבת כדלקמן:-

7 מניות	במחיר מינימלי כולל של	28.00 ש"ח
120.- ש"ח ע"נ אגרות חוב-אופציה	במחיר מינימלי כולל של	114.00 ש"ח
	סה"כ מחיר מינימלי של היחידה לציבור	142.00 ש"ח

המחיר המקסימלי ליחידה (המורכבת כאמור לעיל) הינו 157.00 ש"ח. מחיר היחידות שייקבע במכרז יכול שיהיה גבוה מהמחיר המינימלי, אולם הוא לא יעלה על המחיר המקסימלי. יחידות שלא תירכשנה בדרך של מכרז תוצענה לציבור במסגרת שלב ב' בהצעה רגילה במחיר המינימלי.

להבטחת פרעון אגרות חוב-אופציה מסדרה זו שעבדה החברה לטובת הנאמן בשעבוד צף אחרון בדרגה את כל רכושה, שעבוד שהוא בדרגה שווה (פרי-פסו) לשעבוד שנוצר לטובת הנאמן בגין סדרת אגרות חוב בסכום נקוב כולל של 5,400,000 ש"ח (סדרה א) עפ"י תשקיף מיום 20.9.87. אין בשעבוד האמור כדי למנוע מהחברה לשעבד או רכושה לטובת כל אדם או גוף אחר בשעבודים צפים או קבועים העדיפים בדרגתם או שווים בדרגתם (פרי-פסו) לשעבוד הניתן לטובת הנאמן. יתרת ההתחייבויות המובטחות בשעבודים בדרגה עדיפה על השעבוד האמור ליום 30.6.87 הינה 18,157 אלפי ש"ח.

יתרת ההון העצמי המתואם של החברה ליום 30.6.87 הינה 11,789 אלפי ש"ח (בלתי מבוקר).

המניות מהנפקה זו תזכינה את מחזיקיהן להשתתף בחלוקת דיבידנדים ומניות הטבה, ובכל חלוקה אחרת, החל מיום הקצאתן, וזאת בכפוף לתקנון ההתאגדות של החברה (ראה סעיף 4 בתשקיף).

כ-80% ממכירות החברה הן לבזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, לחברת החשמל לישראל בע"מ ולגופים ממשלתיים.

הרווח הנקי לאחר מס של החברה היה כדלקמן (באלפי ש"ח מותאמים ליוני 1987).

	1984	1985	1986	1-6/1986	1-6/1987
רווח (הפסד) לאחר סעיף מיוחד (ראה ביאור 13 (ה) בדו"חות הכספיים)	(478)	(3,202)	2,125	(1,728)	2,529

יתרת ההפסד הנצבר ליום 30.6.87 הינה 14,267 אלפי ש"ח מותאמים כאשר יתרת ההון העצמי (לאחר ניכוי יתרת ההפסד הנצבר כאמור) הינה 11,789 אלפי ש"ח מותאמים;(בלתי מבוקר).

בשנת 1986 נשאה החברה בהוצאה מיוחדת בסכום של 1,310 אלפי ש"ח מותאמים בקשר למימון הסדרי פרישה ופנסיה של עובדים (ראה פסקה 6.4.3 בתשקיף וביאור 3(א)(2) בדו"חות הכספיים).

כמו כן עודכן בשנת 1986 אומדן אורך החיים הכלכלי של הציוד, עדכון שהקטין את הוצאות הפחת בשנת 1986 בסך של 2,003 אלפי ש"ח (ראה ביאור 2(ה)(3) בדו"חות הכספיים). לדעת הנהלת החברה אורך החיים הכלכלי של הציוד כפי שעודכן משקף נכונה את תקופת השימוש בציוד.

הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ (להלן - "הבורסה") נתנה את הסכמתה העקרונית לרשום בה למסחר את ניירות הערך המוצעים על פי תשקיף זה. רישומם למסחר של ניירות הערך המוצעים מותנה בהקצאת הכמות המינימלית של אגרות חוב-אופציה. אם לא תוקצה הכמות המינימלית, תבוטל ההנפקה והכספים יוחזרו למזמינים (ראה סעיף 2.3 בתשקיף).

עפ"י הדו"חות הכספיים הבלתי מבוקרים של החברה ליום 30.6.86, אשר פורסמו ע"י החברה, היה לחברה הפסד מותאם (בש"ח של יוני 1987) בסך של 3,122 אלפי ש"ח. לאחר פרסום הדו"חות החצי שנתיים האמורים שונה אומדן אורך החיים הכלכלי של הציוד כאמור לעיל, וזאת רטרואקטיבית מתחילת שנת 1986. שינוי האומדן האמור ואופן הצגתו בדו"חות הכספיים נעשו על דעת רואי החשבון של החברה (ראה ביאור 2(ה)(3) בדו"חות הכספיים).

ביום 30.7.87 פרסמה החברה את דו"ח התוצאות העסקיות לתקופה שנסתיימה ביום 30.6.87. לאחר פרסום הדו"ח האמור תוקן הוא ע"י החברה, על דעת רואי החשבון שלה. על פי תיקון זה הוגדלה העתודה למסים נדחים והרווח הנקי לתקופה הנדונה קטן ב-568 אלפי ש"ח והועמד על סך של 2,529 אלפי ש"ח, כאשר לא חל שינוי ברווח לפני מס.

סך כל עמלות החיתום, הריכוז, ההפצה וניהול ההנפקה וההוצאות האחרות של ההנפקה הן כ-10% מהתמורה עבור ניירות הערך המוצעים על פי תשקיף זה, בהנחה של הנפקה במחיר המינימלי.

מנהלי קונסורציום החתמים הינם בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק הפועלים בע"מ ובנק דיסקונט לישראל בע"מ. יתרת ההתחייבויות של החברה ליום 30.6.87 הינה 3,187 אלפי ש"ח לבנק לאומי לישראל בע"מ, 9,006 אלפי ש"ח לבנק הפועלים בע"מ, ו-569 אלפי ש"ח לבנק דיסקונט לישראל בע"מ.

הנאמן: החברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ

רשימת החתימות לרכישת היחידות המוצעות בדרך של מכרז תפתח ביום 2 בדצמבר 1987 בשעה 08:30 ותסגר בו ביום בשעה 12:00 בצהריים.

רשימת החתימות בשלב ב', לרכישת ניירות הערך אשר לא יוקצו כתוצאה מהמכרז, תפתח ביום 6 בדצמבר 1987 בשעה 08:30 בבוקר ותסגר ביום 15 בדצמבר 1987 בשעה 12:00 בצהרים, או במועד בו תושלם מכירת כל היחידות המוצעות לפי תשקיף זה - לפי המועד המוקדם מביניהם.

החתמים להנפקה

בנק לאומי לישראל בע"מ (מנהל הקונסורציום)

בנק הפועלים בע"מ (מנהל הקונסורציום)

בנק דיסקונט לישראל בע"מ (מנהל הקונסורציום)

בנק אגוד לישראל בע"מ	בכורה-שרותי ייעוץ השקעות בע"מ
בנק כללי לישראל בע"מ	שחק - עוז ניירות ערך והשקעות בע"מ
בנק המזרחי המאוחד בע"מ	יוניטרסט חברה להשקעות בע"מ
בנק הספנות לישראל בע"מ	מוריץ את טוכלר בע"מ
בנק למימון ולסחר בע"מ	אייל אנגלו-ישראל להשקעות וניירות ערך בע"מ
החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ	נשואה סחר השקעות בע"מ
הראון את לביא בע"מ	סהר ניירות ערך בע"מ
צמיחה-ניירות ערך והשקעות בע"מ	

עותק מהתשקיף-העותק מהחיתור לפירסומו הוגש לרשם החברות.

עותקים של התשקיף ניתן להשיג אצל כל אחד מהחתמים ואצל הבנקים וחברי הבורסה האחרים. את הבקשות לרכישת היחידות על פי התשקיף יש להגיש באמצעות בנק הפועלים בע"מ ברח' יהודה הלוי 62, תל-אביב, במישרין או באמצעות סניפיו או באמצעות סניפי בנקים אחרים וחברי הבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכוש את ניירות הערך. תאריך התשקיף: 25 בנובמבר 1987.

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

מחזורי שפל

מחזור המסחר במניות חופשיות צנח אתמול לרמה נמוכה ביותר, והסתכם ב־8 מיליון שקל. המחזור הנמוך נובע מהעסקות המעטות ביותר שבוצעו בשעות הבוקר במהלך המסחר במשתנים, ושבאו לידי ביטוי במספר הרב (ארבעה) של סימבולי המסחר שהיו. חוסר הכיוון של השוק נובע מאי זרימתם של כספים חדשים, ומאי נכונתם של מנהלי קרנות הנאמנות, לנקוט יוזמה מחודשת שתביא להתעוררות השוק. קרנות הפועלים, ובמידה מצומצמת יותר קרנות לאומי פיא, הסתפקו בקליטת הצעים בניירות הערך המוחזקים אותם, והם עשו זאת בדרך כלל ללא שינוי שער. משקיעים רבים מעדיפים לפי שעה להמתין על הגדר, עד שהשוק ישוב ויתפוס כיוון כללי. אחד הגורמים המונעים את התאוששות השוק, היא הריבית הגבוהה יחסית שהבנקים משלמים על פקדונות שיקליים, המגיעה בשוליים ל־20 אחוז. למרות כל אלה, מורגשת בימים האחרונים, וגם אתמול, פעילות ערה בניירות הערך הנסחרים דווקא במסגרת הרשימה המקבילה. הפעילות שם מזוהה עם מנהלי תיקים, שביצעו בימים האחרונים במספר ניירות ערך עסקות מחוץ לבורסה.

ביקושים לבנקאיות

התחזקות הדולר בשוקי העולם, ופיחות קל של השקל לעומת הדולר, עוררו את הסוחרים לרכוש מניות בנקאיות. הביקושים לבנקאיות שיפרעו ב־88' סופקו בפעילות קלות, בעוד שהביקושים למניות שיפרעו ב־89', סופקו לעיתים בתנודות חדות (ראה עלייה של 5 אחוזים במניות מזרחי למוכ"ז). המחזור בבנקאיות כמו בשאר השוק היה נמוך והסתכם ב־1.7 מיליון שקל.

	תשואה שנתית דולרית ב־% פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	12.66	9.33
הפועלים ש	12.45	9.32
אי.די.בי. רג	12.65	9.25
דיסקונט א	12.50	9.18
המזרחי ש	12.45	9.51

פיא מכרה אחזקותיה בדובק

לאומי פיא מכרה אתמול לאיש העסקים דוד פושביץ ולמשקיע הדרן מאנגליה, חבילת מניות המקנה 17.5 אחוז מההון ו־12 אחוז מזכויות ההצבעה לפי שווי שוק של 26 מיליון דולר. המניות שנותרו ברשות לאומי פיא מהוות 8.4 אחוזים מההון.

אתמול הורגשה פעילות יוצאת דופן במניות דובק, וביקוש גדול סופק בעלייה של 3.1 אחוזים ובמחזור מסחר גדול. יש להניח כי בימים הקרובים תורגש פעילות ערה במניות החברה, ולאחר יציאת הגוף המוסדי הגדול, יסכנו תנודות שערים חריפות לשני הכיוונים.

ירידות בנפט

מגמה מעורבת עם נטייה לירידות שערים הורגשה אתמול במניות הנפט. יש לציין כי בימים האחרונים הורגשה פעילות יוצאת דופן במניות אלה, כתגובה לידיעות בעיתונות, מהרה נפטא כי בקידוח כוכב 30, התגלו בעומק 1660 מטר סימני נפט, והוחלט לבצע מבחני הפקה. נפטא מחזיקה ב־80 אחוז מזכויות הבאר ומגן מחזיקה ב־10 אחוז.

פעילות ערה במק"מ

בשוק המלוות קצרי המועד הורגשה אתמול פעילות ערה ביותר, וזאת נוכח הנפקת מספר סדרות חדשות של מלוות. מחזור העסקות במק"מ הסתכם ב־49.7 מיליון שקל.

מדד	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	124.68	+0.00
כללי ללא בנקים	126.12	−0.24
מדד אג"ח כללי	122.52	+0.04
אג"ח צמוד מדד	122.35	+0.01
אג"ח צמוד מט"ח	120.22	+0.39

הנפקה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
1217	7	99.72	16.00
1227	14	99.43	16.00
1237	21	99.15	16.05
1247	28	98.88	15.80
1257	35	98.59	15.95
118	42	98.31	16.00
128	49	98.03	16.00
138	56	97.70	16.35
148	63	97.37	16.70
218	70	97.07	16.75
228	77	96.74	17.00
238	84	96.43	17.10
248	91	96.13	17.15
318	98	95.78	17.40
328	105	95.50	17.35
338	112	95.22	17.30
348	119	94.93	17.30
358	126	94.59	17.50
418	133	94.31	17.45
428	140	93.97	17.60

הודעות בורסה

● רגבאר הוליסה לגיוס הון בדרך של זכויות.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

מיטב

הניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
ייפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ בניהול צבי סטפק ושלמה סימנובסקי
ר"ג ביאליק 22 טל 727067, 7524214 תל אביב גרוזנברג 9 טלפון 290251

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5631.73	5553.15	5.27	0.09
אבוקה	507.28	497.38	−0.68	−0.14
אגוז	258.83	257.23	0.52	0.20
אגם	103.43	101.49	−0.11	−0.11
אדיר	1726.55	1714.55	−0.35	−0.02
אודם	2535.48	2518.92	−3.21	−0.13
אופיר	2026.07	2013.01	1.21	0.06
אור	432.92	429.55	0.40	0.09
אורנון	140.40	139.45	0.14	0.10
אורלי	288.20	286.13	0.26	0.09
אורן	814.76	809.50	−0.20	−0.02
אייל	5239.50	5143.28	8.02	0.16
איריס	5553.84	5432.51	6.75	0.12
איתן	779.59	764.26	0.68	0.09
אלון	627.88	623.09	0.50	0.08
אלמוג	684.72	671.32	0.73	0.11
אלניס	103.12	100.72	0.28	0.28
ארז	363.68	356.70	−0.63	−0.18
אש	170.83	167.17	−0.54	−0.32
אשל	183.62	182.38	0.02	0.01
אתגר	102.74	102.11	−0.29	−0.28
אתרוג	256.28	254.60	0.06	0.02
בדולח	2412.55	2397.16	−0.15	−0.01
ברוש	551.44	547.87	−0.86	−0.16
ברק	524.29	520.68	−0.86	−0.16
ברקת	312.97	310.76	0.54	0.17
גביש	1579.69	1569.48	−0.01	−0.00
גבע	113.11	111.43	−0.07	−0.06
גורן	453.43	444.92	0.18	0.04
גיא	103.04	101.51	0.07	0.07
גיל	3530.08	3462.80	0.13	0.00
גלית	641.31	633.90	0.89	0.14
דובדבן	387.33	384.78	−0.92	−0.24
דוכיפת	521.51	511.35	−0.38	−0.07
דולב	246.14	244.31	0.30	0.12
דורון	1551.82	1522.39	0.55	0.04
דותן	268.55	263.28	0.07	0.03
דליה	606.75	596.54	0.50	0.08
דרור	362.23	356.00	−0.19	−0.05
דקל	422.68	420.23	−0.65	−0.15
הדס	407.01	403.28	0.29	0.07
הילה	414.47	410.67	0.04	0.01
ורד	556.65	547.40	0.42	0.08
זהבית	2777.34	2709.71	−7.37	−0.27
זוהר	107.13	105.55	0.23	0.22
זיו	133.10	131.16	0.07	0.05
זמיר	527.59	517.56	−0.66	−0.13
חוחית	165.38	161.77	0.56	0.35
חליפין	141.17	140.85	0.05	0.04
חלמיש	216.15	214.73	0.09	0.04
חן	148.53	147.94	0.05	0.03
טופז	1479.50	1467.16	1.31	0.09
טל	6539.59	6456.31	−2.07	−0.03
יהל	458.53	449.77	0.27	0.06
יהלום	2499.54	2483.75	−8.05	−0.32
יקרות	389.54	386.05	−0.21	−0.05
יערה	455.99	446.16	0.10	0.02
כוכב	357.53	350.67	−0.75	−0.21
כחל	135.42	132.78	0.11	0.08
כלנית	669.01	657.72	0.78	0.12
כספית	263.71	261.84	0.23	0.09
כרמל	151.35	149.13	0.18	0.12
כתר	1234.49	1216.92	0.61	0.05
לחם	5054.75	4958.29	1.53	0.03
למשקיע	125.54	124.12	0.00	0.00
לפיד	420.89	412.70	−0.69	−0.17
לקט	1887.95	1874.09	2.65	0.14
לשם	367.34	364.91	0.61	0.17
מבחר	1339.94	1314.36	0.74	0.06
מגמה	3891.92	3856.48	2.05	0.05
מגן	258.83	255.15	0.59	0.23
מגוון	3764.92	3731.29	−0.25	−0.01
מור	1906.44	1879.43	−6.21	−0.33
מורן	904.68	896.17	−0.69	−0.08
מטה	26104.28	25704.38	−2.04	−0.01
מימד	1019.64	1000.31	0.14	0.01
מעוף	4842.34	4750.63	−6.06	−0.13
מעיין	771.39	756.99	0.17	0.02
מקשה	372.64	370.18	0.14	0.04
מרגלית	1437.53	1427.89	−0.97	−0.07
מרווה	122.83	122.37	−0.02	−0.02
מרום	1333.22	1307.82	0.60	0.05
נחה	147.51	145.37	−0.03	−0.02
נטף	323.06	320.97	−0.54	−0.17
נטע	517.66	509.88	0.68	0.13
נילי	158.54	156.25	−0.29	−0.19
סביון	692.58	680.71	0.34	0.05
סגולה	139.40	138.41	0.06	0.04
סלע	364.04	361.65	0.13	0.04
סנונית	530.42	520.03	0.31	0.06
סער	411.45	403.76	−0.36	−0.09
ספיר	180.62	180.16	0.31	0.17
עדיף	394.11	386.71	−0.53	−0.14
עירית	822.34	817.08	−0.21	−0.03
עירן	494.36	487.27	−0.34	−0.07
ענבר	1264.29	1254.67	1.40	0.11
ענת	2623.62	2603.30	1.85	0.07
עפרוני	500.01	489.08	−0.03	−0.01
ערמון	132.41	131.62	0.11	0.08
פיא	1714.90	1703.41	−1.45	−0.09
צבר	567.19	556.05	0.75	0.14
צופית	506.36	496.48	0.36	0.07
צוק	127.22	126.72	0.11	0.09
צמיר	1107.83	1099.50	1.41	0.13
צמיחה	555.86	548.03	−0.41	−0.07
צמרת	1887.27	1875.16	3.69	0.20
קלע	2353.86	2349.10	0.28	0.01
קשת	104.80	102.83	−0.01	−0.01
רונית	19783.35	19624.18	57.49	0.29
רימון	132.01	131.78	−0.02	−0.02
רקפת	873.88	858.62	−0.18	−0.02
רשף	423.63	415.01	0.68	0.16
שביט	451.29	442.59	0.10	0.02
שחם	345.07	342.01	1.04	0.31
שחף	100.85	100.43	0.15	0.15
שירה	469.48	466.16	0.23	0.05
שמיר	400.60	397.88	−0.12	−0.03
שנהב	810.95	799.38	−1.36	−0.17
שטף	888.12	867.02	0.19	0.02
שקד	183.78	182.54	0.04	0.02
תאנה	265.41	263.79	−0.82	−0.31
תדהר	572.13	570.99	−0.99	−0.17
תירוש	542.05	535.87	−0.73	−0.14
תמוזה	103.61	102.96	−0.03	−0.03
תמר	240.52	239.10	0.09	0.04
תפוח	197.71	196.48	0.05	0.03
תרשיש	1488.51	1478.69	0.32	0.02
תשרי	534.96	527.53	0.70	0.13

שערי אגרות החוב

שגיא 4.25%

פדיון	שער	שינוי באחוז
4101	402.2	+2.2
4102	157.1	−0.1
4103	150.9	−0.2
4104	146.2	−0.2
4301	146.2	−0.2
4302	158.4	+0.1
4303	157.5	−−
4304	159.5	+0.1
4105	120.9	−0.1
4106	117.8	−0.2
4107	114.2	−0.2
4108	115.3	−0.2
4109	111.8	−−
4110	110.5	−−
4201	158.4	+0.1
4204	128.9	+0.1
4205	126.5	−−
4206	125.9	+0.1
4207	123.6	+0.1
4208	122	+0.1
4209	119.4	+0.1
4210	116.3	−−
4211	112.7	−−
4212	113.8	−−
4215	111.2	+0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	42674	+ 8
3602	39350	+ 8
3603	36621	+ 7
3604	32918	+ 195
3605	30059	+ 183
3606	28829	+ 176
3607	26638	+ 51
3608	25211	+ 49
3609	24016	+ 48
3610	21582	+ 10
3611	20850	+ 10
3612	20245	+ 9
3613	19312	+ 8
3614	18354	+ 9
3615	16941	+ 8
3616	15517	+ 8
3617	14577	+ 7
3618	13677	+ 6
3619	13092	+ 51
3620	12356	+ 30
3621	11721	+ 33
3622	10542	+ 5
3623	9921	− 37
3624	9407	+ 88
3625	8558	+ 4
3626	7918	+ 3
3627	7346	+ 3
3628	6731	− 43
3629	6308	− 41
3630	5965	− 40
3631	5651	+ 2
3632	5304	+ 2
3633	5012	+ 2
3634	4421	+ 23
3635	4188	+ 23
3636	4050	+ 22
3637	3766	− 7
3638	3508	− 6
3639	3212	− 6
3640	2659	+ 1
3641	2305	+ 1
3642	2057	− 7
3643	1821	− 7
3644	1609	− 15
3645	1451	− 14

4.25% גליל

סדרה	שער	שינוי
3701	1217	−−
3702	930.8	−18.3
3703	824.7	−1.5
3704	706.5	−1.4
3751	381.2	−1.5
3752	147.6	+0.2
3753	141.7	+0.3
3901	140.4	+2.4
3902	135.8	+2.3
3903	132.9	+2.3
3904	134.6	+2.3
3754	133.1	+0.7
3755	128.2	+0.7
3756	123.8	+0.7
3757	121.5	+0.7
3758	119.1	−0.1
3759	118.7	−0.2
3760	117.1	−0.2
3761	114.6	−0.1
3762	111.6	−0.1
3763	108.1	−0.2
3764	109	+0.1
3765	106.4	+0.1
3766	105.1	−−
3791	109.4	−0.2
3792	110.6	−0.1
3826	152.9	+0.1
3827	130.4	−−
3828	123.9	−−
3829	123.6	+0.1
3830	121.4	−1.7
3831	121	−1.8
3832	119.4	−1.8
3833	116.9	−1.7
3834	115.8	−1.8

4%, 6%, 7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3504	174800	−−
3505	170100	−−
3521	170700	−−
3522	162350	− 100
3523	153960	−−
3524	152750	−−
3525	150170	−−
3526	149800	−−
3527	146400	+ 300
3528	142600	−−
3529	141700	−−
3530	138700	−−
3531	138200	−−
3532	134100	− 200
3533	134600	− 200
3534	126500	−−
3535	126038	−−
3536	127300	− 200
3537	126436	−−
3538	119050	−−
3539	120450	− 100
3540	118678	−−
3541	114950	−−
3542	121700	−−
3543	115800	− 300
3544	116900	− 130
3545	112500	−−
3546	112660	− 220
3547	112350	−−
3548	112100	+ 200
3549	106000	−−
3550	105940	−−
3551	105900	−−
3552	96970	+ 570
3553	97300	−−
3554	97011	−−
3555	96900	−−
3556	92700	+ 300
3557	92750	−−
3558	92600	− 40
3559	88900	−−
3560	84851	−−
3561	83750	+ 100
3571	84200	+ 1100
3572	84400	+ 100
3573	83950	+ 50
3574	77700	− 850
3575	78217	+ 33
3576	78054	+ 35
3579	72183	+ 30
3577	78449	+ 35
3578	72517	+ 31
3580	67203	+ 29
3581	61217	+ 26
3582	56559	+ 23
3583	55439	+ 23
3584	52834	+ 22
3585	50206	+ 20
3586	45056	+ 19
3588	45057	+ 19
3589	41145	+ 18
3587	44782	− 388
3591	40864	− 367
3592	40829	− 368
3593	40776	− 369
3590	40855	− 171
3595	38976	− 171
3594	38742	− 166

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	165000	+ 400
2002	164600	− 300
2003	158100	−−
2004	158802	−−
2005	150800	−−
2006	149400	− 800
2007	146650	−−
2008	145850	−−
2009	146500	−−
2010	146600	−−
2011	144750	−−
2012	142600	−−
2013	144300	−−
2014	142000	−−
2015	142758	−−
2016	141200	−−
2017	137100	− 500
2018	137100	−−
2019	137500	−−
2020	134200	+ 1200
2021	133100	−−
2022	125800	−−
2023	125900	+ 400
2024	118400	−−
2025	119400	−−
2026	117500	−−
2027	113200	−−
2028	113400	+ 400
2029	111500	−−
2030	111900	−−
2031	109000	−−
2032	110600	−−
2033	103200	−−
2034	102900	−−
2035	94915	−−
2036	94300	+ 200
2037	93521	−−
2038	90000	−−
2039	92020	+ 2680
2040	87500	−−
2041	83300	−−
2051	82000	−−
2052	81462	−−
2053	79762	− 2212
2055	73927	− 2155
2054	72549	− 2038
2056	67310	− 1982
2057	65799	− 460
2059	59906	− 439
2058	73983	− 2054
2060	69006	− 1981
2061	44522	+ 18
2062	40705	+ 17
2063	38892	+ 15

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
יזר 5	131.1	+ 2

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	198.2	+0.7
7007	184.8	+0.7
7008	175.6	+0.7
7009	170.2	−1.1
7010	161	+0.1
7011	152.9	+1.1
7012	147.5	+ 1
7013	138.8	+0.4
7014	125.1	+0.5
7015	103.9	+0.4
7016	105.3	+0.4
7017	102.6	+0.4
7018	102.4	+0.4
7019	102.9	+0.4
7020	102.7	+0.4
7021	104.8	+0.4
7201	104.1	+0.4

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13712	+ 251
6102	8271	+ 103
6103	7379	+ 57
6104	6778	+ 27
6105	6425	+ 25
6106	6500	+ 55
6107	6067	+ 55
6108	4366	+ 15
6109	4157	+ 15
6110	4086	+ 14
6111	3393	+ 11
6112	3292	+ 15
6113	2264	+ 28
6151	866.2	+ 2
6152	830.3	+1.9
6153	720.7	+7.7
6154	708.4	+7.6
6155	469.1	+1.6
6156	375.1	+0.1
6157	276.7	−1.7
6158	261.8	−1.6
6159	225.2	+0.9
6160	211.6	−1.6
6161	204.2	−1.6
6162	183.6	+0.6
6163	171.2	+0.6
6164	164.8	+0.6
6165	155.9	+1.6
6166	146.6	+0.5
6167	143	+0.5
6168	140.6	+0.5
6169	132.5	+0.5
6170	124.1	+0.4
6171	89.6	+0.1
6172	88.8	+0.1
6801	95.3	+0.4

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל ארת	1550	+ 10
אלביט	239.4	+6.9
אלתא	1176	−−
אלסינט	2350	−−
טאיסקו	1009	+ 10
תור 84	105.2	−−
תור 85	391	−−
זכ היש	262.5	−−
דיס הש	197	−−
כור	173.6	−1.2
כלל	468	−−
מ'צמ ד	198	−−
מ'צמ ם	276	−−
מ'צמ י	316	−−
רן	141	−1.2
סול בנ	188	−−
תיעש	266	−−

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בל.ת.	153	−−
דיס הש	165.7	+2.2
כור	142.3	−−
כלל	195.6	−−
בנ דיס	157.5	−−
משא מ	148	−0.1
משא מ	148.1	−−
משא מ	137	−−
לאומי	140	−−

YARDEN CABERNET SAUVIGNON 85

לפני שהוא יוצא לשוק הוא יוצא אליך

בלעדי לחברי דיינרס

לראשונה בהסטוריה של ענף היין בישראל, אתה יכול להזמין כבר היום, יין עתידי שיצא לשוק רק באפריל־מאי 88. ועוד איזה יין: ירדן קברנה סוביניון 85 במחיר מיוחד עד סוף דצמבר של 35 ש"ח לבקבוק כולל מ.ע.מ. עם צאתו לשוק הוא ימכר ב־50 ש"ח לפחות. הרם טלפון ותבטיח לעצמך יין איכותי במכירה ראשונה של FUTURE WINE בישראל.

חייג יין טל. להזמנות.
בימים א'־ה' בין השעות 09.00־16.00.
■ דיינרס 03־295858/גב' מזל
■ מועדון היין – 03־5412046/אפי וינטר

מועדון היין

בחסות דיינרס קלוב.

שערי המניות 24.11.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער אתמול
אגוד ש	25400
המסחר 0.1	1550
המסחר א 0.5	921
כללי לא בהסדר	16220
פ.י.ב.י 0.5	8560

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88

שם החברה	השער אתמול
אידיבי רג 100.0	102190
אידיבי ב 100.0	109000
אידיבי בכ א	615000
אגוד 0.1	76100
דיסקונט ב	130550
דיסקונט א	130600
דיסקונט שה ב	15200
המזרחי ש	42130
המזרחי ב	43080
הפועלים בכב	90222
הפועלים ש	69479
הפועלים ב	69440
כללי א 1.0	179000
כללי שה 7	8985
כלל 0.1	44110
כלל שה 11	16450
מימון ומד 1.0	30610
מימון ומד 5.0	29750

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89

שם החברה	השער אתמול
אידיבי רג 100.0	124000
אידיבי ב 100.0	123110
אידיבי בכ א	740570
אגוד 1 שה	91700
דיסקונט ב'	160000
דיסקונט א'	158514
המזרחי ש'	30000
המזרחי ב'	53000
הפועלים ש'	84150
הפועלים ב'	84100
כללי א'	214050
בלל מסק	53460

בנקים למשכנתאות

שם החברה	השער אתמול
אדנים 0.1	24450
לאומשכ' ש	8900
לאומשכ' ב	9080
כרמל ש	5560
כרמל שה 1	4206
מת משכ ש	3480
משכן ב ש	3900
עצמאות 0.1	21000
טפחות מבכ ש	23609
טפחות רג ש	23750
טפחות שה 1	10500
טפחות שה 2	5460
יעקב 1.0	2800
יעקב 5.0	1942
מרב 1.0	8787

מוסדות מימון

שם החברה	השער אתמול
שלמון אס	850
החקלאות מבכ א	290000
החקלאות מבכ ב	190000
לאומי תעש א ש	13000
פתוח תעש מבכ	163000
פת תעש בכ ב	473000
פת תעש בכ גג	284000
פת תעש בכ גגג	279000
פת תעש בכ ד	282206
פת תעש בכ וד	64894
מרכז קבלנים 5.0	850
תיירות בכ	220000
כלל ליסנג א0.1	36800
כלל ליסנג ב0.5	22970
כלל ליסנג אגח	20310

ביטוח

שם החברה	השער אתמול
איילון	128
אריה	141.5
אררט 0.1	1234
אררט א 0.5	920
בטוח משנה 0.1	320
בטוח משנה 0.5	254
משנה אס	228
משנה הש	187
הדר 1.0	168.5
הדר 5.0	135
הדר אס סר 2	156
הסנקס 0.1	800
הסנקס 0.5	649
המגדל-הראל 1.0	6000
המגדל-הראל 5.0	4650
מנורה 1.0	2941
מנורה 5.0	1850
סהר 1.0 3	408
סקוריטס 0.1	1110
צור ש	320
ציון החזקות 1.0	8900
ציון החזקות 5.0	7330

מסחר

שם החברה	השער אתמול
אינטר גאס 1 ש	820
אינטר גאס 5 ש	600
מגדל שרש 1.0	810
מגדל שרש אס	408
כלל אס 4	365
כלל אגח 2	159.5
קינבסל 1.0	850
רסק 0.1	20099
רסק 0.5	19500
שופרסל א 2.0	12590
שופרסל אס	6000
שופרסל אגח	111.5

שירותים

שם החברה	השער אתמול
אבוטא	385
ממנת השקעה 0.1	819
ממנת השקעה 0.5	257
קרור 0.1	930
קרור 1.0	245
מגור ערומה 0.1	1785
מגור ערומה 0.5	1010

מלונות ושירותי תיירות

שם החברה	השער אתמול
גלי זהר 1.0	2525
גלי זהר 5.0	1530
מלונות דן 1.0	1510
מלונות דן 5.0	1582
דף המלצות 1.0	6362
מלונות הירדן	3850

מחשבים ושירותי מחשבים

שם החברה	השער אתמול
תגלג 1.0	253
תגלג אס	110
תגלג אגח	103.5
יקנע 1.0	7700
מ.ג.ל. 1.0	14100
מ.ג.ל. 5.0	2730
ניקוב מחשבים 1	1015
ניקוב מחש' 5	368
ניקוב אס סר 2	830
תים מחשבים 1.0	730

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם החברה	השער אתמול
אזורים אס	720
אזורים אגח	1445
אילון 1.0	320
אל-רוב 1.0	348
אפריקה 0.1	45900
אפריקה אס	27300
ארים	4600
אלקון 0.1	3053
אלקון 0.5	2510
ברנפרץ 1.0	2870
ברנפרץ 5.0	2321
הסלול 1.0	880
הסלול 5.0	470
חברה לירושלים	357
ירושלים אס	120
כבירים 0.1	4675
כבירים 0.5	3905
ישפר 0.1	3685
ישראלום 1.0	1235
ישם 10.0	19990
לוסר 1.0	4950
לוסר 5.0	2000
מ.ת.ב. 1.0	310
מ.ת.ב. אס 2	195
מ.ת.ב. אגח	118
מגורי בניה 1.0	595
מישגב 5.0	167
מישגב אס	143
מרגב 5.0	1310
מרלין 1.0	3947

חקלאות

שם החברה	השער אתמול
מטעי הדר 0.1	2795
מטעי הדר 0.5	2310
מהדרין 0.1	6925
מהדרין אס	4300
בכבי הדרים 1.0	1790
פריאור 0.5	2802

חברות השקעה

מזון וטבק

טכסטיל והלבשה

נסחרות במט"ח

רשימה מקבילה

מסחר שרותים מלונאות מחשבים

נדל"ן בינוי חקלאות

תעשייה

השקעה

חיפושי נפט

משתנים

מתכת ומוצריה

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

מוצרי בניה

כימיה, גומי ופלסטיק

עץ, נייר ודפוס

תעשיות שונות

השקעות בתעשיה

שף לאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

שערים בין־בנקאיים

אתמול, צהריים, 24.11.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

מטבע	שער
$ ארצות הברית – ל"י שטרלינג	1.7770/1.7780
מרקים גרמניים	1.6790/1.6800
פלורינים הולנדיים	1.8938/1.8945
פרנקים שוויצריים	1.3815/1.3825
פרנקים בלגיים	35.1800/35.2000
פרנקים צרפתיים	5.7040/5.7070
לירות איטלקיות	1236.75/1237.75
ינים יפניים	135.05/135.15
$ ארצות הברית – לש"ק	1.3214/1.3219

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לונדון פיקסינג 476.95

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פ"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.7738/1.7750	1.3764/1.3778	1.6741/1.6753
3 ח'	1.7703/1.7715	1.3689/1.3705	1.6638/1.6651
6 ח'	1.7645/1.7660	1.3575/1.3595	1.6506/1.6520

הנתונים נמסרו על ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

مكنا عن الأصل (?)

מכתבים למערכת הארץ

אורי פורת לוחם באנרכיה

ב־11.11 פורסמו ב"הארץ" דבריו של יו"ר אגודת העיתונאים בת"א, זאב יפת. יפת שואל "מה הפריע לאורי פורת ללחום במשך 3.5 שנות כהונתו באנרכיה, אם אכן שוררת אנרכיה ברשות השידור".

עיון קצר בדו"ח מבקר המדינה, דו"ח שנתי 37 עמודים 1050־1045, בבסקות הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת ובבסקות בריונים איך טופיים בוועדת החינוך של הכנסת, היה מגלה למר יפת: א. אכן, שוררת אנרכיה ברשות השידור. ב. עיקר הקושי בניהול כוח האדם ברשות נובע מריבוי ועדים (14 במספר) ברשות השידור והתגוששות בלתי פוסקת ביניהם על שליטה וניהול. ג. רק תיקונים החפים בחוק רשות השידור אשר יבטיחו חלוקה מוגדרת של סמכויות הניהול, עשויים להוציא את הרשות מהתוהו־ובוהו שהיא שרויה בהם שנים. מנכ"ל הרשות, אורי פורת, עשה בכנסת ובוועדותיה כל שביכולתו על מנת להביא לשינויים מהותיים בחוק, ועל כך יעידו חברי ועדת החינוך וגם חברי הוועדה לביקורת המדינה בכנסת — ומתמיהה העובדה כי הדבר נעלם מעיני יפת.

במהלך שלוש השנים לכהונתו של פורת כמנכ"ל, בין שביתה אחת לאחרת, היה המנכ"ל בודד כמעט במערכה נגד הפעלת הערוץ השני בניגוד לחוק ובלא מתן תנאי תחרות הוגנים לערוץ הראשון. הוא תבע תנאי תחרות הוגנים בין הטלוויזיה הכללית ללימודית, וניהל בעצם קרב על קיומם האמיתי של רשות השידור ועצמאותה. בלא שנמצא מסייע כלשהו בידי אלה המביעים היום תמיהה על תלותה המוחלטת של הרשות בממשלה ובאוצר.

יפת עורך השוואה בין עורך "מעריב" לבין מנכ"ל הרשות. ובכן, זאת לדעת: "מעריב" הוא עיתון בבעלות פרטית. אורי פורת מנהל חברה ציבורית, כפוף לוועד מנהל, כפוף למליאה, כפוף לכנסת, כפוף לממשלה ומנהל מערכת אשר שבריריה נתונים ללחץ ולהשפעה של עסקנים פוליטיים. האם השוואה מעין זו מתקבלת על הדעת?

זאב יפת מציין כי "פורת הוזמן לוועד האגודה כדי להשמיע את הסבריו". יפת לא דייק: פורת הוזמן לוועד האגודה כדי לדון בהרחקתו! פורת אכן לא הופיע. הכל שנשמטה מידיעתו של יפת העובדה כי ב־4.8.81 (!) הקפיא אורי פורת את חברותו באיגוד הארצי של עיתונאי ישראל מכיוון שסבר כי היותו משרת בתפקיד ממלכתי עומדת בסתירה לחברותו באיגוד.

שרי ציטרמן
דוברת רשות השידור

הטכניון: תמונת מצב

ב־18.10 התפרסמה בעיתונכם כתבה תחת הכותרת "לקראת מהפכה תעשייתית בטכניון" המורכבת מדברים שאמרתי בראיון ומדברי פרשנות של הכותב. כתוצאה מכך חל לעתים בגוף הכתבה עירוב של ציטוטים ישירים מפי עם פירושים של הכותב. ברצוני להבהיר כדלקמן:

בראש הכתבה נאמר כי עלי להתגבר על שורת מכשולים, כפי שרואה אותם הכותב, ביניהם "חופש אקדמי והגמוניה של פרופסורים". אלה ביטויי לשון של הכותב ולא נאמרו בצורה זו או אחרת על־ידי. הביטוי "מגדל שן אקדמי" אינו מן הלקסיקון שלי. דווקא כתעשיין מקיים מגע הדוק עם הטכניון ומוסדות מחקר אחרים. אני יודע כי הטכניון מעורב במציאות התעשייתית, הטכנולוגית והביטחונית של ישראל בכל אחד מן ההיבטים של פעילותו האקדמית: בהוראה, מחקר, בתמיכה בפיתוח ובייעוץ.

לא רק שאינני מתנגד לחופש אקדמי בטכניון ובכל מוסד אוניברסיטאי אחר, אלא שאני תומך בזה בצורה מוחלטת. ניסיתי להסביר איך ניתן להגיע ליותר שיתוף פעולה בין התעשייה והטכניון מבלי לפגוע בחופש האקדמי מצד אחד ובצרכי התעשייה מצד שני.

בנושא "ייעול הליכי הקידום האקדמי והפחתת העומס המוטל על הסטודנטים", הבהרתי בראיון כי אלה נושאים העומדים על הפרק בדיוני הסנאט. הטכניון יגיע להחלטות בנושאים אלה רק לאחר פרסום מסקנות הוועדות בסנאט ולאחר דיון מקיף בגופים המוסמכים. היוזמה לטפל בנושאים אלה היתה של חברי הסגל האקדמי.

מצבו הכלכלי הטוב יחסית של הטכניון נובע משנים רבות של ניהול פיננסי שמרני. אין "רזרבות כספיות שיגיעו בצורת תרומות מחו"ל". אנחנו סובלים מגרעון שוטף קטן יחסית המקשה עלינו בקניית ציוד, ספרים, ופיתוח תחומים חדשים.

הסברתי לכתב את עמדתי החיובית כלפי ביזור הניהול של הטכניון, לרבות מתן יתר אחריות וסמכויות לדיקנים. נושא זה יועלה בגופים המוסמכים של הסנאט וייתכן שיצריך חשיבה במונחים של שינויים ארגוניים מתאימים שיאפשרו ביזור זה. המלים "ועדה מקצועית שתפעל ליד הנשיא ותהיה משוחררת מלחצים ושיקולים אינטרסנטיים" לא נאמרו מפי ואין לי הצעה שכזו.

מתוך הכתבה מסתבר כביכול שהסנאט כפה עלי את בחירתו של פרופ' זקי בריק לתפקיד משנה לנשיא לעניינים אקדמיים, ולא כך הוא. פניתי ביוזמתי לפרופ' בריק והזמנתיו לכהן בתפקיד משנה לנשיא לפיתוח, ובשלב מאוחר יותר בתפקיד משנה לנשיא לעניינים אקדמיים. שני מינויים מוצעים אלה הובאו לסנאט על־ידי וזכו לרוב גדול.

אני מרגיש צורך להבהיר את הדברים הנ"ל על מנת לתקן את הרושם שהתקבל בציבור.

ד"ר מקס ו. רייס
נשיא הטכניון
חיפה

"לחץ פיסי מתון" שהביא למוות

לפני שלושה שבועות פירסמה ועדת לנדוי את מסקנותיה ובהן קבעה כי לאנשי השב"כ מותר להפעיל "לחץ פיסי מתון" על האסירים שבידיהם. כעבור ימים הסתבר, כי בזמן שישבה הוועדה אסרו אנשי השב"כ את עוואד חמדאן, תושב הגדה המערבית. הפעילו עליו "לחץ פיסי מתון". הסתבר גם, כי אנשי השב"כ שיקרו לא רק לפני המשפט אלא גם לוועדת לנדוי עצמה.

עתה צריכים שלושת חברי ועדת לנדוי להודיע לממשלה כי טעו והטעו כאשר הכינו את הדו"ח שלהם, ולבקש זמן נוסף כדי להכין דו"ח חדש ואמין יותר.

תל אביב
מיכאל קויש (?)

קבוצת אי די בי
חברה לאחזקות בנקאיות בע"מ

מנפיקים
תלפיקים
חברה להנפקות של בנק דיסקונט בע"מ

ניתנה בזאת הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק ניירות ערך, התשכ"ח־1968 בדבר פרסום תשקיף להנפקת סדרה של אגרות חוב רשומות על שם 1997־1993, בערך נקוב כולל של 30,000,000 שקל חדש (סדרה 170) נושאת ריבית בשיעור של 7% לשנה, צמודות (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן בגין חודש אוקטובר 1987 כמפורט בסעיף 4.1 לתשקיף. בנק דיסקונט התחייב לרכוש מאת החברה אגרות חוב מהנפקה זו בסך 450,000 ש"ח ע.נ. במחיר המכירה כהגדרתו בסעיף "הצעות בדרך של מכרז" עמוד ב3 בתשקיף, כפי שייקבע במכרז השני, וזאת לצורך הבטחת מסחר סדיר באגרות החוב (כמפורט בסעיף 4.5.6 לתשקיף). לפיכך מוצעות לציבור אגרות חוב מהנפקה זו בסך 29,550,000 ש"ח ע.נ. בלבד.

אגרות החוב מסדרה זו מוצעות לציבור בשני מכרזים במחיר החל מ־100% מערכן הנקוב (ראה "הצעות בדרך של מכרז" בעמוד ב3 בתשקיף) כדלקמן:
1. אגרות חוב בערך נקוב כולל של 15,000,000 ש"ח תוצענה לציבור ביום 25.11.87 (בתשקיף זה "המכרז הראשון").
2. אגרות חוב בערך נקוב כולל של 14,550,000 ש"ח ויתרת אגרות חוב אשר לא תמכרנה במכרז ראשון, אם תהיינה כאלה, תוצענה לציבור ביום 30.11.87 (בתשקיף זה "המכרז השני").

אגרות החוב שלא תמכרנה בשני המכרזים, אם תהיינה כאלה, תוצענה לציבור החל מיום 3.12.87 במחיר של 100% מערכן הנקוב, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה על הקרן והריבית שיצטברו מיום 26.11.87 עד ליום הגשת הבקשה, כמפורט בסעיף "הצעה בדרך רגילה" בעמוד 43 בתשקיף.
בנק דיסקונט ובנק לאומי החתומים להנפקה מתכוונים להזמין 10% כל אחד מאגרות החוב המוצעות על פי תשקיף זה.
הריבית תשולם בתשלומים חצי שנתיים ביום 30 בנובמבר וביום 31 במאי של כל שנה עבור התקופה החצי שנתית שקדמה לתאריכים אלה, התשלום הראשון של הריבית ביום 31 במאי 1988.
תמורת ההנפקה תופקד בבנק דיסקונט שישתמש בה על אחריותו, להלוואות במסגרת העסקים הרגילים של הבנק.
בנק דיסקונט התחייב כלפי הנאמנים לשלם ישירות לבעלי אגרות החוב את הקרן, הריבית והפרשי ההצמדה בהתאם לתשקיף זה. (חוות דעת עו"ד ראה עמ' ד1).
אגרות החוב תרשמנה למסחר בבורסה בסמוך לאחר סגירת רשימת החתימות, הרישום בבורסה מותנה בפיזור נאות שלהן בציבור.
יחס ההון העצמי המתואם של החברה לתאריך התשקיף לעומת התחייבויותיה על פי אגרות החוב שלה במחזור, כולל התחייבויות על פי אגרות חוב המוצעות בתשקיף זה, לפי שער הדולר היציג, והמדד הידועים ביום 16.10.87 הוא 1:316.

כל תמורות ההנפקות שהונפקו ע"י החברה עד כה וכן התמורה שתתקבל מהנפקה הנוכחית מופקדות בבנק דיסקונט לישראל בע"מ ואין להן עדיפות על יתר ההפקדות בבנק. הבטחון היחידי לטובת מחזיקי אגרות החוב הוא שעבוד שוטף על נכסי החברה (לא של הבנק) ושעבוד זה הוא בדרגה שווה עם השעבודים השוטפים לטובת המחזיקים ביתר אגרות החוב שבמחזור ששוויין ביום 16.10.87 הוא 1,112 מליון שקל חדש.
אין החברה רשאית להבטיח את מחזיקי אגרות החוב בשעבוד ספציפי עקב התחייבויות קודמות למחזיקי אגרות חוב קיימות שלא להעדיף נושים אחרים עליהם.

סך כל ההוצאות הקשורות בהצעת אגרות והנפקתן הוא כ־6% ממחיר ההנפקה.
הבקשות תוגשנה לחברה באמצעות בנק דיסקונט, אגף ניירות ערך רח' יהודה הלוי 38 ת"א. ע"י כל אחד מסניפי בנק דיסקונט או ע"י הבנקים והחברים האחרים בבורסה לניירות ערך בת"א בע"מ (להלן – "המורשים לקבלת בקשות") על גבי טפסים הניתנים להשגה אצל המורשים לקבלת בקשות. הבקשות והוכספות ע"י המורשים לקבלת בקשות במעטפות סגורות לתיבה סגורה ונעולה.
עותק מהתשקיף הנ"ל והעתק מההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
עותקים מהתשקיף הנ"ל ניתן להשיג במשרדי החברה ברח' יהודה הלוי תל־אביב ואצל המורשים לקבל בקשות.

הנאמנים:
חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ
(בעלת ענין בחברה)
החברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ

החותמים להנפקה זו: **בנק דיסקונט לישראל בע"מ** (חברת האם של החברה)
בנק לאומי לישראל בע"מ

אין לראות במודעה זו הזמנה לציבור לרכוש את אגרות החוב המוצעות.
15 בנובמבר 1987 – כ"ג בחשון תשמ"ח

תקליטים ומופעים / רפי קינן

טוב בנאי מאלתרמן

יוסי בנאי: "יוסי בנאי"; עיבודים והפקה מוסיקאלית: יוני רכטר; נגנים: יוני רכטר (קלידים), שלמה ידוב (גיטרות), אלי מגן (באס), מאיר ישראל (תופים וכלי הקשה), גורי אגמון (סקסופונים וקלרינט), שם טוב לוי (חליל), יהודה פוליקר (בוזוקי, בגלאמה); רביעיית כלי־מיתר: רוברט מוזס, אליקים זלצמן (כינור), אברהם רוזנבליט (ויולה), יורם אלפרין (צ'לו); שלישיית כלי עץ: עודד פרנקמן (אבוב), אביגיל ארנהיים (קלרינית), זיו בן (סאגוט). תקליט סי־בי־אס 460078־1.

מי שאינו מסתפק בפחות משירה אמיתית, התקליט הזה לא בשבילו. גם מי ששמיעתו אבסולוטית וכל סטייה מהקו המלודי מעבירה בו צמרמורת — מוטב שיחפש תקליט אחר. אבל מי שמחפש בשירים הגשה רגישה, אישית ואינטליגנטית, מלים מלאות תוכן וכתובות היטב, לחנים המשלבים יופי מוסיקאלי עם התאמה לתוכן ולמבצע ועיבודים כנ"ל — לו נועד תקליטו החדש של יוסי בנאי, ששמו כשם המבצע.

מתאים לתקליט השם "יוסי בנאי", ולא רק בגלל הזוהר שמרתיע שירתו — זה אינו חדש — אלא מפני שיותר מבכל תקליט אחר מתגלה כאן יוסי בנאי האמן הכותב.

לבטח טמונים בנגידתו של בנאי די שירים למלא בהם את התקליט כולו בלי להזדקק לכותבים אחרים. אבל הוא אסר זאת כנראה על עצמו, בגלל חוש ביקורת עצמית. לכן, מה שמודפס הוא ללא דופי, עשיר בשפה, בקצב, בדימויים, בתוכן, בזיכרונות ובאהבה למקורבים אליו. ויותר מכל מאפיינת את השירים אמת: ניכר בהם שהם שאובים ממזמורי החיים של הכותב־המזמר. ומי שבתחילת דרכו שר את שיריו של ז'ורז' בראסנס, יכול כיום לשיר את שיריו־הוא ולהיות בטוח ששורה, השוכן בגן־עדן, מפסיק לנגן כדי להאזין לו ומחייך ברוב נחת.

"אם יש באוויר סימנים של יום יפה/ האם הלב מרוב צמא מרגיש חנוק/ אני יושב אצל עזרה בקפה/ באמצע מחנה יהודה שבשוק" — זה הבית הראשון בשיר "עזרה", שאולי יותר מכולם מציין את זיכרונותיו של בנאי, הנעוצים בירושלים בעוריו וזו מאכלסת אותם עד היום (ראה "שאוין הקטן"): "עזרה לי אומר מתי תתפוס חוכמה/ מתי תחזור לעיר שלך כבר בראוים/ הנה, תיקח אותי, נגיד, בתור דוגמה/ אותו מפה זזי לא יוצאו לעולם. / והוא צדוק עזרה, באמת צדוק/ מרוב בושה בגעגועי נאגמים/ אני יושב אצל עזרה ושותק/ כמו סיפור שלא נגמר בהמשכים".

שני שירי אהבה יפהפיים חותמים את התקליט: "כשאת אתי" ו"בלבי המוצלי". הראשון מוקדש לאשה: "כשאת אתי כל השמים צחוקים/ ואין לזוהר שום סיכוי/ וכל עגן שבשחקים/ נראה כמו אחרי ביקור" ואיזה יופי; השני, הוא עלי ביותר בתקליט, מוקדש לאנשים שהוא אוהב. כנראה משפחתו "בלבי אהובי הנסיכים/ בארמון נשמתי שם גרים/ וזה הם שבושמים/ צחוקים ועולמים מתוכי".

ויש שיר מחאה, מהבוטים ששמעתי — אבל באלגנטיות ובתעוד כום, בלי "בכאסה". כביכול הוא עוסק בטוב שבטבריה. אבל הטוב הזה כה פגום על הרקע האפל: "... ובין תמרות עשן אפשר/ לראות כוכב שלא כשר/ אפשר לראות גם מתפשים/ בתוך החושך קצת נסים/ אתה שמת קצת לעבוד/ אם רק רוצים אפשר לראות..." וגם את עצמו אין הוא שוכח. עם קריצה "... ובין כל הבכים אפשר/ לראות אותו תמים ששר/ אפשר לראות כמל הבראה/ צדיק אחד לרפואה..."

ויש גם שיר נפלא שכתב עלי מוהר, להטוטן מלים שתמיד ההשראה עמו. "בושה לגלות": "כמו שבוי אני הולך/ אחרי ברצון ידך/ שלפני/ ובהיותי/ אני רואה איך זה יקרה... / איך היא תבוא/ איך היא תיגע/ איך היא תסיר/ ואיך היא תפשוט/ בושה לגלות..." עכשיו אפשר להיות שקטים — לא רק אמונו ועולמים על זה.

על רקע הכלכלות הזה, בראים שלושת שיריו של אלתרמן שבתקליט מיותרים. כבודו של המשורר במקומו מונח — אבל המקום הזה כבר רחוק, המלים כבר לא כל־כך נוגעות והדימויים נשמעים שחוקים. מתוך כבוד למשורר, מן הראוי להפסיק לעשות שימוש בשיריו בפזמונים, גם אם הם נוחים להלחנה. השימוש הזה אינו עושה עמו חסד. או אולי יש להשאירם למי שנעדרים את יכולת הכתיבה של בנאי.

גם הלחנים שנכתבו למלותיו פחות טובים מהאחרים. יש בהם מידה של רגישות רבה, אבל הם חסרים השראה. ובמקום שיר ישנה, איך הוא מתאימה כל־כך למלים: השיר "ערב עירוני" הוא שיר מינורי ועצוב בתוך כנה, ואילו הלחן (המצוין כשלעצמו) הוא במגנון מארש פרטיזאנים של תיאטרואקים.

אין זה קל לכתוב לחנים ליוסי בנאי, הן בגלל המנעד המצומצם של קולו והן בגלל הקושי שלו להחזיק טונים ארוכים ברגיסטר הגבוה. הלחן צריך לתת לזמר מרחב שירה ברגיסטרים האמצעי והנמוך. הקו המלודי צריך להישבר כמעט עם כל הברה. להיות מוסיקאלי מאוד וקליט — והמצוין להתאים למלים. אומרים שאמן אמיתי פורח לנוכח מגבלות, וכזה הוא אמנם יוני רכטר, שהלחין שמונה מ־10 שירי התקליט ועיבד את כולם. הוא שותף מלא ליוסי בנאי ביצירה, ופסק אם תמיד היה שר בהדרכת ובכוונה כה רבה את השירים ללא הלחנים היפים שכתב. לטעמי, מנצים בצד השני של התקליט ובו גם נמצא מזנו המצוין של "עזרה". כבר הראשונה, שבו שירייה על שאלתם, הלחנה, הבן זה עצל מתי בטפי ליפה רעם בארץ־הצבא) הם מכבים יותר (ומנגן שאול פרנקל ב"שיעור ידוע").

ולבסוף, העיבודים. כמו הלחנים, עוזרי דמיון בלי להתנתק לרגע מהשירים. והשימוש ברביעיית כלי־המיתר ובשלישיית כלי העץ הוא יוצא מהכלל ובולט לאוזן בקטעי מעבר יפהפיים כמו זה של "בלבי המוצלי". תענוג לשמוע שוב כלי־נגינה אלה, וכן את הקונטרבאס של אלי מגן — בלי סינתיסייזרים ומקצבים "רוטאליים".
הבאה צרפה.

יוסי בנאי: תקליט אישי

ג'אז במכון הצרפתי

"ג'אז צרפתי" — פרשי וידאו על ג'אז צרפתי בעשייה של יוסי אקצ'וטי (בהגשתו ובהנחייתו) של להקת "זוויות", המכון הצרפתי בתל־אביב, מוצ"ש 21.11.

התופעה המשמחת ביותר בערב זה היו הצופים: הם גדשו את 250 המקומות באולם והבים כאלנו לשבת כלעומת שבאו. בשביל אלה ואחרים יתקיים האירוע שוב, הערב.

מי שאוהב ג'אז מכיר בוודאי את עושרו של סגנון זה בצרפת, הן באמנים מאה"ב והן במוסיקאים מקומיים. אבל היה צורך בערב כזה כדי לעמוד על הרמה הגבוהה מאוד (הגבוהה ביותר אחרי ארה"ב) של הדור החדש של נגני הג'אז הצרפתיים.

יוסי אקצ'וטי ערך את הסרטים לפי נושאים: ממשיכי המסורת הצרפתית של דג'אנגו ריינהרדט וסטפאן גראפלי, ההשפעה האמריקאית, נגני הביבופ, ונגני האוואנגארד. החלוקה ומבחר הסרטים היו מצוינים והוא הנחה את הערב בצורה מרתקת. בהידה המאורות, השאיר את הקהל עם טעם של עוד. ידוע לנו שזה רק מבחר קצר מהסרטים שבשלתו במיוחד מצרפת, ובעניין זה, לארה"ב הצע גדול פי כמה — למה מוכה השגרירות האמריקאית?

בחלקו השני של הערב, הופיעה להקת הג'אז הישראלית "זוויות". זאת רביעייה סימפטית עם נגנים מוכשרים, המנסה לגבש סגנון אישי — אבל הדרך עוד ארוכה. והופעה אחרי הרביעייה יואכים קון/מישל פורטנאל/ז'אן־פרנסואה ג'ני־קלארק/דניאל אימר בוודאי שלא עשתה עמה חסד. היה מעדיף בערב זה עוד שעה של סרטי וידאו, ולהקדיש ל"זוויות" ערב נפרד.

הארץ ממליץ

מגדל הרבודים (ת"א) — יוזף בגיל העמידה נוטש את משפחתו ויוצא עם הכוזזות שלו למסע ממצגן יוון לדרומה. סרט עצוב של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מסע לקיתירה").

בוקר טוב בבילוניה (ת"א) — סרטם של האחים טאוויאני ("פדרה פדרונה", "כאוס") עוסק באמנות הקולנוע, דרך סיפורם של שני אמנים איטלקיים המגיעים להוליווד ב־1915.

את, אני והמעטפה (ת"א) — מאורעות אוקטובר-נובמבר 1956 בהונגריה מוצגים בהומור ובאירוניה דרך חיי משפחה אחת.

לו הייתי כאן (ת"א) — סיפור קטן וחינני על נדקינרים של נערה באנגליה של שנות החמישים.

המשפחה (ת"א, חיפה) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", "פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדאן.

ז'אן דה פלורט (ת"א, ירושלים, חיפה) — הראשון בין שני סרטים על פי ספרו של מרסל פאניול "מי הגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דה פרדייה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

זקוף ת'אזנך (ת"א) — סרטו של הבימאי האנגלי סטיבן פרירס על חייו ומותו של המחזאי האנגלי ג'ו אורטון.

סרטי בידור

מי הנערה הזאת (ת"א, חיפה, ירושלים) — קומדיה אווילית המתארת על בחור מבית טוב העומד להינשא לנערת חברה, על חתיכה מטורפת ופראית המשתלטת על חייו, ועל חתול טורף המאיים להם לנזהרה. בכיכובה של מדונה.

מוזלון חוד הכיפות (ת"א, חיפה) — סרט מתח על גבר המגן על פילגשו הנשאה מפעורבות בלכידת רוצח מטורף, ומסתבך בעצמו.

קונגרס ציוני תנועות – של התנועה לתמורה

אולם וויז, האוניברסיטה העברית, גבעת רם, ירושלים.

יום א' כ"ט (29) בנובמבר:
17.30 – רישום
18.00 – פתיחה חגיגית: טדי קולק — ראש עיריית ירושלים; ראשי התנועות המשתתפות, מנחה: עודד בן עמי
19.00 – המשבר בעם היהודי: פרופ' יחזקאל דרור; הרב פרופ' פנחס פלאי; פרופ' אליעזר שבייד

21.00 – מאור אריאל ולהקת קריזמה: מאור אריאל, יהודית עזי מקיו שביב, יואב קוסטר ורע מוכיח.
"מסע בחירות מאורי"

יום ב' – 30 בנובמבר 1987
10.30 – חינוך בישראל - הרב שמואל אבידור הכהן, לובה אליאב, פרופ' יהודה באואר.
12.30 – ארוחת צהרים
13.30 – קבוצות דיון – חינוך ערכי/חוגי, חינוך למעורבות ציבורית, יהדות – ציונות דמוקרטית, חינוך/הוראה, השפעת מפעלים לאומיים על התהליך החינוכי.
16.00 – חוקי המשחק הציבוריים במדינת ישראל – מוטי אשכנזי, אלוף (מיל) מנשה בן גל, ד"ר זאב צחור.

יום ג' – 1 בדצמבר 1987
8.30 – הכלכלה הישראלית – אמצעי או מטרה – רולנד איינן, דוד גולומב, משה זנבר, צבי כסה, אלוף (מיל) מאיר עמית.
11.00 – סדנאות עבודה לקביעת מצוות עשה לתנועה:
* החוקנה הזהות והחילוניות בעולם היהודי;
* רוממות הכלכלה לקידום יעדי מדינת ישראל;
* מאבק בתאונות הדרכים;
* קליטת עליה;
* הארגונים הפועלים בעולם היהודי – בדיקה מחודשת של יעדים ותפקידים;
* בחירות בארץ לקונגרס הציוני הבא;
* ירידה;
* המשבר בנוהל הציבורי והביורוקרטיה;
* ארגון התנועה;
* יהדות מצוקה.

13.00 – ארוחת צהרים.
14.00 – המשך סדנאות
16.00 – 18.00 – מושב סיכום החלטות – יולי אדלשטיין

יש סידורי לינה וארוחות
הציבור מוזמן.
פרטים נוספים: טל' 02/760777

עם שורשים לא יורדים

המודעה מתפרסמת בסיוע האגודה הישראלית לעצירת הירידה מהארץ.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הסגת הרופאים במקום הנופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבקר בכתובת ש"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בנים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
בימי ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־433300
שירות — שירות רפואי עירוני
24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531; מוקד לילה, שבת וחג 226191. מוקד 1788 (להתאשר הודעה לרופא תורן) תל־אביב, מוקד יום 248820, 218898; מוקד לילה 681011 מגד 3752 ולהתאשר הודעה לרופא תורן מכבן ב"ד שקמר — שירות רפואי לקפו
שרות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים והתיעוקה בשעות 24—19: טל' 03־7549111 "שקמר" קו מגד 222
כפשטעת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03־285822
הרפואה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00

קשר לבית — שרות מיבחים לרשאה, קיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
1500 איחורית 7549111
שח"ן — עזרה ראשונה נפשית: 24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261115
חיפה 672222/3
נהריה 055־35316
באר שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־שבע 08־223958
מרכז סיוע לנפגעות אונס 24 שעות ביממה:
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי הימורים "מקלט":
א ר"ה 13.00—11.00
ב ר"ד 18.00—16.00
טל': 220031
רח' מאזה 15 תל־אביב
יד כתי - אדן קטנות לילד ולהורים
תל אביב - "ליל": 226022 24 ש' ביממה להורים, בימים ב, ה' מ־20.00 עד 17.00, 222732
ירושלים - 243558
חיפה ונהריה — 229488 מ־20.00 עד 11.00
הגליל המערבי - 04־922222
קו אלי - האגודה להגנת הילד
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א־ה' 20.00—16.00
ארם לשירות ארם — חברה משיחית לשירות הציבור בכל יום 24 שעות ביממה
03־5461727/8
שח"ל - שירותי בריאות כלכל ופנים להקל לב בכתב חוץ 330848
דיגד — 24 שעות קו ארם לנשים מוכות
טל': 05461153, 03—550506, 08
הודעה למלחמה באיידס — הסבה מידע לחולים, מידע טלפוני 24 שעות

בטלפון: 290101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 23.00—19.30 ת.ד. 35602 ת"א
תורנות מרוכזת בטלפון — דחוף ת"א 611011, 246363, 299952
דחוף ירושלים 226335
דחוף חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב דוקה — (ילדים, פנימית, כירורגיה)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגיה, עיניים)
הדסה הר הצופים — (נשים, אורטופדיה)
בקור חולים — (א.א.ג)
שערי צדק — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב לב העיר אחד העם 69, 613862
קופ"ח כללית אבוסטרום 7 232583
ירושלים שערי צדק בית וגן 555582
חיפה הנשיא שד' הנשיא 35 335312
חולון אחדון הופיין 52 889153
בת ים מחר הברכה רייך 20 583360
רמת גן אמונה לבוטינסקי 41 7511874
פתח תקוה כפר גנים לחמי הנסר 6 9227416
נתניה נתניה הרצל 2 22842
הקריות פנגנון הנוהר העברי 4 ק. מוצקין 711490
רחובות כללית בני משה 452581
נהריה קופ"ח כללית רוטשילד 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הכרות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 19.00—16.00
המב"ם: 5101511/2 9
חיפה: ימים א' ה' — 19.00—1600 רח' הפסגים 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

02-304304 03-432777 04-549121

הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט. חדשות קול ישראל
08.05 שעת כושר
08.15 באנגליה של א"י. עיר קטנה גדולה (ג)
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע. יסודי. העץ
09.20 אנגלית ד'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'. האדם והחום. (ג)
10.30 סיפור נוסף
11.00 חשבון ו'. כפל שברים
11.15 אנגלית י"א־י"ב
11.30 סיפורים ביהדות. תפילין (ג)
12.00 אנגלית ד'
12.25 אנגלית ו'
13.00 מדעי הטבע על־יסודי. הפוטוסינתזה
13.30 אנטול במשפט המאגיק (?)
14.00 טלטקסט. חדשות קול ישראל
14.05 האוניברסיטה הפתוחה. הכליה והפקודיה: דימוי הצבע
15.00 טוב טוב הגמד
15.25 על רופאים והאחיות. סדרה קומית
15.40 שעת כושר
16.00 גברת פלפלת
16.10 שביל באמצע שביל כצה: האחי טאאחין האחי איקא
16.20 פיגומים. שעשועון נושא פרסים
17.00 ערב חדש

ערוץ 2

8.30 שידור ישיר ממשפט דמיאניוק
17.30 הבית – סדרת הנפשה לילדים
18.00 סרט. הגמנון (?)
19.30 תקציר משפט דמיאניוק
20.00 העולם סביב לנו – סדרה תיעודית
21.00 פופ 2

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית ביזור בצרפתית
19.00 חדשות בצרפתית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מגאזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 האלף (קומי)
21.10 סוסים (תיעודי)
22.00 חדשות באנגלית
22.20 "האנטר" (בלשי)
23.10 "מוצנה קייך" (קומי)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי הכוכבת (מצויר)
15.30 סופרבוק (מצויר)
16.00 הבוכי הסלעים (לילדים)
16.30 סרט. "הטירונים"
18.30 משפחת קמבל (סדרה)
19.00 חדשות
20.00 רצח במשיכת קולמוס
21.00 המנוף (סדרה)
21.30 נייריהארט (סדרה קומית)
22.00 המשווה (בלש)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. המתיד בשירה העברית. 06.30 פוקסים עיר. ודעות
07.07 שבע אפס שבע. עם אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל. אקטואליה
09.05 אילה בוקר. עם אלי ישראלי
10.05 מוסיקה. עם אורלי יניב
11.05 נכון לעכשיו
13.05 אחד אחד. להיטים עבריים
14.05 דן דה זמר
15.05 שירים לחג
16.05 ארבע אחרי הצהרים. שירים עבריים
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 יער משודר. עניני צבא וביטחון
19.00 שירים עבריים
20.05 שאלות אישיות. עם עוד ויינטן
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת. המתיד בשירה העברית. ההיצג המשקף הרגש הפנימי
22.00 על הרגש
23.05 עשרים וארבע. היום שהיה
23.55 שירות חצות. עם הסופר דן סרי
00.05 ציפורי לילה. עם נתן דטנר ואבי קושניר
02.05 לא רוצים לישון. מוסיקה
05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קוטנר
20.05 מבצר הפזמונים הלועזים המובחש
22.05 הפסקת עשר. עם מיכל ניב
23.05 קול הג'אז הזה

שידור קבוע

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 פוקסים עיר־הרשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר. עם אלי ישראלי
10.05 מוסיקה עם אורלי יניב
11.05 נכון לעכשיו
13.05 אחד אחד — להיטים עבריים
14.05 דודה יומי
15.05 שירים לחג
16.05 ארבע אחר הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 מאבאנה בבנים
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הג'אז הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — מטרה סגר 9.50 ,7.00 ,4.30
אסתר — הצייד 9.45 ,7.30 ,5.00
בן יהודה — ללא מוצא 9.30 ,7.00 ,4.30
גורדון — קונטקט 9.30 ,7.15 ,4.30
גת — בוקר טוב בבבילוניה 9.30 ,7.25 ,5.00
דיזנגוף 1 — לו הייתי כאן 11.00 ,9.45 ,7.30 ,5—3—1
דיזנגוף 2 — בנר מאוהב 11.00 ,9.45 ,7.15 ,5—3—1
דיזנגוף 3 — משפחת המפד 11.00 ,9.45 ,7.30 ,5—3—1
דקל — רוקסאן 9.30 ,7.15
הדיבל אין — הבלתי משוחדים 9.30 ,7.15
הודות הישראלית — בחודשה של סוסי 10.00
הוד — כלא הנשים 2 9.50 ,7.15 ,5.00
חן 1 — מלון חוד הכיפות 9.50 ,7.30 ,5.00
חן 2 — מנאל ג'אקס 9.50 ,7.35 ,5.00
חן 3 — המכשפות מאיסטוויק 9.40 ,7.25 ,5
חן 4 — תנות מעבר לשינה 9.50 ,7.30 ,5—2.00—11
חן 5 — הפרדות מגן פרנסיסקו 9.50 ,7.30 ,5—2—11
ליסוד — ללא מוצא 9.30 ,7—4.30
לב 1 — המשפחה 9.40 ,7.10 ,4.40—2
לב 2 — בגרים גברים 10 ,8 ,5 ,2
לב 3 — ברודי הזוק 10 ,7.30 ,5—2
לב 4 — מגדל הרבודים 9.45 ,7.20 ,4.50 ,2
מרחוון ת"א — זקוף ת'אזנך 9.50 ,7.15 ,4.50

ירושלים

אריסון — סיפור בנרך 9.15 ,7.00 ,4.30
אורליל — חנות מעבר לפינה 9.15 ,7—4.30
אורנע — מי הנערה הזו 9—7—4.30
בית אגרון — היפנוזה החוזון 4.00, אמבה בחוקים 5.30 פריגה — משם טבל 7.30, סרי לינדון 9.00
גאולי — ללא מוצא 9.15 ,7.00 ,4.30
כרמל — הבלתי משוחדים 9.15 ,7.00
סינמטק 1 — קציר הזעם 7.00, שכרון חושים 9.30
סינמטק 2 — חלום ליל קיץ 7.30
אדרה בגמר הרה 9.45 פרון — אשה מסורה 9—7—4.30
תיאטרון ירושלים — ז'אן דה פלורט 9.30, עדן — השומר מבבורלי הילס מס' 2 9—7—4.30
מקסר — חליפת ערב 9.15 ,7.00

רמת גן

אושים — מי הנערה הזו 9.50 ,7.30 ,5.00
אורדע — מפרץ מוסקיטו 9.30 ,7.15
ארמון — אלמנה שחורה 9.45 ,7.30
הדר — הבלתי משוחדים 9.30 ,7.00 ,4.30
לילי — יופיו של חוטא 9.30 ,7.15
רב חן 1 — מלון חוד הכיפות 9.50 ,7.30 ,5.00
רב חן 2 — מנאל ג'אקס 9.50 ,7.30 ,5.00
רב חן 3 — מכשפות מאיסטוויק 9.50 ,7.30 ,5.00
רב חן 4 — הפרדות מגן פרנסיסקו 9.50 ,7.30 ,5.00
שגיא — שם הורד 9.30 ,7.00

חיפה והסביבה

אורלי — המשפחה 9—6.30
אורה — ההתנקשות 9—6.30
אמפיתיאטרון — קינות הלנטי 9.15 ,7—4.30
בית העם — השומר מבבורלי הילס מס' 2 9.15
חן — מנאל ג'אקס 9.15 ,6.45 ,4.30
עצמון 1 — ללא מוצא 9.15 ,6.45 ,4.30
עצמון 2 — הבלתי משוחדים 9.10 ,6.45 ,4.30
קרן אור המבורים — לא יכולה בלי זה 9.15 ,7.15 ,4.30
מאי — מלון חוד הכיפות 9.15 ,7—4.30
רון — הבקטון 2 9.30 ,7.15 ,4.30
רב גת 1 — מי הנערה הזו 9.15 ,7—4.30
רב גת 2 — המכשפות מאיסטוויק 9.15 ,7—4.30
אורות — גבר מאוהב 9.15 ,7.00
מטיר — בייבי איראוה 9.15 ,7.00
מבוק — המכשפות מאיסטוויק 9.15 ,7.00
ריאון — הבלתי משוחדים 9.15 ,6.45
סינמטק — מלאך 7.00, אם 9.30
שביט — ז'אן דה פלורט 9.15 ,7.00
היכל — צעיר נגד הכוח 9.15

הרצליה

מלון דניאל — אני והמבה 9.30 ,7.15

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון תל־אביב יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה לתת אשור להקלה לתוספת בניה לפי הבנין הבנוי ברחוב צמצר, מס' 20, גוש 6986 חלקה 212, תיק בנין 5/18955 בקשה מס' 870657.
הגל במקום את בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר אישור בקשה זו רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו. סעיף 68. את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת והטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה בתוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והמצאה לידי בתי הוועדה הנ"ל.
ש. כסנר
סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו

תיאטרוני ישראל
הערב יום ד' 25.11
תיאטרון הבימה:
אולם הגוף הקהקרי: 20.30
אבטים קשים — 20.30
התיאטרון הקאמרי:
אני לא רוצה לעמוד — בקאמרי 16.30
20.30
רבותא גמדב — אודיטוריום והיכל
ירשלים — בהיכל משוחק - ת. ירושלים